

༄༅། །དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་
བཞུགས་སོ།།

ལྷ། རྩོགས་བཅུ་རི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་བྱག་འཛེལ་ལོ། རྩོགས་དང་ཤེས་བྱ་རི་
 སྤྲུལ་པ་མི་མངའ་ཡང་། རྩོགས་བྱ་རི་དངོས་ཀྱན་མ་ལུས་གསལ་ལེར་མཁྱེན། མཁའ་ལྷ་ར་བརྗོད་མེད་
 སྤྲུལ་པ་ཀུན་བྲལ་ཡང་། འཕྲིན་ལས་རྒྱུ་ཆད་མེད་པ་དེ་ལ་འདུད། འཕགས་མཆོག་རྒྱལ་བ་རི་
 བསྟན་པ་གནས་བྱ་རི་ཕྱིར། ལྷ་བུ་གཞོན་ནུ་རི་རྒྱལ་དུ་སིང་ག་ལར། འདྲི་མེད་འདབ་བརྒྱ་རི་ཆལ་དུ་
 ལེགས་འབྱུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་རྒྱས་མཛད་གང་དེ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག དེ་ཡི་གཞུང་ལུགས་ཉིན་མོར་
 བྱེད་པ་རི་དཔལ། རབ་འཇམ་ཤེས་བྱ་རི་དེ་ཉིད་གསལ་བྱེད་ཅིང་། མཐར་ལྷ་རི་ཐུན་པ་དཔྱིས་འབྱིན་
 འོད་སྟོང་ཅན། སྐལ་བཟང་སྟོ་ཡིས་པད་མོ་རྒྱས་ཕྱིར་དབྱེ། འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
 བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོམ་པ་རི་རིམ་པ་གསལ་བར་སྟོན་པ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་
 མི། གང་བཤད་པར་བྱ་བ་རི་ཆོས་སོ། འདི་ལ་གཉིས། སྦྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ཏོ། འདང་པོ་
 ལ་ཡང་དགོས་དོན། བསྟུས་དོན། མཆོན་དོན་དང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མི། བརྗོད་བྱ་གང་ལ་བརྩམས་
 རས་དགོས་པ་ཅི་རི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་ཤེ་ན། དབུ་མ་རྩ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱུ་
 སྟོབ་ཀྱིས་བསྟན་པ་རི་གཞུང་དག་ལས་ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་པ་རི་བདེན་པ་གཉིས་བསྟན་པ་རི་

ཕྱིར་བརྟེན་པ་སོ། །དེ་ནི་གཞུང་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཡང་འདིར་བསྟན་པས་ཅི་
ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་ནི་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོག་གཙང་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་ལ། འདིར་ནི་རྣལ་
འབྱོར་པས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟོམ་བྱུང་གི་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོང་པ་
གཙོ་བོར་བསྟན་ཏོ། །ཡང་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅས་དག་ཏུ་རང་བཞིན་གཞན་གྱི་སྡེ་
པ་དག་གི་འདོད་པ་རིགས་པའི་རྣམ་པ་དུ་མ་དག་གིས་དགག་པ་མཛད་པ་ན། དབུ་མའི་བསྟན་
བཅས་ནི་སྐོལ་བ་གཞན་ཟིལ་གྱིས་མནན་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་ཚུད་པ་ལྟར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅས་སོ་
སྟམ་དུ་གཞན་དག་དོགས་པ་ན། སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་གི་བསྟན་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
བསྟོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྦྱོང་པ་བསྟན་བཅས་འདིར་གསལ་བར་བསྟན་པས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་
ནི་ཚུད་པ་ལྟར་ལེན་པ་མ་ཡིན་གྱི། འཛིན་ཏེན་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་རིགས་པའི་རྣམ་
པ་དུ་མས་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་པས་བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་
གྱི་ཚུལ་འདི་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་
པ་ལས། བསྟན་བཅས་ལས་དཔྱོད་ཚུད་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར། །མ་མཛད་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར་ནི་དེ་ཉིད་

བསྟན། །གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན། །གཞན་གཞུང་འཇིགས་པར་འགྱུར་ན་ཉེས་འདི་མེད།
།ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་རིམ་
པ་གཞུང་འདིས་བསྟན་མོད། དེས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལས་ནི་རང་གཞན་གྱི་དོན་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་གཞན་ལ་མ་གསན་པར། །བདེན་པ་
འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྟོན་པར་མཛད། །གང་ཞིག་ཀྱན་རྫོང་དེ་བཞིན་དོན་དམ་སྟེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་
འགའ་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དབུ་མ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་
བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། དངོས་
དང་། དེ་ལ་ལོག་རྟོགས་སྤང་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འདིས་བདེན་པ་གཉིས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཅི་
ན། འགྲེལ་པར། གང་ལས་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན། རྣམ་པར་སྤྱེ་ནས་རིམ་
གྱིས་དོན་དམ་སྟོན་འགྱུར་བ། །ཞེས་བཤད་པས། ཇི་སྐད་དུ། ཀྱན་རྫོང་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་
པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར། །མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར།

།ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས། འདིའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་དྲུག་གི་དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་
 ཐབས་སུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་རྣམ་པར་སྤྱོད་ནས་སྟོན་ལ། བྱི་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་
 དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོ་བཞིས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་
 བསལ་བའི་སྟོན་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་བཞི་པོ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་
 བཞིན་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱས་ཏེ་འདི་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྷ་ནི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་རག་
 ལས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པའོ། །གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་གདོན་
 མི་བླ་བར་འཇིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བའོ། །གང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
 བ་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་གཙང་བའོ། །གང་མི་གཙང་བ་དེ་དོར་བར་བྱ་བ་
 ཉིད་ཀྱིས་བདག་དང་བདག་གིར་འཇིན་པས་ང་དང་ང་ཡིར་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་མི་འོས་པ་བདག་
 མེད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལྟ་བུ་འདི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྒྲུང་
 བས་གདོན་མི་བླ་བར་འཁོར་བ་སྤང་བྱ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱས་པས་ན། རྒྱགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་
 སྤང་བྱར་བསྟན་ཏོ། །སངས་རྒྱས་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་བསྟན་པས་ཐོབ་པས། ལྷ་

པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྒྱུད་པ་བསྟན་ཏོ། །ཉོན་མོངས་པས་བྲིས་མནན་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྒྱུད་པ་སྒྱུད་མི་ལུས་པས། རྒྱག་པས་ཉོན་མོངས་པ་དབྱུང་དོ། །ཡུལ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་
འཕེལ་བ་དང་གནས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས། བདུན་པས་ཡུལ་དབྱུང་དོ། །ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་རྟོགས་ཤིང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་ཉོན་
མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར་དོན་དམ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ལ། ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་བསྟན་
པའི་ཉན་པ་པོ་སློབ་མའི་རྒྱུད་སྒྲིད་དུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པས་སློབ་མའི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྦྱང་
བའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །རྒྱུད་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། དེའི་
འོག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞིས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྱུད་པ་ནས་སློབ་མ་ཡོངས་
སུ་སྦྱང་བའི་བར་གྱིས་འཇུག་པ་སེམས་སྐྱེད་བསྟན་ཏོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཕྱི་མ་བརྒྱད་ཀྱིས་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོན་དམ་སེམས་སྐྱེད་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་རབ་བྱེད་བཅུ་
རྒྱག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འདིས། སློབ་དཔོན་གྱི་སྒྱུབ་ཀྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས། བདག་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་
རྟེན་འདིས། །སླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རིད་བང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་

བརྟན་དང་། །ཕྱོགས་མཐས་གཏུགས་པའི་སྤྱིང་ཇེ་དང་། །གཉིས་པ་ལ་མི་བརྟན་ཡེ་ཤེས་ལགས།
 །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྒྱུའི་གཙུག་པོ་ཆོས་གསུམ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་གིས་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཆ་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། རྫོང་བྱེད་སྒྲུའི་ལུས་ལ་ལོག་རྟོག་སྤང་བ་དང་། བརྫོང་བྱེད་ཀྱི་ལུས་ལ་ལོག་
 རྟོག་སྤང་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། ད་འདི་དལྟའི་སྟོན་ངག་མཁན་གྱིས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བྱས། རབ་
 བྱེད་བཙུངས་པོ་དེ་དག་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ལུས་གཅིག་ཡིན་པ་ལས། ད་
 ལྟའི་སྟོན་ངག་མཁན་བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོང་གིས་ཇི་ལྟར་བཀོད་པ་ཕྱེ་ནས་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ལུས་གཉིས་
 སུ་བཤད་ཏེ། བྱེད་དང་པོ་བརྒྱད་ལ་ནི་ཆོས་བརྒྱ་པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་མ་བརྒྱད་ལ་ནི་ཙོད་པ་བརྒྱ་པ་ཉིད་
 དུ་འོ། །དེ་ནི་བདག་གིས་གཅིག་ཏུ་དེ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ། ཟླ་བ་གྲགས་པ་བདག་གིས་རབ་བྱེད་
 བཙུངས་པོ་བསྟན་བཅས་གཅིག་གི་ལུས་སུ་བྱས་ནས་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་
 བསྟན་བཅས་མཛད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་བསྐྱང་པས་བཀོད་པ་སྒྲ་མ་སྐྱོང་པར་འགྱུར་ལ། དེས་
 ཕན་གདགས་པར་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཕན་བཏགས་ཆེ་བར་འགྱུར་ཏེ། བསྟན་བཅས་ཀྱི་བརྫོང་

པར་འདོད་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱོམ་ཚུལ་མཐའ་དག་སྒྲུངས་པས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཡང་
དག་པར་འགྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བཅུན་པ་ཆོས་སྐྱོད་གིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་གྱི་ལུས་
ཀྱང་རང་གི་མོས་པ་གཙོར་བྱས་ནས་རྣམ་རིག་ཅམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀྲལ་ལོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གང་
གི་ཕྱིར་ན་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟ་འདི་ནི། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྟུབ་སྟོབ་མར་སྤང་བར་འདོད་གྱུར་པས།
།དེ་ཕྱིར་འདི་ཡི་དེ་ཉིད་ལུགས་ལས་ལུགས་གཞན་མིན། །འདི་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟ་ནི་
སིངྒ་ལའི་གླིང་དུ་འཁྲུངས་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ཤིག་སྟེ། མཐར་རྒྱལ་ཆབ་བོར་ཏེ་དེ་ཉིད་དུ་རབ་དུ་བྱུང་
ནས། དེ་ནས་སྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལྟར་འོངས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྟུབ་ཀྱི་ཉེ་གནས་སུ་གྱུར་ཅིང་། དེའི་
ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་འདིའི་བརྗོད་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་གང་ཡིན་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྟུབ་ཀྱི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས་
མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པར་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་བྱས་ནས་སྟོ་བར་བྱེད་
པ་དེའི་གཞུང་ལུགས་སོ་སོར་སྟོ་བ་ཤིན་དུ་བབ་ཅོལ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་བས་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་བཞི་བརྒྱ་ཡོད་པས། ཅ་ཏུ་

ཤ་ཏ་ཀ་ཤུས་ཞེས་བསྟན་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བཟློག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལས། ཙ་བའི་སྒྲེགས་
བམ་དུ་ཤ་ཏ་ཀ་ཤུས་ཞེས་བསྟན་བཅས་བརྒྱ་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། བསྟན་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་འདི་ནི།
།བཞི་སྒྲ་མི་མདོན་བྱས་པ་དང་། རྟོག་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱར་བཟློག་པ་
སྟེ། །འདྲིན་པ་འཆོས་ཕྱིར་བསྟན་བཅས་སོ། །ཙ་ཏུ་ཞེས་པ་དང་པོའི་སྒྲ་མི་མདོན་པར་བྱས་ནས། རྟོག་
པ་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བརྒྱ་པ་ཡིན་ལ། འདྲིན་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་འཆོས་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་དེ་ཉིད་བསྟན་འཆོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅས་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མིང་དུ་
བཏགས་སོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ།
དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ལ་ཡང་། འགལ་
ཉེན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་བསལ་བ་དང་། མཐུན་ཉེན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་སོགས་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི།
དང་པོ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་ནི། སྒྲོ་བ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྟོགས་པས་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལ་
སོགས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་
ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་པོར་རྟོག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་བསྒྲོམ་པ་

བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་མི་རྟག་པ་བསྐྱེད་ཚུལ་དངོས། དེའི་ཕན་ཡོན་དང་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། རང་
འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་བསྐྱེད། གཞན་འཆི་བ་ལ་མྱ་ངན་མི་རིགས་པར་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་
ལ་ཡང་། འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་སྒྲོ་ནས་བག་ཡོད་པ་ལ་བསྐྱེད་བ་མདོར་བསྟན། །དེ་བཞུལ་ལན་
གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་མ་གྲོལ་བའི་སྐྱེས་བུ་གང་
ལ། ས་འོག་ས་སྟངས་སྤྲུལ་མ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ལ་
དགའ་མགུར་དབང་བྱེད་པའི་མངའ་བདག་རང་ཉིད་འཆི་བདག་གི་རྒྱལ་པོ་གཞན་གྱིས་སྐྱེས་བུ་
བྱེད་པ་པོ་མེད་ཅིང་རང་གིས་ཀྱང་གཞན་སྐྱེས་བུ་མ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་ཀྱིས་འཆི་བདག་སྟེ་སྟེ་རྒྱ་
རྣམས་ཀྱི་སྟོག་གཅོད་པར་བྱེད་པས་ན་སྐྱེས་བུའི་རྩལ་གང་གིས་ཀྱང་ལྟོག་ཏུ་མེད་ལ། གཤེད་མས་
རལ་གྱི་གདེངས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་དེས་ནི་འཆི་ལྟས་ཀྱིས་བེན་པའམ་མགོ་འམ་གོས་ལ་མེ་ཤོར་བ་
ལྟར་བྱས་ཏེ་འཆི་བདག་གི་བདུད་གཞོམ་པའི་བྱིར། འཕགས་པའི་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་
དགོས་ཏེ་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་པའི་རྣལ་མ་སངས་རྒྱས་དང་དབང་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་དུ་གཉིད་ལོག་ཅིང་འཆི་བདག་བྱིར་གཅོད་པའི་ཐབས་ལ་གུས་པར་མི་བྱེད་ན་བག་མེད་པའི་

གང་ཟག་དེ་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མ་རུང་པ་གཞན་ཅི་ཡོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འཆི་བདག་གི་ཆད་
པའི་དགྲིལ་ན་ཡོད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རྟག་ཏུ་བག་
ཡོད་པ་ལ་གནས་པ་རིགས་སོ། །འདིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོ་བརྒྱད་ལ་འབྲེལ་པར། ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་རེ་རེ་ལ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་འདིར་ཡི་གེ་མང་བས་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་མི་
འབྲིའོ། །བསྟན་བཅོས་འདི་ཡང་ཐོག་མར་སྟོན་པ་ལ་གུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མཆོད་པ་བྱ་བར་རིགས་
སོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་སྟུ་སྟུབ་ཀྱི་ཞལ་ནས། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཙྰ་
བར། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
བསྟོད་པར་མཛད་ལ། བསྟན་བཅོས་འདི་ཡང་། དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ལོགས་སུ་མཆོད་
བཅེད་མ་བཞེད་དོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། རགས་པ་རྒྱུན་གྱི་མི་
རྟག་པ་དང་། སྤ་བ་སྐྱད་གཅིག་གི་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་ཡང་ལྷ་ལས། དང་པོ་གསོན་པ་
འཆི་བ་བསྐྱོག་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ལ་མངའ་བསྐྱུར་བའི་འཆི་
བདག་ཡོད་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེའི་སྤྱོད་ལ་ལ་གསོན་པ་ཡོད་པས་ཇི་སྟིན་གསོན་པ་དེ་སྟིན་གྱི་བར་དུ་

འཆི་བདག་ལ་མི་འཇིགས་སོ་ཞེ་ན། གསོན་པ་ནི་འཆི་བ་བསྐྱོད་ཀྱི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འཆི་བའི་
དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར། ཆ་ཤི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཟས་གཡོ་བ་
བཟའ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལྟར། སྐྱེ་བྱ་ཐམས་ཅད་འཆི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁོ་ནར་དང་པོར་
སྐྱེས་པར་གྱུར་ཅིང་གཤེད་མས་གསལ་བྱ་གསོད་སར་བཀྱི་བ་ལྟར་བར་དུ་ཡང་འཆི་བདག་དང་སྤྲོད་
པའི་རྒྱ་ཆ་བ་དང་ན་བ་དང་རྒྱད་པ་ལ་སོགས་རྒྱུ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྤྲོད་པར་
འཆི་བདག་གི་རྩུང་དུ་འགོ་བའི་ངང་རྩྭ་ཅན་གྱི་གསོན་པ་ལ་ནི་གསལ་བྱ་མགོ་བོ་གཅོད་པ་ལྟར་
འཆི་བ་བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པ་ལྟར་སྤྲོད་གི་ གསོན་པ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྤྲོད་སྟེ། འཆི་བའི་
དོན་དུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསོད་སར་ཁྲིད་པའི་ཕྱགས་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཐོག་མ་ནས་གསོན་དུ་
རེ་བས་བདག་ཉིད་སྐྱེ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། མི་ཡི་དཔའ་བོ་ཐོག་མའི་མཆོན་མོ་ནི། །གང་ནས་
འཇིག་རྟེན་མངལ་ན་གནས་གྱུར་པ། །དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་དེ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན། །འགོ་བཤོལ་མེད་པར་
འཆི་བདག་རྩུང་དུ་འགོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེང་སང་ནི་ཆོ་ལོ་བརྒྱ་པ་ཡིན་ལ། བདག་
གི་དང་པོ་འོ་ལོ་བརྒྱ་དུག་ནི་འདས། །ལྷག་མ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་ལུས་པ་གསོན་པ་ཡུན་རིང་བའི་ཕྱིར།

གསོན་པ་ལ་རེ་འཆར་བ་རིགས་སོ་སྟེན་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་འདས་པའི་ཆོ་སྤངས་ལྟ་བུ་ལྟར་མཐོང་ཞིང་མ་འོངས་
པའི་ཆོ་སྤངས་ལས་གཞན་རིང་པོ་ལྟར་ངེས་པར་བཟུང་ནས་ཡིད་བག་མེད་པར་སྦྱོད་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་
ཏེ། འདི་ལྟར། འཆི་བའི་རྒྱུན་ནི་མང་བ་སྟེ། །གསོན་པ་ཡི་ནི་ཉུང་ཟད་གཅིག །དེ་དག་ཉིད་ཀྱང་འཆི་
བའི་རྒྱུན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཆི་བའི་དུས་ངེས་པ་མེད་པས་མ་འོངས་པའི་ཆོ་རིང་ངམ་སྤངས་
ངེས་པ་མེད་པ་ལྟར། འདས་པའི་ཆོ་ཡང་རིང་ངམ་སྤངས་ངེས་པར་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རིང་སྤངས་མ་འོངས་
པའི་ཆོ་རིང་སྤངས་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན། ཁྱོད་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཆོ་རིང་སྤངས་མཉམ་
པའམ། འོན་ཏེ་འདས་པ་སྤངས་ཞིང་མ་འོངས་པ་རིང་བས་མི་མཉམ་པ་ལྟར་སེམས་པ་དེ་ནི་གསལ་བར་
འཆི་བས་འཇིགས་པ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལམ་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པར་ཞུགས་པའི་མི་
ཞིག་ཆོམ་རྒྱུན་པས་འཇིགས་བཞིན་དུ་མི་འཇིགས་པ་སྐད་བྲས་ནས་བསྟན་པའི་འོ་དོད་འབོད་པ་ན་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་འཇིགས་པར་སྟོན་པ་དང་འདྲ་ལོ། །གཉིས་པ་སྤྱོད་མོང་བ་མི་འཇིགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དགག་
པ་ནི། གལ་ཏེ་མ་འོངས་པ་རིང་བར་བརྟག་མི་རུས་ཀྱང་འཆི་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་
བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྐྱགས་པ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། འཆི་བའི་སེམས་ཅན་གཞན་དག་ལ་ཡང་སྦྱི་མ་སྤྱོད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་མེད་པར་སེམས་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གང་ཟག་གཅིག་ལ་འཆི་བདག་གི་གཞོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཞན་ལ་མ་མཐོང་བ་ན་སྤྲག་དོག་གི་སྒོ་ནས་འཆི་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། དེའི་ཆེ་གཞན་ལ་ཡང་འགྱུར་བར་མཐོང་བས་འདིའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལྡོག་པར་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོས་གོང་པ་གང་ལས་ཐོག་མར་དཔུ་སྤངས་ཏེ། དང་པོར་སྤྱག་བསྐྱེད་བར་འགྱུར་ལ། ཕྱིས་ཐམས་ཅད་ལས་སྤངས་པ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་བར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་འཆི་བ་འདི་ནི་གཅིག་ལ་བྱུང་ན་གཞན་ལ་མ་མཐོང་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་བ་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེད་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྲག་པའི་གནས་ལ་སྤྲག་པ་ཉིད་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ཕྱིར་བཅོས་མི་འཇིགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ན་བ་དང་རྒྱ་བ་མེད་པར་ཡང་འཆི་བ་མི་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་ནི་གསོ་དཔུད་དང་བཅུད་ལེན་སོགས་ཀྱིས་ཕྱིར་བཅོས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར་འཆི་བ་ལ་མི་འཇིགས་སོ་སྟུམ་ན། ནད་གསོ་དཔུད་ཀྱིས་བཅོས་སུ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་བ་བཅུད་ལེན་གྱིས་གསོ་བར་བྱ་བ་དེས་ན་དེད་གལ་ཁྱོད་མི་འཇིགས་སུ་རྒྱག་མོད། ཆད་པ་ཕྱི་མ་འཆི་བདག་ནི་གང་གིས་ཀྱང་ཕྱིར་བཅོས་སུ་

མེད་པས་ཁྱོད་ཆེས་གསལ་བ་འཆི་བ་དེ་ལ་འཛིགས་པ་རིགས་ཏེ། སྐ་བ་དང་ན་བའི་བཅས་ཀ་ཅམ་
ལ་རེ་བའི་སྒོ་ནས་བདག་ཉིད་སྤྱོད་བར་མི་རིགས་སོ། །བཞི་པ་མ་ངེས་པ་མི་འཛིགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་
དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱི་ལོ་མཐུས་བསྐྱོད་ཏུ་མེད་པའི་འཆི་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡོད་མོད། དེ་ལྟ་ན་
ཡང་ད་ལྟ་ངེས་པར་མི་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཏ་ཅང་འཛིགས་པ་འདྲན་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འཆི་བ་
འདི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཞིང་མི་སྤྱད་བར་གྱུར་ན་དེ་སྐད་བརྗོད་པ་བདེན་པ་ཞིག་ན། འཆི་བ་ནི་རྟོགས་པར་
དཀའ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བྱའི་ཕྱགས་རྣམས་ལ་འཆི་བ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཞིང་། གཅིག་གིས་
གཅིག་འཆི་བ་ཡང་མཐོང་བ་ལྟར་འཆི་བ་ཡང་སྤྱོད་པོ་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ཡང་དུ་མ་
ཞིག་འཆི་བར་སྤྱད་བར་གྱུར་པ་ན་ཁྱོད་ལ་རྒྱ་ཅིས་འཆི་བདག་གི་འཛིགས་པ་མེད་པ་ཡིན། རྒྱ་གཉིས་
ཀྱིས་འཆི་བ་ལ་མི་འཛིགས་པར་རིགས་ཏེ། དེ་མ་དམིགས་པ་དང་། དེ་ལས་འདས་པ་འོ། །དེ་གཉིས་
ཀྱང་ཁྱོད་ལ་མེད་ན་གང་གིས་ན་བག་མེད་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད། གལ་ཏེ་འཆི་བ་མཛོན་སྤྱུང་གིས་
དམིགས་ཀྱང་འདི་ཅམ་ན་འཆི་ཞེས་དུས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་མི་འཛིགས་སོ་ཞེ་ན། འཆི་བའི་དུས་ངེས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་མི་འཆི་ཞིང་རྟག་པོ་སྤྱུང་དུ་སེམས་ན། འཆི་བའི་དུས་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་དེ་

ཉིད་ཀྱིས་འཇིགས་པར་བྱ་དགོས་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འཇིགས་ཞེས་པ་ཆེར་སྒྱུན་ཏེ། དེང་ངམ་
སང་ལ་སོགས་ནམ་ཞིག་གི་དུས་ན་འཆི་བདག་ཉིད་ཉེ་བར་ལྷགས་པས་གཞོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།
།དེས་ན་གསོན་པའི་དུས་རིང་བ་ལ་རེ་བ་དོར་ནས་འཆི་བའི་འདུ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་བག་ཡོད་པ་
བྱ་བར་རིགས་སོ། །ལྷ་པ་དཔའ་བོ་ལ་འཆི་བ་འཇིགས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་འཆི་
བར་ངེས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་དེ་ནི་སྤར་མ་ཁོ་ན་ལ་འཇིགས་པ་སྐྱེད་ཀྱི། དཔའ་བོ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
དཔའ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེད་བཀྱར་དང་སྟན་བྱགས་བསྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་ཅིང་། གཡུལ་ངོར་མཚོན་བྱ་
རྒྱུ་ལོ་ལྷས་ལ་བབ་པའམ་ཉམ་ང་བ་ལ་ཡང་མི་འཇིགས་ཤིང་། རང་ཉིད་བརྟན་པའི་གདེངས་གིས་
གཞན་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཆོ་འདིའི་མ་འོངས་པའི་དོན་ཆེད་བཀྱར་སོགས་
ལ་ལྟ་ཞིང་བདག་གི་དོན་དུ་ཆེད་བཀྱར་སོགས་སྐྱབ་པ་དོན་ཉེ་བར་སྦྱོད་པའི་ཉེན་གསོན་པ་ཟད་པ་ལ་
ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་གཡུལ་ངོར་འཇུག་པ་ན་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྲོག་འཚོང་བའི་བྱ་བ་མ་འོངས་པའི་དོན་
བསྐྱབ་པ་བྱོད་ལ་བདག་ཉིད་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་སུ་ཞིག་སྒྲུ་སྟེ། མཁས་པ་
འགའ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི་ཚྭ་ངས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཡ་མཚན་དུ་འཛིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་ནོར་ཕྱིར་

སློག་གཏོང་བ་སྟོད་པ་ཡིན་ན། རང་གི་སློག་བསྐྱེད་བའི་ཕྱིར། སློག་པ་ཡང་དབྱུང་པར་འོས་སོ་ཞེ་ན།
 དཔེར་ན་མི་འགའ་ཞིག་གིས་རང་གཏའ་མར་བཞག་ནས་ཆང་འཐུང་གི རང་གི་མ་འོངས་པ་ན་
 བཀའ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་མི་ལྟ་བ་བཞིན། འདིའི་ཡུལ་སློག་རྒྱ་ལྟ་བུ་ལ་ཆགས་པའི་
 སྟོན་ནས་དབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བྱ་བ་པོ་ལ་ཕྱིས་མེད་པར་བྱས་ནས། དེར་བདག་ཉིད་
 གཏའ་མར་བཞག་ནས་འདོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སློག་པའི་ལས་ཅིའི་ཕྱིར་བྱེད། དེ་བས་ན་འདོད་ཡོན་གྱི་ཕྱིར་
 སློག་པ་སྟོད་པ་ཁྱོད་ནི་ངེས་པར་མཁས་པ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལྟར་བདག་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བར་བཟད་དེ། གཞན་དུ་ན་བདག་ཉིད་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་སློག་པ་སྟོད་པ་མི་རིགས་
 པས་སོ། །དེ་བས་ན་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་སློག་པ་དབྱུང་པར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་
 ཡང་ཡུན་རིང་དུ་གསོན་དུ་རེ་བས་ཆོ་འདིར་བདག་ཉིད་བཅོངས་ནས་སློག་པ་དབྱུང་པ་མི་རིགས་ཏེ།
 སེམས་ཅན་སུ་ལ་རང་གསོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།
 །འདི་ལྟར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་མ་ཐག་དུ་འཇིག་པ་ལ་གོགས་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་པ་ཡང་སྐྱེས་པ་ཅོམ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ན་

འཇིག་རྟེན་རྣམས་གསོན་པ་ཡུན་རིང་བར་རྒྱུ་མས་ནས་མི་རིགས་པ་ཅི་སྟེ་དཔྱད་ཅེན། འདུ་བྱེད་སྐད་
ཅིག་མ་འདྲ་བ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་སྲ་བྱི་འདྲ་བས་བསྐྱུས་ནས་སྐྱེ་བོས་སྐད་ཅིག་མ་དེ་
ངས་པར་མི་རིགས་པར་གསོན་པ་ཡུན་རིང་བར་རྒྱུ་མས་ནས་མི་རིགས་པ་དཔྱད་དོ། །དེ་བས་ན་
འཇིག་རྟེན་ན་བདག་གི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པ་རྟེན་པ་དཀོན་ཏེ། བདག་གི་རང་བཞིན་
ཤེས་པ་རྣམས་བྱིན་ཅི་ལོག་རྒྱ་མེད་པས་སྒྲིག་པ་མི་སྦྱོད་ན། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ཆེར་སྒྲིག་པ་ལ་གཞོལ་
བས་སོ། །གལ་ཏེ་གསོན་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཡང་དེ་རྒྱུན་རིང་བས་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རིགས་
སོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་དུས་ཡུན་རིང་དུ་གསོན་པ་ལ་དགའ་ཞིང་དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་གཉེར་མ་དང་སྐྱ་
དཀར་སོགས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་བ་ཉིད་ལ་ནི་ཁྱོད་མི་དགའ་ན་དེའི་བྱིར། ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱོད་ལོག་འདི་ནི་
མ་ཡིན་པ་སྐྱེ་བོ་ཁྱོད་རང་དང་འདྲ་བ་བྱིས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་དམ་པ་ལྟ་བུར་སྦྱང་གི་གཞན་ལ་མ་
ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་རྒྱ་བ་མི་འདོད་པས་ནི་རྒྱུན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་གཞན་
འཆི་བ་ལ་བྱ་ངན་མི་རིགས་པ་ལ་མངོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་བརྒྱལ་ལན་བྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པ་
གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཤི་མི་འདོད་པ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་གཉིས་ཇི་ལྟར་བྱ་ལ་ཡོད་པ་བྱ་ངན་

གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལྟར། རང་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདག་ཉིད་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེས་ན་
འཆི་བ་ལས་འདའ་བའི་བྱ་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་ཉིད་འཆི་བ་ལ་མྱ་ངན་བྱ་བར་འོས་ཀྱི་བྱ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཤི་བའི་ཕྱིར་ཅི་སྟེ་མྱ་ངན་བྱེད་དེ་མི་རིགས་སོ། །འདི་ལྟར་གང་ཞིག་རང་འཆི་
བདག་ལས་འདས་པ་དེ་ནི་གཞན་འཆི་བ་ལ་མྱ་ངན་རིགས་ན། རང་ཉིད་འཆི་བདག་གི་སྟོབས་ལྟར་གྱུར་
བཞིན་དུ། གཞན་ལ་འཆི་བདག་གིས་སྟོས་ཞེས་སྒྲ་བ་པོ་ནི་ཇི་ལྟ་བུར་ན་དམ་པ་གཞན་གྱི་སྦྱད་པར་
འོས་པར་མི་འགྱུར། དེ་བས་ན་གཞན་དག་འཆི་བར་མཐོང་བ་ན་བདག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་འོ་ཞེས་ངེས་
པར་བྱས་ནས་བག་ཡོད་པར་བྱའི། ཏྲག་ཏུ་མྱ་ངན་གྱི་ཁང་བུར་ཞུགས་ནས་དགེ་བའི་སྒྲིགས་ཉམས་
པར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་དུག་གི་དང་པོ། མ་དྲིས་པར་འགོ་བ་མྱ་ངན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་བུར་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མ་དྲིས་པར་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་འགོ་བ་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཆོ་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་བྱ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་མ་བཅོལ་བ་
རང་ཉིད་འདོད་རྒྱལ་དུ་བུར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་འགོ་འདོད་པ་ན་ཡང་བདག་འགོ་འོ་
ཞེས་མ་དྲིས་པར་རང་འདོད་ཅུམ་གྱིས་འགོ་བ་རིགས་པར་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འོང་བ་དང་འགོ་

བ་གཉིས་ཀ་འདོད་རྒྱལ་དུ་སྦྱོད་པ་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །ཡང་ན་འདིས་འགོ་བ་མ་བྲིས་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདིས་ཡིག་འབྲུ་ཆོག་གི་རྟ་མེད་པར་པ་རོལ་དུ་འགོ་བ་སྐྱལ་བ་དགོས་མོད་ཀྱི། བྱོད་
རང་ཉིད་གཏི་མུག་པའི་ཕྱིར་བུའི་འགོ་བའི་སྐྱལ་བ་བགོས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་བཟད་དོ།
།འདིའི་འགོ་བའི་སྐྱལ་བགོས་པའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདིའི་པ་རོལ་དུ་འགོ་བར་སྦྱོར་བ་ཉིད་སྐྱད་
ཅིག་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་འབྲེལ་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱུར་བར་བྱས་པ་རྒྱས་ཤིང་འཁོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ཆགས་པ་མུ་ངན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བུ་ལ་ཆེས་
ཆགས་པ་ཉིད་པའི་མུ་ངན་གྱི་རྒྱུར་འབྱུར་རོ་ཞེ་ན། བུ་ལ་ཏ་ཅང་ཆགས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཇི་ལྟར་
པ་ལ་བུ་སྟིང་དུ་སྦྱག་པ་དེ་ལྟར་བུ་དེ་ལ་པ་ལ་སྦྱག་པ་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་
བུ་ལ་སོགས་པ་འོག་མ་དག་ལ་སྟེད་པ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ལྟར་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་མ་ལ་སྟེད་པ་འཇིག་
པ་མི་སྟེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟེད་པ་ཇི་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱིས་འཁེན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་སྦྱོར་གནས་
འོག་ནས་འོག་དུ་འགོ་བ་དེའི་ཕྱིར་མཐོ་རིས་ཀྱང་རྟེན་པར་དཀའ་ན་ཐར་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་བས་ན་པ་
མ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་མ་ལ་གྲས་པའི་ཆགས་པ་ལྟར་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་བུ་ལ་ཇེས་སུ་ཆགས་

པ་འདི་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་བྱ་ལ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མི་མཐུན་པ་ལ་ཡིན། དེ་ལ་གང་གི་ཆོ་བ་པའི་རྩེས་
སུ་མི་མཐུན་ཞིང་ངོར་མི་འཇུག་པ་དེའི་ཆོ་བ་འགའ་ཡང་བྱ་ལ་སྟུག་ཅིང་ཆགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།
།ཅི་སྟེ་རྩེས་སུ་མཐུན་པ་ལ་ཆགས་པ་དེའི་ཆོ་བ་འདི་ངའི་ངོར་འཇུག་གོ་ཞེས་དེའི་ལན་ཏུ་ཆགས་པ་སྐྱེ་
ན་ནི་ལག་རྩེ་ལུས་རྩེའི་ཆོང་པ་དང་འདྲ་བའི་ཆགས་པ་འབའ་ཞིག་སྐྱེ་བར་བཅད་ཀྱི་བྱའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
ཆགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་རྩེས་སུ་མཐུན་མི་མཐུན་ལ་མི་སྟོས་པར་བྱ་ལ་པའི་ཆགས་པ་བརྟན་པ་
ཉིད་ཏུ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཆགས་པ་ལ་བརྟན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་ཡུལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་དང་
བྲལ་བས་བསྐྱེད་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་པའི་སྟུག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ལས་སྦྱར་དུ་སྟོན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
བས་ན་ཆགས་པ་ལ་འདང་མི་བརྟན་པ་ཉིད་སྟོས་ཏེ་མི་བརྟན་པར་མཛོན་ཏེ། གཤམ་ཏེ་ཆགས་པའི་འཆིང་
བ་སྟོན་པར་མ་གྱུར་ན་དེས་བསྐྱེད་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་བ་ལ། འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐྱེད་
དང་བྲལ་བར་མཐོང་བ་ཡིས་རྒྱ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་ཡང་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ངོར་མུ་ངན་བྱ་བ་དགག་པ་ནི། ཅི་སྟེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་ལ་སྟོས་ནས་མུ་ངན་གྱིས་གཟིར་
བར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་གི་ངོར་ལུས་བསྐྱུར་བྲང་རྒྱུ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞོན་

པས་བདག་ཉིད་ལ་གཟེར་བ་བྱས་ཟིན་ཀྱང་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་མེད་སྟུང་དུ་ཤེས་བཞིན་དུ་ཁྱེད་
བདག་ཉིད་ལ་ཕྱི་ཚུལ་འཆོས་པའི་གཟེར་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་ན། ཕྱི་ཚུལ་འཆོས་པ་དེ་ཡང་སྤྱོད་པོ་གཡོན་
ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན་པའི་ལམ་ཡིན་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ་སྦྱོད་པར་མི་
རིགས་སོ། །བཞི་པ་འབྲེལ་པ་ཐོབ་འདོད་མཁུ་དན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཟེར་བ་ལ་
ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བྱ་ལ་སོགས་པ་སྤྱུག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེལ་པ་ཐོབ་
པར་འདོད་པ་ན། དེ་ལས་བྱུང་བའི་གཟེར་བ་ཡང་སྤང་དུ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་འདི་ལས་ཉོན་གྱི་
དབང་གིས་འགོ་བ་དེ་དང་དེར་འཁོར་བ་ན་སྐྱེ་བ་གཞན་དག་བྱ་དང་བྱ་མོ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ནས་
སྤར་པ་རོལ་དུ་འགོ་བ་ན། བ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཉི་དུ་རྣམས་ལ་བྲལ་བས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱི་
རྣམ་པ་འགོད་པ་ལྟར་བྱེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་འབྱུངས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་
སྤྱུག་བསྐྱེད་མེད་པ་དང་དེ་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་རིགས་པ་ཞིག་ན། སྤྱུག་
བསྐྱེད་མི་འདོད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་བར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་རྣམ་པ་
འགོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། དགོས་པ་བྱུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་བྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་ཉིད་རང་

བཞིན་གྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་དུ་མ་ལ་རྒྱ་ཚེ་འདེབས་པ་བཞིན་དུ་བྲལ་བས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འོངས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པས། དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་དགོས་
 པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་སྤྱི་ཞིག་སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འོང་པའི་བྱ་ལ་
 སོགས་པ་དང་། བྲལ་བ་ལ་མྱ་ངན་བྱེད་པར་འགྱུར། ལྷ་པ་ལྷན་ཅིག་འདུ་བ་ལ་ཆགས་པ་དགག་པ་
 རི། གལ་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲལ་བ་མི་དགའ་བ་ཡིན་ཡང་། བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་འདུ་བ་དགའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གང་གིས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་བའི་འདུ་བ་ལ་དགའ་བ་
 གང་ཡིན་པ་དེའི་ནི་འབྲལ་བ་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་དགའ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགའ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། གང་ལ་
 འདུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ལ་གདོན་མི་བར་འབྲལ་བ་ཡོད་པས་འདུ་བ་དང་བྲལ་བ་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་བར་སྒྲུབ་བ་
 མིན་ནམ་སྟེ། དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བཀྲ་ཤིས་མ་དང་སྒྲ་ནག་མ་བཞིན། དེ་བས་ན་འདུ་བ་
 བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། མཐའ་ངན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ཉིད་མངོན་སྲུང་དུ་
 བྱེད། །གལ་ཏེ་མཐའ་འབྲལ་བར་ངས་ཀྱང་ཐོག་མར་འགྲོགས་པ་ཡུན་རིང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རྩིས་གདབ་
 མེད་དོ་ཞེ་ན། འཁོར་བ་ན་མ་རིག་པ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་འདས་པའི་དུས་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་

པ་མ་ཡིན་ཞིང་མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་ཡང་ཐ་མ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་བྲལ་བས་རབ་
ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱག་པ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་འདུ་བ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་རྒྱ་མཚན་ཅིས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དུས་ཐུང་དུར་གྱུར་པའི་འདུ་བ་
མཐོང་ནས་དེ་ལ་ཆགས་ཤིང་རིང་པོར་གྱུར་ཀྱང་འདས་མ་འོངས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྲལ་བ་མཐོང་བ་
མིན་ཞིང་དེ་ལ་སྐྱེ་བར་མི་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་ཅུ་གྱི་འདུ་བ་ལ་དགའ་བ་དེས་ནི་ཐོག་མཐའ་
མེད་པས་བསྐྱུས་པའི་འབྲལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །དུག་པ་དུས་ཚིགས་ལ་ཆགས་པ་
དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་འབྲལ་བ་རིང་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སོ་ཁའི་མེ་ཏྲོག་རྒྱས་པ་དང་། སྟོན་དུས་ཟླ་བ་
གསལ་བ་ལ་སོགས་པ་དུས་ཚིགས་ལྷན་སུམ་ཚོགས་པས་སེམས་བྲིད་པས་དེ་ལ་རྩིས་གདབ་མེད་
པས་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་དང་ཐང་གཅིག་དང་ཡུད་ཅུ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱུས་པའི་
དུས་རྒྱན་དང་དབྱིད་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ནི་ངེས་པར་དག་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་ཏེ། དུས་དེ་དག་
རིམ་གྱིས་མངོན་པར་འཕེལ་བས་ཁྱོད་ཀྱི་གསོན་པའི་སྐད་ཅིག་རྣམས་ཟད་པར་བྱེད་པས་སོ། །དེས་
ན་སོག་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་དག་གྱུར་པའི་དུས་དེ་དག་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཁྱོད་འདོད་ཆགས་པར་མི་

བྱ་སྟེ། ཅི་ཅམ་དུས་འདས་པ་དེ་ཅམ་དུ་འཆི་བ་རྗེས་སུ་དན་པའི་སྒོ་ནས་བག་ཡིད་པ་ལ་བརྩོན་པར་
 བྱའོ། །གཉིས་པ་ཕན་ཡོན་ནི། དེ་ལྟར་འཆི་བ་རྗེས་སུ་དན་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་བྲལ་བ་སོགས་
 ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་སྒྲོ་བར་གྱུར་པ་དེས་ནི་འདི་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་
 བོར་ནས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་རིགས་པ་
 བདེན་མོད། གཉིན་འདུན་དང་འབྲལ་བ་དཀའ་བས་དེ་མི་རུས་སོ་ཞེ་ན། སྒོ་དན་ཁྱོད་གཉིན་བཤེས་
 དང་བྲལ་བའི་འཇིགས་པ་ཡིས་ཁྱིམ་ནས་ངེས་པར་མི་འབྱུང་ན། ཁྱོད་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འཆི་བདག་
 གིས་གཉིན་འདུན་རྣམས་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་མཁས་པ་ཤེས་རབ་ཅན་སུ་
 ཞིག་རང་གིས་གདོན་མི་བྱ་བར་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་བྱ་བ་རང་དད་པས་མི་བྱེད་པར་གཞན་གྱིས་
 ཆད་པས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་འཆི་བདག་གི་ཆད་པས་མ་བསྐྱུམ་པར་རང་གི་འདོད་པས་
 གཉིན་འདུན་སོགས་བཏང་སྟེ་ནགས་སུ་འགོ་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རྩ་ལག་རྣམས་གདོན་མི་བྱ་བར་
 བཏང་དགོས་མོད། དེ་ལྟར་ན་ཡང་བྱ་བ་སྦྱེད་དེ་ལང་ཆོ་རྒྱལ་པ་དང་བག་མ་སྤངས། ཁྱིམ་གྱི་ཁྱུར་
 ཕོག་པ་སོགས་རྒྱུ་ལས་པར་བྱས་ནས་ངེས་པར་འགོ་བར་བྱའོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་བྱ་བ་སྦྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་

བའི་འཕྲོ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་འདི་བྱས་ནས་གསལ་བར་ཏེ་དེས་པར་ནགས་སུ་འགོ་བར་བྱའོ་སྟེ་མ་དུ་
 སེམས་ཅན་ན། སུ་བསྐྱེད་བག་མ་སྤང་བ་སོགས་གང་ཞིག་བྱས་ཀྱང་མཐར་དེད་ག་བཏང་བར་བྱ་བ་
 ཡིན་ན་སྤར་ཡང་དེ་བྱས་པ་ལས་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་འདི་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་
 བཀུས་ཏེ་དོར་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ནང་དུ་འགོ་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཡང་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་
 ཆགས་པས་དེ་ལ་འཇིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཅན་གང་ལ་ཇི་སྐྱད་བཤད་པའི་ལུང་དང་
 རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་བདག་ནི་འཆིའོ་སྟེ་མ་དུ་དེས་པར་སེམས་པ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་འཇི་སྤངས་
 པས་སློག་ལ་ཡང་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་བཏང་བའི་ཕྱིར་འཆི་བདག་ལ་ཡང་ག་ལ་འཇིགས་ཏེ་
 འཇིགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ནགས་སུ་འགོ་བའམ་སུ་སོགས་དང་བྲལ་བས་ནི་འཇིགས་པར་ག་
 ལ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཆི་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བསྒྲོམ་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་
 བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཏྲག་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་སྤྲོད་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་བྱེད་པ་དང་པོའི་འགྲེལ་
 པའོ། ། ༥ །གཉིས་པ་བདེ་བར་བྱིན་ཅི་ལོག་སྤྲོད་བའི་ཐབས་སུ་ལུས་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་བསྒྲོམ་པ་ལ།
 སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་བསྒྲོམ་པ་དངོས་དང་། རབ་བྱེད་ཀྱི་དགོས་པ་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། ལུས་

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་སྤྱུག་པ་གཉིས་
ཀྱི་དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱུ་ལ་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་དངོས་
པོའི་རང་བཞིན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་ནི་དགྲ་ལྟར་སྤྱུག་
བསྐྱེད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཁོ་ནར་མཐོང་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཁམས་མ་སྟོམས་པའི་རྒྱ་
ཅན་གྱིས་ནད་བཞི་བརྒྱ་རྩ་བཞི་དང་། ཕྱི་རོལ་བོང་བ་དང་དབྱིག་པ་དང་སྒྲིག་སྤྱུལ་སོགས་ཀྱི་རིག་
པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ནད་ལ་སོགས་པའི་རྩོན་དང་ཕྱད་ན་སྤྱུག་
བསྐྱེད་བསྐྱེད་པས་སྒྲགས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་ཙམ་ཟས་གོས་ཀྱིས་བསྐྱུངས་ཀྱང་ངེས་པ་
མེད་པས་བསྟན་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། ལུས་ལ་བརྟན་པ་སྤང་། ཏ་ཅང་ཆགས་པ་
སྤང་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ལུས་ནི་བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགྲའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ལུས་དེ་བསྐྱུང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དགོས་པ་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའི་ལུས་ཡུན་རིང་དུ་འཛོལ་ནི། དེ་ལས་ཉིན་རེ་
ཞིང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འཕྲེལ་བར་

བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་རབ་བྱེད་དང་པོས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་གྱིས་སེམས་སྒྲིའི་དུས་དོན་
མ་ཡིན་པ་འདྲན་པ་འདིས་ཅི་བྱ་སྟམ་དུ་དེ་ལ་བརྟམས་པ་ན། དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ལུས་ནི་དག་ལྟར་མཐོང་
མོད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་སྟོས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཆགས་པ་སྤོང་བ་མདོར་བསྟན། བཟལ་ལན་གྱིས་
གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ལུས་བསྐྱུང་བྱ་ཡིན་ན་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྦྱིང་ཉི
བར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། མི་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་སྟོམ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་གང་ཅུང་ཟད་འབྱུང་
བ་དེ་ནི་ལུས་ཉིད་ལ་སྒྲིའི་དུས་སྟེ་ཞིང་། ཟས་སྟོམ་གྱིས་ཆོམ་པ་སོགས་བདེ་བ་གང་ཅུང་ཟད་འབྱུང་བ་ཐམས་
ཅད་ནི་ཕྱིའི་རྒྱུ་གཞན་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ན། དེའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱུལ་ཀུན་གྱི་སྟོད་དུ་གྱུར་པའི་ཁོག་པ་
འདི་ལ་ཁྱོད་ཅི་སྟེ་གུས་ཤིང་རིམ་གྱོ་བྱེད། དེ་བས་ན་ངེ་ལྟར་གསོན་པ་དང་དག་བ་འཕེལ་ཞིང་ཉེས་པ་
འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ཅུང་དུ་རན་པ་ཅུང་གིས་དེ་བཅའ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་སྤྱག་བསྐྱུལ་
སྟོབས་ལྡན་དུ་བསྟན། བདེ་བ་སྟོབས་རྒྱུ་བར་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱུལ་
ལུས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ཡང་ཕྱིར་བཅོས་སུ་ཡོད་པས་དེ་སྟོབས་རྒྱུ་ཞིང་བདེ་བ་ཕལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་
གཅིག་དུ་དེ་ལ་མི་འཇིགས་སོ་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱུལ་ལ་འཇིགས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་གི་

ཆོ་ལྷ་སྒྱིན་གཤིང་བ་འཇམ་པོ་ལ་འདུག་སྟེ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སྦྱོད་པའི་བདེ་
བ་ཚྱོད་བཞིན་པ་ན་སྤང་བུ་མཆུ་རིང་གིས་སྤྲུག་པས་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཅིས་གདབ་མེད་པར་སྤྲུག་
བསྐྱེད་གྱིས་སྦྱོར་བར་འབྱུང་རོ། །དེ་བས་ན་མི་རྣམས་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེས་སྟོབས་ལྡན་དུ་སྦྱོར་བ་ལྟར་
བདེ་བ་ཤས་ཆེར་མི་འབྱུང་ན། དེ་ལྟར་བདེ་བས་བྱིས་གྱིས་མནན་མི་རུས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་དེ་
ཆུང་སྟམ་དུ་སེམས་པར་བྱེད་དམ་སྟེ་སེམས་པ་མི་རིགས་སོ། །བདེ་བ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་བྱིས་
གྱིས་མནན་པ་དང་ཆུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་རྣམས་བདེ་བ་སྦྱབ་པ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་ཤིང་
སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་འགྲོས་མོད་ཀྱི། སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལ་བདེ་བ་སྦྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་
བདེ་བ་ཆེད་དཀའ་སྟེ། བདེ་བའི་རེ་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་ཉི་བར་སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་
ལྟར་ཡིན་པ་དེས་ན་སྦྱོར་བོ་སྤྲུག་ཅིག་གིས་འཇིག་ཅིང་མི་རྟག་པ་འདི་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་གྲོས་སུ་བེན་
ཀྱང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི་སྦྱོས་བུ་ལ་གྱིབ་མ་རྗེས་སུ་སྟེགས་པ་དང་འདྲ་བར་རྗེས་སུ་འབྱངས་རོ། །རྒྱ་
མཚན་འདྲིའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི་རྟག་དུ་ཉི་བའི་ཕྱིར་དང་མི་ཉི་བ་ཡང་
འབད་པས་བསྦྱབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་འདྲོད་པས་ཆེད་པར་འབྱུང་གྱི། འདྲོད་པས་བདེ་བ་ཆེད་པ་ག་ལ་

ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་དགོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་འདོད་པས་སྟོན་པ་ལྟར་བདེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཟས་སྒོམ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་ལ་
 རག་ལས་པས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་ཁྱོད་རྒྱ་ཅིན་པ་ཤིན་ཏུ་དགོན་པའི་བདེ་ལ་གུས་ཤིང་།
 འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་རང་དབང་དུ་རྟོན་ཅིང་མོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཅི་སྟེ་ཁྱོད་མི་འཇིགས། གང་གིས་
 ན་བདེ་བ་ཤས་ཅམ་ལ་རེ་བས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་སྒྲིག་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད། དེ་བས་ན་བདེ་བ་
 དགོན་ཡང་འདོད་བྱ་ཡིན་པས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལྟར་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་མོད་པ་ལ་
 ཡང་འཇིགས་པར་རིགས་པས་དེའི་རྒྱ་མི་དགོ་བ་སྤང་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་བདེ་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་
 གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། བདེ་བར་གྱུར་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་
 ཏྲག་ཏུ་བསྐྱུངས་པའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱུ་དུ་རེས་ཀྱང་མེ་ལྷེས་ལོ་མ་
 གསར་པ་ལ་རེག་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་རོ་ཉམས་པར་འབྱུར་བས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་དུ་འབྱུར་བར་
 དེས་སོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་ལུས་ལ་གུས་པ་དང་དབྱེལ་གུས་པ་དེ་གཉིས་ནི་མཚུངས་པར་སྤང་སྟེ།
 སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་སྤྱད་པར་གཉིས་ཀ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལུས་ནི་ཤིན་ཏུ་འགོར་ཞིང་ཡུན་

འིང་པོར་བདེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྐྱེདས་པར་གྱུར་ཀྱང་བདེ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་མི་
འགྱུར་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་ནི་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་བེལ་
གྱིས་གཞོན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱ་རོག་གིས་ཁུ་བྱག་གི་སྤུ་གུ་བསྐྱེདས་ཀྱང་བྱ་རོག་
དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྒྱལ་རིགས་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་གཞི་ཆེན་པོ་ལ་རིག་པ་
རྣམས་ནི་སྦྱེས་ནས་མ་ཤིའི་བར་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པར་སྒྲུབ་བས་ལུས་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་
རང་བཞིན་ཡིན་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་གཞི་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་
སེམས་ཅན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ནི། གཞན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་
བཟོད་པའི་སྤྱག་རོག་དང་། རང་གི་དབང་སྤྱག་ལ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པར་རོགས་པ་སོགས་ཡིད་ཀྱི་
སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་ལ། རིགས་དམའ་ཞིང་བས་གོས་སོགས་ཀྱིས་སོངས་པའི་སེམས་ཅན་ཐ་མལ་
པ་རྣམས་ལ་བཀའ་སྒྲིལ་སོགས་ལུས་ལས་སྦྱེས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ལུས་དང་
སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་འདི་ཉིད་རེ་ཉིད་རེ་ཞིང་འཛུམས་པར་བྱེད་པས་རང་
བཞིན་གྱིས་བདེ་བར་གྱུར་པ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད་མོད། དེ་ལྟ་ན་འང་

བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པས་མི་ཤེས་སོ་ཞེ་ན། བདེ་བ་ནི་ཆེན་པོ་མེད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་
དབང་དུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྦྱེས་བུ་འདི་བདག་ནི་གཏོང་
བ་པོ་དང་སྤྱག་པོའི་ཞེས་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ་དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་འབྱུང་ལ། ལོངས་སྤྱོད་འབྱོར་དུ་
ཟིན་ཀྱང་གཞན་གྱིས་གཞོད་པར་དོགས་པ་ན་ཡིད་མི་བདེ་སྦྱེ་བས། སྤྱར་གྱི་ཡིད་བདེ་དེ་ལྡོག་པས་དེའི་
ཕྱིར་བདེ་བ་སྦྱེ་བ་དང་འགག་པ་གཉིས་ཀ་རྟོག་པ་ལ་རག་ལས་པས་རྟོག་པའི་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་།
སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་གང་ཞིག་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་མཐུ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ནི་
འགའ་ཡང་མེད་དོ། །ཡང་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བདེ་བ་དང་། བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་སྦྱེས་པས་འཛོམས་པས་དེའི་དབང་དུ་
འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་དབང་པོའི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་གང་ཅུང་གཅིག་
གིས་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་ན། བདེ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་རྟོག་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འགགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཁོ་ན་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྦྱོབས་དང་ལྟན་པའི་བདེ་བ་ཅི་
ཡང་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདེ་བ་རྟོག་པ་དཀའ་ཡང་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་རང་

བཞིན་ཡིན་ལ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ནི་མང་ཡང་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བྱིས་པ་
དང་གཞོན་ནུ་དང་ལ་བབ་པ་དང་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དུས་འགོ་ཞིང་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་
ལྟར་རྒྱ་བ་དང་ན་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་མདུན་ནས་མདུན་དུ་འཕེལ་ཞིང་། གཞོན་ནུ་ལ་
སོགས་པའི་བདེ་བ་རྣམས་རྒྱབ་ནས་རྒྱབ་དུ་འགྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེལ་ནི་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཡིན་ལ། བདེ་བ་ནི་ལུས་འདིའི་རང་བཞིན་ལས་གཞན་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ལུས་
སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་བདེ་བའི་རྒྱས་ཕྱིར་བཅོས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུས་ལ་སྐྱོ་བར་མི་
བྱའོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ལུས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་མང་པོ་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཁམས་མ་སྟོམས་པའི་རྒྱ་ཅན་
གྱི་ནད་རྣམས་དང་། ཕྱིའི་བདག་ཉིད་གང་བ་སོགས་རིག་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་རྒྱ་ཅན་གཞན་དང་
གཞན་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་སྟེད་དུ་བདེ་བའི་རྒྱ་ནང་དང་ཕྱིའི་རྒྱ་ཅན་དག་ནི་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །བདེ་
བའི་རྒྱ་ཉུང་ལ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་མང་བ་དེའི་ཕྱིར་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་པས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སྐྱོ་བྱ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་བདེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་དེ་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་བ་
ཞིག་ན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བདེ་བའི་རྒྱ་ཟས་སྟོམ་སོགས་

ཤས་ཆེར་སྤྱད་པ་ལས་མཐར་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་བར་མཐོང་བས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བཞིན་པ་
ཡི་བདེ་བ་ལ་དེ་ལས་བསྒྲེག་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་དེ་ལྟར། སྤྱག་བསྐྱེད་གོང་ནས་གོང་དུ་
འཕེལ་བཞིན་པ་ལ་ནི་དེ་ལས་བསྒྲེག་པ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་མངོན་
པར་འཕེལ་བ་ན་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་གདུང་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འཕེལ་བ་བསྒྲེག་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། བདེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བདེ་བ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉམས་
ཆུང་བར་མ་ཟད་རྒྱུན་ཉམས་ཆུང་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བདེ་བའི་རྒྱ་གྲང་བ་དང་ངོ་བོའི་རེག་པ་སོགས་
བསྟེན་པ་ན་མཐར་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་བས་རང་གི་རྒྱུན་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བདེ་བ་ལས་སྤྲོག་པ་
སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་མཐོང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྣམས་ནི་ཤས་ཆེར་སྤྱད་པ་ན་ཆེར་རྒྱབ་པ་དང་དག་པའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་མཐོང་གི་ནམ་ཡང་བདེ་བ་མི་བསྐྱེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེད་
ལ་རང་གི་རྒྱུན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བསྒྲེག་པ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་རྒྱུ་བས་
དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉིད་དུ་རྒྱུ་བས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལྷ་སྤྱོད་བདེ་བ་དང་
ལྷན་ནོ་ཞེས་པའི་བརྗོད་པ་འདི་ཡོད་པ་ལས་ནི་བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་

འཇིག་པའི་ངང་ཅན་ཡིན་པས་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་འཆི་བ་ཡིན་ལ།   དེ་ཡང་དུས་གསུམ་ལ་མི་
འབྲུལ་བས་ཁྱོད་འཆི་བཞིན་དུ་སྒར་གྱི་དུས་སོང་ཞིང་ད་ལྟ་འགོ་བ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འང་འགོ་བར་
འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།   །དེའི་ཕྱིར་དུས་གསུམ་ལ་ཁབ་པའི་འཆི་བས་འཆི་བཞིན་པ་ནི་བདེ་བར་འབྱུང་རོ་
ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་པ་ཀུན་དུ་མི་རིགས་སོ།   །གཞན་ཡང་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་རྒྱ་རྟག་དུ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་ཡང་བདེ་
བའི་འདུ་ཤེས་མི་རིགས་ཏེ།   འདི་ལྟར་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་བཀའ་སློམ་ཆ་གང་སོགས་ལུས་ལ་
གཞོད་པའི་རྒྱ་རྟག་དུ་ཉེ་བར་ཡོད་པར་འབྱུང་ན།   དུས་འཁོར་མོར་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱིས་གཞོད་བཞིན་པ་
ནི་བདེ་འོ་ཞེས་རྣམས་པ་ཀུན་དུ་མི་རིགས་སོ།   །གལ་ཏེ་བདེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་མོད།   རྒྱ་རྟག་
ཆོགས་པའི་སློན་ལོང་ཅེན།   བདེ་སྤྲུག་ནི་ལུས་ལ་རག་ལས་ལ།   ལུས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལ་རག་ལས་
ཤིང་།   དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ལུས་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པས་འབྱུང་བ་ཀུན་ཆོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འབྱུང་
རོ།   །འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་གཞོད་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ།   འདི་ལྟར་ས་ནི་རྒྱུད་གི་འགོས་རྒྱག་
པར་བྱེད་པ།   རྒྱུད་ནི་སའི་ཁམས་འཐོར་བར་བྱེད།   རྒྱ་མེད་ཁམས་ལ་གཞོད་པར་བྱེད།   མེ་ཡང་རྒྱའི་
ཁམས་སྐྱེམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།   །དེ་ལྟར་ན་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཡིན་ལ།   འགལ་

བ་རྣམས་ཀྱང་ལུས་གཅིག་ལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆོག་ས་པ་ན་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདེའོ་ཞེས་
བྱ་བ་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་རྣམས་འགལ་ཡང་དེ་ཕྱིར་བཅོས་སུ་ཡོད་པས་
དེ་ལས་བདེ་བར་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བུ་འདི་ན་བ་དང་ཆ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཕྱིར་འཆོས་
པའི་རྒྱ་ཡང་རྟག་ཏུ་ཉེ་བར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། གང་གི་ཆེ་བྱང་བས་ཉེན་ན་དྲོ་བའི་རྒྱས་པ་ཅན་གྱི་བགོ་
བ་དང་གདིང་བ་ལ་སོགས་ལ་བརྟེན་ལ། ཆ་བས་ཉེན་པ་ན་བསིལ་བའི་རྒྱས་པ་ཅན་ཅན་སོགས་ལ་
བརྟེན་ནོ། །དེ་བས་ན་གཉེན་པོ་བརྟེན་པས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཕྱིར་བཅོས་ཏེ་རྒྱུད་དུ་སོང་བ་ཅམ་ལ་བདེ་བར་
སློམ་པར་ཟད་པས་བསྐྱེད་བཞིན་པ་སྤྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱུད་དུ་སོང་བ་ཅམ་ནི་བདེའོ་ཞེས་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་
མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ན་ལྷ་སྐྱེན་བདེ་བར་ཉལ་འདུག་གོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཐོང་
བས་བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ལུས་སེམས་ཀྱི་འབད་རྩེལ་མེད་པར་ཉལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོད་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ས་སྟེང་ན་ཡོད་པ་མིན་ལ། འབད་རྩེལ་ཡང་ལུས་སེམས་སྤྱག་བསྐྱེལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཉལ་བ་
སོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་བཞིན་པ་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་
ན་དབང་པོའི་བདེ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྤྲིག་པའི་ལས་སྦྱོད་པས་འདིའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེལ་མང་པོ་སྦྱོང་བའི་

ཕྱིར་བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཡུལ་ལ་བཀམ་པ་རྣམས་ནི་དབང་པོའི་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲིག་པ་
སྦྱད་པས་འདིར་བསད་པ་དང་བཅིང་བ་སོགས་དང་པ་རོལ་དུ་དཔྱུལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྦྱག་བསྐྱེལ་སྦྱང་
བར་འབྱུར་བས་མཁས་པ་བདག་བདེ་བར་འདོད་པས། འཇིག་རྟེན་འདི་དང་གཞན་དུ་བདག་ཉིད་
རྟག་དུ་སྒྲིག་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་སྦྱག་བསྐྱེལ་ལས་བསྐྱུང་བར་བྱ་དགོས་པས། དེའི་ཕྱིར་བདེ་བའི་དོན་དུ་
སྒྲིག་པ་སྦྱད་ནས་ངན་འགྲོ་ཡོད་ན་བདེའོ་ཞེས་རྣམ་པ་ཀྱན་དུ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་འདི་ན་སྦྱོས་བྱ་
བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་རྟ་དང་སྦྱང་པོ་སོགས་བཞོན་པ་རྣམས་ལ་ཞོན་པར་བྱེད་པར་དེ་དག་ལ་
བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བཞོན་པ་དང་བཟའ་བཏུང་སོགས་བདེ་བའི་རྒྱན་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་མི་རྣམས་ཀྱི་
བདེ་བ་རྟག་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་པ་ན་མཐར་སྦྱག་བསྐྱེལ་འཕེལ་བར་
མཐོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོར་བཞོན་པ་སོགས་གང་ལ་སྦྱག་བསྐྱེལ་རྒྱུ་ཅུང་ཅུང་པ་མེད་པ་དེ་ལ་མཐར་
སྦྱག་བསྐྱེལ་ཆེན་པོར་འཕེལ་བ་གལ་ཡོད། དེ་བས་ན་ཐོག་མཐར་བར་གསུམ་དུ་སྦྱག་བསྐྱེལ་ཁོ་ན་
འབྱུང་བས་བཞོན་པ་སོགས་ལ་བདེ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་སྦྱག་བསྐྱེལ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡོད་དེ།
དེ་མེད་ན་སྦྱག་བསྐྱེལ་ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་ཞིག་ན། ཕྱིར་འཆོས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གསེར་གྱི་

ལྷོད་དང་སའི་ལྷོད་དུ་སྐྱུག་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དུ་མཚུངས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ཕྱག་པོ་འགའ་
 ཞིག་བདག་ཉིད་གསེར་གྱི་ལྷོད་དུ་སྐྱུགས་ཤིང་། བཅོམ་སའི་ལྷོད་དུ་སྐྱུགས་པར་མཐོང་བ་ན། བདག་
 ཉིད་ནི་དབང་ཐང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ་སྟེ་དུ་དགའ་བདེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་
 རྣམས་ཀྱང་ཆ་གང་སོགས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ཅམ་ལ་བདེ་བར་སེམས་སོ། །གལ་ཏེ་བདེ་
 བ་ཡོད་དེ། དཔག་པའི་ཁྱར་ཁྱར་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་སློབ་ན་བདེ་བའི་སློབ་འབྱུང་བས་སོ་ཞེ་ན། དེ་
 ལ་ཡང་བདེ་བ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་གཡས་པས་ཡུན་རིང་དུ་ཁྱར་ཁྱར་བས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཆེན་པོ་འཕེལ་
 བས་སྐྱོབ་ན་གཡོན་པར་སློབ་ལ། དེར་ཡང་དང་པོར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཚུང་དུ་བརྩམས་པས་སྐྱར་གྱི་སྐྱུག་
 བསྐྱེལ་ཆེར་སྐྱེས་ཤིང་འཕེལ་བ་ལྡོག་པ་ན་བདེ་བའི་སློབ་སྐྱོབ་བར་བྱེད་ཀྱི། དང་པོ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཚུང་དུ་
 བརྩམས་པ་ལའང་བདེ་བ་ཅི་ཡོད། འང་ཞེས་པས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཆེན་པོར་འགག་པ་ལའང་བདེ་བ་ཅི་
 ཡོད། གང་གི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དབྱུང་ན་བདེ་བ་ཅུང་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱུང་བས་ཀྱང་ཉི་
 བུ་སྐྱོབ་ན་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཁོ་ན་སྐྱོའོ། །འགག་པ་ན་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཁོ་ན་འགག་གོ་ཞེས་སྐྱོ་
 འཇིག་དག་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའོ་སྟེ་དུ་སེམས་སོ། །གལ་ཏེ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་རང་

བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཀྱང་བདེ་བ་ཤས་ཆེན་པོས་བསྐྱབས་པས་མི་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་སྟུག་
 བསྐྱེད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་བདེ་བས་གཡོགས་པ་ལྟར་དུ་བྱས་པས་མི་མཐོང་བར་འདོད་ན།
 གང་གིས་སྟུག་བསྐྱེད་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཀྱང་མེད་ན་ཇི་ལྟར་སྟུག་བསྐྱེད་
 བསྐྱབས་པས་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ་བདེ་བ་ཇི་ལྟར་མེད་པར་ཡང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་ལུས་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྟུག་བསྐྱེད་བ་ཡིན་ན་ཉེ་བར་བསྟན་པས་ཅི་བྱ་སྟེ། ཉི་ཆོན་དྲོའོ་ཞེས་བསྟན་མི་དགོས་པ་
 བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། སྟུག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་གཏི་མུག་གིས་བསྐྱབས་པས་བྱིས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་དེའི་རང་བཞིན་མི་རྟོགས་པས་ན་ཁྱོད་ལུས་སྟུག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་ཆགས་པ་དང་
 བྲལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་བསྟན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེའི་རང་བཞིན་ལ་གནས་
 བཞིན་དུ་གཏི་མུག་གིས་བསྐྱབས་པས་མི་མཐོང་བ་དེས་ན། ཆེ་ཞེ་འདི་ནི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་
 གྱི། གང་འདི་མ་རིག་པའི་སྒྲིབ་པའོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཏི་མུག་སྒྲིབ་པ་ཀྱན་
 གྱི་ཐ་མར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུས་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཡང་བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མི་རྟག་པ་ལ་
 དེས་པར་གཞོན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་

གཞོད་པ་ཡོད་པ་དེ་ནི་བདེ་བ་མིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཞེས་
 བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ལན་ཚུའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་ལན་ཚུ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་
 བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིན་པས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བདག་
 ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་རབ་དུ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རབ་དུ་བྱེད་པ་འདིས་ནི་མདོ་
 ལས། རྒྱུ་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལོ། །ཀ་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལོ། །སྤྱག་པ་དང་བྲལ་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལོ། །མི་
 སྤྱག་པ་དང་ཕྱད་པ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལོ། །གང་འདོད་པ་བཅུལ་དུ་མ་རྟེན་པ་དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལོ། །
 །མདོར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལོ་ཞེས་གང་གསུངས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པས་
 ཁམས་གསུམ་མཐའ་དག་རྒྱུ་བ་དང་འཇིག་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་གཏམ་གྱིས་གདུལ་
 བྱའི་རྒྱུ་བོ་འཁོར་བའི་བཙོན་རའི་ཚོགས་ལ་རྒྱུ་བ་བསྐྱེད་ནས། དེར་ལྷུང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྦྱིང་
 རྒྱུ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ཅན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྦྱངས་པ་ལ་རབ་དུ་
 འགོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དགོས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དབང་གིས། མི་རྟག་པ་ལ་ངེས་པར་གཞོད། །གང་
 ལ་གཞོད་ཡོད་དེ་བདེ་མིན། །དེ་ཕྱིར་མི་རྟག་གང་ཡིན་པ། །ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཞེས་བྱར་འགྱུར།

ཁེས་གསུངས་པར་བཤད་ཀྱི། བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་སྒྲེའི་མིག་བསྐྱིབས་པ་དག་
གིས་རང་གི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་ཆད་མར་བྱས་ནས། སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ཅམ་ལ་བདེ་བར་
ཐ་སྙད་བྱས་པ་ནི་འདིར་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་རྫོགས་ལ་སྐྱུར་བ་བཏབ་པར་འབྱུང་བས་སོ། །གལ་
ཏེ་བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གཅིག་པར་ཡང་རྫས་སྤྱུ་མ་གྲུབ་ཅིང་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་འང་ཡོད་པར་མ་འདྲ་
ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་མ་ལོག་པའི་བྱད་པར་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གཞུང་དུ་ཇི་
སྙད་བསྟན་པའི་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོགས་ལ་འཇུག་པའི་རིགས་པས་ལུས་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་བར་འཇིན་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོགས་ལ་སྟོས་ནས་སྤྱུག་
བསྐྱེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། བདེ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཞན་
གསུམ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ཐ་
སྙད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཆད་མར་བྱས་ནས་རྒྱན་བཏྱུན་པ་རྣམས་ལ་རྟག་པ་དང་། ཁ་
དོག་དང་དབྱིབས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་གཙང་བ་དང་། སྤང་པོ་ལ་
བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གང་བཟག་ལ་བདག་ཅེས་ཐ་སྙད་བྱས་པ་རྣམས་ནི་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོགས་བདེན་

པར་གྲུབ་ལ། དེ་དག་ལ་ཡང་བཤད་པ་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོག་ལ་འཇུག་པའི་
རིགས་པས་གཞོན་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོག་ལ་སྟོས་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་ལ། མི་
རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཡང་དག་པར་ན་མི་རྟག་པ་ལ་
སོགས་པ་བཞི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་གང་དུ་འང་
དབྱེད་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་དབྱུ་མའི་རྩ་བར། གལ་ཏེ་མི་རྟག་རྟག་གོ་ཞེས། །དེ་ལྟར་
འཛིན་པ་ལོག་ཡིན་ན། །སྟོང་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས། །འཛིན་པ་ཇི་ལྟར་ལོག་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བདེ་བར་འཛིན་པ་སྟོང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ་
རབ་བྱེད་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། ༥ །གསུམ་པ་གཙང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་
ལ། ལུས་མི་གཙང་བར་བསྒྲུལ་པ་དངོས་དང་། སྤྱི་འོན་བསྐྱུ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། བུད་མེད་ཀྱི་
ལུས་ལ་གཙང་བར་ཞེན་པ་དགག་པ་དང་། ལུས་སྤྱི་གཙང་བར་ཞེན་པ་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་
ལ། ཡུལ་བུད་མེད་ལ་ཆགས་པ་སྤྲོ་མོང་དུ་དགག་ ཡུལ་བུད་མེད་ཀྱི་སྦྱོན་བསྟན། ཡུལ་ཅན་ཆགས་
པའི་སྦྱོན་བསྟན་པ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་ལ། བུད་མེད་ལ་ཆགས་པ་སྤྲོ་མོང་དུ་དགག་ གཟུགས་མཛེས་

ལ་ཆགས་པ་བྱད་པར་དུ་དགག་ བུད་མེད་ཀྱི་སྒྲིན་བསྟན་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་
སྟུག་བསྟུལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྟོད་པའི་རོས་ཆོམ་པ་བདེ་
བར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་ན་ཆོད་དང་པོ་ལ་ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྟོད། བར་དུ་ནོར་བསག་ ཐ་མར་
ཆོས་བསྟེན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཆད་རུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ན། ན་ཆོད་དང་པོ་ལ་འདི་ཟད་
པར་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་བདེ་བར་སྲིད་པ་ཞིག་ན། ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་པོར་ལོངས་སྟོད་ཀྱང་འདོད་པའི་
ཡུལ་ལ་མུར་བུག་ཅིང་ཟད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡུལ་སྟུད་
ཀྱང་ད་དུང་ཡུལ་ལ་སྲིད་པ་མ་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་སྦྲན་པ་ངན་པ་ནད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མི་ཤེས་
པས་ནད་ཟད་པའི་དོན་དུ་འབད་ཀྱང་ནད་མཐར་དབྱུང་མི་རུས་པས་ལུས་ཀྱི་གསོ་སྟུད་དོན་མེད་པ་
ལྟར་ཁྱོད་ཀྱང་ཡུལ་ཟད་པར་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡུལ་ལ་བསྟེན་པའི་ངལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རྩལ་རོམས་པ་ན་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་ལྟར་འདོད་པས་ཆོམ་པ་ན་སྲིད་པ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་བསྟེན་པའི་འདོད་པའི་སྲིད་པ་ལྷོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡུལ་དམན་
པས་བྱ་བ་བསྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱེད་པ་འག་འཁྱིག་ལ་སའི་སྲིད་པ་ལྷོག་པ་མེད་ཅིང་གོང་ནས་གོང་

དུ་འཕེལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། འདོད་པའི་ཡུལ་བསྟེན་བཞིན་པའི་མི་རྣམས་ལ་འང་འདོད་པའི་རེ་བ་གོང་
ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་མི་ལྷོག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། འདོད་པ་བསྟེན་པས་ནི་རིགས་མཐུན་གྱི་ས་བོན་
གསེས་བཟབ་ནས་འདོད་པ་སྟོབས་ལྡན་སྦྱེད་པར་བྱེད་པས་སོ། །དེ་བས་ན་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་འཕེལ་
བའི་ཤུགས་ཅན་འདོད་པས་གཡེངས་པའི་མི་ལ་ཆོམ་པ་ག་ལ་ཡོད། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གོང་གི་
ཉེ་བར་བསྟེན་པ་འདིས་བྱད་མེད་ཐུན་མོང་བ་ལས་ཆགས་པ་བསྒྲིག་ཅུས་ཀྱང་། བྱད་མེད་ཤིན་ཏུ་
གཟུགས་བཟང་མོ་ཅན་དག་ལ་ཆགས་པ་ཇི་ལྟར་བསྒྲིག་ཅེན། བྱད་མེད་ཀྱན་གྱི་མི་གཙང་བའི་
ཕྱོགས་རང་གི་རང་གིས་དྲི་ང་ཞིང་རྟག་ཏུ་འཛག་པ་ལུས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མི་གཙང་བའི་གཏོར་ཁུང་དུ་
གྱུར་པ། བཤང་ཁང་ལྟར་སྒྱེ་བོ་མང་པོས་སྒྲུགས་པའི་མི་གཙང་བ་འོད་པར་ལུས་ཀྱི་སྒྲུབས་ཀྱི་མ་ཐ་
ཆད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ། དེའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་པོ་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་གཉིས་སུ་མེད་པ་དེ་ལ་བྱིས་པ་རང་གི་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་གཏོགས་པ་འབྲིག་
པའི་རེག་པ་ལ་ཐ་དད་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། དེའི་གཟུགས་ནི་ལྟ་བུའི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཁྱི་
དང་བྱ་རོག་སོགས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ལོངས་སྦྱོད་ཅིང་། དངོས་པོ་ཐུན་མོང་བ་ལ་ཞེན་པ་བསྦྱེད་པ་མི་

རིགས་པས། བུད་མེད་ཀྱི་ཁོག་པ་ལ་རྒྱུ་པ་ཁྱོད་ལ་མོ་མཆོག་གིས་ཡོན་ཏན་ལྷན་པོ་ཅི་ཤིག་སྐྱེད་
སློབ་ཤིག དེའི་ཕྱིར་བུད་མེད་མཆོག་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །གཞན་ཡང་བུད་མེད་མཆོག་ནི་
སྤྱན་པོའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་དེ་ལས་གཞན་ལ་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་ན།
གཟུགས་ངན་མ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་གང་ལ་བུད་མེད་
གང་ཞིག་གཟུགས་ངན་ཡང་རང་གི་ཡིད་དུ་འོང་བར་གྱུར་པ་དེ་ཡིས་འཆོངས་པར་རྣམས་ཞིང་ཆགས་
པ་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་བཟང་བ་ཉིད་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱི་དང་བོང་བུ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ལ་འང་རང་རང་གི་མོ་ལ་ཆགས་པ་ཐུན་མོང་དུ་སྐྱེ་བས་སོ། །དེ་བས་ན་གཏི་མུག་ཁོ་ན་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་སློ་གོས་ངན་པ་ཁྱོད་རྒྱ་ཅིས་ན་བུད་མེད་གཟུགས་བཟང་ཁོ་ན་ལ་ཆགས།
གལ་ཏེ་བུ་མོ་ཡན་ལག་ཀྱན་མཛེས་པ་ནི་རྟོག་པར་དཀའ་བས་དེ་ལ་ཆགས་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་
ལ་ཡན་ལག་ཀྱན་མཛེས་པའི་བུ་མོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱར་ཁྱོད་ལ་མ་སོང་གོང་དུ་སྐྱེས་པ་ཀྱན་གྱི་ཐུན་
མོང་བ་ཡིན་ཏེ། བུ་མོ་རྣམས་ནི་ཁྱོ་ཡི་དོན་དུ་ཡིན་པས་ཁྱོ་ལ་འང་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་
ལམ་པོ་ཆེའི་བོང་བ་ཞིན་ནོ། །ཀྱན་གྱི་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པ་དེ་རྟོག་པས་ཁྱོད་ལ་ངོ་མཆར་ཇི་ལྟར་ཡང་ནི་

འགྱུར་ཏེ་ངོ་མཚར་ཅི་ཡོད། གང་གིས་ན་དེ་ལ་ཡ་མཚན་དུ་བཟུང་བས་ཆགས་པར་བྱེད། གལ་ཏེ་བྱུང་
མེད་ཐམས་ཅད་ཆགས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཡང་གང་ལ་སྒྱུད་ལམ་མཛེས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་བ་
སོགས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་ཆགས་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་སྤྱག་པ་
དེ་འདྲོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། བསྐྱོག་པ་སྒྱུན་དང་ལྡན་པ་ནི་འདྲོད་ཆགས་ལས་བསྐྱོག་པ་ཞེ་སྤང་གི་
རྒྱར་མཐོང་བ་ན། འོ་ན་ནི་བྱུང་མེད་མཚོག་འདྲོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྱུན་ཡོན་གཉིས་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་གནས་པ་མེད་པས་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཡང་སྒྲ་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་གཉིས་ཆར་འབྱུང་བ་
མཐོང་བས་སོ། །དེ་བས་ན་སྒྲ་མ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་འཕ། ཕྱི་མ་ཅིག་ཤོས་སྒྱུན་དང་ལྡན་པ་གཉིས་
ལས་ནི་གང་ཞིག་བདེན་པར་འགྱུར། དེས་ན་སྒྱུན་ཡོན་གང་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པས་
དེད་ག་གི་སྒྲོ་ནས་ཆགས་སྤང་གང་ཡང་འཇུག་པ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་རྣམས་ལ་
རྩེས་སྤྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། རྩེས་སྤྱ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཁོ་
ན་ལ་ཆགས་སོ་ཞེ་ན། འདྲོད་པས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཅིང་ཁྲེལ་ངོ་ཚ་དང་བུལ་བའི་སྤྱན་པོ་རྣམས་ཀྱི་
འདྲོད་ཆགས་ནི་བྱུང་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་མི་སྒྱུ་འི་ཡོན་ཏན་ཡོད་མེད་ཀྱན་ལ་བྱུང་

ཕར་མེད་ཕར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་མི་སྟོས་ཕར་གཏི་མུག་པལ་ཆེ་བ་ལས་སྐྱེ་བས་སོ།
 །དེ་བས་ན་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་ཕར་འདུག་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་
 ལྟོག་པ་རྒྱུ་དགག་པ་ལ་སྟོས་པ་ལས་ག་ལ་ཞིག་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པ་ཡོན་ཏན་
 དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མི་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱད་མེད་ནི་སྐྱེས་པ་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་
 ལྷེབ་ཕར་རུས་པས། ཤིན་ཏུ་ཆགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱད་མེད་བསྟན་ཕར་འོས་སོ་ཞེ་ན། བྱད་མེད་ནི་
 ཇི་སྲིད་དུ་རྒྱུན་འགའ་དང་བྲལ་བས་སྐྱེས་པ་གཞན་གྱི་རོ་ཤེས་ཕར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བྱད་མེད་དེ་ནི་
 སྐྱེས་པ་ཁྱོ་ལ་སྐྱུག་ཅིང་མངོན་ཕར་དགའི། གང་ཆེ་སྐྱེས་པ་གཞན་གྱི་རོ་མུངས་པ་དེའི་ཆོ་ནི་ཁྱོད་
 གཅིག་ཕུ་ལ་མི་དགའ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ནད་ངན་དང་མཚུངས་ཕར་རྟག་ཏུ་སྐྱེས་པ་གཞན་གྱི་རྒྱུན་ལས་
 བསྐྱུང་བར་བྱ་དགོས་པའི་བྱད་མེད་ལ་ནི་ཡིད་བརྟན་ཕར་མི་བྱ་སྟེ། འབྲུགས་པའི་རྒྱུན་ཉེ་བར་གྱུར་ན་
 རྣམ་ཕར་འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་སྐྱོན་དངོས་དང་། བྱད་མེད་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་
 པ་དགག་ དེ་ལ་ཕྱག་དོག་དང་ཆགས་པ་མི་རིགས་ཕར་བསྟན་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་
 ལྷགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས། ལང་ཆོ་ལ་བབ་པའི་ན་ཆོད་དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བསྟན་ཕར་བསྟན་ལ།

བསྟན་བཅས་བཞིན་བྱེད་པ་ཡང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་གཞན་དོན་མ་ཡིན་
པ་ལ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་འདོད་པའི་དུག་གིས་སྒྲོས་པ་དག་གིས་སྒྱུར་བའི་ཆོག་ལ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་
ཆད་མར་བྱེད། འདི་ལྟར་ཆགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དར་མར་རང་གི་འདོད་པ་སྒྱུད་པའི་གདུང་བ་བྱས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། སྐན་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱན་
པ་ཅམ་གྱིས་མི་འདོད་ཅིང་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན། ཇི་ལྟར་གྲོལ་བ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་སྒྱུད་པ་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱད་ཅིང་གདུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་བ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་ནི།
གལ་ཏེ་བྱད་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་བདེ་བའི་མཆོག་ཡིན་ལ། དེའི་སྐྱུ་ནི་བྱད་མེད་ཡིན་
པས་དེའི་ཕྱིར་བྱད་མེད་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བར་བྱའོ་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་བདེ་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོས་བདེ་བར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་མ་
ཆགས་པ་ལ་བྱད་མེད་དང་སྤྱད་པའི་བདེ་བ་མེད་ཅིང་། འདོད་ཆགས་དེ་ཡང་ཆགས་ཡུལ་ཡང་དག་
པར་འདོད་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་ཞེན་ནས་འཇུག་པས། དངོས་པོའི་གནས་ལྷགས་ལ་
སྒྲོངས་པའི་སྒྱུན་པོ་མིན་པ་ལ་མི་འབྱུང་ལ། སྒྱུན་པོ་གང་ཡིད་ཏུག་ཏུ་གནས་ལྷགས་ལ་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་

དེ་ཡིས་ཡང་དག་པའི་བདེ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་རིག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་ཙམ་མ་
 གཏོགས་པ་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རིག་པ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་ལོངས་སྤྱད་པའི་དོན་དུ་བྱད་མེད་
 ཡོངས་སུ་འཛིན་ཡང་སྐྱེས་པ་གཞན་ལ་སེར་སྒྲ་མེད་པའི་སྒྲོན་ས་བྱ་བར་རིགས་ཀྱི། བྱད་མེད་འདི་ནི་
 ངའི་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་ཞེས་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་རང་མི་སྦྱོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་
 སྐྱེས་པ་གཞན་ལ་ཕྱག་དོག་བྱེད་པ་འདི་ཀོ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འདོད་ལྡན་ཁྱོད་ལ་ལོངས་སྦྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་
 བྱད་མེད་ལ་རྟག་དུ་གུས་ཤིང་ཞེན་པ་བཞིན་དུ་རྟག་པར་ནི་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཕྱད་ཅིང་ལོངས་སྦྱོད་པའི་
 མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཆགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡུད་ཙམ་ལོངས་སྦྱོད་པས་དུབ་སྟེ་ཆགས་
 བྲལ་ལྟར་བྱད་མེད་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་ལ་བདེ་བ་ཡིན་ཞེས་འཛིན་ཏེ་ན་
 གྲགས་ལ། དེ་ཡང་བྱད་མེད་མེད་པར་མི་འབྱུང་བས་བདེ་བའི་དོན་དུ་བྱད་མེད་བསྟེན་པར་རིགས་སོ་ཞེ་
 བ། འདོད་ཆགས་ནི་བདེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཛམས་པའི་ཐབས་སུ་བྱད་མེད་བསྟེན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་
 འདོད་ཆགས་རང་བཞིན་གྱིས་བདེ་བ་ཡིན་ན། དེ་འཛམས་པའི་ཐབས་སུ་བྱད་མེད་བསྟེན་པ་དག་
 གིས་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེ་བ་དོར་བྱ་ཞེས་བྱ་བར་ཇི་ལྟར་བྱར་ཡང་མ་མཐོང་བས་སོ། །

།གལ་ཏེ་བྱད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྱུར་བ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བདེ་བ་གཞན་བྱད་མེད་ལས་
སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བྱད་མེད་དང་སྒྱུར་བ་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན་ཆགས་བཅས་དང་ཆགས་
བྲལ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བདེ་བ་སྐྱེ་དགོས་ན་དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ཡང་བསྐྱབ་པ་ལ་གྲུས་པ་དག་ལ་བྱད་མེད་ཀྱིས་བཙན་ཐབས་སུ་
སྒྱུར་བ་ན་བདེ་བ་མི་སྐྱེ་ཞིང་ཡིད་གདུང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་བས་ན་སྐྱེས་བྱ་བྱད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་
སྒྱུར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་དེ་ནི་དབང་པོ་གཉིས་སྒྱུར་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པའི་ཀྱན་རྟོག་དང་བཅས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན། དེའི་རྒྱ་མཚའ་མོ་བསྟེན་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་
ཞེས་སྟུན་པོ་མིན་པ་གཞན་མཁས་པ་སུ་ཞིག་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། སྟུན་པོ་ཁོ་ན་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ།
།གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་དེ་ལྟར་གཉིས་ཏུ་སྦྲད་པ་ཡིན་ན་ཆགས་ཅན་ནམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་
སྒྱུད། དེ་བས་ན་འདོད་ཆགས་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདོད་ལྡན་འདོད་ཆགས་སྒྱུད་པ་ནི་བདེ་བའི་རང་
བཞིན་ཡིན་པས་མ་ཡིན་གྱི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དུག་གིས་སློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ལྡོངས་པས་འདོད་པའི་སྒྱུན་
མི་མཐོང་བས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཡམ་པ་ཚབས་ཆེན་པོས་ཐེབས་པའི་མཛོ་བོ་དག་གཡམ་པ་འཕྲུག་

པའི་ཉེས་པ་མེད་པ་ལ་འབར་བ་དང་པགས་པ་བཤུས་པ་དང་ཁྲག་དང་ཁྲུ་སེར་འཛག་པའི་ཉེས་པ་མི་
མཐོང་བར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཇུག་ཅིང་དེ་ལས་མི་ལྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
གཡམ་པ་དང་བྲལ་བའི་འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་རྣམས་ལ་ཆགས་ཅན་རྣམས་གཡམ་པ་ཚབས་
ཆེན་པོས་ཐེབས་པའི་མཛེ་ཅན་ལྟར་ཆགས་ཅན་སྤྲུག་བསྐྲུལ་དང་ལྟན་པ་ཁོ་ནར་སྤྲང་གི་བདེ་བ་དང་
ལྟན་པར་མི་སྤྲང་ངོ། །གལ་ཏེ་འདོད་པ་མི་གཙང་བ་ཡིན་ཡང་ཆགས་ཅན་འདོད་པ་ཉེ་བར་སྤྲོད་པར་
འདོད་པ་དག་བྱད་མེད་དང་ཕྱད་པའི་ཆོ་དེས་མགོ་བོར་རྟིང་པས་བསྐྱུན་པ་དང་མཆིལ་མ་འཐོར་བ་
སོགས་ཀྱི་བརྟུས་པ་བཟོད་པར་བྱེད་ཀྱང་། སྤྲུང་དེ་ལ་བསྟོད་སྤྲིའི་ཆོག་ལ་སོགས་པ་ལུས་ངག་གི་
གཡོ་བ་དེ་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེར་ན་མགོན་མེད་ཅིང་བཀྲེས་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱིས་
ཉན་ཅིང་ཕོངས་པ་རྣམས་ལ་ལུ་གའི་ཆོ་ནོར་ཅན་དག་ལ་ཆེས་ཕོངས་པའི་ལུས་ངག་གི་གཡོ་བ་སྟོན་
ཅིང་། སྤྲུག་པོ་བརྟེ་བ་མེད་པ་དག་གིས་ལན་བརྒྱར་བརྟུས་སུ་བེན་ཀྱང་འདི་དག་གིས་བདག་ཅག་ལ་
ཕྱིས་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྟེར་རམ་སྟེམ་ནས་བརྟུས་པའི་གནས་དེ་དག་དང་དུ་ལེན་པའི་ལུས་ངག་གི་གཡོ་
བག་དང་། ཆགས་ཅན་ཀྱན་འདོད་པ་ཉེ་བར་སྤྲོད་པར་འདོད་པས་བྱད་མེད་དང་ཕྱད་པའི་ཆོ་བྱད་མེད་

ཀྱི་བརྒྱུས་ཐབས་བཟོད་པའི་ལུས་ངག་གི་གཡོ་བག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།
དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་གཡོ་བག་མཐོང་ན་ཤིན་ཏུ་
འཛམ་ཞིང་ངོ་ཚ་བ་ཁོ་ནར་འབྱུང་གྱི་བདེ་བར་མི་སེམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱད་མེད་ཀྱི་བདེ་བའི་
ཆེད་དུ་སྐྱེས་པ་གཞན་ལ་སྤྲག་དོག་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱད་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཡུལ་དེ་གཞན་
གྱིས་སྤྱད་པ་ལ་སྤྲག་དོག་སྐྱེ་བས་ཏེ་བདེ་བའི་རྒྱར་མ་ངེས་ཏེ་མོར་གྱིས་དྲིགས་པ་ཡིས་ནི་ཕྱག་པོ་ཁ་
ཅིག་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་དམན་པ་བཤང་ཁང་ལ་ཡང་ཆགས་ནས་དེར་གཞན་འཇུག་པ་ལ་སྤྲག་དོག་སྐྱེ་བར་
མཐོང་བས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱད་མེད་ལ་ལ་ལ་ཆགས་པའི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་བྱད་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་
སྐྱེས་པ་འགའ་ལ་སྤྲག་དོག་བྱེད་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བས་སྤྲག་དོག་ཡོད་པས་བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་
བ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བས་ཆགས་
པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དཔེར་ན་མི་གཙང་བ་ལ་དོག་པས་བརྒྱུས་པ་ན་དེའི་རང་བཞིན་མུན་པས་
བསྐྱེབས་ནས་མ་མཐོང་བས་གཏི་མུག་འབྱུང་ཞིང་། དྲི་ང་བས་གཞོད་པས་ཁྲོ་བ་འབྱུང་བར་རིགས་ཀྱི།
རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་འདོད་ཆགས་ནི་འབྱུང་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་

བ་ལ་ཡང་དེའི་རང་བཞིན་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱིས་བཀའ་པས་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་གཏི་
མུག་དང་བྲི་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཁོ་བ་འབྱུང་བར་རིགས་ཀྱི།   འདོད་ཆགས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་
རིགས་ཏེ། མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ཡང་དག་
པར་མི་གཙང་བ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་སྐྱོན་ཅན་དུ་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་སྤྲད་པར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གཞན་ལས་བྲམ་བེ་རྣམས་གཙང་སྟེ། །བྱད་མེད་རྣམས་ནི་ཀྱན་ནས་གཙང་།
།ཞེས་གྲགས་པས་སོ་ཞེ་ན།   བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་སྐྱོན་ཅན་དུ་འཇིག་རྟེན་ན་མ་གྲགས་པ་ནི་དེའི་རང་
བཞིན་མི་རྣམས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པར་བཟད་ཀྱི།   ལུས་ལས་བྱུང་བའི་མི་གཙང་བས་སུན་བྱུང་བའི་སྤྲོད་
ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྤྲད་པར་འབྱུང་བར་འབྱུར་ན་གང་ལས་མི་གཙང་བ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་
ལུས་དེ་ནི་སྤྲད་པར་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པ་སུ་ཞིག་རྒྱ་མཚན་ཅིས་མི་སེམས། དེའི་ཕྱིར་བྱད་མེད་ཀྱི་
ལུས་སྤྲད་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་གཙང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱེས་
བུ་རྣམས་དེ་ལ་གཙང་བར་ཆགས་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མེ་ཏོག་དང་བྲི་དང་གོས་དང་རྒྱན་ལ་
སོགས་པ་དངོས་པོ་གཙང་བ་ཐམས་ཅད་ལུས་དང་ཕྱད་པས་མི་གཙང་བར་འབྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་གང་

དང་ཕྱད་པས་དངོས་པོ་གཙང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མ་གང་དུ་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་ལུས་དེ་ལ་
གཙང་བ་ཡོད་དོཞེས་སྒོ་ལྟན་མི་ནི་སྤྱེའི་གསལ་བར་བྱེད་དེ་སྤྱི་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལུས་ལ་གཙང་
བ་མེད་ན་དེས་དྲིགས་པར་མི་འགྱུར་བ་ལས་དེས་དྲིགས་པའི་ཕྱིར་གཙང་བ་ཡོད་དོཞེ་ན། སྒྱི་བཞེན་
པ་གང་ཞིག་དང་པོ་མའི་མངལ་དུ་ཕོ་བ་དང་ལོང་ཀ་གཉིས་ཀྱི་བར་བཤང་ཁང་དང་འབྲ་བའི་ནང་ན་
འདུག་ཅིང་། བཤང་བའི་ཉིང་ཁུས་གནས་པར་བྱས་པས་དེ་མེད་པར་ནི་མི་གནས་པའི་མི་གཙང་བའི་
སྤྱིན་བྱ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་གཏི་མུག་གི་དབང་གིས་ང་གཙང་དོ་སྦྱོམ་དུ་དྲིགས་པ་སྒྱི་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ།
།གལ་ཏེ་ཁུས་ལ་སོགས་པས་ལུས་ལ་མི་གཙང་བ་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་གཙང་བ་ཡོད་དོཞེ་ན།
བསང་གཏོར་དང་ཁུས་ལ་སོགས་པ་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་ནང་ཕྱགས་གཙང་ཞིང་བཀྱ་བར་
མི་རུས་ན། གང་གིས་ན་ལུས་མི་གཙང་བའི་བདག་ཉིད་གཙང་བར་བྱ་བའི་འབད་པར་བྱེད། བྱེད་ནི་
ནང་གི་ལུས་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་གཙང་བའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་འབད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ལུས་ལས་བྱུང་
བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མི་གཙང་བ་ལ་འབད་པ་ཇི་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་འང་གཙང་བའི་ཕྱིར་འབད་པར་རིགས་
སོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ནི་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཙང་བར་མི་རུས་ཤེ་ན། དེ་ནི་ནང་གི་ལུས་ལ་

ཡང་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་གཅིན་ཅན་ཡིན་ཡང་དང་སྤྱོད་དཀའ་ཐུབ་ཅན་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀྱང་མི་སྤྱོད་བས་སྤྱང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་བྱད་མེད་གཅིན་ཅན་ཡིན་ཡང་མི་
 སྤྱོད་བ་ནི་རང་དང་དེ་གཉིས་ཀ་གཅིན་ཅན་དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་མཛེ་ཅན་སྤྱན་
 མོང་མ་ཡིན་པར་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་གཅིན་ཅན་ཡང་མི་ཀྱན་ལ་མཚུངས་
 པ་མ་ཡིན་པར་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། མཛེ་ཅན་མཛེ་མེད་པ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་ཇི་
 བཞིན་དུ་གཅིན་ཅན་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་མི་གཞན་ཀྱན་གྱིས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ན་གཅིན་ཅན་ཀྱན་ལ་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་གང་གིས་སྤྱོད་བར་བྱེད། གལ་ཏེ་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ངི་ང་བ་སོགས་མི་གཙང་བ་
 ཡིན་ཡང་ངི་ཞིམ་པས་བསྐྱོས་པ་ལ་སོགས་པས་སེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དཔེར་ན་སྒྲ་ཆད་དེ་ཡན་
 ལག་ཉམས་པ་འགའ་ཞིག་སྒྲིའི་ཚབ་སྒྲ་བརྒྱན་ཅམ་བསྐལ་བས་བདག་ཉིད་ཡན་ལག་ཚང་བར་རྩོམ་
 ཞིང་དགའ་བ་འགྱུར་བ་ལྟར། བྱིས་པ་འདོད་པས་བཀམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་མ་མཐོང་བ་ན་མི་གཙང་བ་ཕྱིར་འཆོས་པའི་མེ་ཏྲོག་དང་ངི་ལ་སོགས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ནས་
 ཕྱིར་འཆོས་པ་དེ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་རང་དང་གཞན་གྱི་ལུས་གཙང་བར་སེམས་ཤིང་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་

མེ་ཏྲག་དང་བྲི་ལ་སོགས་པ་ནི་ངེས་པར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུར་འབྱུར་ཏེ། དེ་དག་གིས་སྐྱེས་བུ་ལ་
འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པས་སོ་ཞེ་ན། ལུས་གང་དུ་འཕགས་པ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་སྐྱེ་བ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གཙང་བ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གཙང་བ་ནི་ཡིད་
འབྱུང་བསྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་རིགས་སོ། །ངེས་པར་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུར་བྱུར་པའི་
དངོས་པོ་དེ་གང་ན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙང་བར་འདོད་པ་མེ་ཏྲག་ལ་སོགས་པ་འང་ཉམས་པ་ན་
ཡིད་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཞིང་། རྣལ་འབྱོར་པ་འགའ་ཞིག་དེ་དག་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་གང་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མི་གཙང་བའོ་ཞེས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ལུས་མི་གཙང་བ་ཡིན་ལ། ཇི་ལྟར་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱུག་
བསྐྱུལ་བ་དེ་ལྟར་ནི་བཤད་ཟིན་ཅིང་། བདག་མེད་པ་སྟོན་པར་འབྱུར་ཏེ། འདི་དག་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །བཞི་པོ་འདི་དག་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་སྲིད་དམ་འོན་ཏེ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གང་འདུས་
བྱས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་མི་རྟག་
པ་དེ་ནི་མི་གཙང་བ་ཡིན་ཏེ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་མི་གཙང་བ་དེ་ནི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བ་ཡིན་ཏེ་

གཞོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བ་དེའང་བདག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་ཅན་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོར་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བཞི་པོ་འདི་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་
 གཅིག་ལ་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་གྲིས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་
 སྤྱུ་མི་གཅོད་ཅིང་། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དེ་ལས་ལྷོག་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་གོ། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཅན་
 གྲིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རིམ་བུ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་རང་བཞིན་
 མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་སེམས་ཡང་དག་པ་སྟོབ་པར་བྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།
 གཙང་བར་འཛིན་པ་དག་ག་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་དུ་བྱེད་པ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། ལྷོ
 །།བཞི་པ་བདག་དུ་འཛིན་པ་སྟོང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་བཀལ་
 ལན་གྲིས་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་དུ་འཛིན་པའི་ས་བོན་རྩུངས་ནས་འབྱེན་པའི་
 གཉེན་པོ་ནི་འོག་དུ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་སྟོན་ལ། འདིར་མདོན་གྱུར་མགོ་
 མཐོན་པའི་གཉེན་པོ་སྟོན་ཏོ། །བདག་དང་བདག་གིར་རྒྱལ་བ་ནི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་གནས་
 པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་བཀག་པའི་སྟོན་ནས་ཕལ་ཆེར་རྒྱལ་པོ་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྗེས་སུ་སྟོན་ཏོ། །དེ་

ལ་ང་ནི་མངའ་བདག་གོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ལ་བསྟོད་པའི་བྱད་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་
བདག་གམ་སྟེ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཡུལ་འདི་དག་ནི་ངའི་འོ་ཞེས་བདག་གིར་བྱས་པའི་དོན་
དབང་དུ་འགྱུར་བར་བརྟགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདག་དང་བདག་གི་འོ་སྟམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་སྤྱིད་པ་
འཁོར་བ་འདིར་ཚུལ་བཞིན་སེམས་པའི་དམ་པ་སུ་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བ་ཁོ་ནའོ། །གང་
གི་ཕྱིར་ན་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་དབང་
བྱར་ཡོད་ན། ང་ནི་ཡུལ་འདིའི་མངའ་བདག་གོ་ཞེས་རྟོགས་པར་རིགས་པ་ལས། འདི་ནི་འཁོར་བ་
པའི་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཐམས་
ཅད་སྦྱིར་མཐུན་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་མཚུངས་པ་སྟེ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ།
དབང་ཐུག་གིས་རྟོགས་པ་དགག་ རིགས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། དཔོན་
དང་། ཞར་བྱུང་སྒྲིག་པ་སྦྱོད་པ་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བའི་ཕྱིར་རྟོགས་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་མ་
བཏབ་པའི་འབྲས་སྒྲུབ་ལུ་ལུ་རྟུབ་པའི་འོག་ཏུ་ཞིང་རྣམས་སོ་སོར་བགོས་ཏེ་བདག་གིར་བྱས་པ་ན། སན་

ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རྒྱུ་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་སྒྲུབ་པོ་མང་པོས་རང་རང་གི་འབྲུའི་དུག་ཆ་བཏབ་སྟེ་
སྒྲུས་བུ་སྟོབས་ལྡན་ཞིག་སྤང་བ་པོར་བསྐློས་པ་ན།   སྤང་བའི་ལས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཀྱི་དགའ་བར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བསྟན་དོ། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དུག་ཆའི་སྒྲུས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་
དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་དྲེགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཏེ།   འབྲུའི་དུག་ཆ་བཏབ་ཅིང་སྒྲུས་པར་བྱུར་པའི་སྒྲུབ་
བའི་ཆོག་ཀྱི་བྱན་བྱན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།   །བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་ཞེས་ཀྱང་དྲེགས་པར་
མི་རིགས་ཏེ།   གང་ངམ་དེ་ལས་གང་བྱ་བ་དང་དེ་དུ་བྱ་བ་སྟེ་བྱེད་པ་སོགས་འབྱུར་བ་ནི་དབང་དུ་བྱས་
པ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བྱེད་པ་པོར་བསྐློས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ།   །དཔེར་ན་རྗེ་
དཔོན་གྱིས་བྱན་ལས་འགའ་ཞིག་ལ་དབང་བསྐྱུར་བ་ན་ལས་འདི་བདག་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་རྗེ་
དཔོན་ལ་དྲེགས་པ་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ།   །གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ནི་རྗེ་དཔོན་དང་གཞན་ལ་བས་ནོར་
གཏོང་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲེགས་པ་རིགས་སོ་ཞེ་ན།   ཇི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་འི་གསོ་བྱའི་ཆོག་ཀྱི་རྣམས་
ཀྱིས་རང་གིས་ཞུམ་འབྲིང་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་གདོན་མི་བྱ་བར་འཕྲོབ་བྱ་ལ་ཕོགས་ལ་སོགས་པ་
ཕྲོབ་པ་ན་རྗེ་བོ་ལ་གཏོང་བ་པོར་སེམས་ཤིང་རང་ཉིད་ལ་དམའ་བར་སེམས་ཀྱི་མི་ཁེངས་པ་དེ་བཞིན་

དུ། རྩེ་པོས་གསོ་བྱའི་ཚོགས་ལ་གདོན་མི་བྱ་བར་སྦྱིན་བྱའི་སྒྲ་རྩན་བྱིན་པ་ན་བདག་ནི་མོར་གཏོང་བ་
 པོའི་སྒྲུལ་དུ་སྒྲེལ་མོད། འོན་ཀྱང་འབངས་ཀྱིས་རང་གིས་གདོན་མི་བྱ་བར་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་པ་ན་ང་རྒྱལ་
 མི་རིགས་པ་ལྟར། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་གདོན་མི་བྱ་བར་སྦྱིན་དགོས་ཀྱི་མོར་བྱིན་པས་དེགས་པར་མི་
 རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་འདོད་པའི་ཡུལ་འདོད་རྒྱུར་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་དེགས་
 པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སུད་མེད་དང་ཆང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་ལྟར་ཡུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པ་ནི་
 དབང་པོ་ཐུལ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་གནས་སུ་བཤད་དེ། དབང་པོ་མ་ཐུལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་ནི་རྒྱད་པ་དུ་མའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ལ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་མཐོ་བའི་གནས་སུ་དྲན་པར་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་
 རྣམས་དགའ་བའི་ཕྱིར་ཡུལ་བསྟེན་པ་ཡིན་ན། སྦྱོ་བོ་པལ་པོ་ཆེ་གཞན་སྤང་བའི་ལས་ཀྱིས་སྤྱག་
 བསྐུལ་བར་མཚམས་མེད་པར་ཁྱོད་ཞིང་ལས་དེའི་འབྲས་བུས་ཉེ་བར་འཚོ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་
 དགའ་བ་གང་གིས་སྦྱོས་པར་འབྱུར་ཏེ་མི་འབྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ནི་འཛིག་ཉེན་གྱི་སྤང་བ་པོ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་ཚུལ་ལུགས་ཀྱི་རྩེས་སུ་མི་འཛུག་པས་སྦྱོ་རྒྱ་རྣམས་བསྐྱག་པར་འབྱུར་བས་སོ། །

།དེས་ན་འདི་དྲེགས་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་དྲེགས་པར་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་བདག་ནི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱད་བ་པོ་སྟམ་ནས་དྲེགས་པར་འབྱུང་ན། ས་བདག་ཉིད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བསྐྱུང་
བྱུང་སྤྱད་བར་འབྱུང་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱིས་མ་བསྐྱུང་བའི་རྒྱལ་པོས་ནི་འཇིག་རྟེན་སྐྱེད་བར་མི་རྣམས་པས་
སོ། །དེ་བས་ན་ཅི་སྟེ་གཅིག་གི་སྟེ་སྤྱད་བ་པོ་ཡིན་པས་དྲེགས་པ་ཡོད་ཅིང་། གཞན་གྱི་བསྐྱུང་བྱུང་
པ་ཉིད་ཀྱིས་དྲེགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཅི་སྟེ་མིན། གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ནི་སྐྱེ་རྒྱ་རྣམས་སོ་སོར་སྐྱེད་བར་བྱེད་
པ་དང་། རང་གི་ཆབས་འོག་ཏུ་གཏོགས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
རྒྱག་ཆ་འཕྲོག་པ་པོ་ཡིན་པས་དྲེགས་པར་འོས་སོ་ཞེ་ན། ད་ལྟར་ནི་སྟིགས་མ་ལཱ་འཇུག་པ་ཤས་ཆེ་
བས་བྲམ་བེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཀྱན་གྱི་ནང་ན་རང་རང་གི་ལས་ལ་དགའ་བས་ཆོགས་མེད་པར་
འཆོ་བ་རྟེན་པར་དགའ་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཕལ་ཆེར་མི་དག་བ་ལ་འཇུག་པ་སྤྱད་ངོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་དེ་དག་
གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱག་ཆའི་འཕྲོག་པ་པོར་འབྱུང་ན། མི་དག་བ་རྒྱག་ཆའི་ཡང་འཕྲོག་པར་འབྱུང་
བས་དེས་ན་ཁྱོད་ལ་འགྲོ་བ་བཟང་པོ་དགོན་ཏེ། རང་གི་སྒྲིག་པས་ཀྱང་བདེ་འགྲོ་མི་སྲིད་ན། སྐྱེ་འགྲོ་
གཞན་གྱི་སྒྲིག་པས་ལྟ་ཅི་དགོས། གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོན་དང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ད་རྒྱལ་བ་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བྱ་བ་གང་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱིས་བསྐྱུལ་ཏེ་བྱེད་ཀྱི། རང་
དབང་དུ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ས་སྟོང་ན་སྒྱུན་པོ་ཞེས་བྱ། །རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་དང་མཚུངས་པའི་
གཞན་དབང་ཅན་གཞན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་
གཞན་གྱིས་བསྐྱུལ་བར་བྱེད་པས་སོ། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་བསྐྱུང་བ་རྒྱལ་པོ་ལ་རག་ལས་པས་
འདི་འི་ད་རྒྱལ་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བསྐྱུང་བ་ད་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་རྒྱལ་པོས་འཇིག་རྟེན་ལས་སྐྱེ་ལེན་
པ་ན་འཇིག་རྟེན་སོ་སོར་བསྐྱུང་དགོས་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་རང་མ་ཡིན་ཏེ། འདིས་སྐྱེ་རན་སྟེར་མི་རྣམས་པ་
དང་སྒྲིག་ཏེ་ཅན་རྣམས་ལ་བསད་པ་དང་བཅིང་བ་དང་བརྟེན་པ་སོགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲིག་པ་
བྱེད་པས་ན་དེ་དང་མཚུངས་པའི་བརྟེན་མེད་གཞན་འཇིག་རྟེན་ན་སྐྱེ་ཞིག་ཡོད། དེ་འི་ཕྱིར་འདི་སྐྱུང་བ་པོ་
རྣལ་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེགས་པར་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོས་ཆོམ་རྒྱན་ལ་
སོགས་པ་སྒྲིག་པ་ཅན་དག་ལ་བརྟེན་བར་མི་བྱ་སྟེ། བྱས་ན་འཇིག་རྟེན་པ་རྒྱག་པར་འགྱུར་བས་སོ་ཞེ་
ན། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བོ་སྒྲིག་ཏེ་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་པོས་བརྟེན་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ན། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་
བོ་ཐམས་ཅད་སྒྲིག་པ་ལ་འཇུག་པས་བསྐྱུང་བྱར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་གང་དག་སྒྲིག་པའི་ལས་

མི་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུངས་བས་བསྐྱུང་མི་དགོས་ཀྱི། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་དག་
བསྐྱུང་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་སྐྱུང་པའི་ཕྱིར་སྡིག་ཅན་ཆར་བཅད་པས་སྐྱུལ་པོ་ལ་སྡིག་ཏུ་མི་
འགྱུར་ཏེ། དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕན་པར་ཞུགས་པས་སོ་ཞེ་ན། སྡིག་ཅན་བདག་ཉིད་དགའ་བ་སྐྱེད་པའི་
སྐྱེ་ལུང་རིགས་ལྟར་སྐྱུང་ནི་གང་ན་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉ་དང་ཕག་གསོད་པ་སོགས་རྣམས་ཀྱང་
སྡིག་ཆགས་གསོད་པ་འདི་ནི་བདག་ཅག་གི་རིགས་ཀྱི་སྐྱུད་ལས་འོངས་པ་ཞིག་སྟེ། སྐྱེ་སྐྱུང་བདག་
པོས་འཆོ་བར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ཡིན་ན་འདི་ལ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ཟེར་
བས་སོ། །དེ་བས་ན་སྡིག་ཅན་ཆར་བཅད་པས་སྐྱུལ་པོ་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་
ལུང་དང་རིགས་པ་ལྟར་སྐྱུང་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ལའང་
འཇིག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ལུང་དེ་ལྟ་བུས་ནི་མཁས་པ་རྣམས་དབུགས་སྐྱུང་བར་མི་
འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཡང་དག་པར་སྐྱེད་བ་ཉིད་ས་བདག་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་ཆོས་
གཞན་གྱིས་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དབུག་ཆའི་སྒྲའི་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་ཡང་དག་པར་སྐྱུང་ཞིང་
སྐྱེད་བར་བྱེད་པ་ས་བདག་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ན། ཤིང་མཁན་དང་ལྷགས་མགར་ལ་སོགས་པ་ཉོན་

མོངས་བཟོ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུའི་དོན་དུ་བཟོད་དང་དེ་བྱེད་པ་ན་གཞན་ལ་འང་ཕན་འདོགས་པའི་
ཕྱིར་ཅི་སྟེ་ཆོས་སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན། དེ་བས་ན་གོ་མཚོན་བརྟུང་བ་སོགས་ཀྱིས་གཞན་བསྐྱུངས་ཀྱང་
བསོད་ནམས་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་འང་འཇིག་རྟེན་བསྐྱུངས་པས་བསོད་ནམས་སུ་མི་
འབྱུང་ཏེ། སྒྲུའི་དོན་དུ་དབྱ་སྐྱུད་པའི་ཕྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པོ་ལ་རག་ལས་
པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་སྦྲད་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རབ་བྱུང་དང་བྱིས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་འཇིག་
རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱའོ་ཅོག་ས་བདག་ལ་རག་ལས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་
ན་ཡང་ས་བདག་དེ་ནི་སྦྲད་དེ། རན་འགོ་འི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས་དྲག་པོ་མང་པོ་ལ་སྦྱོར་བས་སོ།
།དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་མ་སྲིད་པའི་སྲིད་པ་ཡིན་ཡང་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་སྡོམ་བྱེད་
ཡིན་པས། དམ་པ་གཟིགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྲད་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སློ་དང་
བརྟེ་བ་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཡང་དག་པར་སྦྱོང་བར་བྱེད་པས་ཆོས་སུ་འབྱུང་
རོ་ཞེ་ན། རྒྱལ་སྲིད་ནི་རྒྱགས་པ་དང་བག་མེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ལ་སོགས་པའི་ལམ་བོར་ནས་དབང་ཕྱུག་ཅི་མ་ལ་ཆགས་པས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་སྤྲོན་པོ་ཁོ་ན་

ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྒྲུན་པོ་མིན་པ་རྒྱལ་སྤྱི་དམི་འཕྲོ་བ་ཅིང་དོན་དུ་མི་གཉེར་ལ། སྒྲུན་པོར་གྱུར་པའི་
རྒྱལ་པོ་ལ་ནི་བརྟེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ང་རྒྱལ་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མིའི་བདག་པོ་བརྟེ་བ་
མེད་པ་ནི་འཛིག་ཏེན་སྤང་བ་པོ་ཡིན་ཡང་ཆོས་ལ་མི་གནས་ཏེ། འཆོ་བ་པལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་དང་བརྟེ་བ་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་ཆོས་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་དྲང་སྤྱོད་
གི་བསྟན་བཅོས་ལས། རྒྱལ་རིགས་ཆོས་ཀྱིས་འཆོ་བ་བྱས་ཀྱང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་
པས་སོ་ཞེ་ན། དྲང་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་སྤྱོད་པ་ཀུན་མཁས་པས་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དྲང་སྤྱོད་དེ་དག་ལ་ཡང་དམན་པ་དང་འབྲིང་དང་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་
དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་གང་གི་བསྟན་བཅོས་ལས་འཆོ་བ་ཆོས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་
དམན་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་འཆོ་བ་ཆོས་སུ་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་སྟམ་པ་དེ་ནི་འབྲིང་དོ། །གང་ཞེག་
འཆོ་བ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ནི་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དྲང་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་
བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་འདོད་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་པས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་
བཅོས་ཆད་མར་བྱས་ནས་ས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུངས་པས་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དུས་ཀྱི་

སྐྱར་བྱུང་བའི་ས་བདག་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་ལ་སོགས་པ་རིགས་མི་རིགས་དཔྱོད་པ་ལ་མཁས་ཤིང་
དག་བཅུའི་ལམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་མཐུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མར་བྱས་ནས་ཆོས་དང་
མི་མཐུན་པ་རྣམས་བོར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་སྲུང་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་ས་ན་དེང་སང་ཚུད་དུས་ཀྱི་ཆོས་ལ་
བརྟེན་པའི་རྒྱལ་པོ་རང་གི་རང་བཞིན་ངན་ཞིང་ནོར་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་བརྟེན་བ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཆོས་མཐུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་བོར་ནས་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མར་བྱས་ནས་དེང་
སང་རི་དྲགས་ཀྱི་དགོན་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པར་བྱས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོས་སླགས་སུ་བབ་པ་ན་དགྲ་ཟླ་དང་ཉེས་བྱེད་དག་
ལ་བསྟུན་ཅིང་གཞོད་པ་བྱས་ཀྱང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མེད་དེ། བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་
ན། གལ་ཏེ་དགྲ་འམ་གཞན་ཡང་རུང་སླགས་སུ་བབ་པ་ན་བསྟུན་ཅིང་གཞོད་པ་བྱས་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་
སྤྲིག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། རྒྱལ་པོ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ནོར་བདག་ལ་སླགས་
ཅུང་ཟད་ཆེད་ནས་ནོར་འཕྲོག་པ་ལ་འང་སྤྲིག་པ་དེ་དང་པོ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ།
སླགས་སུ་བསྟུན་པའི་དང་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱལ་པོས་སླགས་སུ་བསྟུན་པ་ནི་ཕྱིས་ཡིན་ཏེ།

ཀླུ་པོས་ནོར་བདག་ལ་སྒྲགས་སུ་བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཆད་པས་གཙོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀླུ་པོ་
 ཉིད་སྒྲགས་སུ་བསྐྱུན་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་པས་སྒྲིག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འདིར་སྦྱས་པ། གཡུལ་ངོར་
 དགྲ་བོ་མམ་པར་བྱས་ཏེ་རང་གི་དཔའ་བའི་རྣམ་པར་གཞོན་པས་བསགས་པའི་ནོར་ཐོབ་པ་ན་དགའ་
 བར་འགྱུར་ཞིང་། གལ་ཏེ་གཡུལ་ངོར་གི་ན་ཡང་འདིས་བདག་ཉིད་གཡུལ་ངོར་དོར་བས་གདོན་མི་
 ཟ་བར་མཐོ་རིས་སུ་འགོ་སྟོ། བསད་ན་མཐོ་རིས་ཐོབ་པའམ། །ཕབ་སྟེ་ས་བདག་སྦྱོད་འགྱུར་གྱི།
 །དེའི་ཕྱིར་ན་ཀོན་ཏེའི་བྱ། །འབྱེད་ལ་ངེས་བྱས་ལོངས་པར་བྱས། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེས་ན་རྒྱལ་
 པོས་གཡུལ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱ་འོས་སོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་ཆད་དང་རྒྱན་པོ་དང་བྱད་མེད་སོགས་
 ལ་བདོག་པ་ཀུན་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་ཏེ། གཏོང་བ་དེ་ཆགས་པ་དང་རྗེས་སུ་
 འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཡུལ་ངོར་ཁོ་ཞིང་རམ་པས་བདག་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དམ་པ་
 མཉེས་པའི་མཆོད་པ་དང་བསོད་ནམས་ཡིན་ནམ་སྟུམ་དུ་སེམས་སམ་ཅི། གང་གིས་ན་དེ་ལ་མཐོ་
 རིས་སུ་འགོ་བར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 དགའ་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། རྒྱལ་པོ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོན་ཡིན་ཏེ། དེས་རྗེས་སུ་བསྐྱུན་པ་ལས་

རང་གི་མོར་དང་སློག་བསྐྱེད་བའི་དོན་དུ་མི་རིགས་པ་སྤངས་ནས་རིགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།
།རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་ནི་མགོན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། མགོན་མེད་པ་ཡང་གྲུ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་
ཏེ། བན་པ་དང་མི་བན་པ་རྗེས་སུ་སྟོན་པ་པོ་མེད་ཅིང་རང་ཡན་དུ་གྱུར་པས་སོ། །དེ་བས་ན་མགོན་ཉིད་
དེ་ཡིས་རྒྱལ་པོ་བདག་ཉིད་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ཞིང་བཟུང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མཁས་པ་སུ་ཞིག་དེས་དགའ་བར་འགྱུར། གལ་ཏེ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་དག་ལ་ཆད་པ་
དྲག་པོ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཤི་ཡང་གྲགས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོས་ཆད་པ་དྲག་པོ་
ཅན་དུ་བྱ་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཤི་བའི་འོག་དུ་གྲགས་པས་ཡོན་ཏན་འགའ་ཞིག་འབྱུང་ན།
དེའི་དོན་དུ་ཆད་པ་དྲག་པོ་སྤྱད་པར་རིགས་ན་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཤི་བར་གྱུར་པའི་འོག་དུ་གྲགས་པས་
སྤྲིག་པ་སེལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་མི་འབྱུང་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་གི་གྲགས་པ་བཟང་པོ་
འཇིག་རྟེན་ན་རི་སྤྲིད་གནས་པ་དེ་སྤྲིད་དུ་བདག་ངན་སོང་དུ་མི་ལྷུང་བས། དེས་ན་གྲགས་པ་ཡོན་ཏན་
དུ་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་བཟང་པོ་ཡོད་པ་ལྟར་བརྟེ་བ་མེད་པ་
དང་གཞན་གྱི་མོར་འཕྲོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་ཡང་ཅི་སྟེ་མེད་དེ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱལ་སྤྱིལ་པ་བསགས་པ་ལས་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བ་མཐར་གཏུགས་པར་མི་འགྱུར་རོ།
།གཞན་གྲགས་པ་ཙམ་སྤྱིལ་པ་སེལ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་ན། བྱི་འཆོད་པ་དག་ལ་ཡང་བྱི་
རྣམས་ལ་བརྩོན་དང་ལྡན་པས་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྤྱིལ་པ་སེལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་
ཡང་མ་ཡིན་པས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པའི་རྒྱལ་པོས་ཆད་པ་དྲག་པོ་ཅན་དུ་མི་བྱ་བ་ཁོ་ན་རོ།
།གཉིས་པ་རིགས་ཀྱིས་ང་རྒྱལ་བ་དགག་པ་ནི། རྒྱལ་པོའི་རིགས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་བྱ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཉིད་རྒྱལ་སྤྱིལ་ལ་འོས་པ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འདི་ང་རྒྱལ་བ་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་
སེམས་ཅན་གཅིག་ཁོ་ན་རྒྱལ་སྤྱིལ་ལ་དབང་བ་ཡིན་ན་ང་རྒྱལ་བར་རིགས་པ་ལས་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར་གང་གི་ཆོ་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱིལ་གྱི་དབང་ལྷུག་ཉིད་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་
བསོད་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ་སེམས་ཅན་
འདི་ནི་རྒྱལ་སྤྱིལ་གྱི་དབང་ལྷུག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྟེན་མིན་ཞེས་བརྩོན་པ་རྩོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་འདིས་ང་རྒྱལ་བ་རིགས་ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཅན་ཀྱན་གྱི་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
།གལ་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱིལ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་ཆོས། འབངས་བསྐྱེད་ཚུལ། ཆད་པ་བཅད་ཚུལ། བྱ་དགའ་སྟེར་

ཚུལ་སོགས་ནི་རྒྱལ་རིགས་ཁོ་ན་ལ་བཤད་ཀྱི་རིགས་གཞན་གསུམ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་
རིགས་ཁོ་ན་རྒྱལ་སྤྱི་དབྱ་དགོས་པས་རྒྱགས་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི་
འཛིག་ཏེན་གྱིས་སྒྲ་ཐབས་སུ་བཏགས་པར་བཟད་ཀྱི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པ་བཟང་ངན་གྱི་དབྱེ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ནི་ཕྱིའི་ས་བོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་བརྟུས་ཏེ་
སྦྲེས་པ། ཡིད་ལས་བྱུང་བ། རྣམ་མཁའ་ལ་འགོ་ཞིང་རྩ་འཁྱུལ་དང་ལྡན་པ། དགའ་བའི་བས་ཅན། ཕོ་
མོའི་དབང་པོ་དང་བྲལ་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེད་གཤམ་རིགས་ཐ་དད་པ་མེད་དོ། །དུས་ཕྱིས་བཀམ་ཆགས་
ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སའི་ཞག་སེར་པོ་དང་། ལྷུ་མ་བུའི་ཞག་སྒྲར་པོ་དང་། འབྲས་སྒྲ་ལུ་ཤུན་ཕྱགས་མེད་
པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་མྱུངས་བ་ལས་ཁ་བས་རགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཐུན་འབྱུང་བའི་ལམ་པོ་མོའི་
དབང་པོ་བྱུང་ཞིང་། དེས་བྱས་པའི་དབྱིབས་ཐ་དད་པར་གྱུར་པ་ན་སྟོན་གོམས་པའི་དབང་གིས་འདོད་
པའི་དོན་འདོད་ཆགས་སྦྲེས་ཏེ། བན་ཚུན་ལོག་པར་ཞུགས་པས་མངལ་ནས་སྦྱེ་བའི་སྦྱེ་གནས་བྱུང་
བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་གསོག་འཛིག་གི་སྦྱོན་གྱིས་མ་བྱིན་པ་ལེན་པ་བྱུང་བ་ན་དེད་གཤག་པའི་ཕྱིར་མི་
སྦྱ་ས་ལ་བབ་པ་ཞིག་བསྐྱོས་པ་དང་། ལས་དེ་ཁས་སྒྲངས་པས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྲགས་སོ། །དབང་པོ་

ཐུལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྒྲིན་དུ་མཐོང་ནས་གོང་ནས་ཡིད་མིར་ཕྱིར་གྱུ་གས་པ་ལ་
 བྲམ་ཟེ་ཞེས་གྲགས་སོ། །རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་བྱེད་པ་ནི་རྗེ་འཕྲུལ་རིགས་སོ། །ཞིང་ཚོ་བ་ལ་སོགས་
 པ་ལས་ངན་པ་ལ་འཇུག་པ་རྣམས་ནི་དམངས་རིགས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་
 རང་གི་འཆོ་བའི་ཐབས་སོ་ཅན་པ་འཇིག་རྟེན་ན་རིགས་བཞི་ཐ་སྟངས་བྱས་པ་དེས་ན་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་རིགས་ལ་གཤོད་མ་ནས་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དྲེགས་པ་
 མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་དང་པོ་ནས་རིགས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་དུས་ཕྱིས་བྲམ་ཟེ་ལ་སོགས་པའི་
 རུས་བཞི་པོ་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རིགས་ཐ་དད་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ས་དང་མ་དག་པ་ལས་སྐྱེས་
 པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་ཆེད་པར་དཀའ་སྟེ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དུ་རིགས་བཞིའི་དབྱེ་བ་བྱུང་ནས་དེང་
 སང་གི་བར་དུ་འདས་པའི་དུས་ནི་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་མོ་བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ནི་སྐྱེས་པ་
 ལ་ཤིན་ཏུ་གཡོ་བ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་རུས་གཞན་དང་ཕྱད་པས་བྱུ་ཚ་སྐྱེས་པས། རིགས་སུ་ན་མུང་
 བར་འཁྱུར་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་རང་གི་རིགས་རྒྱུད་དག་པ་ལས་འོང་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་པས་རིགས་ཀྱིས་ང་རྒྱལ་བ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱལ་རིགས་སུ་མི་

འགྱུར་ཡང་སྒྲེ་དགུ་སྒྲོང་བས་རྒྱལ་རིགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་སྒྲོང་བ་ལ་སོགས་
པ་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་དམངས་རིགས་ཀྱང་རྒྱལ་རིགས་ཞེས་བྱར་འགྱུར་ན་བྱིན་པ་དང་ལེན་
པ་དང་རིགས་བྱེད་འདོན་པ་སོགས་བྲམ་ཟེའི་ལས་ཀྱིས་དམངས་རིགས་ཀྱང་བྲམ་ཟེར་རྒྱ་མཚན་ནི་
གང་གིས་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཡང་སེམས། དེ་ལྟར་ན་རིགས་ལ་ངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱགས་པར་མི་
རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱིད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོས་དུས་ལ་བབ་ན་སྒྲེ་བོ་ཕལ་མོ་ཆེ་ལ་ལོངས་
སྤྱོད་འགྲོད་པར་རུས་པས་རྒྱལ་པོ་ནི་ཆེས་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱུག་པ་ཡིན་པས་དྲེགས་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན།
རྒྱལ་པོས་ཡུན་རིང་པོར་བསགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་སྒྲེ་བོ་ཕལ་མོ་ཆེ་ལ་འགྲོད་རུས་པ་བདེན་མོད་ཀྱང་
། དེ་ནི་སྒྲེ་བོ་ཕལ་མོ་ཆེ་གཟེར་བ་མེད་པར་སྐྱབ་མི་རུས་ཤིང་། སྒྲེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་གཟེར་བ་ལས་ཀྱང་
སྤྲིག་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་མར་བདག་ཉིད་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་
ན་རྒྱལ་པོ་གང་གི་དབང་ཕྱུག་འགྲོད་པ་ལྟར་དེའི་དོན་དུ་བསགས་པའི་སྤྲིག་པ་སྒྲེ་བོ་གཞན་ལ་འགྲོད་
དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་རང་ཁོ་ནས་སྤྱུག་བསྐྱལ་སྤྱོད་བར་བྱ་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་ཕན་
གདགས་པ་རྒྱུ་དུ་ཅུ་གྱི་དོན་དུ་སྤྲིག་པ་ཆེན་པོ་བསགས་ནས་མཁས་པ་སུ་ཞིག་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་

གྲིས་ཕྱི་མར་བདག་ཉིད་འཛམས་པར་བྱེད། དེས་ན་འདི་ནི་དམ་པ་རྣམས་ལ་ངོ་ཚ་བའི་གནས་ཡིན་
གྱི་དེགས་པའི་གནས་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་པོས་
ང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་བྱ་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། རང་གི་དབང་ཕྱུག་གིས་བསྐྱེད་ནས་བདག་ནི་གཞན་ལས་
ཁུད་པར་འཕགས་སོ་སྟམ་དུ་ང་རྒྱལ་སྤྱིས་པ་ན། རང་དང་དབང་ཕྱུག་མཉམ་པ་དང་རང་ལས་ཆེས་
ཁུད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཕ་ལོ་ལ་པོ་རུས་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་ལ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་དབང་ཕྱུག་གིས་རྒྱགས་པའི་ང་
རྒྱལ་མི་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འགོ་བ་ལ་ཕན་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་ང་རྒྱལ་སྤྱངས་ཏེ།
ཀུན་ལ་སྤྱ་མའམ་རྗེ་དཔོན་བཞིན་དུ་གྲུས་པར་བྱའི་ཁུད་དུ་བསད་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཕུན་
སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཏེ། འགོ་བ་རངས་པ་དང་མགུ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ།
རབ་དུ་བྱེད་པ་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། ༥ །།གཉིས་པ་མཐུན་རྒྱུན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སོགས་
བསྟན་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དངོས་བསྟན་པ་ལ། རྟོན་པ་སངས་རྒྱས་

གྱི་ཆེ་བ། དེ་སྐུལ་བྱང་སེམས་གྱི་སྦྱོང་པ། སྦྱོང་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཀུན་མཁུན་གྱི་སྦྱོབ་བྱེད། སྦོ་དམན་ཐེག་
ཆེན་ལ་སྦྱག་པ་ནི་རྒྱ་བསྟན་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ཕན་ཡོན།
ཀུན་མཁུན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚུད་པ་སྦྱོང་བ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ནི་ལེགས་བཤད་རིན་
པོ་ཆེ་ནི་བྱད་པར་འཇིག་རྟེན་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་རྒྱ་འདི་དག་གང་
ལས་ཆེད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་རྣམས་ལས་སོ། །བཙུངས་ལྷན་འདས་དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་
བུར་ཞེ་ན། སྤྱགས་ཇི་ཆེན་པོས་མོན་པས་འགོ་བ་མ་ལུས་པ་ནི་དོན་སྦྱོབ་པ་ལྟར་མཛད་པ་ཞིག་སྟེ།
འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་གསུམ་གྱི་གཡོ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་ནི་
རྒྱ་མེད་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། འོད་ཟེར་བརྒྱ་སྦྱོང་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་ཞབས་ཀྱི་མཐེལ་ནས་བྱུང་། །སེམས་ཅན་དཔལ་བ་ཐམས་
ཅད་བསིལ་བར་གྱུར། །སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་པར་བྱས་ནས་བདེ་བ་སྦྱོང་། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་བས་སྒོ་ཡི་
ཐེམ་སྦྱོང་ཞབས་བཞག་ཆོ། །དཔུས་ལོང་གྱུར་པ་ནི་མི་གང་ཅི་ཡོད་དང་། །རྣ་བས་མི་ཐོས་མགོན་མེད་
བསོད་ནམས་རྒྱུང་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་མིག་དང་རྣ་བ་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཞིག་

གཡོ་བ་ལྟ་ཞོག སེམས་ཀྱི་འཕེན་པའི་བྱད་པར་ལ་མི་སྟོས་པར་རང་གི་རང་གིས་བྱུང་བའི་དབུགས་
ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ཏུ་སྒྲན་པའི་སྒྲད་ཁོ་ན་ཡང་དག་པར་འབྱུང་
སྟེ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དབུགས་ནི་དཔྱལ་བའི་སྟོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་
ཕྱོགས་ཀྱི་མཐའ་མ་ལུས་པ་ཁེབས་པར་གྱུར་ནས། དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་བསིལ་བའི་ཆར་གྱི་རྒྱན་ཆེན་པོ་
ཕབ་སྟེ་དཔྱལ་བའི་མེའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཞི་བར་བྱས་ནས་དེའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བའི་
སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་པ་རྣམས་གང་གི་མཐུས་བདག་ཅག་འདི་ལྟར་བདེ་བར་གྱུར་སྟེ་མ་དུ་སེམས་པ་
ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མཆོན་དཔེ་འབར་བ་མཐོང་ནས། དེ་ལ་སེམས་དྲུང་བའི་རྒྱས་མི་དགེ་བའི་
ལས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསྐྱབས་ཤིང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱུན་པ་གཏན་དུ་བའི་ཕན་
འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱབས་འོས་བསྐྱབས་བསྟོད་ལས་ཀྱང་། །སངས་རྒྱས་དབུགས་ཕུང་བ་ཡི་
དང་། །དྲི་ཀུན་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་བགྱིད་པར། །ཆོར་ན་ཞེ་འབྲས་གྱུར་པ་ཡང་། །ཁྱོད་ལ་རབ་ཏུ་དྲུང་
བར་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་དབུགས་ཀྱི་རད་བབ་ན། །བག་མེད་པ་ཡི་ལྟ་རྣམས་ཀྱང་། །ལྟ་ཡི་ཡུལ་
ཡང་སྤངས་ནས་ཀྱང་། །འདུལ་བ་ལ་ནི་མདོན་ཕྱོགས་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བས་ན་སྟོ་དང་

ལྷན་ཞིང་འཁོར་བ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ལེགས་པར་
བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྟེན་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་བཙེམ་ལྷན་འདས་ལ་དད་པ་སྡོན་དུ་
བཏང་སྟེ་ངེས་པར་བསྟེན་པར་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་བསྟེན་པ་རྣམས་ནི་འཆི་བའི་འཇིགས་
པ་ལ་ཐུག་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་འདའ་བར་འབྱུང་ཏེ། འདི་ལྟར། ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་
ཀུན་ལ་འཆི་བདག་གི་སྒྲ་འཇིགས་པ་སྦྱེད་པར་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁུན་ཞེས་པའི་སྒྲ་འདི་ནི་
གང་གིས་ཐོས་པ་དེ་དག་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འབྱུང་བས་འཆི་བདག་ལ་འང་
འཇིགས་པ་སྦྱེད་པ་སྟེ་འཆི་བདག་འཛམས་པར་འབྱུང་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བཙེམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། གང་
དག་ངའི་མཆོན་ཐོས་པར་བྱུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་ལས་ཐེག་པ་གང་ཡང་རུང་བ་
ཞེག་གིས་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བར་འབྱུང་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་ཐོས་
པ་འང་འཆི་བདག་ལས་འདའ་བར་འབྱུང་ན་ལམ་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་བདག་
ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་དེ་ལ་བརྟེན་པར་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་རྟག་ཅས་
སོགས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དངོས་པོ་བཅུ་བཞི་དྲིས་པ་ན་བརྟེན་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར་བཙེམ་ལྷན་འདས་འདི་ཀུན་

མཁུན་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ།
 གང་གི་ཕྱིར་ཐུབ་པ་ལ་མཛད་པ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཕན་པ་སྐྱབ་པ་དང་། མཛད་མིན་
 གཞོན་པར་འགྱུར་བ་དང་། གསུང་བྱ་གང་བསྟན་ན་ཕན་པར་འགྱུར་བ་དང་། གསུང་བྱ་མིན་པ་གཞོན་
 པར་འགྱུར་བ་དག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁུན་པ་མངའ་བ་དེས་ན་ཟབ་མོའི་སྣོད་དུ་མ་གྱུར་པ་
 རྣམས་ལ་དྲི་བ་བཅུ་བཞི་ལུང་མ་སྟོན་པ་ནི་གསུང་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཡིན་གྱི་མི་མཁུན་པས་མ་ཡིན་ཏེ།
 འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པར་ལུང་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དྲི་བ་པོ་རྣམས་ཟབ་མོའི་
 སྣོད་མ་ཡིན་པས་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟོན་པར་མི་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རིན་ཆེན་
 སྤང་བར། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེས། །ཁུས་ནས་རྒྱལ་བ་མི་གསུང་བཞུགས། །གང་ཕྱིར་
 དེ་ལྟར་ཟབ་མོའི་ཆོས། །སྣོད་མིན་འགོ་ལ་མི་གསུང་བ། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །ཀུན་
 མཁུན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པར་དགོངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བས་ན་ཀུན་མཁུན་ལ་ཀུན་
 མཁུན་ནི་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད་དེ། ཟབ་མོའི་སྣོད་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་མི་གསུང་པ་
 ནི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཐུབ་པས་

གསུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་མི་གསུང་ན་ལྟ་སྒྱིན་ལ་བསམས་ནས། གོས་དུམ་ཅན་གྱི་བྱ་མཆིལ་བྱ་ལ་ཅི་
 ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ནི་གཞན་ལ་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིག་པ་ལ་འཇུག་པ་
 སྒྲིག་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པས་སོ། །འདི་ལྟར་དེའི་ཆོ་ལྟ་སྒྱིན་དམའ་དབབ་པར་མ་མཛད་ན་དེའི་ཇེས་
 ལྟ་འགྲོ་བ་མང་པོ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལམ་བོར་ནས་ལྟ་སྒྱིན་གྱིས་
 བསྟན་པའི་ལམ་ངན་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟན་འདས་
 རྣམས་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དོན་མ་ཡིན་པ་བསམ་བའི་ཕྱིར་རེས་འགའ་མི་སྟན་པ་གསུང་ཡང་
 ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་མང་འཁྱེ། འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པས་ཀྱན་ནས་
 བསྐྱེད་བའི་ཆོག་ནི་མི་སྟན་པ་ཡང་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཀྱན་སྦྲོང་གི་སེམས་དགེ་མི་
 དགེའི་དབང་གིས་དགེ་སྒྲིག་ཏུ་འཇུག་པ་མ་གཏོགས་པར་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་དང་འགྲུང་བ་དང་
 འཆག་པ་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་
 མ་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ལས་ཀྱན་ལ་ཡིད་ནི་དོན་པོ་སྟེ་གཙོ་བོར་བསྐྱབ་པར་
 བྱ་སྟེ། སེམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེས་འཕངས་པའི་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ལས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དགེ་

སྒྲིག་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། དེས་འགོ་དོན་ཇི་ལྟར་བྱ་ཚུལ།
དེ་ལ་སྤང་བའི་ཉེས་དམིགས། དེ་ལ་དད་པར་རིགས་པ། ཞར་ལ་སྦྱིན་པའི་བསྐྱུགས་པ། བྱང་སེམས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ་དང་རྒྱག་གི་དང་པོ་ལ། ལས་ཐམས་ཅད་དག་ལེགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་
དང་། སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། ལས་ཀྱན་ལ་ཡིད་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་ན་བསམ་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ། སྒོ་གསུམ་གྱི་སྦྱོད་
པ་སྦྱིན་པ་སོགས་དག་བའམ་འོན་ཏེ་སྒྲིག་སྦྱོད་སོགས་མི་དག་བའམ། བཟོ་དང་སྦྱོད་ལམ་སོགས་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་རུང་ཐམས་ཅད་འགོ་བའི་མདོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་
དག་ལེགས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ཏུ་གཞན་ལ་ཕན་པའི་
བསམ་པས་ཀྱན་ནས་བསྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་དག་བའི་སྦྱོད་པ་དག་ལེགས་སུ་འགྱུར་ཡང་། མི་
དག་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྦྱོད་པ་དག་ལེགས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དག་ཀྱང་དག་ལེགས་
སུ་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཡིད་དེ་ཇི་ལྟར་འདོད་བཞིན་མི་དག་བ་ལ་མི་
འཇུག་ཅིང་དག་བས་འཇུག་ཏུ་རུང་བར་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོའི་སྦྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་

གཞན་ལ་ཕན་པར་བསམས་ནས་སློག་གཅོད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་སེམས་
དག་བ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ལ་དབང་མ་ཐོབ་པས་ཁྲོ་བ་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་
བསད་ནས་མཐར་མི་དག་བར་འབྱུང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རང་གིས་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ནི། གང་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་
ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་གཉིས་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའོ། །དང་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་
འདོད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱག་གི་གྲོགས་དང་མི་ལྡན་པའོ།
།གཉིས་པ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གྲོགས་དང་ལྡན་པའོ།
།དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་སའི་བར་སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་གནས་སྐབས་ཐམས་
ཅད་ན་ཡོད་ལ། དེ་དང་ལྡན་པ་ནི་རྣམ་གྲངས་པའམ། བརྒྱུ་བྱ་གས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་གྱི་བར་ས་བཅུ་ཉི་རང་
བཞིན་ནོ། །དེ་དང་ལྡན་པ་ནི་དེའི་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པར་མཐར་གཅིག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྒྲིམ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱང་པར་བསྟན་པས་ལྷག་མ་རྣམ་པར་
ཤེས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
བྱང་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། བསོད་ནམས་གང་ཞིག་ཉེ་བར་བསགས་པས་སྤྱིང་བཞིའི་དབང་
ལྷག་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་བའི་བསོད་ནམས་དེ་ནི་རེ་ཞིག་ཆེས་མང་ན་ས་སྟེང་གི་སྐྱེ་
བོ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་བའི་བསོད་ནམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། ས་སྟེང་སྐྱེ་བོ་
ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་ཉིད་འགྱུར་བའི་བསོད་ནམས་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་བསོད་ནམས་ཆེས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ས་བོན་དུ་གནས་པས་འཁོར་བ་ཇི་
སྟོང་པར་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱུར་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་
བསོད་ནམས་ནི་དུས་ཉུང་བྱད་ཅིག་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་གི་མངོན་མཐོའི་བདེ་བའི་རྒྱུར་གནས་པ་ཙམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་པའི་བསོད་ནམས་ནི། རང་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་བསོད་ནམས་བཤད་ན། གཞན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་པའི་བསོད་ནམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སངས་

ཀྱས་བཅའ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྲད་དུ་དེའི་རིང་བསྐལ་གྱི་སྤྲོད་པོ་ཅན་གྱི་གསེར་དང་བི་རྒྱལ་ལ་སོགས་
པ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་བདུན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་མཆོད་རྟེན་འཕང་དུ་འོག་མིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཇི་སྟེད་ཅམ་དུ་
མཐོ་བ། ཀྱར་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོད་དང་ལྡན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བྱས་ཏེ།
དེ་ལ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གདུགས་དང་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེམ་སྐྱས་བྲེས་ཤིང་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་མེ་ཏྲག་
དང་བདུག་པ་དང་གར་དང་སྐྱ་དབྱངས་སོགས་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་སྐྱ་ཆོགས་པས་མཆོད་པར་བྱེད་
པ་དེ་བས། འགའ་ཞིག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་དུ་སེམས་ཅན་གཅིག་ཕུ་ཞིག་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་
སྟེ་འདུལ་བར་བྱེད་ན་སྐྱ་མ་དེ་ལས་ཕྱི་མ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་དུ་སེམས་ཅན་གཅིག་འདུལ་བ་པོ་དེ་བསོད་
ནམས་མཆོག་ཏུ་བཀྱབ་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་སྦྱར་བ་ཅམ་
ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཡུན་
རིང་དུ་གནས་པའི་བྱ་བ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་བའི་སྒོ་ནས་བསམ་པ་གཞན་དོན་བྱའི་སྦྱར་བས་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཤུགས་དྲག་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིན་པོ་སྟོབས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་དང་

བསམ་པ་བག་ལ་ཉལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་
དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་ན་ལྟར་སྒྲངས་བར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་སྡེ་མ་
ལས་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདིས་ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་ཞེ་ན། དེ་དག་
གི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་བྱེད་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་མ་དེ་ལ་ཕན་པར་འདོད་པའི་
སྟོབ་མ་ཡིས། དང་པོར་རང་ལ་དད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོབ་མ་ལ་སྦྱོན་པ་དང་སྟན་པར་སྟོབ་མ་ལ་སོགས་
པ་ཡིས་སྤྲི་བྱ་བྱ་ཞིང་། དད་པར་བྱུར་པ་ན་ཕྱིས་སྐལ་བ་དང་འཚམས་པའི་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་
བསྟན་པས་རྗེས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲུང་པོ་ཆེ་དང་པོར་ཉག་གས་ཀྱི་ལ་དུ་དང་བྱུར་ཤིང་
སོགས་བྱིན་ནས་བཀོལ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱས་འདེབས་པ་བཞིན་ནོ། །སྟོབ་
མས་སྟོབ་མ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ། སྟོབ་མས་སྟོབ་མ་ལ་བསྟེན་བཀུར་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན་
བདེན་མོད། འདིས་ནི་སྟོ་འཆལ་པས་རང་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་སྟོབ་མ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱའོ་སྟེ་མ་དུ་མི་
ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་སྟོབ་མ་དེས་རང་ལ་ཕན་པའི་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མི་ཤེས་པས་
རྗེས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་མ་ཞེས་བྱ་བ་བཟོད་དོ། །གལ་ཏེ་སྤྲི་བྱས་ཀྱང་

སྒྲོབ་མ་གནད་མི་བཀྱར་ཞིང་སྒྲར་རྒྱུ་ལ་བ་སོགས་མི་རིགས་པར་བྱེད་ནའང་དེས་དེ་ལ་སྒྲོ་བར་མི་
བྱའོ། །གང་གིས་གཤེས་ངན་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་འབྱུང་པོས་བཟུང་
བའི་ནད་པ་འགའ་ཞིག་སྒྲར་ཁོ་ཞིང་གཤེ་ཡང་དེ་ལ་སྒྲན་པ་འབྲུག་པ་མིན་པ་ལྟར།   སེམས་ཅན་
འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བྱབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་
གང་གིས་སེམས་ཅན་མ་རུངས་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དག་ལ་སྒྲོན་དུ་གཟིགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
དང་འབྲེལ་བའི་གང་ཟག་ལ་སྒྲོན་དུ་ལྟ་བ་མིན་ནོ།   །དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་བསམ་པ་སྒྲན་མི་འབྱིན་ཅིང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བསྒྲུབ་པས་སྒྲོབ་མ་རབ་ཏུ་དད་པར་གྱུར་པ་ན་སྐལ་བ་དང་འཆོམས་པའི་
གདམས་ངག་སྦྱིན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་སེར་སྒྲ་ཅན་སྦྱིན་པའི་གཏམ་དང་། ཁོ་བ་ཅན་བཟོད་པའི་དང་
། རྩལ་འཆལ་རྩལ་བྲིམས་ཀྱི་གཏམ་གྱིས་མི་དགའ་ལ། ལོངས་སྦྱོད་འདོད་པ་ལ་སྦྱིན་པའི་གཏམ་
དང་། མཐོ་རིས་འདོད་པ་ལ་རྩལ་བྲིམས་དང་། གཟུགས་བཟང་བར་འདོད་པ་ལ་བཟོད་པའི་གཏམ་
གྱིས་དགའ་བར་འབྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་སྦྱིན་པ་སོགས་གང་གང་ལ་དགའ་བ་དེའི་
མདོན་པར་འདོད་པའི་དོན་དེ་ཡིས་དེ་དེ་ཆེས་སྒར་དཔྱད་ཅིང་ཕྱིས་སྒྲོད་དུ་གྱུར་པ་ན་ཟབ་མོ་བསྐྱེད་པར་

བྱའི། གང་གང་ལ་མི་དགའ་བ་དེ་ལ་ཐོག་མར་སྦྱར་བར་མི་བྱ་སྟེ། དང་པོར་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་
 གཏམ་གྱིས་མི་དགའ་ཞིང་རྒྱུད་ཉམས་པར་གྱུར་ན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོད་དུ་ཅིས་ཀྱང་འགྱུར་བ་མ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཕན་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་ལན་བརྒྱར་བསྒྲིག་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་རིགས་པ་ལ་
 འཇུག་པ་དེ་ལ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལྷག་པར་སྟོང་བཅེ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རི་ལྟར་མ་ནི་
 བྱ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ནད་ཆབས་ཆེན་པོས་ཐེབས་པའི་བྱ་ལ་ཤིན་ཏུ་གདུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་
 བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བཅེ་བ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣལ་མར་གནས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པས་
 རྒྱུད་དཀྱུགས་ཏེ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པའི་དམ་པ་མིན་པ་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་དུ་སྦྱེ་སྟེ། བྱད་ཤིང་
 གི་ཁྱད་པར་ལས་མེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཡང་གཞན་གྱི་སྦྱུག་བསྐྱལ་ལ་དམིགས་ནས་
 སྦྱལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པར་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་
 ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་མོས་པ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་དོན་
 བྱེད་པ་ན། གང་ཞིག་བདག་ཉིད་མཆོག་ཏུ་སྒྲོམ་པ་དག་ནི་ཡོན་ཏན་ཅན་གཞན་ལ་བསྟེན་བཀྱར་མི་
 བྱེད་དེ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་ལ་གདུལ་བའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་སྟོབ་མར་འགྱུར་བར་བྱས་ཏེ་ཕན་པ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་

བྱེད་ལ། གང་ཞིག་བདག་ཉིད་དམན་པར་སེམས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ལ་སྒྲ་མར་འགྱུར་བར་བྱས་ཏེ་བྱེད་
 པར་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ས་ཇེས་སུ་འཛིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ཐབས་རིགས་སྣ་ཚོགས་
 པའི་ཐབས་རྣམས་ཀྱིས་གནས་ལུགས་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
 པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་སྟོན་པ་མཁས་པས་ནད་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཐེབས་པའི་ནད་པ་རྣམས་ལ་སྦྱུམ་
 ཚོས་དང་སྦྱ་ཚོས་སོགས་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་འཚོས་པ་བཞིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཐབས་སྣ་ཚོགས་
 ཀྱིས་སེམས་ཅན་འདུལ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་སྟོན་པ་མཁས་པས་ཟུག་རྩ་འབྱིན་པས་ནི་ནད་པ་འགའ་
 ཡང་གསོ་དབྱེད་ཀྱིས་སྦྱབ་ཏུ་མེད་ཅིང་གསོར་མི་རུང་ཞེས་སྤངས་བྱ་དཀོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་ཤེས་ཤིང་། བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་
 ལ་མཁས་པ་ཡང་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་སྟོབས་ཆེད་ནས་གདུལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ཏེ།
 ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།
 །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་མཐུན་ཁུངས་པར་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་གལ་ཏེ་བསྐྱུལ་ན་ངན་འགྲོར་མི་འགྲོ་བ་ལས་ལེ་ལོའི་དབང་གིས་མ་བསྐྱུལ་

བ་ལས་བྱ་བ་དན་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་དན་འགྲོར་འགྲོ་བར་གྱུར་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་
 དམ་བཅས་པ་འདིས་རང་གི་དམ་བཅའ་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་སློ་ལྟན་གཞན་གྱིས་སྦྱད་བྱར་འགྱུར་
 རོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་ཅག་ལ་སྦྱད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་འཆོམས་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་སྦྱོད་
 ཡུལ་དུ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་བསྐྱུལ་བར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་སྦྱིང་རྗེ་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པ་འགའ་ཞིག་སྟེ་
 བསྐྱུལ་སྦྱོང་དང་བཅས་པས་ཉོན་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་དག་ལ་ཕན་པ་འདོམས་པའི་སློ་ནས་སྦྱིང་
 བཅེ་བ་ལེགས་ཞེས་མི་འདོད་པ་དེ་ནི། ཇེས་སུ་བཅེ་བས་ཉོན་མོངས་ཤིང་ཉམས་ཐག་པའི་སྦྱོང་བ་པོ་
 མགོན་མེད་པ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་ན་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གིས་བསགས་པའི་ཟས་ཅོར་གྱིས་སྦྱིན་པ་
 གཏོང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བ་ཁོ་ནའོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་
 སེམས་ཅན་ལ་སྦྱིང་བཅེ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱིང་རྗེའི་དབང་
 གིས་འཁོར་བ་ཇི་སྟེད་བར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྟར་ལེན་པ་དེ་དག་ལ་འགའ་ཞིག་ཞེ་སྤང་བར་བྱེད་ན་
 ཉེས་དམིགས་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་

དབྱིངས་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གཏེར་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའ་
གང་ཞིག འཇིག་རྟེན་ངི་སྤྱིད་དུ་གཞན་དོན་དུ་གནས་པའི་མཐུ་ཡོད་པ་དེ་ལ། དད་པར་མ་བྱས་པར་
སོར་གནས་པ་དག་ཀྱང་སྦྱོན་པ་དང་བཀྱར་བསྟེ་སོགས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་མ་བསགས་པས་ཐུང་ན།
གང་དག་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྦྱོན་གྱིས་སྤང་བར་བྱེད་པ་དག་ལ་བསམ་ཐག་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། བསྐྱལ་པ་
དཔག་དུ་མེད་པར་ངན་འགྲོའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་བརྒྱ་ཕྱག་ལྷག་པས་ཐུང་ཞིང་རབ་དུ་ཐུང་བར་འགྱུར་རོ།
།བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་རབ་དུ་སྤང་བ་སྤངས་ཏེ་ཡིད་རབ་དུ་དྲང་བར་
བྱ་བར་རིགས་ཏེ། མཆོག་དུ་བྱ་དཀའ་བ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་མཆོག་དུ་བྱ་དཀའ་བ་གང་
ཞེ་ན། བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་གང་ལ་སྦྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉམས་པ་མེད་པའི་མཛོན་ཤེས་ལྟ་
ཅར་ཡང་ཡོད་ཅིང་། དེར་མ་བཟོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རོ་ཞིམ་པོ་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པ་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། སྦྱོས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསམ་
གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རྣམས་སྤངས་ནས། སྦྱིང་རྗེས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་
དམན་པ་རི་བོང་དང་སྦྱིལ་དང་རི་དྲགས་རུ་རུ་ལ་སོགས་པ་དམན་པ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡོངས་

སྲུ་བཟུང་ནས། གཟུགས་དེ་དང་སྐད་དེ་དང་དེས་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་དེ་དང་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་
སྦྱོན་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་བྱ་དགའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་
དག་གི་མཆོག་ཏུ་བྱ་དགའ་བ་ལ་བཏྲས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་དད་པ་མཆོག་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཡོན་ཏན་གཞལ་དུ་མེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ལ་དད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་མངོན་པར་འདོད་པའི་གཞན་དོན་ཤིན་ཏུ་བྱ་དགའ་བ་
ཡང་འབད་མེད་དུ་སྦྱབ་རྒྱས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཐའ་དག་སློ་གསུམ་ཀུན་
ཆོ་སྟེ་ཀུན་གྱིས་བསྟོན་པའི་སློ་ནས་དུས་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་
མང་པོར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་གང་ཡིན་པ་དེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གཞལ་བྱ་ཡང་མིན་ན་
གཞན་དག་གིས་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོའི་འཁོར་བ་མཐའ་ཡས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་དགོ་རྩ་མཐའ་ཡས་ཏེ། སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་དང་
། ཐབས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ལྟ་བུ་ནི། དེ་ལྟར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མའི་གཏེར་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེས་པའི་

རབས་ལ་སོགས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྦྱོན་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་འདོན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་ཞེ་ན།   སྦྱོན་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་འདོན་གྱི་བྱངས་ཡི་གེ་བསྟན་
པའི་ངེས་ཚིག་གིས་བྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་ན་ངེས་འགའ་འཆི་བ་གསལ་བར་བྱེད་དེ།   དེའང་སྦྱོ་བ་དང་
རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་།   ངེས་འགའ་གཏོང་བ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་གྱི་ཆོས་གསལ་བར་བྱེད་
ལ།   ངེས་འགའ་སྦྱོ་གསུམ་བསྐྱུངས་ཤིང་དག་པར་བྱས་པས་རི་ལྟར་འདོད་པའི་སྤྱིད་པ་གཞན་མངོན་
པར་འགྲུབ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྦྱོན་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་རྟག་ཏུ་སྦྱོན་པར་
བསྟན་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་ཁོ་ན་མཐའ་ཡས་ཀྱི་གཞན་རྣམ་དག་ནི་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།   གང་ཞིག་ཆོ་འདོར་བྱིན་པ་ཡི་སྦྱོན་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་འབྲས་
བུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསམས་ནས་འོངས་སྦྱོད་ལེན་པ་དང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་སྦྱོབ་
པར་བྱེད་པ་ནི་མཁའ་འཕྱོང་ཕྱིར་རྩེས་གཏོང་བའི་ཆོང་སྤྱོད་གསལ་བཞིན་དུ་དམ་པས་སྦྱོད་པར་འགྱུར་རོ།   བྱང་
སེམས་རྣམས་ནི་སྦྱོང་རྩེའི་དབང་གིས་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་ཁོ་ནར་ཡོངས་སུ་གཏོང་སྟེ།   དེའི་ཕྱིར་
དེ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་མི་ཟད་དོ། །རྟག་པ་ནི།   དེ་ལྟར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་

པོ་མཐའ་ཡས་པ་ཉི་བར་བསགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་སྒྲུབ་སོ་སོ་སྒྲུབ་བོའི་གནས་
སྐབས་སུ་བྱས་པའི་སྒྲིག་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་དགེ་བ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྲིལ་གྲིས་མནན་པས་
འབྲས་བུ་འབྱིན་ཅུས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ལན་ཚུ་སྒྲུབ་འགས་ཆུན་ཉི་ཅུང་དུ་ཞེག། །རོ་སྒྲུབ་
བགྱིད་ཀྱི་གཏུ་རི་ཁྱུང་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྒྲིག་པའི་ལས་ནི་ཆུང་དུ་ཡང་། །དགེ་བའི་རྩ་བ་སྒྲུབ་ལ་
མཁུན་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བས་ན་དགེ་བའི་ལས་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
མཐའ་དག་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ཆུང་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་བའི་
རྩ་བ་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ཏུ་དགེ་
ཞེང་འཁོར་བར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་ན། ཟུང་ན་ལས་འདས་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགོ་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ལྷན་པའི་བསམ་པ་རྒྱ་བས་ཆེན་པོའི་ཡིད་ཅན་དེ་ལ་ནི། འཁོར་བ་
འདི་ན་གནས་པ་ན་འང་པདྨ་ཆུས་མི་གོས་པ་ལྟར་ཡིད་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉོན་མི་མོངས་
ཤིང་། སྒྲེ་རྒྱ་ན་འཆི་སོགས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྲིས་ཀྱང་གཞོད་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་ལ་སྲིད་

པར་གནས་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ཞུགས་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་
བར་མི་འགྱོའོ། །སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་ལ་དབང་འབྱོར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད་ཅེན། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་
ཉེ་བར་བསགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཉིད་ཡོད་པ་ཉིད་ལས་
གཞན་དོན་དུ་བསམས་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཀོ་རྒྱ་ཅིས་ན་དུས་ཀུན་གྱི་ཆོ་འཇིག་རྟེན་
ཀུན་གྱི་མངའ་བདག་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ་འགྱུར་བ་ཁོ་ནའོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོད་པ་དེ་ལྟར་སྦྱད་པ་ལས་འབྲས་བུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་ཞེས་
ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་ནས་དང་ཏིལ་དང་སྡུ་ལུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུའི་བྱད་པར་ལས་འབྲས་བུའི་
བྱད་པར་དམིགས་པ་ལྟར་རྒྱ་མུལ་དུ་བྱུང་བའི་བྱད་པར་ལས་འབྲས་བུ་འགོ་བའི་སྤྲ་མ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་ཡང་ཁས་སྦྱང་པར་རུས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤུལ་འགྲོ་
སྟེ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྤུལ་ཏེ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་འགྲོ་བ་འགའ་ཞིག་
འཇིག་རྟེན་འདི་ན་འང་སྤྲང་སྟེ་རིགས་ཀྱི་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་བྲམ་ཟེ་དང་། རྒྱེ་གནས་ཀྱི་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་སྲིད་

ཅེའི་དང་། རིའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་རིའའ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་
བཞིན། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་
འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་རྒྱུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ལས་དེ་དང་ཇེས་སུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ནི་
འཇིག་རྟེན་ན་གྲིས་པའི་བར་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་ལ། འདྲིར་ཡང་རྒྱུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་འབྱོར་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལས་ཇེས་སུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ཀྱི་བསམ་གྲིས་མི་ཁྱབ་ཀྱི་མཐུ་ཡང་ངེས་པར་ཡོད་ཅེས་རྟོགས་པར་གྲིས་ཤིག་བཞི་པ་ནི། རྒྱ་
དང་འབྲས་བུར་བཅས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་གྲིས་འཐད་པ་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་པལ་ཆེར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་
བསམ་གྲིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་མི་གུས་ཞེ་ན། སློ་ཞན་པས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་སྐྱུག་པའི་ཕྱིར་རོ།
།འདི་ལྟར་ཇི་ལྟར་སྐྱུན་པོ་རྣམས་སློ་ཞན་པས་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་མི་རྣམས་པས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་ཆོས་
རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་སྐྱུག་པ་སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་དང་སློ་གྲོས་
ཞན་ནས་གཞན་དག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆད་དུ་བྱུང་བ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པའི་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ལ་མི་དང་ཅིང་སྐྱག་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་མེད་པ་
 མ་ཡིན་པས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་འདོད་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་
 བཅས་པ་ལ་དྲུང་བ་བསྐྱེད་དེ་ལྷག་པར་མོས་པར་བྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་བྱེད་ལྔ་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། ༥ །གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་
 སྦྱོང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་འགྲོ་བ་ལ་པན་པར་བཞེད་པ་རྣམས་
 གྱིས་འཁོར་བ་ནི་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་རིག་ནས་དེ་རྒྱུན་བཅད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དེའི་
 རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱོང་བ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་
 བསྟན་པ་ལ། གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྦྱོང་བའི་གཉེན་པོ་དག་ག་རང་གི་ཉོན་མོངས་སྦྱོང་བའི་གཉེན་པོ་
 བསྟེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྦྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་དེ་དག་གཞི་སྤང་པའི་
 སྒྲོ་ནས་ཕྱིར་བཅོས་དགོས་པ་ཡིན་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དག་སྦྱོང་རྣམས་ལ་ཁང་པ་བརྟེགས་
 པ་ལྔ་བརྒྱ་པ་དང་། ཁ་བས་རོ་བརྒྱ་པ་དང་། གོས་འབུམ་རེ་བ་ལ་སོགས་པ་གྲ་ཞོམ་པ་ཡོངས་སུ་
 སྦྱོད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་གནད་། དེ་དག་ནི་བདེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། བདེ་བས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་

འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་པའ་ཆེ་བའི་ལམ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ་གཅིར་བྱ་
 པ་བཞིན། དེ་དག་ནི་རྒྱུད་དང་ཉི་མའི་ཆ་གང་གིས་བཅོམ་ཞིང་ལུས་ངི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་སྐྱེ་འབལ་པ་
 ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ཞེས་བྱའོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བདེ་བས་འདོད་
 ཆགས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་དེ་སྤྱང་བྱ་ཡིན་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་བས་ཁྲོ་བ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་དེ་
 ཡང་སྤྱང་དགོས་ན། རྒྱ་ཅིས་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་དཀའ་ཐུབ་ཅན་མིན་ཞིང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པ་
 དཀའ་ཐུབ་ཅན་ཡིན། གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་སྤྱག་པ་དང་མི་སྤྱག་པའི་མཆོན་མ་སྟོ་
 བཏགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་བདེ་སྤྱག་སྤྱང་བར་འགྱུར་པའི་ཡུལ་ལོངས་སྟོད་པ་ཅོམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་དག་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལས་ཆགས་ཅན་རྣམས་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བ་དགག་པའི་
 ཕྱིར་སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཡོ་བྱད་བསྐྱེད་པ་སོགས་བསྟན་ལ། ཞེ་སྤང་ཅན་རྣམས་ལ་ཞེ་སྤང་
 སྐྱེ་བ་དགག་པའི་ཕྱིར་བས་དང་ཆོས་གོས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་བྱ་རོམ་པ་གནང་བ་ཡིན་ནོ།
 །དེའི་ཕྱིར་ཤུག་ཐུབ་པ་རྣམས་ཁོ་ན་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་བཞིན་དུ་ཆགས་ཅན་རྣམས་

ཀྱང་ཐབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་འདུལ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ནི་དྲག་ཏུ་ཉོན་
 མོངས་པའི་གདུང་བས་གདུངས་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་འདུལ་བའི་དཀའ་ཐུབ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
 པ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་དང་། སྤྱིའི་གཉེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་ཉོན་མོངས་སོ་སོའི་བྱེད་
 ལས། དེ་དག་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ། ཇི་ལྟར་སྤང་བའི་ཚུལ་དང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ་ཡང་དངོས་དང་། དེ་
 ལྟར་ན་གང་ཟག་བཀྱི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྤང་བར་འདོད་པས་དེ་
 དག་གི་ལས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལས་ནི་
 སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་བགྱངས་བའི་དངོས་པོ་སྤྱད་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཇེས་སུ་ཆགས་
 པས་འཇོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སྒྲན་ནི་འཁོར་འབངས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་བའོ། །ཁྱོ་བའི་ལས་ནི་རྩོད་
 ཅིང་འཐབ་པ་སྟེ་ཀུན་ནས་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སྒྲན་ནི། ཚོགས་མི་སྤྱད་པ་དང་
 བྱམས་པ་སྦྱོམ་པ་དང་ཡིད་དང་མཐུན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། །དཔེར་ན་མེ་
 ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཀུན་གྱི་སྟོབས་རྒྱུད་གིས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་གཏི་མུག་གི་ལས་ནི་ཆགས་
 སྤང་གཉིས་གསོས་འདེབས་པ་སྟེ། རང་གི་དམིགས་པ་ལ་སྦྱོན་དུ་མི་ལྟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སྒྲན་ནི་

དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པ་འོ། །འདོད་ཆགས་སོགས་སྤྱང་
 བའི་ཐབས་འདི་ཡོད་མོད། ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་སྤྱང་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་ཆགས་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་དང་མ་སྤྱད་པ་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་ཡིན་
 ལ། ཁྱོ་བ་ནི་སྤྱོད་ས་ལྡན་གཞོམ་པའི་དཔུང་མེད་པ་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་ཞིང་། གཏི་མུག་ནི་དོན་
 ཞིབ་མོ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། །འདོད་ཆགས་སོགས་དེ་དག་གིས་བྲིལ་གྱིས་
 མནན་པ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་དག་མི་རྟོགས་པ་ནི་ཆེར་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་
 འདི་དག་ནི་དགྲ་བོ་མཚོན་ཐོགས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བྱ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་གཏི་མུག་
 ཆགས་སྤྱང་གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཆགས་སྤྱང་གཉིས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་
 ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་བད་ཀན་རྩལ་ས་གྱུར་པ་དང་། མཁྲིས་པ་མེ་ལས་གྱུར་པ་དང་མི་མཐུན་པས་
 ལྷན་ཅིག་སྤྱད་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དག་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ལྷན་ཅིག་
 སྤྱད་པ་མཐོང་བ་མེད་དེ། ཆགས་པ་དང་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།
 །རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུང་བད་མཁྲིས་གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུག་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཏི་མུག་ནི་

ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་གོ། །གལ་ཏེ་ཆགས་སྤང་མི་འགལ་ན་གཅིག་གི་གཉིན་
པོ་བསྟེན་ན་ཅིག་ཤོས་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་གཉིས་འགལ་བར་
ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྟོབ་མ་འཆོས་པའི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས། འདོད་ཆགས་ཅན་ནི་དྲན་ཤེད་བཅད་ནས་
ལས་ལ་རྒྱན་དུ་བཀོལ་བ་བཞིན་དུ་སྟོ་གསུམ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་ལས་ལ་བཀོལ་བར་བྱ་སྟེ། གང་གི་
ཕྱིར་མི་ཕོངས་ཤིང་སྤྱི་བ་མེད་པ་ནི་ཆགས་པ་དེའི་སྒྲན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་ལ་བཀོལ་བ་ལ་ནི་
འདོད་ཆགས་སྟེ་བའི་སྒྲགས་མི་ཆེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྲོ་བ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ནི་རྩེ་བོ་བཞིན་དུ་ལྷ་སྟེ། ཟས་
དང་ཆོས་གོས་སོགས་བྱ་ལོ་པས་རིམ་གྲོ་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཕོངས་ཤིང་རིམ་གྲོ་བྱས་པ་ལ་ཞེ་
སྤང་མི་སྟེ་བ་དེའི་སྒྲན་ཕོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏི་མུག་ནི་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་ཕོངས་པ་དང་མི་
ཕོངས་པ་བསྟེན་པས་བསྐབས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་མི་ཕོངས་པ་
དང་། ཞེ་སྤང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་ཕོངས་པ་བསྟེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་འདི་དག་
སྟེ་བའི་དུས་ཀྱང་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དུས་དང་འཆོམས་པར་གཉིན་པོ་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་ལྟར་ཉིན་པར་ལས་བྱས་ནས་མཆོན་མོ་གཉིད་དང་སྐྱགས་པ་ཕལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་བད་ཀན་

ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དུས་ཀྱི་དང་པོ་སྔ་ངོ་གཏི་མུག་ཡང་དག་པར་འབྱུང་ངོ། །དེ
ནས་ཞིང་དང་ཆོང་གི་ལས་སོགས་དུ་མ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བད་ཀན་བྱང་ནས་མཁྲིས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་
ཕྱིར། སྔ་ངོ་ཕྱི་ངོའི་བར་ཉིམ་འི་གྲང་ལ་ཁོ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ངོ། །ཕྱིས་ཉིམ་རྒྱབ་ནས་ལུས་བཀྲུས་
ཤིང་བྱགས་ཟས་ཟོས་ཏེ་དབང་པོ་རྒྱས་ལ། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཚྲོགས་པ་ན་འདོད་ཆགས་
འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལུས་ཀྱི་སྦྱོན་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཉིན་མོ་
ལ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་འབྱུང་ངོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རིག་པར་བྱས་ནས་བག་ཡོད་པས་དུས་རིམ་བ་
བཞིན་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ་དུག་གསུམ་སྟོང་ཚུལ་སྦྱིར་བསྟན། ཁོང་ཁོ་སྟོང་ཚུལ་ཁྱད་
པར་དུ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཉོན་མོངས་དངོས་སྟོང་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་སྟོད་པའི་གང་ཟག་གི་
མཚན་ཉིད་ཡུལ་དང་བཅས་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་ནི་མཇེའ་བཤེས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་
ཞུགས་ནས་འཇིག་རྟེན་བསྐྱུ་བར་བྱེད་པས་དེའི་ཕྱིར་བསྐྱེམས་ཏེ་སྤང་བར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་ཞེ་སྤང་ནི་
ཡིད་མི་བདེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་དག་བོའི་ཚུལ་དུ་སྦྱེས་བུ་དེ་ལ་འོང་སྟེ། དེའི་གནོད་པ་སྤང་
དུ་བྱུང་བས་དེ་ལས་བདག་ཉིད་བསྐྱུང་སྟེ། །གཏི་མུག་ནི་བྟང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་

བར་མའི་ཚུལ་དུ་འོང་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ཡིད་མི་རྟོན་པས་བསྐྱུང་སྟེ། ལ། འདོད་ཆགས་ནི་མཛའ་མིན་དག་
 བོ་མཛའ་བཤེས་འདྲ་བར་བཅོས་ནས་བསྐྱུ་བར་བྱེད་པ་དང་འདྲ་བར་དགོ་བའི་མོར་འཕྲོག་པས། དག་
 ཡིན་བཞིན་དུ་ཡིད་བདེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་མཛའ་བོའི་ཚུལ་དུ་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བ་
 དེས་ན་འདོད་ཆགས་དེ་ལ་ཁྱོད་མི་འཇིགས་པས་དེ་ལས་ནི་བདག་ཁྱད་པར་དུ་བསྐྱུང་བར་བྱ་དགོས་
 ཏེ། མི་ཕན་ཞིང་གཞོན་པ་བྱེད་པའི་མཛའ་བོའི་ཚུལ་དུ་འཆོས་པ་ནི་ཁྱད་པར་དུ་བསྐྱེམས་ཏེ་སྐྱེས་བུས་
 སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལས་ཇི་ལྟར་བསྐྱུང་ཞེ་ན། ཏུག་ཏུ་ཡིད་གཏད་དེ་
 བརྩོན་པ་ལུལ་དུ་བྱུང་བས་གཉེན་པོ་བསྟེན་པའི་སྟོན་ནས་དེ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མི་འབྱེད་པས་སོ། །འདོད་
 ཆགས་ནི་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཁ་ཅིག་ནི་སྡོན་རིགས་མཐུན་ཡང་ཡང་གོམས་པའི་རྒྱ་
 ལས་ཆེ་འདིར་འབད་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་འབྱུང་ཞིང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཉེ་བའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་
 བར་འབྱུང་རོ། །དེ་ལ་འདོད་ཆགས་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་གཉེན་པོས་སྐྱབ་སྟེ་སྟེ། རྒྱུན་སྤངས་པས་མི་
 རྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིག་ཤོས་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ་རྩ་བ་གཏིང་ཟུག་པས་གཉེན་པོས་
 བསྐྱོག་དཀའ་བས་སོ། །དེ་བས་ན་དེ་བསྐྱོག་པ་ལ་འབད་པ་ཆེར་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་བཞིན་དུ་ཁོ་བ་

ཡང་བསྐྱེམས་ཏེ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་འདོད་ཆགས་པས་ཆེས་ཉེས་པ་ལྷི་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཁོ་
བ་ནི་འཁོན་འཛིན་བརྟན་ཅིང་དམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། དེས་པར་ཏེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་ཞིང་རང་
གཞན་གྱི་རྒྱུད་སྟེག་པ་དང་གཞན་ལ་གཞོད་པ་སོགས་དོན་མ་ཡིན་པ་སྦྱེད་ཅིང་། མཚམས་མེད་
སོགས་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་
དབྱེ་བ་དང་། གཞི་དང་ཉེས་དམིགས་དང་སྤོང་བའི་ཐབས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་དེ་
ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྩ་བ་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་མཐར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་
སྤང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་སྤྲུས་ན། གཏི་མུག་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་དབང་པོ་གནས་པའི་
ལུས་ལ་བསྟེན་པས་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་ལ་ཁྲབ་ཅིང་།
དེད་ག་གི་རྟེན་དུ་གནས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཏི་མུག་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་ལ་ཁྲབ་ཅིང་དེ་
དག་གི་གནས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཏི་མུག་གིས་ཀྱན་ཏུ་བརྟགས་
པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ལ་སྤྲུག་པ་དང་མི་སྤྲུག་པའི་ཕྱིར་སྒོ་བཏགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་

དང་། གཏི་མུག་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་འགགས་ན་དབང་པོ་
ཐམས་ཅད་འགགས་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
བསྐྱེམ་ཏེ་གཏི་མུག་བཙམ་པས་བཙམ་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་མ་ཡིན་པ་ཀྱན་གྱི་ཚུ་བ་གཏི་མུག་འདི་
ཇི་ལྟར་སྤང་བར་བྱ་ཞེ་ན། ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་
པ་མི་རིགས་ཏེ། གྲུབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ཀྱང་རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་
ལྟོས་པར་ཡང་མཐོང་སྟེ། དེ་བས་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་ལ།
རང་བཞིན་མེད་པའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རང་
བཞིན་མེད་པར་མཐོང་ན་དེ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཏི་མུག་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། དེ་སྤངས་
པས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཏི་
མུག་སྤྱང་བའི་ཐབས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྟོན་པ་དེ་ཉིད་དོན་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་འབད་
པ་ཀྱན་གྱིས་བསྟན་བཙམ་འདིར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་གཞུང་མཐའ་དག་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་གཏམ་དེ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། འདོད་ཆགས་སོགས་

སྐྱོད་པའི་གང་ཟག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་དག་འདུལ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི།
འདོད་ཆགས་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྦྱས་ན་དེ་དག་ལ་སྐྱོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་
བྱ་ཞེ་ན། དེའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། དུས་རྟག་རྟ་ས་འཛིན་པའི་གང་དང་། བཞད་གང་དང་། འཛོལ་ག་
དང་། མེ་ཏོག་དང་། སྒྲི་དང་། རྒྱ་དང་། ལ་དོག་ལ་སོགས་པ་འཛོགས་ཆས་སྣ་ཚོགས་ལ་དགའ་
བ་དང་། འཇམ་ཞིང་བདེ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དང་། གཞན་ལ་གཏོང་བ་པོ་དང་རང་བཟོ་བ་པོ་དང་།
གཙང་ཞིང་མཁས་བག་དང་ལྡན་པ་དང་། སྟན་པ་དང་གསོང་པོར་སྦྱ་བ་སོགས་དེ་འདྲ་ལ་སོགས་
པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་འདོད་ཆགས་ཅན་གྱི་མི་ལ་སྤང་དོ། །དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་ནི་ཞེ་སྒྲུང་ལ་སྐྱོད་
པའི་ལོ། །འདྲེས་མ་དག་ནི་གཏི་མུག་ལ་སྐྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྟགས་
དག་གིས་གང་ཟག་གི་བསམ་པ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་སོགས་སྐྱོད་
པའི་གང་ཟག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་སྦྱས་ན། དེ་དག་འདུལ་བའི་ཐབས་གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱིས་ཆགས་ཅན་རྣམས་ལ་བས་དང་ཆོས་གོས་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
བསྐྱེད་ཅིང་དམན་པ་ཡིད་མི་མཐུན་པ་དག་ལེགས་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་དག་འདོད་པར་བྱའོ་ཞེས་

གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆགས་ཅན་རྣམས་གནས་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་དགོན་པ་ཤིང་རྩེད་དང་རྩེད་
ཁོད་དང་སྤྱོད་གསུངས་སོ། །མལ་སྟན་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་ཅོག་ཕུ་པ་དང་། གཞི་
ཇི་ལྟ་བུ་ཉིད་གསུངས་སོ། །ཟས་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་བསོད་སྟོམས་པ་དང་། སྟན་གཅིག་པ་དང་།
ཟས་ཕྱིས་མི་ལེན་པ་ཉིད་གསུངས་སོ། །གོས་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་དགོས་གསུམ་པ་དང་།
ཕྱག་དར་ཁོད་པ་དང་། ཕྱིར་བ་པ་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་ཆགས་ཅན་རྣམས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་
ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །དབྱ་བཅོམ་པ་རྣམས་
ཀྱང་འདི་དག་བསྟོན་པ་ནི་བདག་ཉིད་ལ་ངན་པ་ལ་མོས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དྲུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ལ་དྲུང་བས་དེས་ཉེབར་བསྟོན་པ་ལས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གཞོལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་
ཆགས་ཅན་ནི་རྟག་ཏུ་སྤྱོད་མའི་ཐད་དུ་གནས་པར་བྱ་སྟེ། རྟག་ཏུ་སྤྱོད་མས་གཞན་བསྐྱུལ་བས་འདི་ནི་
འདོད་ཆགས་སྐྱུལ་བར་གྱུར་ལ། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཐད་ཀྱང་སྤྱོད་གསུངས་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་བསྐྱུལ་བའི་མཆོམས་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེ་སྤང་ལ་སྦྱོད་པ་ལ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོད་པའི་
གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་གྲ་ཞོམ་པ་དང་གནས་དབེན་པ་རྣམས་སོ། །གཏི་མུག་ལ་སྦྱོད་པ་ལ་ནི་

འདེས་མ་དག་གོ། །གཉིས་པ་ཞེ་སྒྲུང་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྒྲུང་ཚུལ་ལ། ཁྲོ་བའི་ཉེས་དམིགས། སྒྲུང་བྱེད་ཀྱི་
གཉེན་པོ། བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། ཡང་ཁྲོ་བ་སྒྲུང་བར་འདོད་པས་དེའི་ཉེས་
དམིགས་ཉོགས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་གཞན་ལ་གཞོད་པའི་རུས་པ་མེད་པ་ལ་ཁྲོ་བ་སྐྱེས་པས་བཞིན་
རས་ནག་པོར་བྱེད་ཅིང་ཁྲོ་གཉེར་སྒྲུང་པས་བདག་ཉིད་ལ་མདོག་མི་སྒྲུག་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་རུས་
པ་མེད་པས་གཞན་ལ་མི་གཞོད་དོ། །གཞན་ལ་གཞོད་པའི་རུས་པ་ཅན་གང་ལའང་བརྟེ་བ་མེད་པ་
ཁྲོས་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་སྟོག་འཕྲོག་པ་སོགས་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཐ་ཆད་ཅེས་
བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཞིག་ཆོག་རྩལ་ཐོས་པས་ཁྲོ་ཞིང་ཞེ་སྒྲུང་བ་དེ་ནི་ཆེར་སྒྱུན་པ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར་ད་ལྟར་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་སྐྱེ་ཐོས་པ་ནི་སྒྲུར་རང་གི་དེ་ལྟར་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་བྱས་པའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་དེ་གཤེ་བ་ཐོས་པས་འབྲས་བུ་སྒྲུང་སྟེ་སྒྲིག་པ་མཐར་བྱེད་པར་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ།
དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པས་མྱོངས་ཤིང་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གཤེ་བ་པོ་ལ་ཁྲོ་བ་སྐྱེས་པ་ན་བདག་ཉིད་
སྒྲོན་ལས་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འདོད་པར་མ་བྱད། སྒྲུར་ཡང་སྒྲིག་པའི་དྲི་མས་གོས་པར་བྱེད་པས་
ཆེས་སྒྲུན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་འདི་ལས་ཀྱང་ཆོག་རྩལ་ལ་ཁྲོ་བ་མི་རིགས་ཏེ། རྩལ་མོའི་རང་བཞིན་

གྱི་མཉམ་པོ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞོན་པར་མི་བྱེད་དེ། བྱེད་ན་སྒྲིབ་བ་པོ་ལ་འང་གཞོན་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་འདིས་བདག་ལ་དེ་ལྟར་སྤྲད་དོ་སྒྲུལ་དུ་རྟོག་པ་ལས་ཞེ་སྤང་གི་གཞོན་པ་བྱུང་བས་ན་གཞོན་པ་འདི་སྒྲིབ་བ་པོ་གཞན་ལས་ཡིན་ནོ་སྒྲུལ་དུ་སྒྲིམ་པར་བཟད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་རྟོག་པས་གཞོན་པར་གྱུར་པས་ན་གཞན་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཁོ། གཤམ་ཏེ་གཤེབ་ནི་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅས་ལས་གཤེབ་པོ་ལ་ཆད་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལ་ཁོ་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་སྤང་བས་གཤེབ་ན་སྤྲིང་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གཤེབ་པོ་ལ་ཆད་པ་བྱ་བར་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅས་ལས་མངོན་པར་བཟོད་ན། ཚིག་སྟན་པོས་གཞན་གྱི་སེམས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་སྟན་པར་སྒྲིབ་བ་པོ་ལ་མཆོད་པ་བྱ་བར་ཡང་ཅིས་བཟོད་པར་མི་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་མི་སྒྲིམས་པས་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅས་ཆད་མ་མིན་ནོ། །གཤམ་ཏེ་གཤེབ་ས་རང་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིན་གཞན་ལ་གསལ་བར་བྱས་པས་ཁོ་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་སྤྲད་པར་བྱ་བ་ཞར་བ་དང་ཐེང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་གཤེབ་པོས་མ་སྒྲིས་སུ་བྱིན་ཀྱང་། གཤམ་ཏེ་སྒྲིན་དེ་གཞན་གྱིས་ཤེས་ན་ནི་བདེན་པར་སྒྲིས་པའི་ཕྱིར་སྒྲིན་སྒྲིབ་བ་པོ་ལ་ཁོ་བར་མི་རིགས་ན། རང་ལ་མེད་པའི་སྒྲིན་གཤེབ་པོས་ཡང་དག་པ་

མ་ཡིན་པར་སྒྲས་པ་ལ་ཁྲོ་བ་མི་རིགས་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ། དེ་མི་བདེན་པར་སྒྲས་པའི་སྒྲིན་གཞོན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྲོ་བ་མི་རིགས་སོ། །ཅི་སྟེ་སྒྲིབ་དམན་པ་ལས་མི་སྟན་པ་
ཐོས་པ་ལས་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཁྲོ་བར་མི་འབྱུང་ཞེ་ན། སྒྲིབ་དམན་པ་སྡིག་པ་ཀུན་ཏུ་སྦྱང་ཅིང་གཞན་
སྟུག་བསྐྱེད་པ་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བ་དག་ལས་ཆོག་མི་སྟན་པ་ཅམ་ཐོས་པ་ཁོ་ནས་དེ་དག་ཁྲོ་བ་
ལས་ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བདེག་པ་དང་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པར་འབྱུང་རོ།
།དེའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་དམན་པ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཆོག་མི་སྟན་པ་ཅམ་ནི་སྒྲིན་ཡན་གར་ཉུང་ཟད་ལྟ་བུར་
སྒྲུང་བས་གསོད་པ་དང་འཆིང་བ་སོགས་གཞོན་པ་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་བས་དགའ་བར་རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བར་
མི་རིགས་སོ། །གང་ཞིག་སྒྲིན་མེད་པ་ལ་གཤེ་བ་དེ་ཆར་བཅད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཤེ་བ་པོ་
གཞན་ལ་ལན་དུ་གཞོན་པ་བྱས་པས་བདག་ལ་སྐར་བྱས་པའི་གཞོན་པ་ལྡོག་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་ཁྲོད་ཁྲོ་བ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ལ་གུས་པ་ནི་ཞེན་པ་རྒྱུད་པར་ཟད་ཀྱི་དགོས་པ་ཅི་
ཡང་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། མཁས་པ་སྤྱི་ཞིག་གཤེ་བ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ལ་བཟོད་པར་བྱེད་ཅི་ན།
གལ་ཏེ་པ་རོལ་གྱིས་ངན་དུ་སྒྲས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཁྲོ་བའི་སྐབས་མི་འབྱེད་ཅིང་གཞོན་པ་མི་བྱེད་

པའི་བཟོད་པས་ནི་འབད་པ་མེད་པར་གཟུགས་བཟང་བ་དང་། མཐོ་རིས་འཕེན་པ་ལ་སོགས་པའི་
བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ན། གང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་གཤེ་བ་པོ་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་དེ་དང་
མཚུངས་པའི་སྒྲུན་པོ་སྤྲོ་ཞིག་ཡོད་དེ། རང་གི་ཡོན་ཏན་ཆུད་གསོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་ཞིག་
ཁྱོ་བ་ལ་བཟོད་པ་དེ་ཁོ་ན་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོ་བ་ནི་སྦྱར་མི་མཐུན་པའི་ཡུལ་ལ་སྐྱེ་ཡང་
ཁྱད་པར་དུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་རི། འོན་ཀྱང་ཉམ་ཆུང་བ་དག་
ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་རོ། །དེས་ན་ཞེན་པ་འཛམས་པར་བྱེད་པའི་ཁྱོ་བ་དེ་ལ་རྒྱ་ཅིས་ན་ཁྱོད་གྲུས་ཏེ་གྲུས་པར་མི་
རིགས་ཀྱི་ཞེན་པ་འཛམས་པ་ནི་བྱད་མེད་ལ་དཔའ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བྱ་ཡ་རབས་དག་གིས་སྤང་བར་
རིགས་སོ། །གང་ཞིག་བཟོད་པ་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་གཞོད་པ་བྲས་ཀྱང་ལན་མི་རུས་སོ་སྒྲུལ་ནས་བརྟེན་
པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོ་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བཟོད་པ་ནི་སྤྲ་རྒྱས་ཁྱོ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་
གང་ཞིག་ཁྱོ་བའི་གནས་ལ་བཟོད་པ་དེ་ལ་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ།
བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཡང་བ་འཛོལ་བའི་དུས་ཅམ་བསྒྲོམས་པས་གོམས་པར་བྱེད་ན་འང་སྒྲོམ་པ་
པོ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་འབྲེན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར། ལྷ་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། །དེ་དག་ཀྱང་

རི་སྤྱང་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་བདེ་མང་དང་། འདུག་དང་མཚོན་གྱིས་མི་ཚུགས་དང་། འབད་པ་
 མེད་པར་དོན་ཐོབ་དང་། ཆོངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། གཤམ་ཏེ་གྲོལ་བར་མ་གྱུར་ཀྱང་།
 བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་འཐོབ་པོ། ཞེས་རིན་ཆེན་སྤེང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། གཞན་ཡང་
 ཁྲོ་བ་སྤྱངས་པས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་སྟགས་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་
 ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་བཟོད་པ་ལ། གཞོད་ལན་བྱེད་མི་རུས་ཞེས་བརྟན་པས་
 འཇིགས་ནས་སྤྱོད་བ་ལ་རི་བྱོད་ཀྱི་སྒྱུན་པ་འབར་ཞིག་སྟེ། ཁྲོ་བའི་སྒྲོ་ནས་དོན་མ་ཡིན་པ་མང་པོ་
 འབྱུང་ཞིང་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་མཚོག་འབྱུང་བ་འཛམས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཤམ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལ་
 སྟགས་པ་སྟོབས་ལྡན་དག་གིས་དམན་པའི་བྱད་དུ་བསད་པ་བསྐྱུར་པར་དཀའ་བས་དེའི་ཕྱིར་ཆར་
 བཅད་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། སེམས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བོ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་མཐར་
 ཐུག་པ་མེད་པས། དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོ་ལ་སྟགས་པ་སྟོབས་ལྡན་སྐྱེ་ཞིག་དབྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་
 ཞིང་བྱད་བསོད། མཐར་གཏན་མེད་པར་བྱས་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་སོང་བ་ཡོད་དེ།
 སྒྲོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྟོབས་ལྡན་རྣམས་ཀྱང་བྱད་བསད་མཐར་མ་བྱས་ཤིང་བརྟན་བསྐྱུར་གྱི་དབང་གིས་

གཡུལ་སྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྡིག་བྱས་ནས་ཤི་བ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་བདག་ནི་དག་པོ་
འདུལ་བའི་ཕྱིར་སྡིག་པ་བསགས་པ་ལས་བརྟན་པ་ལེགས་སོ་སྟུང་དུ་སེམས་ཏེ། བྱད་དུ་བསང་
པའི་བརྟན་པ་ལས་དཔྱལ་བར་མི་འགོ་ལ། སྡིག་པས་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྦྱིའི་གཉེན་པོ་
ནི། གང་ཞིག་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་སོ་སོའི་གཉེན་པོར་རྟོག་མི་རུས་པ་དེས་ནི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་འགག་སོགས་དང་བྲལ་བ་བསྐྱེལ་པས་བསྐྱོག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་
ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་གནས་པ་མེད་པ་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། འདུས་མ་བྱས་བཞིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་མེད་པ་ལ་
མི་རྟག་པ་ཉིད་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་ནི། །ཉིམ་འི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །གང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ནི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། དུས་
ཀུན་བརྟགས་པའི་ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་

གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་ཏུ་ནི་རང་བཞིན་མེད་ཅིང་།
གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་བར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡོད་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་
རྣམས་ནམ་ཡང་སྒོ་གོས་ལ་མི་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་མེ་ཉེ་བར་ཞི་སྟེ། སེམས་རྣམ་པར་
བྱང་པས་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞིང་། གཞན་ཡང་ལམ་དེ་ལ་གཟུད་པར་བྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་
སྦྱད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་རྒྱག་པའི་འགྲེལ་
པའོ། ། ༥ ། །གསུམ་པ་ལས་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ། འབྲས་བུ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས། རྒྱ་
ལས་སྤང་ཚུལ། ལས་སྤངས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་དང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ། འཁོར་བ་སྤྱི་ཉེས་
དམིགས། བྱད་པར་བདེ་འགྲོ་ལ་ཞེན་པ་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལའང་དངོས་དང་། སྤྱིད་པ་བྱད་
པ་ལ་བརྩོན་པར་གདམས་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། རྒྱ་ལས་སྤང་བར་འདོད་ནས་འབྲས་བུ་འཁོར་བའི་
ཉེས་པ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། འཁོར་བ་རྒྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོས་མ་ལུས་པ་བྱབ་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བྱུང་བ། མ་རིག་པ་དང་རྒྱལ་ལ་སོགས་
པའི་སྐྱེལ་གྱིས་གང་བ། ལྟ་བ་རྒྱག་ཅུ་ཙམ་གཉིས་ཀྱི་ཆུ་ཉི་མའི་པོས་དཀྱུགས་པ། སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བའི་

སྒྲོང་འཁོར་མང་བ། བླ་དང་མཆི་མ་དང་འོ་མའི་ཚུ་རྒྱན་རྒྱས་པ། སྐ་བ་ན་བ་འཆི་བའི་རྒྱ་བས་ཆིལ་
ཆིལ་གཡོ་བ། བྱ་དན་དང་སྒྲེ་སྒྲགས་འདོན་པ་དང་། སྒྲག་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་། འབྲུགས་
པའི་ཉ་དང་རུས་སྐལ་དང་ཉ་མིད་ལ་སོགས་པ་ལོང་ལོང་དུ་མས་དགྲིགས་པ་འདི་ལ། ས་རོལ་དང་
གཏིང་གི་མཐའ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་བྱོད་སྒྲག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་
མཚོ་ཆེན་པོ་འདིར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བྱིང་བ་ལ་རྒྱ་ཅིས་འཇིགས་པ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར། གཏིང་དང་
ས་རོལ་མཛོན་པའི་མཚོར་བྱིང་བ་ལ་འང་སྟོག་དང་བྲལ་གྱིས་དོགས་པས་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ན།
སྒྲག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་གཏིང་མཐའ་མེད་པར་བྱིང་བ་ལ་ནི་ཆེས་སྒྲག་ཅིང་ཡིད་འབྱུང་བར་རིགས་
སོ། །གལ་ཏེ་འཁོར་བ་དེ་ལྟར་ཉེས་དམིགས་མང་ཡང་ལང་ཚོ་ལ་སོགས་པས་རྒྱགས་པ་དག་ལ་
འཇིགས་པ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། ལང་ཚོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡུན་དུ་མི་གནས་པས་དེའི་སྟོན་ནས་རྒྱགས་
པར་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆོ་འདིར་ལང་ཚོ་ནི་རྒྱས་པའི་རྒྱབ་ཏུ་བྱུང་བར་གྱུར་ནས་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་
སྐར་ཡང་མདུན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། བྱུང་ནས་སྐར་རྒྱས་པའི་རྒྱབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཤི་བས་ཆོས་ཉིད་
སྐར་ཡང་མདུན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བྱིས་པ་རྣམས་ལང་ཚོ་ལ་བབ་པ་ན་བདག་ཉིད་རྟག་

ཏུ་དེའི་གནས་སྐབས་ལ་གནས་པར་སྒྲུབས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་ནི་ལང་ཚོ་དང་སྐ་བ་དང་འཆི་བ་
རྣམས་ཁོ་བོ་སྤྲོན་ལའོ་ཞེས། འགྲོས་ཀྱིས་འགྲན་པ་ལྟ་བུར་མཛོན་གྱི། གནས་སྐབས་དེ་དག་རྟག་ཏུ་
གནས་པ་མེད་པས་ལང་ཚོ་ལ་སོགས་པས་རྒྱགས་པར་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་
འགྲོས་ཀྱིས་འགྲན་པ་ལྟར་བྱེད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་མོད། དེ་ལྟར་ན་འང་རང་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་མི་འཇིགས་སོ་ཞེ་ན། སྲིད་པར་འཁོར་བ་ན་བྱིས་པ་ཁྱོད་ལ་རང་འདོད་ཅུམ་གྱིས་ལྟ་མི་ལ་
སོགས་པའི་འགྲོ་བ་བཟང་པོ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བའི་དབང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཡིན་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་བ་
ལ་འཇིགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་པ་ནི་ཆེས་ཆོད་ས་པ་ལས་གཞན་སྒོ་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་འགྱུར། དེ་
བས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་གར་སྐྱེ་ཆ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཉོན་མཚན་བྱེད་པར་འགྲོ་བ་ལ་
སྐྱེ་བར་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་འཁོར་བ་དེ་ལྟར་ཉེས་དམིགས་ཆེ་ཡང་ཆོ་འདིའི་བདེ་བས་སྤྲོགས་པས་ཆོ་
འདིར་སྐྱེ་བ་བཅད་མི་རུས་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་འབད་དོ་ཞེ་ན། མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་ཐ་མ་
ཡོད་པ་མིན་ཞིང་འདས་པའི་དུས་ལ་འང་ཐོག་མ་མེད་ལ། འདས་པའི་དུས་ཀྱན་གྱི་ཆོའང་ཁྱོད་སོ་སོའི་

གྱེ་བོ་ཁོ་ན་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདས་པའི་དུས་ཉོན་མོངས་ཞི་བ་མ་མུང་བར་སོང་བ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ད་
 ལྟའི་ཆོ་ཡང་མི་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་སྲིད་པ་མཐའ་དབྱུང་བ་ལ་འབད་པར་བྱོས་ཤིག ཇི་སྐད་དུ་སྤོང་པོ་
 བཀོད་པ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་རྒྱུས་དོན་མེད་ཆུད་གསུམ་པའི། །ལུས་ཀྱི་སྤྲོན་གྱི་མཐའ་གང་དམ་བྱས་
 ཏེ། །དེ་རིང་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་ཆོལ་བརྟུལ་ཞུགས་དང་། །བཅས་འདི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་ནི་འདོད་པ་
 ཆོམས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཅི་འཁོར་བ་འདི་མཐའ་ཡོད་པའམ། འོན་ཏེ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན།
 དང་པོ་ལྟར་ན་འབད་མི་དགོས་པར་གྲོལ་བར་འབྱུང་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་འབད་ཀྱང་མི་གྲོལ་བའི་
 ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་འཁོར་བ་བཅད་པའི་ཕྱིར་འབད་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་
 དུ་བཞག་མི་ཅུས་ཏེ། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཚང་ན་མཐའ་ཡོད་ལ། མ་ཚང་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་
 རྒྱུན་ཡང་གཏན་མི་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རིག་པ་ཡེ་
 ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཉོན་པ་པོ་དལ་འབྱོར་ལ་གནས་པ་དང་། མཉམ་པར་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྲོན་པའི་
 གསུང་དང་། འཆད་པ་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་རྩེད་པར་དཀའ་སྟེ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་ནི་ཨྱུ་དུམ་ལྷ་རའི་མེ་ཏོག་ལྟར་དཀོན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་

ཕལ་ཆེར་ངེས་པར་ངན་འགོར་འགོ་སྟེ། གང་མི་དག་གའི་ལས་ཀྱི་ལས་ལ་གནས་པ་དེ་བདེ་འགོར་
འགོ་བ་འདི་ནི་གནས་མེད་ཅིང་གོ་སྐབས་མེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅི་སྟེ་ངན་སོང་ནི་
དགའ་བའི་གནས་མ་ཡིན་ཡང་བདེ་འགོར་ནི་ཉེར་འཆོ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དགའ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ།
།དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྐྱོ་བར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན། ངན་སོང་ལྟར་བདེ་འགོ་ལའང་སྐྱོ་བར་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་སའི་
སྟེང་ན་སྡིག་པ་སྦྱོད་པ་རྣམས་དུས་བྱས་ནས་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་སྟོན་བྱངས་ནས་ལན་
གངས་གཞན་ལ་སྦྱོང་འབྱུར་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མིར་སྐྱེས་པ་ནའང་སྤར་གྱི་སྡིག་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་
ལྷག་མ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་མ་ཆང་བ་དང་། དབང་པོ་མ་ཆང་བ་དང་ཁ་དོག་མི་སྤྱག་པ་དང་།
དབུལ་བ་ལ་སོགས་པས་ཅོ་འདྲི་ཞིང་རྒྱད་པ་ཁོ་ནར་མཐོང་སྟེ། དེས་ན་སྡིད་པ་ནི་སྤྱགས་གསོད་པའི་
སྟོག་གནས་སམ་དུར་ཁོད་གྱི་ས་གཞི་དང་མཚུངས་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་དམ་པ་རྣམས་
ལ་སྒྲུང་ངོ། །དེས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་རབ་ཏུ་འབར་བའི་རྒྱད་པ་འདི་ལ་གནས་བཞིན་དུ་འདི་གཞོམ་པར་
མི་བརྩོན་པ་ནི་གཏི་མུག་ཤིན་ཏུ་སྦྱད་པའི་གནས་སུ་ཟད་དོ། །གལ་ཏེ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྡིད་པ་
བསྟོག་པའི་གནས་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་ན། ཅིའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དག་འདི་ལ་མི་སྐྱོ་ཞེ་ན། འཇིག་

རྟེན་སྒྲུང་ཆེན་སྒྱུན་པ་ཆང་གིས་སྒྲོས་པ་ལྟར་སྒྱུ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འཇིག་
རྟེན་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་ཞེ་ན། སྒྱུན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་ཁམས་མ་
སྒྲོམས་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྣལ་མ་གནས་པ་མེད་པ་ལ་སྒྱུན་པར་བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ན། སྲིད་པར་གནས་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་སྒྱུན་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་
མང་པོ་འདོད་ཅིང་རྟོལ་ཐབས་སུ་སྒྲུ་ལ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གཡོ་བས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་རྣལ་དུ་མི་
གནས་པ་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུ་སྒྱུན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་སུ་ཞིག་སྒྲུ་བར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་བསྐྱོག་
གནས་དང་མཚུངས་ཤིང་སྒྱུ་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཁས་པས་སྲིད་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ།
།གཉིས་པ་ལ་ལས་སྤང་བར་གདམས། སྤྱོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན། སྤྱོད་ཚུལ་དངོས་དང་གསུམ་གྱི་
དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤང་བར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་
ལས་ཟད་པས་འཁོར་བ་སྤངས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་དང་འཆག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོད་ལམ་
གྱིས་བསྐྱོད་པའི་སྤུག་བསྐྱེད་དག་སྦྱོད་ལམ་དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ། སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱར་གྱི་འཕེན་
ཤུགས་ཟད་ན་མཐར་གྱིས་ཉམས་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཅད་

པས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལས་ཀྱན་ཟད་པའི་གོ་འཕང་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲོ་གོས་དང་ལྡན་པས་སྒྲོ་བསྐྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ལས་སྤང་བར་
བྱ་ཞེ་ན། ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་འཁོར་བ་ནི་འཇིགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་གང་གི་ཆོ་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་འོངས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བྱ་གཅིག་
གི་ཡང་ཐོག་མའི་རྒྱ་སྤང་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ་འབྲས་བྱ་གཅིག་ལ་འང་རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་རྒྱས་པར་
མཐོང་ནས་གང་ཞིག་ལ་འཇིགས་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེས་ན་རྒྱ་མཚན་དཔག་གིས་མི་ལང་བའི་ཆོང་ཆོང་
གིས་ཆས་རྒྱ་བར་དཀའ་བའི་འཁོར་བའི་འབྲོག་ཆེན་པོ་ལས་རྟག་ཏུ་སྒྲོ་བ་དང་། དེ་ལས་ཐར་པའི་
ཐབས་ལ་འབད་པར་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་སྦྱིར་བསྟན། བྱད་པར་དུ་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་
ནི། གང་གི་དོན་དུ་ལས་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱ་དེ་དེས་པར་འགྱུབ་ན་འབད་པར་རིགས་ནའང་འབྲས་བྱ་དེ་
ཡང་ཐམས་ཅད་དེས་པར་འགྱུབ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། འགྱུབ་བོ་ཅོག་ཀྱང་དེས་པར་ཡུན་དུ་མི་
གནས་པར་མཐར་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། སྟིང་པོ་མེད་པའི་འབྲས་བྱ་དེའི་དོན་དུ་ལས་ལ་འབད་
པས་ལུས་སེམས་ཅི་སྟེ་འཇོམས། དེའི་ཕྱིར་ལས་སྤྱོད་བ་ལ་སྦྱིམ་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་འབྲས་བྱ་

བཞིན་དུ་ལས་ཀྱང་ངེས་པར་འཛིག་སྟེ། འདི་ལྟར་མཁར་རྩིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ནི་འབད་པ་
ཆེན་པོ་དང་ཐབས་མང་པོས་བྱེད་ལ། བྱས་ཟིན་འབད་པ་མེད་པར་འཛིག་པ་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་གྱུར་
ཀྱང་ཁྱོད་ལས་དེ་དག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལས་ལ་ཆགས་བྱལ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པ་བདག་ཉིད་
སྤྱོད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་ལས་འབད་མེད་དུ་འཛིག་ཀྱང་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆགས་
པ་དང་བྱལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་འདས་པ་ལ་བདེ་བ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་འགགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །མ་འོངས་པ་ལ་འང་ཡོད་པར་མིན་ཏེ་མ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་འང་བདེ་བ་མེད་དེ་
སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་ཅིང་འགོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་བདེ་བ་ལ་བརྟམས་པ་
ཁྱོད་ཀྱི་བདེ་བའི་རྒྱུ་ལས་སོགས་པའི་ངལ་བ་འདི་འབྲས་བུ་གང་གི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱི་འབྲམ་དུ་ཁང་པ་
བརྩིགས་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་མེད་དོ་སྟུང་དུ་དགོངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་
དགག་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་
དོན་དུ་ལས་གསོག་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བའི་དོན་དུ་དག་བའི་ལས་གདོན་མི་
བ་བར་བྱའོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་མཐོ་རིས་ཀྱང་

དཔལ་བ་དང་མཚུངས་པར་འཇིགས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱགས་པ་དང་བག་མེད་སྒྲ་ཚོགས་སྐྱེ་
བའི་སྒྲོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོའི་མེ་འབར་
བའི་ཕྱིར་དང་། གཏི་མུག་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་ལ་ཡང་དགའ་བ་མི་སྐྱེ་
བའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྲིད་པ་གང་འཇིགས་པ་མི་སྐྱེད་པ་དཀོན་ཏེ་དེས་ན་མཐོ་རིས་
ཀྱང་སྤང་བྱ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཇི་ལྟར་འཁོར་བའི་སྐྱོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་མཁས་པའི་འཕགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་བ་གཅིག་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་མེ་འབར་བས་བསྐྱོར་བར་མཐོང་བ་དེ་ལྟར། གལ་
ཏེ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་
ལུས་ན། སྐད་ཅིག་དེ་ལ་འདིའི་སེམས་ཏེ་སྦྱིང་ལུས་དང་ལྷན་ཅིག་རྣམ་པ་བརྒྱར་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་
ཞིག་ན། མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་འདི་གོགས་པོའི་གསོལ་གྱིས་གཡོགས་པའི་དབྱེ་ལ་བྱ་བ་བཞིན་དུ་
འཁོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའོ། །གཞན་ཡང་འཁོར་བ་འདི་ན་རིགས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དབང་ཕྱག་དང་
ལྷན་པ་དག་བདེ་བར་བྱགས་ན། དེ་དག་ཀྱང་ངེས་པར་དཔྱད་ན་དགའ་བའི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་རིགས་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལྷོ་མ་པ་ཅན་མིན་པར་དཀོན་

ལ། རྩོམ་པ་ཅན་དག་གྲང་རང་མཆོག་ཏུ་རྟོག་ཅིང་རང་དང་མཉམ་པ་དང་ལྷག་པ་དག་མི་བཟོད་པ་
ན་གཞོམ་པར་འདོད་པས་སྒྲིང་རྗེ་ལྡན་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ལ་གཞན་གཞོམ་པར་འདོད་པས་
བརྟེ་བ་མེད་པ་ལ་ནི་ངན་འགྲོ་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བ་ག་ལ་ཡོད། དེས་ན་
བཅོམ་ལྡན་ཀྱིས་སྤང་བ་ནས་སྤང་བར་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རིགས་
དང་ལོངས་སྤྱོད་ད་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱོད་པས་དེས་པར་བྱར་དུ་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྩོམ་པ་ཅན་སྤྲིག་
པ་སྤྱོད་པས་སྤྱད་པ་ཡིན་ཡང་རྩོམ་ཅན་མིན་པ་དག་མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་དགེ་བ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པས་
བསྐྱགས་པར་འོས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཕྱི་མའི་མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་ཆོངས་པར་སྤྱོད་པ་ཁས་སྦྱངས་ཏེ་
འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་ལོག་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ། ཤི་འཕོས་ནས་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེས་ནས་ཆོས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དམིགས་ཤིང་འབྱུང་བར་གྲགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རང་གིས་ཐོབ་པའི་ཡུལ་
སྤངས་ནས་སྤྱར་ཡང་དེ་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བས་ན་ཆོས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དེ་འད་རྒྱ་ཅི་ཞིག་གིས་དམ་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་འདོད་པར་བྱེད། དེས་ན་དེ་
ལ་ཞེན་པར་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་སྤང་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་འབྲས་བུ་

ལ་ཡང་ཞེན་པར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཕྱག་ཅིང་
ལོངས་སྟོང་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱལ་པོ་དང་ཆོས་རྒྱན་དང་མེ་དང་རྩལ་སོགས་པ་དབྱ་ཟླ་གཞན་
ལས་བསྐྱུང་བར་བྱ་དགོས་ན། ཏྲག་ཏུ་འབད་པས་གཞན་ལས་བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ན་རང་
དབང་དུ་སྒྱུར་པའི་བདག་གི་བར་འགྱུར། དེས་ན་འབྲས་བུས་ཀྱང་ཕན་འདོགས་མི་རུས་སོ། །གཉིས་
པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཞེན་པ་དགག་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་སྒྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། དེ་
ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པས་དེ་ལ་རེ་བའང་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་
ལུགས་བག་མ་གཏོང་བ་དང་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དང་གང་རྣམས་པར་འཇོག་པ་དེ་དང་དེ་ལ་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་རྗེས་སུ་འཇུག་སྟེ། ཚུལ་ལུགས་དེ་དང་དེ་ལ་ཆོས་ཞེས་གྲགས་པས་སོ། །ཚུལ་ལུགས་
དེ་འང་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱིས་རྣམས་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཕྱིར་ན་ཆོས་པས་
ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་སྟེ། དེ་བས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ལུགས་
ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྣམས་པར་གནས་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་དོན་དུ་ལས་གསོག་པ་དགག་

པ་ནི། འདི་ན་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་པར་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྒྱུང་བ་མེད་ལ། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་
 དེའང་བསོད་ནམས་བྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་སྲིད་པས་དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་འདོད་པས་བསོད་ནམས་བྱའོ་ཞེ་ན།
 གཟུགས་སྒྲིལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམས་དགེ་བས་འཐོབ་པ་ཡིན་ནའང་ཡུལ་དེ་ཡང་
 ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངན་པར་བརྩི་ཞིང་སྦྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་མ་ཡིན་པའི་རྩ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱེད་སོགས་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་མི་གསོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བག་མེད་པའི་གནས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཞིག་བཏང་པས་ཤིས་ཤིང་དགེ་བར་གྱུར་པ་དེ་གྲུབ་པ་
 ཡིས་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །བཞི་པ་དབང་ཕྱུག་གི་དོན་དུ་ལས་གསོག་པ་
 དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཡུལ་ངན་པ་ཡིན་པས་དེའི་དོན་དུ་ཆོས་དགོས་པ་མེད་ཀྱང་། རྒྱལ་སྲིད་ནི་
 བཀའ་འོ་མུང་བས་བདེ་བ་ཆེས་བརྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེའི་དོན་དུ་ཆོས་བྱའོ་ཞེ་ན། གང་ཞིག་བཀའ་
 ལྷང་མེད་པར་འདོད་པའི་དོན་མི་འགྲུབ་པ་དེ་ནི་བཀའ་ལྷང་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་ཀྱི། སེམས་ལ་
 དབང་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་ལ་དགོས་པའི་དོན་འབད་པ་མེད་པར་འགྲུབ་པས་བཀའ་ལྷང་

དགོས་པ་མེད་པ་དེ་ལ་དེའི་དོན་དུ་ཆོས་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་གང་ལ་བཀའ་ལུང་དགོས་པ་
དང་བཅས་པ་དེ་ལ་དེའི་དོན་དུ་ཆོས་དགོས་སོ་ཞེ་ན། གང་ཡང་། ཆོག་ཙམ་གྱིས་མངའ་སྐྱུར་བའི་
བཀའ་ལུང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེའི་སྐྱེ་བོའི་ནང་ན་སྐྱུན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་
རྒྱལ་སྲིད་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱུར་རོ། །མཁས་པ་རྣམས་ནི་བྱི་རོལ་ཏུ་གཡེངས་པའི་ཆོགས་གྱིས་ཐོབ་
པ་ལ་བདེ་བར་མི་སེམས་སོ། །ལྟ་བུ་མ་འོངས་པའི་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་ལས་གསོག་པ་དགག་པ་ནི།
གལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བར་ཕྱག་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པས་བསོད་ནམས་བྱའོ་ཞེ་ན།
མ་འོངས་པའི་འབྲས་བུ་ཕྱག་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བར་མཐོང་ནས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་
འདོད་ཆགས་པས་ཁྱོད་ཆགས་པ་སྒེལ་ན། ཆགས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་དན་འགོ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་
ཞེག་སྟེ། དེས་ན་ཆགས་པ་དེའི་མ་འོངས་པའི་འབྲས་བུ་མཐའ་དན་འགོ་ཉིད་མཐོང་ནས་འཇིག་པ་
མེད་དམ། ཆོས་ལ་ཆགས་པ་ཅི་ཞེག་བྱེད། དེས་ན་འབྲས་བུ་དན་འགོ་ལྟར་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་འང་
སྤང་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་སྤྲ་པ་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་ལས་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུའི་དོན་ཅན་གྱི་སྦྱིན་
པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུན་པ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་དུ་འོང་བས་

མཁས་པ་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དོན་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། བསོད་
ནམས་ཀྱི་ལས་བཀག་པས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པར་དོགས་པ་མི་བྱ་སྟེ། མཁས་པ་
གང་དག་འཁོར་བའི་རྒྱུར་མཐོང་ནས་དག་བ་ཡང་མི་འདོད་པ་དེ་དག་རང་གཞན་ལ་དོན་མ་ཡིན་པའི་
རྒྱུར་གྱུར་པའི་མི་དག་བ་ཇི་ལྟར་བྱེད་དེ་གནས་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། མ་རིག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
བའི་བྱིས་པ་རྣམས་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གསོག་ཅིང་འབྲས་བུ་བདེ་
སྤྱག་མྱོང་བའི་སློན་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བར་འགྱུར་གྱི། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་རྒྱངས་ལྷུང་སྟེ་ཉེན་
འབྲེལ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བའི་མཁས་པ་གང་གིས། ཕྱི་ནང་གི་འགྲོ་བ་སྤྲད་བུ་དང་ཤིང་བལ་
ལས་བསྐྱབ་པའི་སྦྱེས་པ་བུད་མེད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བའི་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་ཚོགས་འདུ་བ་དང་
། སྒྲགས་དང་རྗེས་ལས་སྦྱེས་པའི་སྦྱུ་མའི་སྦྱེས་བུ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་སྟེ། བསོད་ནམས་
དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་སྤངས་པ་དེ་དག་འཁོར་བ་ལས་བརྒྱལ་ནས་ཆེས་གསལ་བར་
གོ་འཕང་དམ་པ་མུ་དན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ལ་མཁས་པ་གང་དག་ལ་འཁོར་བ་ན་དགའ་བ་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་

རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མདོན་པར་དགའ་བ་མེད་པ་དེ་དག་ལ།   འདིར་དེ་ལས་གཞན་པ་སྐྱེ་གྲ་ན་འཆི་ལ་
 སོགས་པ་འབྱུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དག་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་འང་
 སོར་ཆུད་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་ཁོང་དུ་ཆུད་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང་ཉེས་པའི་བྱི་མས་ཀྱང་མི་གོས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱད་པ་བཞི་
 བརྒྱ་པ་ལས།   མི་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་
 པ་བདུན་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། ༥ །བཞི་པ་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་དོན་བཅུ་ཡོད་པའི་དང་
 པོ་འདོད་ཆགས་སྤྱོད་ཅུས་སུ་བསྟན་པ་ནི།   ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཆིང་བ་
 ཚབས་ཆེན་པོས་བཅིངས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་འདོད་ཆགས་སྤྱོད་བར་འབྱུང་ཞེ་ན།   ཇི་ལྟར་མི་མཐུན་ཞིང་
 མི་མཇེར་བའི་མི་རྣམས་ལ་མཇེར་བཤེས་ལས་བྱུང་བའི་ཆགས་པ་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་ཏེ།   དེའི་
 སྐྱོན་ཉླེག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་སྐྱོན་ཤེས་
 པ་ལ་ཡང་དེ་དག་ལ་འདོད་ཆགས་པ་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་སོ། །འདོད་ཆགས་ནི་ཡུལ་གྱི་སྐྱོན་
 མཐོང་བས་སྤྱོད་བ་མ་ཟད།   གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྤྱོད་ཅུས་ཏེ།   འདི་ལྟར་འདོད་ཆགས་ནི་ཆགས་

བྱའི་དངོས་པོ་ལ་རག་ལས་ཏེ་འཇུག་ལ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ། ལ་ལ་ཡུལ་དེ་ཉིད་
ལ་ཆགས་པ་ན། ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་ཞེ་སྒྲུང་བར་དམིགས་ཤིང་། ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པར་མཐོང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆགས་བྱའི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་ཁོ་ན་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆགས་བྱའི་དངོས་པོ་སྒྲོང་པ་ཉིད་དུ་ཆགས་པས་
འདོད་ཆགས་སྒྲུང་བར་རུས་སོ། །འདོད་ཆགས་ཀྱི་དམིགས་པ་མ་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་
བད། རྒྱ་མ་གྲུབ་པས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་གཏི་མུག་
རྣམས། །ཀྱན་ཏུ་རྟོག་ལས་འབྱུང་བར་བཤད། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཡུལ་རྣམས་ལ་སྐྱུག་པ་སོགས་
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུག་པ་དང་མི་སྐྱུག་པ་དང་བར་མར་སྒྲོ་བཏགས་
པ་ལས་དེ་དག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་དག་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་གྲུབ་ན་འདི་དག་གི་ཡོད་
པ་ཉིད་རྟོག་པ་ལ་སྟོས་ཞེས་སྒྲོ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་འཛིན་ངེས་ན་འདི་དག་ནི་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་མེད་

དེ། རྟོག་པས་སྒྲོ་བ་ཏགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐག་པ་བསྒྲོགས་པ་ལ་སྒྲུལ་དུ་བ་ཏགས་པ་
བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། བྱིས་པ་རྣམས་འཆིང་བྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་སྐྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བྱུང་མེད་དང་ལྷན་
ཅིག་བཅིངས་ལ། བྱུང་མེད་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་བཅིངས་
པས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱེས་པ་འགའ་ལ་ཡང་བྱུང་མེད་གང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཅིངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་
མིན་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པས་འདོད་ཆགས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྐྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་
དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་གཞན་དང་གཞན་ལྷན་ཅིག་བཅིངས་པར་རྟོག་
ན། རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་བཅིངས་པ་ལ་བྱིས་དེ་དང་བྲལ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
རང་བཞིན་ལ་ལྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱིས་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་འཆིང་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འཆིང་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བས་སྟོང་བར་
རུས་སོ་ཞེས་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་བྱིས་པས་དེ་དག་མི་སྟོང་བའི་ཚུལ་ལ་དངོས་དང་། ཞར་ལ་ལོག་

ལྷ་ས་མུང་འདས་མི་ཐོབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་སྤོང་ན། ཅིའི་ཕྱིར་པལ་ཆེར་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤང་བར་སྤང་ཞེ་ན། སྤོང་བའི་རྒྱ་བབ་མོའི་ཆོས་
ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྤོང་པ་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་དགེ་བའི་
རྩ་བ་དང་བྲལ་བའི་བསོད་ནམས་རྒྱུད་ཅུའི་སེམས་ཅན། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་གོམས་
པས་དངོས་པོ་གཟུགས་བརྒྱན་དང་འདྲ་བ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ནི་སྤོང་པ་ཉིད་ལ་གཡང་སར་
སེམས་ཏེ། དེ་བས་ན་སེམས་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་དག་ནི་སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ལ། ཅི་འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་
ནམ་མ་ཡིན་ཞེས་ཐེ་ཆོམ་ཅོམ་ཡང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གོལ་བའི་རྒྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དེ་
དག་ལ་ཐར་པ་གལ་ཡོད། གལ་ཏེ་སྤོང་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ན་ཅི་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་ཞེས་ཐེ་ཆོམ་བར་
ཅོམ་ཞེག་གིས་སྤིད་པ་རྩལ་པོར་ཏེ་དེངས་པར་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐེ་ཆོམ་བར་པོ་དེས་པ་དོན་དུ་
གཉེར་ཞིང་ལུང་རིགས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དེས་པར་གྱུར་པ་ནི་ཉོན་མོངས་བཟད་པ་ལས་འཁོར་
བ་རྒྱུན་ཆད་པར་བྱེད་པས་སོ། །གང་ལ་ཐེ་ཆོམ་བོས་པས་སྤིད་པ་རྩལ་པོར་བྱས་པར་འགྱུར་བ་རང་
བཞིན་སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་གང་ཞེག་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱབ་པས་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནས་བཟུང་

གྲོ། ཇི་སྲིད་ཐར་པར་གྱུར་གྱི་བར་དུ་མི་ཉམས་ཤིང་འཕེལ་བར་གསུངས་ཀྱི། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ནི་དེ
 ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ཟད་པས་ཟད་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱུན་མ་ཚད་བས་ཀྱང་མི་འབྱུང་
 བས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་གཏན་དུ་ཕན་འདོགས་ཤིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དེར་གང་ལ་གྲུས་པ་
 མེད་པ་དེ་ནི་གསལ་བར་སྟོང་ལྡན་མིན་གྱི་བདག་ཉིད་སྒྲུན་པར་སྟོན་པ་ཞིག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ལ་གྲུས་པ་བཞག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅི་དངོས་པོ་
 རྣམས་མི་སྟོང་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོང་པར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནམ། རང་བཞིན་
 གྱིས་སྟོང་པ་ལ་སྟོང་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒྲོམས་པས་མུ་དན་འདའ་བར་
 འགྱུར་ཞེས་བསམས་ནས་དངོས་པོ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལ་སྟོང་པ་ལྟར་མཐོང་བས་མུ་དན་འདའ་བར་
 པ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་དུ་མཐོང་བའི་ལོག་ལྟས་མུ་དན་ལས་མི་འདའ་བར་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་བས་མུ་དན་ལས་
 འདའ་བ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པར་རྣམ་པར་འཇོག་པས་སོ། །དེས་ན་སྒྲུ་མ་ལྟར་རྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
 དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གྱུར་པ་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་

བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་སྒྲུལ་དུ་རྟོགས་ཏེ།   ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་འཇུག་ལྷོག་བསྟན་པའི་རིམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་རིགས་པ་ལ་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་
འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་དང་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་འཇུག་པ་བསྟན་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན།
འཇིག་རྟེན་གྱི་འཇུག་པ་མ་བསྟན་པར་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པར་མི་ལུས་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་བདུན་ཅི་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་གང་ལས་དངོས་པོ་བདེན་པར་རྟོག་པའི་སྟོན་ནས་རྒྱ་
གཅིག་པ་དང་རྒྱ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དགག་པའི་དོན་དུ། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་
གྱིས་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་དང་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ་འབྱུང་བ་དེ་ལས་འཁོར་བ་
འཇུག་པའི་རིམ་པ་གསུངས་པ་སྟེ། གང་ལས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དམ་བསྟན་པ་འབྱུང་བ་
དེ་ལས་འཁོར་བ་ལྷོག་པའི་རིམ་པ་གསུངས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྒྲུག་པ་སྤང་
བ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་
ལས་དང་བྱ་བ་བྱེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་ཐར་པ་འང་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཁྱོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་

མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ཀུན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཐར་པ་འང་མེད་པས་འབད་པས་ཅི་བྱ་
 ཞེས་ཁྱོད་ལ་འཇིགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྲང་མོད་དེ་ལ་འཇིགས་པར་མི་རིགས་སོ། །ཅི་ནི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་ཆོས་འདི་འཁོར་བའི་ལྷོག་བྱེད་དུ་འགྱུར་
 གྱི། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྩུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ན་ནི་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་དངོས་པོ་འང་ཡོད་པས་
 འཇུག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་ཆོས་འདི་འཇུག་པ་སྒྲོག་བྱེད་དུ་མི་རིགས་ཏེ་དེ་ནི་ཕྱིར་
 སྒྲོག་པ་དོན་དུ་གཉེར་བས་བྱ་བ་སོགས་ལ་མེད་པ་ཅི་སྟེ་མི་འདོད། དེ་ལྟར་ན་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་
 དངོས་པོ་འང་འཇུག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་ཆོས་འདི་མྱང་འདས་འབྲེན་པ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་སྒྲིག་གྱུ་
 བཞིན་ནོ། །སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་ཤིང་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྤང་བ་དེ་ལྷན་
 ཀར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁྱོད་ལ་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་ཤིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོད་ཅིང་གཞན་གྱི་
 ཕྱོགས་ལ་ཡང་དག་པར་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་དུ་རིག་ནས་མི་དག་འན། དེ་ནི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་
 མི་འགོ་སྟེ། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྱོ་བཅོམ་ཞིང་གཉིས་ལ་སྦྱོད་པ་ལ་ནི་ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་
 འདས་པ་ནི་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ལྟ་བུ་བྱེད་ལས་ཡོད་མེད་ཀྱིས་མྱང་འདས་ཐོབ་མི་འཐོབ་བསྟན་

པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་ལོག་ཅིང་བསམ་བླལ་མེད་པས་ཟུང་ན་ལས་འདས་
པ་དེའི་ཕྱིར་ཐོབ་པར་སྤྲི་ནི། དག་སྡིག་ལ་འཇུག་པའི་སྤངས་སྤང་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཅིག་ཤོས་ཡང་སྤྲིད་མེད་
པ་ནི་བདེ་སྤྲུག་ཏུ་མི་ཐོབ་ལ། མཁས་པས་ནི་མྱང་འདས་སྤངས་ནས་བྱ་བ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་དུབ་པ་
ཐོབ་པའི་ཡང་སྤྲིད་དོན་དུ་གཉེར་བ་མི་རིགས་སོ། །དུག་པ་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བ་རྣམས་ནི་མྱང་འདས་
ཐོབ་པར་བསྟན་པ་ནི། འཁོར་བ་གང་ཞིག་ལ་སེམས་འདི་སྐྱོ་ཤས་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་
ལ་ཞི་བ་མྱང་འདས་ལ་དད་གུས་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་ལ། དཔེར་ན་རང་གི་བྱིས་ལ་སྤྱིང་པོ་རྒྱུང་ཡང་
ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་དཀའ་བ་བཞིན་ནོ། །སྤྲིད་པ་འཁོར་བ་འདི་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བའང་
བྱ་བར་དཀའོ། །བདུན་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཟེར་བ་དག་མྱང་འདས་མི་ཐོབ་པར་བསྟན་པ་ནི། གང་
ཟག་ལ་ནད་དང་དབྱུང་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཅིང་། བདག་ལ་ཆགས་པ་དོར་
ནས་མེ་དང་རྒྱུར་འཇུག་ཅིང་འཆི་བ་འདོད་པ་དག་སྤངས་སྟེ། དེའི་ཆེ་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་ནས་མྱང་འདས་
དོན་གཉེར་རིགས་ན་སྐྱོ་བོ་དེ་དག་གཏི་མུག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་
དམ་པར་མི་འགོ་བར་ཟད་དེ་ཞེས་མི་ཐོབ་པའི་དོན་ཏོ། །བརྒྱད་པ་གང་ཟག་གི་རིགས་ཅན་མཚོག་

དམན་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ནི་གང་ཟག་དམན་པ་ལ་གསུངས་ཤིང་།
འབྲིང་པོ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུངས་པ་དང་། མཆོག་ལ་ནི་ཞི་ལྷག་སོགས་གསུངས་པ་གྱུར་པ་རྒྱ་
མཚན་དེས་ན་ཏྲག་ཏུ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱས་
ཤིག མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གཏམ་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་ཉེས་པ་བརྒྱ་ཐུག་དུ་མའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཆད་ལྟ་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་
བསོད་ནམས་མིན་པའི་སྤྲིག་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་པོར་བསྒྲོག་པར་བྱའོ། །དེས་ན་བདག་ལ་ཆགས་པ་
སྒོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བར་དུ་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་ལྷས་བཙལ་ན་བདག་མི་
སྤིད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཏུ་ཞེན་པ་བསྒྲོག་པར་བྱའོ། །ཕྱིས་ནས་བདག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱང་པོའི་ཆོས་ཙམ་
ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་སྒོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་གཞི་ཀུན་
བསྒྲོག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྒོ་དང་ལྷན་པ་འདིས་ལེན་པ་མེད་པར་བྱ་ངན་ལས་འདས་བར་འགྱུར་རོ།
།གང་ཞིག་གིས་རིམ་པ་འདིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཐབས་ཤེས་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་
ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདི་འཐོབ་ཅེན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་

རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བས་སོ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཡུལ་ཅན་
གྲིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཇི་ལྟར་བལྟ་བར་རུས་ཤེ་ན། དངོས་པོ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བ་པོ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བ་པོར་བཤད་དེ། ཇི་ལྟར་བུམ་པ་དང་མཁར་གཞོང་
ལ་སོགས་པ་སྟོད་ཐ་དད་ཀྱང་དེ་དག་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཐ་དད་མེད་པ་ལྟར། གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱང་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་སྟེ་བ་མེད་པ་ལ་ཐ་དད་མེད་པས་དངོས་པོ་
གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །ཇི་སྐད་དུ་འཕགས་
པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ལས། གང་གིས་ཆོས་གཅིག་སྟོ་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །སྐྱུ་མ་སྒྲིག་རྒྱ་འདྲ་
ཞིང་གཟུགས་མེད་ལ། །གསོག་བརྟན་ཐེར་བྱག་མིན་པར་ཤེས་པ་དེ། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་བྱང་ཆུབ་
སྟོང་པོར་འགོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཐམས་
ཅད་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དགེ་སྟོང་དག་དེ་ལྟ་བས་ན་གུས་པར་བྱ་སྟེ་བསོད་ནམས་དག་བྱ་སྟེ་ཞེས་
ཅིའི་ཕྱིར་གསུངས་ཤེ་ན། ཆོས་ལ་ཆགས་པ་ནི། མཐོ་རིས་ཐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡི། །བསོད་ནམས་དག་ནི་
བྱར་འོས་ཏེ། །བསོད་ནམས་མ་བྱས་ཉིད་སྤྲུག་བསྐྱེལ། །བསོད་ནམས་བྱས་པས་འཇིག་རྟེན་ནི། །འདི་

དང་གཞན་དུ་དགའ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་འདོད་ཅིང་ངན་
འགོས་འཇིགས་པ་སྐྱེ་འཇིགས་སོགས་སྒྲོམ་མི་རུས་པ་རྣམས་ལ་གསུངས་ཀྱི། ཐར་པ་འདོད་པ་
རྣམས་ལ་མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་ཆགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྤྲད་པར་འགྱུར་ན། གཞན་སྒྲིག་པ་ལ་ཆགས་པ་
སྒྲོས་ཅི་དགོས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཟིངས་དང་འདྲ་བར་ཀུན་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ནི་ཆོས་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་སྤྲད་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན། ཆོས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བདེ་བ་འདོད་པ་ལ་ནི་འགར་ཡང་ཆགས་པ་ཤེས་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཆགས་པ་མ་ལུས་པ་བཅད་པས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆགས་
པ་གཅོད་པས་སྐྱབས་བསྐྱེད་པ་ལུས་པ་སྒྲིག་ན། དེ་ལྟ་ན་དེ་ཉིད་གཅིག་ཕུ་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྟོང་མ་ཡིན་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་
བསྟན་པ་ནི་བཟའ་ཉེས་པའི་བས་སྒྲོམ་ལྟར་སྤྲད་བའི་རྒྱར་འགྱུར་ཏེ། ཁ་ཅིག་ནི་མ་མོས་ཏེ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་བར་འགྱུར་ལ། ཡང་ན་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་དོན་དུ་བརྟགས་ནས་ལོག་པར་
ལྟ་བས་ངན་སོང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདིར་སྟོང་རྗེ་ཅན་བསོད་ནམས་འདོད་ཅིང་སེམས་ཅན་

ཇེས་སུ་འཛིན་པར་འདོད་པས་རྒྱུད་མ་སྒྲིན་ཞིང་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་བུལ་བ་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིན་
ཆོ་སྟེ་དང་པོར་བཙུང་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ལེགས་པར་སྒྱུར་བའི་སྒྲན་
ཆེན་པོ་རོ་ཞེས་པ་གནས་མ་ཡིན་པར་བཏང་ན་ནད་པ་ལ་དུག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པ་
བཞིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། འོད་སྒྱུང་འདི་ལྟ་སྟེ། རྩ་མཁན་གྱི་སྟོན་སོ་མ་བཏང་བ་རྣམས་ལ་མེ་རགས་པ་
མི་གཏོང་སྟེ། འོད་སྒྱུང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་མ་སྒྲིན་པའི་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་གཏོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།
།དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལས་སུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་འཛིག་རྟེན་གྱི་
དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་
འཇུག་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ལྷ་ལྷོ་སྐད་གཞན་གྱིས་བཟུང་བར་མི་རུས་ཀྱི་རང་གི་སྐད་
གྱིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་པར་བཞག་པ་མ་རྟོགས་པ་འཛིག་
རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱང་གང་ཟག་དང་ཆོས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དམ། དོན་དམ་བཙུང་དུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བཟུང་
བར་རུས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འཛིག་རྟེན་ཀྱི་རྫོག་ལ་ཞུགས་པས་ན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིད་གཟུང་བར་རུས་

ཤིང་། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་ཞུགས་པས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་བརྗོད་དུ་མེད་པ་གཟུང་བར་
ལུས་སོ། །དེས་ན་འདུག་པའི་རིམ་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་གདོན་མི་བྱ་བར་བྱ་དགོས་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་གཟུང་བའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
ཐམས་ཅད་མེད་པར་ལྟ་བའི་དྲི་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་འཇིག་རྟེན་འདི་དང་ཕ་རོལ་
སོགས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ལ། དངོས་པོར་མདོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་དུ་མེད་
ཅེས་ཀྱང་གསུངས། རྣམ་པ་གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་ལ།
སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་གཅད་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་མིན་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན་ནད་ཀྱི་རིགས་སྒྲ་
ཆོགས་ཀྱིས་ཐེབས་པའི་ནད་པ་རྣམས་ལ་ནད་མི་འདྲ་བ་དུ་མའི་དབང་གིས་སྐྱེ་ཆོས་དང་སྐྱུ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲན་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་སྟེ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དགྲ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། ཡོད་པ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་དག་ལས་གང་ཞིག་ཡང་དག་པའི་
ངེས་དོན་ཡིན་ཞེ་ན། ནང་གི་བདག་ཉིད་སེམས་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་མིན་པར་བསྟན་པ་
ཉིད་དོན་དམ་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པ་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡང་

དག་པར་མཐོང་ན་གནས་ཀྱི་མཆོག་མུ་དན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་དང་
ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཅུང་ཟད་མཐོང་ན་བཟང་འགོ་སྟེ་ལྟ་དང་མིའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པོ། །གང་
གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ནང་གི་བདག་སྟོང་པ་ཉིད་བསམ་པ་ལ་མཁས་པས་རྟག་ཏུ་སྟོ་གོས་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ནང་བདག་བསམ་པས་སྐྱེ་བ་འདི་ཉིད་ལ་མུང་འདས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རམ་
ཞེ་ན། མདོན་པར་བརྩོན་པ་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་སྐྱེ་བ་འདིར་ཡང་ཐོབ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་
མཁས་སུ་ཟིན་ཀྱང་གལ་ཏེ་མདོན་པར་བརྩོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་འགའ་ཞིག་མ་ཆོང་ན་སྐྱེ་བ་
འདིར་མུང་འདས་མ་ཐོབ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་རྐྱེན་དབེན་པ་བརྟེན་པ་ཅོམ་གྱིས་འབད་པ་
མེད་པར་ངེས་པར་མུང་འདས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་གཏི་མུག་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་
བྱ་ཆེ་འདིར་མ་སྒྲིན་ཡང་སྐྱེ་བ་གཞན་ཏུ་གཤོན་མི་བླ་བར་སྒྲིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་རྩ་བར།
རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང་། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཟད་པ་ན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ནི། །བརྟན་པ་མེད་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་དག་ཡོད་
ན་ཅིའི་ཕྱིར་གོལ་བ་དག་མི་སྒྲུང་ཞེ་ན། བསམ་པ་ཅོམ་འབྲས་བྱའི་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱེན་

ཚོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དགའ། དེའི་ཕྱིར་བསམ་བཞིན་པ་ནི་བྱ་བ་སྟེ་འབྲས་བུ་ཀྱན་ལ་
འབྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ནའང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་
འདོད་པ་མེད་པ་མིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཕྱིའི་རྒྱུན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། ནང་གི་རྒྱུན་ཚུལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་རྒྱ་རྒྱུན་སྦྱར་བ་དགའ་བའི་ཕྱིར་གྲོལ་བ་རྣམས་ཀྱང་རྟེན་པར་དགའོ།
།བཙུ་བ་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྟེ་བ་ལྟོག་ཅུས་སུ་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཐོག་མེད་ནས་ཞུགས་པའི་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་ཚོགས་འདི་ལ་བད་པ་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཅུས་ཤེ་ན། ཇི་ལྟར་ལུས་ལ་ཡུན་རིང་མོར་
ལོངས་སྤྱོད་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་གསོས་ཀྱང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་བྱས་པ་མི་ཤེས་ཤིང་ཡོན་ཏན་མེད་པར་
ཐོས་ནས་མཁས་པ་ལུས་ཀྱི་ཡུན་གྱི་འདོད་ཆགས་ཡུན་རིང་མོ་གནས་པ་དེ་བཞིན། ལེགས་པར་
བསྒྲུམས་པའི་ལམ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དུས་ཡུན་རིང་མོར་ཞུགས་པའི་
འདོད་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བད་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིང་པོ་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་
མོངས་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་བད་པ་ལས་གྲོལ་བ་བྲིད་དོ། །ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་

གྱེ་བའི་རྒྱན་ལ་ཇི་ལྟར་མཐའ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ནས་ཞུགས་ཤིང་གཅིག་
 ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་པས་འཇུག་པའི་ས་བོན་གྱི་རྒྱན་དེ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་མེས་ཚིག་པ་
 ལས་མཐའ་མཐོང་བ་ལྟར། གྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་པ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་འཇུག་
 པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ཅན་གྱི་གྱེ་བ་འད་རྒྱུ་མ་ཚད་བའི་ཕྱིར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་
 ལ་ལྟོས་པའི་ལས་ཀྱིས་གྱེ་བ་འཕེན་ལ། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་རེག་པས་བྱད་པར་
 འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གྲོགས་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་གྱེ་བ་འཕེན་མི་རུས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་
 ཉོན་མོངས་པ་མེད་དུ་བྱིན་ཀྱང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་སློན་ལམ་དང་སྤྱིང་རྗེའི་དབང་གིས་སྲིད་པར་
 ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སློབ་མ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
 རྟེ་རབ་དུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། ༥ །གཉིས་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་ལ་
 བྱེད་གྱི་ལམ་བཤད་པ་ལ། སྦྱོང་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ། རབ་བྱེད་ཀྱི་དགོས་པ་བསྟན། གྲུན་ཀ་ལྷག་མ་
 སྤང་བ་དང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ། མཆོན་གཞི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དགག་ མཆོན་ཉིད་སྦྱེ་
 སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། ཏྲག་པའི་དངོས་པོ་དགག་ བལྟ་བར་བྱ་བ་

དགག་དབང་པོ་དང་དོན་དགག་མཐར་འཛིན་པ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་སྦྱར་དགག་བྱུང་པར་དུ་
དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རབ་དུ་བྱེད་པ་ཐལ་མ་ཐག་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདུད་
ཅི་འོ་སྒྲོད་དུ་རུང་བར་གྱུར་པས་རབ་དུ་བྱེད་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་
བརྩམ་པར་བཞེད་ནས། དེ་ཞིག་འདུས་བྱས་སྦྱེ་འཇིག་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིང་པོ་མེད་པར་བརྟེན་
པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། གང་འབྲས་བྱའི་དོན་དུ་འབྱུག་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་རང་བཞིན་རྣལ་མ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྦྱད་འཛོང་མ་འདིའི་ཆགས་པ་ནི་འབྲས་བྱའི་དོན་དུ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྲགས་པའི་
ཕྱིར་ལོ། །ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་རྒྱུད་དུ་སྦྱེ་བ་མེད་པས་ཅི་རིགས་པ་ཚོགས་པ་
ཁོ་ན་སྦྱེ་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་པན་ཚུན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་འབྲས་བྱའི་དོན་དུ་སྦྱེ་བ་དེས་ན་རྟག་པ་སྦྱེ་རང་བཞིན་ནམ་བདེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།
།དེའི་ཕྱིར་མི་སྦྱོབ་པའི་སྦྱུ་གསུང་བྲགས་བྲབ་པ་དང་ལྡན་པས་ན་བྲབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉག་
གཅིག་གིས་མི་རྟག་པ་དང་སྦྱོང་པ་ཉིད་བསྟན་པས་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་དེ་
བཞིན་དུ་གཤེགས་ཤིང་བྲགས་སུ་ཆུད་པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱའི། དེ་མ་གཏོགས་པ་

གཞན་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་དངོས་པོ་འདི་ལོ་ན་ཉིད་སྤྲུགས་སུ་ཆུད་པའི་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་མ་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གང་ཀྱན་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་གདོན་མི་བྱ་བར་
 འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་འཇིག་
 པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་འཇིག་པའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་དེས་ན་རྟག་པ་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་
 བྱའོ། །ཡང་ན་བདེ་སྤྱད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་སྟོང་འབྱུང་གི་ཡུལ་རྣམས་མེད་པར་འབྲས་བུ་ཆོར་བ་
 གསུམ་སྟོང་བ་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་ཆོར་བ་གསུམ་གྱི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་དེས་
 ན་རྟག་པ་སྟེ་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེས་ན་རང་བཞེན་གྱིས་སྟོང་ངོ། །དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞེན་གྱིས་སྟོང་པ་འདི་ཡང་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་ཆོག་གིས་མ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། སྤྱབ་པ་མ་གཏོགས་ཞེས་སྦྱར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་བུའི་དོན་དུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་རྟག་
 པ་མ་ཡིན་ཡང་། དངོས་པོ་གང་དག་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་མ་ཆོར་བ་ནམ་མཁའ་
 ནས་ཡིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཡང་བསྐྱེད་བྱར་མེད་པ་རྩལ་ཤ་རབ་རྣམས་རྟག་པ་

ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་ཡོད་པ་དང་རྟག་པ་སྤྲུགས་སུ་མ་རྒྱུད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
གཟིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། འདི་ན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་བདག་ཉིད་རི་ལྟ་བུའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་
སྐྱེ་བར་དམིགས་པ་དེས་ན་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཡུལ་གང་ནའང་དུས་ནམ་གྱི་ཆོལ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་མ་
བརྟེན་པར་སྐྱེ་བ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེས་ན་དོན་གྱིས་གོ་བས་དུས་
ནམ་ཡང་ཡུལ་གང་ཞིག་དུ་འང་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མ་བྱས་པའི་རྟག་པ་འགའ་
ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱོར་བར་རྟོགས་སོ། །དེས་གཞན་གྱིས་ཀྱན་བཏགས་པའི་དངོས་པོ་རྟེན་
འབྲེལ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྟག་པ་མེད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
གཟིགས་པར་གྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་ལ་བདག་དགག་ནམ་མཁའ་དགག་དུས་དགག་རུལ་ཕྱན་
དགག་ཐར་པ་རྟག་པ་དགག་དུས་གསུམ་རྟག་པ་དགག་པ་དང་རྟག་གི་དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བདེ་བ་
ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་ཡོད་ལ། བདག་ནི་དེ་དག་གམ་འདུ་བ་
ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་བདག་ཡོད་ཅིང་དེ་ཡང་རྟག་པ་ཞིག་སྟེ། ཡོད་ཅིང་རྒྱ་དང་མི་ལྟན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡོད་ན་དེའི་རིགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྟག་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་

འདི་ལྟར། དངོས་པོ་དང་རང་བཞིན་དང་བདག་དང་རྟག་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། རྒྱ་མེད་
པར་ནི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མེད་དེ། རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ནམ་མཁའ་ལ་
སོགས་པས་མ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཡོད་པ་ཡང་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་སྒྱུར་རོ། །གལ་
ཏེ་ཉིས་པ་དེ་སྤང་བར་འདོད་པས་བདག་རྒྱ་ལྡན་དུ་ཁས་ལེན་ན་གང་རྒྱ་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་རྟག་པར་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གང་གི་སྒྱུར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེས་ན་རྒྱ་མེད་པ་ལས་གྲུབ་
པ་ནི་དེ་ཉིད་མཁུན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་པར་གསུངས་ཏེ། མཁས་པས་རྟོན་འབྱུང་
ཆོས་རྣམས་ཤེས་འགྱུར་ཏེ། །མཐར་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་འང་མིན། །རྒྱ་བཅས་རྒྱེན་བཅས་ཆོས་
ནི་ཤེས་འགྱུར་ཏེ། །རྒྱ་མེད་རྒྱེན་མེད་ཆོས་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅི་སྟེ་བུམ་པ་དང་
བདེ་བ་ལ་སོགས་བྱས་པ་རྣམས་མི་རྟག་པར་མཐོང་ནས་དོན་གྱིས་གོ་བས་བདག་ལ་སོགས་པ་མ་
བྱས་པ་རྣམས་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། དེ་ལྟར་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པ་དག་བྱས་པར་
མཐོང་ནས་མ་བྱས་པ་གལ་ཏེ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་ན། དོན་གྱིས་གོ་བས་བྱས་པ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་མཐོང་
ནས་མ་བྱས་པ་འི་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི།

ཆོས་མངོན་པ་ལས། ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་དང་། སོ་སོར་མ་བརྟགས་
པའི་འགོག་པ་རྣམས་རྟག་པ་དང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་རྟག་པ་
འགོག་པ་ལ་ཁས་སྐྱངས་ཀྱིས་གཞོད་དོ་ཞེ་ན། ནམ་མཁའ་དང་འགོག་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་རྟག་གོ་ཞེས་དེ་དག་མིང་ཅམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་བྱེ་བྱག་དུ་
སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པས་རྟོག་པར་ཟད་ཀྱི། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མཁས་པ་འཕགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་དེ་དག་ལ་དོན་དམ་པར་ལྟ་ཞོག འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཀྱང་རྟག་པ་དང་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་
མ་མཐོང་སྟེ། འདི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་མེད་པ་ཅམ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྐྱངས་པ་ཅམ་དང་། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱེན་མ་ཆོང་བས་མ་
སྐྱེས་ཅམ་ལ་དེ་དང་དེའི་ཐ་སྙད་བརྟགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས་རྟག་ཅེས་གསུངས་པ་
ནི་དེ་དག་དངོས་པོར་མེད་པས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཅམ་ལ་རྟག་ཅེས་གསུངས་ཀྱི། བསྐྱུབ་པ་
གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ནམ་མཁའ་ནི་རྟག་སྟེ། རྩབ་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་ནི་རྩབ་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ནམ་མཁའ་ཕྱོགས་ཀྱན་ལ་རྩབ་ན། ཤར་གྱི་བུམ་པ་ལ་སྦྱར་

བའི་ནམ་མཁའི་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱོགས་ཅན་ནམ་མཁའས་གར་བྱབ་གྱི་ཤར་རྒྱབ་
ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱན་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གནས་ན་དེ་དང་ཡུལ་ཐ་མི་དད་པའི་
ཤར་གྱི་བུམ་པ་ཡང་ཡུལ་ཀྱན་ན་གནས་པར་ཐལ་བས་སོ། །ཅི་སྟེ་ཉེས་པ་འདི་སྤང་བར་འདོད་པས་
ཤར་ལ་བྱབ་པའི་ནམ་མཁའི་ཕྱོགས་ཕྱོགས་གཞན་ལ་མི་གནས་པར་ཁས་ལེན་ན། དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་
ཅན་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱབ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་གཞན་དང་གཞན་ཡང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཡོད་པར་
ཁས་སྤངས་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནམ་མཁའ་ཉིད་ནི་དུ་མ་དང་མ་བྱབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་
པ་ནི། དུས་རྒྱུར་སྒྲིབ་རྣམས་ན་རེ། གང་ཞིག་རྒྱུར་ཡོད་ན་སྒྲུབ་ཀྱི་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་དུས་
འགའ་ཞིག་གི་ཆོ་འཇུག་ཅིང་། རྒྱུ་རྒྱུན་ཡོད་ཀྱང་གང་མེད་པས་འགའ་ཞིག་གི་ཆོ་ལྡན་པ་འད-
ད་མིགས་པར་འགྱུར་བ་ལས་དུས་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་ལ། དེ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
རྟག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དུས་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་སྒྲུབ་ཀྱི་ལ་སོགས་པ་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ།
རྒྱུ་རྟག་ཏུ་ཉི་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་རྒྱུན་གཞན་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེ་ན།
འོ་ན་དུས་དེ་ནི་རྒྱུན་གཞན་གྱི་དབང་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདིའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བདག་ཉིད་རྒྱུན་གཞན་

ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེས་ན་དུས་རྟག་ན་
 འབྲས་བུ་ཡང་རྟག་པར་འབྱུང་ལ། འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་
 པར་འབྱུང་རོ། །གཞན་ཡང་དུས་སྤྱོད་ལ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་འགོ་བ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཁས་སྤངས་པ་ན་
 རོན་གྱིས་འབྲས་བུ་ཡང་ཁས་སྤངས་པར་འབྱུང་ཏེ། འདི་ལྟར་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་དམིགས་ནས་
 འདི་ནི་འདིའི་རྒྱུ་འཁེས་རྣམ་པར་འཛེག་གི་འབྲས་བུ་མཐོང་བ་མེད་པར་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ལ་
 ནི་རྒྱུ་འཁེས་སྤྱད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་རྣམ་པར་འཛེག་པ་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་པ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་འཁེས་
 འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འབྱུང་ལ། འབྲས་བུ་ཡིན་ནའང་ཐུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་འདི་རྟག་པར་མི་
 འབྱུང་རོ། །གལ་ཏེ་དུས་འགོ་བ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྱུང་ན། དེ་ལྟར་ན་དུས་ནི་སྤྱར་འབྲས་བུ་ལ་བྱ་
 བ་མི་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སྤངས་ནས་འབྲས་བུ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འབྱུང་
 བར་བྱ་དགོས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ན་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་རྣམས་སྤྱར་གྱི་གནས་སྐབས་ལས་རྣམ་པར་
 འབྱུང་བ་ན་ཐུ་གུ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་གཞན་གྱི་རྒྱུ་འབྱུང་བར་མཐོང་གི་རྣམ་པར་མ་འབྱུང་
 བར་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་སྤྱར་ལས་རྣམ་པར་དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་

ཏྲག་ཅེས་བྱར་ཡོད་པ་མིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དུས་ཏྲག་པར་མི་རིགས་སོ། །ཅི་སྟེ་དུས་རྒྱུ་པར་མི་འགྱུར་
 བར་ཁས་ལེན་ན། འགྱུར་བ་མེད་པའི་དུས་ཏྲག་པ་གང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་དེ་ནི་རྒྱ་
 ལས་མ་བྱུང་བ་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ་རྒྱ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་འབྲས་བུ་འགོ་བ་
 ལྷ་ཚོགས་པ་རྒྱལ་ས་ནི་མི་ཏྲག་ལ། དུས་ནི་ཏྲག་པའི་ཕྱིར་གཞན་དུ་འགྱུར་ལ། གང་གཞན་ཡིན་པ་དེ་
 ནི་ཕན་ཚུན་མ་རིག་པ་དང་སྟོན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། བ་ལང་དང་རྟ་བཞིན། དེས་ན་རྒྱ་ལ་
 སྟོས་པ་མེད་པར་འབྲས་བུ་རང་ཉིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་དུས་ནི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལོག་པར་འགྱུར་ཏེ།
 རྒྱའི་བྱ་བ་ཅི་འདྲ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལས་ཀྱང་དུས་རྒྱུར་མི་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་རྒྱའི་དངོས་པོ་
 དུས་ཏྲག་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་ཇི་སྟེ་བྱར་ན་མི་ཏྲག་པར་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ནམ་ཡང་རྒྱ་
 དང་འབྲས་བུ་གཉིས་གཅིག་ཏྲག་གཅིག་མི་ཏྲག་པར་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། རྩལ་སྤྲ་རབ་སྤྲ་བ་རྒྱལ་ས་ན་རེ། ས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་
 རྒྱལ་ས་ཏྲག་ཅིང་། དེ་དག་མ་མཐོང་བའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་ནས་རྩལ་སྤྲ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་འབྲད་
 པས་རིམ་གྱིས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་ཚོམ་ཞིང་། མཐར་འབྲས་བུ་སྤྲ་ཚོགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་

ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྩལ་སྤྲོད་རྣམས་ཕན་ཚུན་སྤྲད་པས་འབྲས་བུ་ཚོམ་ན་བདག་
ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲད་དམ་ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྲད། ཆ་འགས་སྤྲད་ན་སྤྲད་པའི་ཆ་གང་ཡིན་པ་དེ་
འབྲས་བུའི་རྒྱར་འབྱར་ལ་མ་སྤྲད་པའི་ཆ་རྒྱར་མི་འབྱར་རོ། །རྩལ་སྤྲོད་གང་གི་སྤྲད་པའི་སྤྱོད་གས་འགའ་
རྒྱ་ཡིན་ཞིང་མ་སྤྲད་པའི་སྤྱོད་གས་འགའ་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་འབྱར་བ་དེས་ན་རྩལ་སྤྲོད་དེ་ནི་སྤྲད་མ་སྤྲད་རྒྱ་
ཡིན་མིན་སྒྲ་ཚོགས་སམ་དུ་མའི་ངོ་བོར་འབྱར་ལ། སྒྲ་ཚོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རིམ་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་དུ་རྟག་པར་མི་རིགས་སོ། །ཅི་སྟེ་རྩལ་སྤྲོད་ལ་ཆ་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
སྦྱོར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་རྩལ་སྤྲོད་གྱི་ཆ་གས་མེད་པའི་དབྱིབས་རྒྱུ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་བུ་ཡན་
ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་འབྱར་ཏེ། རྩལ་སྤྲོད་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདྲིས་
པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་རྩལ་སྤྲོད་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་ཅན་ཡང་དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་
འདས་པར་འབྱར་རོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་པར་འབྱར་བས་རྒྱ་རྩལ་སྤྲོད་གྱི་དབྱིབས་རྒྱུ་པོ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་ལ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེས་ན་བདག་ཉིད་ཀྱན་གྱིས་སྦྱོར་བ་
རྩལ་སྤྲོད་རྣམས་ལ་མི་འཐད་དོ། །ཡང་གང་གི་ཆོ་རྩལ་སྤྲོད་རྣམས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་

སྒྱུར་བ་དེའི་ཆེ་རྒྱལ་སྤྱན་གཅིག་གི་གོ་སའི་གནས་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཟླ་བོའི་རྒྱལ་སྤྱན་གཞན་གྱི་གོ་
སར་ཡང་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་རྒྱལ་སྤྱན་དང་འབྲས་བུ་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་བོད་ཆོད་མཉམ་པར་
མི་འདོད་པས་ཡན་ལག་ཅན་དབང་བོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཉེས་པ་མེད་མོད། སྒྲ་ཚོགས་རྟག་
པར་མི་རིགས་ཞེས་པ་སོ་ན་འདུག་གོ། །འདིར་འབྲས་བུ་རྩྭ་པའི་དུས་ན་ཉེས་པ་འདིར་འབྱུང་གི།
འབྲས་བུ་རྩྭ་པའི་སྒྲ་རོལ་ན་ནི་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་རྣམས་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་པ་
མེད་དོ་ཞེ་ན། གནས་སྐབས་དེར་ཡང་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་ན་
རྒྱལ་སྤྱན་གྱིས་ཤར་ལ་བལྟས་པའི་ངོས་གང་ཡིན་པ་དེས་རྒྱབ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་གཞན་རྣམས་
ལ་བལྟ་བར་འབྱུང་ལ། དེ་རྟུན་སྤྱད་པའི་ཆེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱད་པས་རགས་པ་མི་
བརྩམ་པར་འབྱུང་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་སྤྱན་གང་ལ་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཤར་གྱི་ཆ་ཡང་ཡོད་ལ་
གང་གི་རྟུར་ན་རྒྱལ་ལ་ཕྱོགས་ཡོད་པ་དེའི་ལྷགས་ལ་རྒྱལ་དེ་རྒྱལ་སྤྱན་མིན་པར་བསྟུན་དེ། ཤར་ལ་
སོགས་པར་ཕྱོགས་པའི་ཆ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཁང་བཟངས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ་སྟུམ་དུ་དགོངས་
སོ། །གལ་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་ཆ་ཤས་མེད་པར་གྱུར་ན། ཡུལ་གཞན་དུ་མ་མཐོང་བའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་

ནས་འགོ་བ་མེད་ཅིང་། དེ་མེད་ན་རྩལ་སྤྲོད་གཞན་དང་སྤྲད་པ་མེད་པས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་བརྩམ་
པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ལུས་དང་ལྡན་ཞིང་འགོ་བ་ལ་མཛོན་དུ་སྤྱོད་གས་པའི་དོན་གྱིས་མདུན་
གྱིས་སྤྲོད་སྤྱོད་གས་ལེན་ཅིང་རྒྱབ་ཀྱིས་གཏོང་བར་འགྱུར་བ་ལས་འགོ་བ་པོའི་འགོ་བར་རྟོག་པ་ཞིག་
ན། གཏོང་ལེན་དེ་དག་གཉིས་ཆ་ཤས་མེད་པའི་རྩལ་སྤྲོད་གང་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡུལ་གཞན་
དུ་འགོ་བ་པོར་ཡང་མི་འགྱུར་བས་དེ་མེད་པས་འབྲས་བུ་རྩམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྩལ་སྤྲོད་ཡོད་པ་མི་
འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་རྩལ་སྤྲོད་རབ་རྟག་པ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟའི་མིག་གིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཆ་ཤས་མེད་པའི་རྩལ་སྤྲོད་གང་ལ་དང་པོ་མདུན་གྱི་ཆ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། མདུན་རྒྱབ་
གཉིས་ཀྱི་བར་དཀྱིལ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ལ། ཐ་མ་རྒྱབ་ཀྱི་ཆ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ནི་མི་མཛོན་པའམ་
གཟུང་དུ་མེད་པ་ཡིན་ལ། མཛོན་དུ་མེད་ཅིང་བལྟ་བུ་མེད་པ་དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་གིས་མཐོང་བ་མི་
རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་རྩལ་སྤྲོད་རྒྱ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་ལྟ་བུ་སྐྱེས་པས་ས་བོན་འཛིག་པ་བཞིན་འབྲས་བུ་
ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་སྐྱེས་པ་ཡིས་རྒྱ་རྩལ་སྤྲོད་བཞིག་པར་འགྱུར་ལ་དེས་ན་རྒྱ་རྩལ་སྤྲོད་ནི་རྟག་པ་
མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་རྒྱའི་རང་བཞིན་ཡང་མི་འཛིག་ལ། འབྲས་བུ་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྐྱེད་

བར་ཡང་བྱེད་དོ་སྟེ་མ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡུལ་གང་ན་རྒྱ་རྩལ་སྤྲོད་ཡོད་པའི་ཡུལ་དེ་ན་འབྲས་བུ་ཡན་ལག་
 ཅན་གྱི་རྩལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ཡུལ་གོ་ས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་བུམ་པ་དང་སྒྲུལ་བུ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་ཡང་མི་
 འབྱུར་རོ། །འདི་ལས་ཀྱང་རྩལ་སྤྲོད་ཏེ་ག་པ་མེད་དེ། རྩལ་སྤྲོད་རབ་རྣམས་ནི་རྩལ་སྤྲོད་གཞན་ལ་བདག་
 ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཇུག་པ་མེད་པས་རྩལ་སྤྲོད་རྣམས་ནི་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ཐོགས་
 ལྡན་དངོས་པོ་ཏེ་ག་པར་ནི་གང་དུ་འང་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན། གང་གི་ཕྱིར་
 རྩལ་སྤྲོད་ཏེ་ག་པ་མེད་པ་དེས་ན་ནམ་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་རྩལ་སྤྲོད་ཏེ་ག་པར་མི་གསུང་སྟེ། རང་
 ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྩལ་བརྒྱད་ཀྱི་རྩལ་
 སྤྲོད་རབ་མི་ཏེ་ག་པ་ནི་བུམ་པ་བཞིན་དུ་བཏགས་པས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཚོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་
 གནས་ཀྱི། རྒྱ་མེད་པའི་ཡན་གར་བར་གནས་པ་མེད་པས་སོ་སོར་རྩལ་སྤྲོད་རབ་ཀྱི་སྒྲུས་བརྗོད་དུ་མེད་
 དོ། །ལྔ་པ་ལ། རང་སྡེའི་ཐར་པ་ཏེ་ག་པ་དགག་གཞན་སྡེའི་བདག་གི་རང་བཞིན་གྱི་ཐར་པ་དགག་པ་
 གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། འདིར་རང་གི་སྡེ་པ་བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ན་རེ། རྩལ་སྤྲོད་ཏེ་ག་

པ་མེད་མོད། གང་ཞིག་རྟག་པར་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཡོད་དེ། ཅི་སྐད་དུ། དག་སྒྲིང་དག་མ་སྒྲིས་པ་དང་
མ་བྱུང་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་ནི་ཡོད་དེ་ཞེས་གསུངས་ལ། ཆོས་འདུས་མ་བྱས་པ་རྣམས་ནི་རྟག་
པའོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟག་ཅིང་ལམ་བདེན་གྱིས་འཐོབ་པར་
བྱ་བ་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྒྲིབ་གཉིས་འགོག་པ་ལ་ཚུ་འགོག་པའི་ཚུ་ལོན་ལྟར་གོགས་བྱེད་པ་ཞིག་
ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་འབྱུང་གི་མཆོག་ཐོགས་སུ་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་གསུམ་པ་ཞེས་གསུང་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འཆིང་བ་ནི་
ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་སྟེ་བཅིང་བྱ་ལ་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པས་སོ། །བཅིང་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་
བདེན་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་སོ། །དེ་དག་ལྟོག་པའི་ཐབས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་
པ་སྟེ་འདིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་པ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་ཀྱན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེ་ལྟོག་པ་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཐར་པ་ནི་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་
དམིགས་པར་རིགས་ན་དེ་ལས་འཆིང་བ་དང་ཐར་པའི་ངོ་བོ་ལ་ཕན་པའི་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་ན་དེ་

གང་ལས་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔག་ གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འབྱུང་བ་མེད་པ་དེས་ན་
 མྱུང་འདས་དེ་མ་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་
 ཐར་པ་ཞེས་མི་བརྗོད་དོ། །ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་ནི་རྒྱ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ།
 དེའི་དོན་དུ་ཐར་པ་དོན་གཞན་བརྟགས་པ་དོན་མེད་དོ། །བདེན་པ་གསུམ་པའི་སྐྱེ་བ་རྗོད་པ་འང་མི་
 འགལ་ཏེ། ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་སྤར་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་བདེན་པ་གསུམ་པའི་སྐྱེས་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དེ་ཕྱང་པོ་འམ་གང་ཟག་གཅིག་ལ་
 བརྟེན་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གང་སྐྱུག་བསྐྱུལ་འདི་མ་
 ལུས་པར་རབ་ཏུ་སྤངས་པ་བསལ་བ་ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འགགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་
 ལུབ་པ། སྐྱུག་བསྐྱུལ་ཡང་ཉིང་མཚམས་མི་སྦྱར་བ་དང་ཉེ་བར་མི་ལེན་པ་འདི་ནི་ཞི་བ། འདི་ནི་གྲ་
 རོམ་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྱང་པོ་འི་རྒྱན་སྤངས་པ། སྟེད་པ་ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགགས་
 པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཞེས་པའི་ལུང་འདི་ལས་ནི། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་
 ཕྱང་པོ་རྣམས་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

།གལ་ཏེ་ཡོད་ན་མདོ་དང་འགལ་བ་དང་། རྩ་དན་ལས་འདས་པ་འཁོར་བ་ལས་མ་འདས་པར་འགྱུར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟེན་གང་དུ་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་བ་ཟད་པས་རྩ་དན་ལས་འདས་པར་གྱུར། ཡུང་པོ་འཕ་
གང་ཟག་གང་ཡང་མ་མཐོང་བ་དེར་བརྟེན་པ་རྩ་དན་ལས་འདས་པ་གང་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར། དེའི་
ཕྱིར་རྩ་དན་ལས་འདས་པ་རྟག་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་དངོས་པོ་དང་། བདག་མེད་པ་སྤང་བ་
གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་རྣམས་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་རྩ་དན་ལས་འདས་པ་ན་རྟེན་མེད་
པས་ཐར་པ་མེད་པའི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱེས་བུ་ཐ་དད་དུ་ཤེས་པ་ལས་
ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་འདུག་པའི་རིམ་པ་སོགས་ལས་རྣམས་འགྱུར་གྱི་ཆོགས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཞི་བས་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེས་བུ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་གནས་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་བའི་
བདག་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཁྱེད་ཀྱི་གྲོལ་བའི་བདག་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་པར་བཏགས་པ་དོན་མེད་དེ། ཤེས་པ་
ནི་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་ཡིན་ན། གྲོལ་བའི་ཆོ་ཡུལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་
ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་རྣམས་འགྱུར་གྱི་ཆོགས་ཐམས་
ཅད་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ནས་སྒོས་ཞེན་པའི་དོན་ལ་སྐྱེས་བུས་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་ལོངས་སྤྱོད་དོ།

།གང་གི་ཆོ་སྐྱོས་བྱ་དང་ཡོན་ཏན་ཐ་དད་དུ་ཤེས་པས་སྐྱོས་བྱ་ཡུལ་ལ་སྲིད་པ་དང་བྲལ་ཏེ་ཐར་པར་
གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་སྐྱོས་བྱ་ལ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་ཞེས་པ་ཡོད་པར་བཏགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་
ཡོད་དེ། ལོངས་སྤྱོད་བྱ་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཆོག་ས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞི་
བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེའི་ཆོ་སྐྱོས་བྱ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་རག་གོ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་མེད་
པའི་སྐྱོས་བྱ་ཡོད་པར་བཏགས་པ་འང་གསལ་བར་ཡོད་པ་མིན་པ་དང་མཚུངས་ཏེ། མེད་དང་ཆ་བ་ལྟར་
སྐྱོས་བྱ་དང་ཤེས་པ་ནི་རང་བཞིན་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཤེས་
པ་དངོས་མེད་ཀྱང་དེའི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཐར་པའི་ཆོ་རྟེན་བདག་
གཅིག་ཡོད་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ས་བོན་ཡང་སྲིད་པ་ཡོད་པ་ཞིག་ན། དེའི་ཆོ་ཤེས་པ་
ཡོད་པ་མེད་པས་དེ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་བདག་མེད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཡང་མི་
སྲིད་དོ། །གལ་ཏེ་གྲོལ་བའི་བདག་མེད་ན་ཐར་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་འདི་མི་འཇིག་པར་འགྱུར་
བས་མི་འདོད་པ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཤེས་པའི་ཆོ་ཐར་པ་ཡོད་པའི་འཇུག་པ་དང་
དེའི་རྣམ་པ་ཡོད་ན་དེར་བརྟེན་པའི་སྲིད་པའི་འཇུག་པ་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད་ཅེས་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བར་

འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ཐར་པའི་ཆོ་རྟེན་ཤེས་པ་དང་དེའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མེད་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྲིད་པ་
 ལ་འཇུག་མི་འཇུག་གི་བསམ་པ་འང་འཐད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ས་བོན་ཆོག་ན་དེ་ལ་
 བརྟེན་པའི་མུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་མི་འཇུག་པ་བཞིན་དུ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་གི་རྒྱན་
 ཅམ་ཞིག་ཀྱང་མི་འཇུག་པར་ཐར་པར་རིགས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཟག་བཅས་
 ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་མ་ལུས་པ་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་དུ་འགགས་པས་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལས་ཐར་པའི་
 བྱང་འདས་ཐོབ་པའི་མི་རྣམས་ལ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་ན་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་འང་
 བདག་ཟད་པ་ལགས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའི་གྲོལ་བའི་བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་སྤང་པོ་མ་
 ལུས་པ་འགགས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་མེད་ཅིང་། སྤང་པོ་ལ་མ་བརྟེན་པར་
 གཞན་ལས་ཏེ་རྒྱ་མེད་པའི་བདག་རྟག་པ་ཡོད་པ་མིན་པར་རིགས་པས་ངས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་
 ཐར་པའི་ཆོ་བདག་རྟག་པ་ཡོད་ན་སྤར་དང་བྱུད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་མི་ལྡོག་པར་འགྱུར་ལ།
 བྱུད་པར་ཡོད་ན་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། རྩོད་པ་དགོད་པ་དང་
 ། ལན་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་ན་གྲོལ་བའི་བདག་ཀྱང་མེད་

ཅིང་དོན་དམ་པའི་མིང་ཅན་མུ་ངན་ལས་འདས་པའང་འདྲ་བྱེད་རྣམས་སྐར་མི་འབྱུང་བས་སྐྱུག་ཀྱན་
 ཟད་པ་ཙམ་དུ་སྐྱེ་ན། དེ་འདྲ་བའི་དོན་དམ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེའི་ཕྱིར་བདག་ལེགས་སུ་
 འདོད་པས་འཇིག་རྟེན་པ་འདི་ཉིད་ཁས་སྦྱང་བར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་ཁས་སྦྱང་བྱ་མ་
 ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་བྱམ་པ་དང་སྐྱམ་བུ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་བྱུང་བ་དེ་ཅིག་ཡོད་
 ཅིང་། དམ་པའི་དོན་ལ་འཁོར་འདས་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་མིག་ནད་བྱུང་དུ་
 དོགས་པས་མིག་འབྱིན་པ་རྗེས་སུ་མི་སྐྱབ་ཀྱི། ནད་སེལ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་སྐྱུག་
 བསྐྱལ་ལ་ཡོད་འབྱུང་བས་ཀྱང་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཙམ་བཏང་བ་མཆོག་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་མེད་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དངོས་པོ་རྟག་པ་དགག་པ་སྒྲིམ་པ་བསྟན་
 པ་སྟེ་རབ་བྱེད་དགུ་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། ༥ །གཉིས་པ་ལ་བདག་དགག་པ་དང་། བདག་མེད་ལ་
 ཆད་པའི་ཉེས་པ་སྦྱང་བ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ལ་སོ་སོར་དགག་སྐྱུར་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་ལྟ་
 ཡོད་པའི་དང་པོ། བྱེ་བྲག་པའི་བདག་དགག་པ་ལ། རོབ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི། དང་
 པོ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན། མུ་ངན་ལས་འདས་པར་དེ་མ་

མཐོང་བས་ཆད་པས་འཇིགས་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པ་འདི་ཉིད་སྒྲའི་ཞེས་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཞིག་
ན། བདག་རང་གི་ངོ་བོས་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དེ་ངེས་པར་སྐྱེས་པ་འཇ་བྱད་མེད་མ་
ཅིང་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བྱུང་སྟེ། རྟོག་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ལུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ནི་བདག་གཉིས་སྒྲ་
སྟེ། འདི་ལྟར་ནང་དང་ཕྱིའི་བདག་གོ། །དང་པོ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཁོང་ན་གནས་ཤིང་དབང་པོའི་ཚོགས་ཡུལ་
ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་རར་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དགེ་མི་དགེའི་འབྲས་བུ་
ཟ་བ་པོར་གྱུར་པའོ། །ཕྱིའི་བདག་ནི་ལུས་དང་དབང་པོ་འདུས་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ནང་གི་བདག་ལ་ཕན་
འདོགས་པའོ། །གལ་ཏེ་ནང་གི་བདག་བྱད་མེད་དུ་རྟོག་ན་རང་གི་ངོ་བོ་མི་དོར་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཆོ་གཞན་དུ་བརྗེས་ཀྱང་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པས་རྟག་ཏུ་བྱད་མེད་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་དེ་ལྟར་ཡང་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། འཆོལ་བར་ཡང་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱད་མེད་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བདག་གི་ཡོན་ཏན་
དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་གི་ཆོ་ནང་བདག་བྱད་མེད་མ་ཡིན་ལ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་
གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ལ། མ་ཅིང་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ་མི་ཤེས་པ་གཏི་མུག་གི་
དབང་འབའ་ཞིག་ལས་ཁྱོད་བདག་ནི་པོའོ། མོའོ། །མ་ཅིང་ངོ་སྟོམ་དུ་སེམས་ཏེ། དཔེར་ན་ཐག་པ་

རང་གི་ངོ་བོ་མ་ཤེས་པས་སྒྱུ་ལ་དུ་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྦྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱི་རི་རྟགས་
ཡིན་ལ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ནང་གི་བདག་ཀྱང་སྦྱིས་པ་སོགས་སུ་རྟོག་གོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་རི་
བདག་ལུས་ཚྭ་ཁྱེད་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིན་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་ཕོ་མོ་མ་ནིང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་ན་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་ཁྱེད་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟགས་ངེས་
པར་འབྱུང་ལ། རུར་རུར་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡོད་པས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་ཕོ་མོ་ལ་
སོགས་པའི་རྟགས་དམིགས་པར་འབྱུང་ན། འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཅི་
སྟེ་ཕྱི་རི་བདག་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཕོ་མོ་མ་ནིང་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་མི་རིགས་སོ།
།ཁྱོད་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕོ་མོ་ལ་སོགས་སུ་འདོགས་པས་ཐལ་བ་མཚུངས་སོ་ཞེ་
ན། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ལ།
རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་འང་འབྱུང་ལ་འཁོར་དང་སྒྱུ་མའི་སྦྱིས་པ་དང་བྱུད་མེད་སོགས་ལྟར་རྟགས་མེད་པ་
ཕྱིས་རྟགས་དང་ལྡན་པ་མི་འགལ་བས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟགས་ངེས་པའི་ཉེས་པ་མེད་
དོ། །ཁྱེད་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྒྲིམ་ལ་རང་བཞིན་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་མི་རིགས་པས་

རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྟགས་ངེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་མེད་ཆ་
བ་ནི་འགའ་ལ་འང་ཆ་བ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་སྟེ། བདག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་སྐྱེས་ཐུག་ཅིག་
གི་བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་གྱི་བདག་ཏུ་འང་འགྱུར་དགོས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རང་འཛིན་ཡུལ་གྱི་བདག་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངའི་བདག་མིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་རང་འཛིན་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་
ཏུ་ཆགས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རང་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དེ་
རང་གི་དངོས་པོ་བདག་མིན་ཏེ། ཀུན་གྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཡུལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་
མེད་ན་རང་འཛིན་དང་བདག་ལ་ཆགས་པ་འདི་གཉིས་རྒྱ་གང་ལས་འབྱུང་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་
ཚུལ་གྱིས་སྤང་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བདག་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཤིང་ཏའི་ཡན་ལག་རྣམས་
ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་ཏར་འདོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་རང་
བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྟོན་དང་སྐྱེ་བ་པོ་དང་ཤེད་ལས་
སྐྱེས་པ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་ཚོར་བ་པོ་ལ་སོགས་པ་བདག་གོ་སྟོམ་དུ་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་བདག་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་འཇུག་

ཕྱོག་གི་རྒྱ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་དེ། འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང་
ཕྱོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདག་མེད་ན་སྤྱི་ཞིག་དགེ་མི་དགའི་ལས་བྱས་ནས་དེའི་
འབྲས་བུ་མྱང་ཞིང་འཁོར་བར་འཁོར་བར་འགྱུར། སྤྱི་ཞིག་ཐར་ལམ་ལ་འབད་པར་བྱས་ནས་གྲོལ་
བར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་བདག་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བདག་ཆོ་རབས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཁོར་
བར་སྒྲི་ན། ཅི་བདག་འདི་ཆོ་རབས་གཞན་དུ་ལྷས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱི་རྗེས་སྤྱི་བྱད་དམ་མི་བྱད། མི་བྱད་
ན་ནི་ལྷས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱི་མི་བྱད་པའི་བདག་འཁོར་བར་བརྟགས་པ་དོན་མེད་དོ། །ཅི་སྤྱི་རྗེས་སྤྱི་བྱད་ན་སྤྱི་
བ་དང་སྤྱི་བར་ལྷས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་སྤྱིས་བྱུང་རྣམ་པར་འགྱུར་བར་འགྱུར་
ཏེ། ལྷས་ངེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་སྤྱི་བྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱོད་ཀྱི་བདག་དེ་ལ་ལྷས་ལས་གཞན་ཉིད་དུ་
མི་འཐད་དེ། ལྷས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་བས་རྗེས་སྤྱི་བྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ལྷས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་
བཞིན། ཏྲག་པ་ཉིད་དུ་འང་མི་རིགས་ཏེ། ལྷས་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷས་རང་གི་བདག་ཉིད་
བཞིན། གཉིས་པ་ལྷས་སྤྱི་བྱད་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་དངོས་དང་། ཞར་ལ་བདག་ཏྲག་པ་ལ་གནོད་
བྱེད་བརྗོད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་མེད་ན་སྤྱི་བྱད་མེད་པས་ལྷས་ཀྱི་གཡོ་བ་བརྒྱུད་

བསྐྱུམ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ན་དེའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟ་སྐྱུལ་བྱེད་ལྟ་སྦྱིན་ལྟར་ལུས་སྐྱུལ་བྱེད་ནང་གི་
བྱེད་པ་པོའི་སྐྱེས་བུའང་ཁས་སྦྱང་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེའང་མི་རིགས་ཏེ། ཤིང་རྟ་ནི་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་
ཁོ་ནས་སྐྱུལ་བར་བྱེད་ཀྱི་མི་ལྡན་པས་མ་ཡིན་ནོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་བདག་ཀྱང་
རིག་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཞིག་སྟེ། ཏུས་ལྟར་ལུས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་རིག་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་
དངོས་པོ་ལས་དངོས་པོ་གཞན་བསྐྱུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མི་སྐྱེ་སྟེ། ནམ་མཁའ་བཞིན་དེའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་
བརྒྱུད་བསྐྱུམ་ལ་སོགས་པའི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཏེ་བདག་ནི་བྱེད་པ་པོར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
ལུས་ཀྱི་གཡོ་བ་ལས་བདག་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པ་དང་མི་
ལྡན་པའི་སེམས་ལུས་ཀྱི་སྐྱུལ་བ་པོར་ཁས་སྦྱངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་སྐད་དུ་སྤྱར། སེམས་མ་
རྟོགས་པ་འགོ་སོགས་ལ། །གང་ཕྱིར་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་ལ། །མ་མཐོང་དེ་ཕྱིར་ལས་ཀྱན་ལ།
།ཡིད་ནི་དོན་པོར་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་བས་ན་ཁྱེད་ལའང་ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་
ན། ཁོ་བོས་ནི་སེམས་རིག་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཁས་མ་སྦྱངས་ཏེ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཕྱད་
པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་རིག་པ་ཡོད་པས་རྣམ་ཤེས་ལུས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ལུས་སྐྱུལ་བ་པོར་

འགྱུར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་བདག་རེག་པ་དང་ལྷན་པར་ཁས་མ་སྐྱངས་པས་མི་མཚུངས་སོ། །ཡང་ན་
སེམས་ནི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལས་སྦྱེས་པའི་རྒྱུད་གི་ཁམས་རེག་པ་དང་ལྷན་པ་
ཡིན་ལ་དེས་བསྐྱེད་བས་རྒྱུད་གི་ཁམས་རེག་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་རྟག་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་དུག་དང་མཚོན་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
གཞོད་པ་བྱར་མེད་དེ། དཔེར་ན་གཞོད་པའི་དོགས་པ་མེད་པའི་དོ་རྗེ་ནི་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་ཤིང་གི་སྲིན་བྱ་
ལས་བསྐྱུང་བྱར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་ལ་གཞོད་པ་སྐྱུང་བའི་མི་འཆོ་བ་ཆོས་སུ་
བསྟན་པ་དང་བདག་རྟག་པ་འདི་ལ་མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཅི་ཡོད་སྟུམ་སྟེ། འགལ་བ་ཁོ་ན་
ཡིན་པས་རྟག་པའི་བདག་ཁས་མི་སྐྱུང་བའམ་ཡང་ན་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཞིག་བརྗོད་དགོས་ན་དེ་ཡང་
མ་བརྗོད་པས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་བདག་རྟག་པའི་སྐྱུ་བ་བྱེད་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་
བདག་རྟག་པ་ཁོ་ན་སྟེ་སྟེ་བ་བྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་བྱེད་སྦྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པ་རྣམས་ནི་
ཆོ་རབས་གཞན་དུ་བྲན་པ་མི་རིག་ལ། བདག་རྟག་པ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ཆོ་རབས་གཞན་དུ་རྒྱ་བས་བྲན་
པ་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དེའང་མི་རིགས་ཏེ་འདི་ལྟར། འདི་ན་སྟེ་བ་སྐྱ་མ་ལ་མཚོན་བསྐྱུན་ཏེ་ཤི་བ་འགའ་

ཞིག་སྐྱེ་བ་འདིར་ཡང་སྔོན་གྱི་ཆའི་ཤུལ་ཆེན་པ་བྱུང་བ་མཐོང་ཞིང་སྐྱེ་བ་དྲན་ནས་སྔོན་ཁོ་བོའི་ལུས་
ལ་མཆོན་བསྟུན་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྔོན་གྱི་བྱུང་མཐའ་ཇེས་སུ་སྟོན་པ་མཐོང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་
སྔོན་ཁོ་བོ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཁྱོད་གྱི་བདག་རྟག་པར་སྟོན་ན།
སྔོན་བྱས་པའི་ལུས་གྱི་ཆའི་ཆེན་པ་མཐོང་ནས་སྔོན་གྱི་ལུས་གྱི་བྱུང་མཐའ་ཇེས་སུ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱོད་གྱི་ལུས་ཀོ་ཅིས་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ་རྟག་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྔོན་གྱི་ལུས་དང་ད་
ལྟར་གྱི་ལུས་སྐྱེ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་གྱི་ལུས་ལ་དམིགས་
ནས་སྔོན་གྱི་བྱུང་མཐའ་ཇེས་སུ་དྲན་པ་ལྟར། སྔོན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་
དང་ད་ལྟར་གྱི་བདག་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཇེས་སུ་དྲན་པ་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་བདག་
འདི་རང་གི་ངོ་བོས་སྐྱེ་བ་དྲན་པར་མི་རིགས་ཏེ། སེམས་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་སེམས་
པ་དང་ལྡན་པ་ལས་ཡིན་པར་རྟོག་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་གཏང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
འདི་ལྟར། སྟོ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་པ་ཅན་ཡོན་ཏན་དུ་ལྡན་པས་བདག་ཀྱང་གལ་ཏེ་ཤེས་པ་པོ་ཉིད་
ཡིན་ན། འོ་ན་བདག་དེའི་ཡོན་ཏན་སེམས་པ་ཅན་ཡང་བདག་སེམས་མེད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་སེམས་

པ་ཅན་མིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། བདག་མེད་སྟོ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་པ་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་
དེ་ནི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་ན་སྐྱེས་བུ་སྟེ་བདག་དེའང་རྟག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྟོག་གམ་བདག་འདི་བདེ་སྤྱད་བཏང་སྟོམས་སོགས་གྱི་
ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཆེ་འདི་ལྟར་བདེ་སྤྱད་བཏང་སྟོམས་སོགས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཐ་དད་པ་བཞིན་
དུ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་བདག་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་སྐྱ་ཆོགས་པར་མཐོང་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བདེ་
སོགས་ཡོན་ཏན་ཐ་དད་དུ་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་བདེ་སོགས་དང་
འབྲེལ་བ་ན་དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྐྱེས་པ་དེའི་ཕྱིར་བདེ་སོགས་མི་རྟག་པ་བཞིན་དུ་བདག་
ཀྱང་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འང་མི་རུང་ངོ། །འང་ཞེས་པས་བྱེད་པ་པོ་དང་བ་བ་པོ་དང་གཅིག་ཉིད་ལ་སོགས་
པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའོ། །གཉིས་པ་གྲངས་ཅན་གྱི་བདག་དགག་པ་ནི། གང་གི་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་
སེམས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེའི་ལྟར་ན་ཉེས་པ་འདི་འགྱུར་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་ཤེས་པ་ཡོད་
པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འདོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར། གལ་
ཏེ་ཡུལ་ལ་འོངས་སྟེད་བྱེད་སྐྱེས་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ན། འོ་ན་དེས་

ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་ལོག་ཅིང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རང་
གི་ངོ་བོ་རྟག་ཏུ་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གང་ལ་བྱད་ཤིང་མེད་པར་མེ་མི་འབྱུང་བ་དེ་ལ་མེའི་ཆེད་དུ་བྱད་
ཤིང་དོན་ཡོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་བྱད་ཤིང་མེད་པར་མེ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་བྱད་ཤིང་དག་གིས་དོན་
ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ནི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་རྒྱས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡུལ་
ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་བྱ་བའི་བདག་ཉིད་ནི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན།
གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་བྱ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། འདི་བྱ་བའི་ཆོས་ལས་མ་འདས་པར་འགྱུར་ལ།
དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་ལྟོན་ཤིང་གི་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱ་བ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པའི་གཡོ་བ་ནི་ལྟོན་ཤིང་མ་
ཞིག་པའི་གོང་དུ་འང་གཞན་དུ་གཡོ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བདག་ཉིད་
ཤེས་པ་ཡོད་པ་འདི་ཡང་རྣམས་སྐྱེས་བུ་མ་ཞིག་གོང་དུ་འང་མེད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།
ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ནི་སྐྱེས་བུའི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་བས་ན་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པ་དང་རྣམས་མ་ཞིག་གོང་དུ་གཡོ་བ་ཇི་བཞིན་དུ་རྣམས་ནི་རྣམས་

གཞན་ལ་མི་བརྟེན་ཅིང་རང་སྐྱེས་ནས་འཇིག་གི་བར་དུ་གཡོ་བ་མེད་ལ། ལོངས་སྤྱོད་པའི་བདག་
ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པའང་རྗེས་སྐྱེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེས་ན་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྤར་
སྐྱེས་བྱ་ཡོད་ལ། ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་ཤེས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པས། དེ་སྐབས་པ་ལ་མིག་ལ་
སོགས་པའི་བྱེད་པ་དོན་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྤར་ལ་ན་
ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པས་སྐྱེས་བྱ་ཡོད་དོན་ན། ཇི་ལྟར་ཡུལ་ལ་ལོངས་
སྤྱོད་པའི་ཆོ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐྱེས་བྱ་མ་མཐོང་བ་ལྟར་ཡུལ་ལ་ལོངས་མི་སྤྱོད་
པའི་ཆོ་ཡང་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐྱེས་བྱ་མེད་པས་དེའི་ཆོ་སྐྱེས་བྱའི་རྟེན་ཅན་རྒྱས་པའང་
མེད་དོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེས་བྱ་འདི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ལས་སྤར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་
རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་གནས་པར་རྟོགས་ན། བྱེད་ཅི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་གཞན་སྤར་ལ་
དུ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཁམས་མཐོང་ཞིང་། ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལས་གཞན་
ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་མཐོང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་ལྷགས་ཁྱབ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ལྷགས་ཀྱི་གོང་བྱར་འབྱུར་
བ་བཞིན་དུ་སྤར་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཁམས་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཤེས་པ་ཡོད་པ་གསལ་བའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་དེའི་

ཕྱིར་སྐྱེས་བྱ་རྣམ་པར་འགྱུར་ལ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བདག་ལ་རྟག་པ་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་
པོ། །གཞུང་པ་རིགས་པ་ཅན་གྱི་བདག་དགག་པ་ནི། གཞན་དག་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྐྱེས་བྱ་ནི་
ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བདག་གི་སྟོགས་རྩལ་སྤྲན་ཅམ་ཞིག་ཡིད་དང་ལྡན་
ལ། དེ་ལས་ཤེས་པ་སྐྱེ་རོ། །དེས་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ནི་ཡིད་ལྡན་པ་ཅམ་ཞིག་ལ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་
ལ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བྱ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་
ཡོད་ཡིད་ཅམ་ཞིག་ལ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱེས་བྱ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཆེ་བ་དེའི་ཕྱིར་བདག་དེའི་ངོ་བོ་ནི་
ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་མིན་པ་ལྟར་མཐོང་། རྩལ་སྤྲན་ཅམ་གྱི་སྟོགས་དང་ཤེས་པ་འབྲེལ་བས་སྐྱེས་བྱ་
ཤེས་པ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྩལ་སྤྲན་ཅམ་གྱི་ལན་ཚུ་དང་འབྲེལ་བས་གསྐྱེ་བྱེད་ལན་ཚུ་
དང་བཅས་པར་བརྗོད་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བདག་འདི་སྐྱེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་
ཡོད་པ་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བྱ་གཞན་གྱི་བདག་ལ་འང་རང་གི་རང་
ངམ་བདག་ཏུ་ཅིས་དེར་མི་རྟོགས། གཞན་གྱི་བདག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེབས་ནས་མི་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན།
གཞན་གྱི་བདག་དེ་ཉིད་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་རང་གི་བདག་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་མི་

འཐད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་ཐམས་ཅད་དུ་བྱབ་པ་མི་རིགས་སོ། །བཞི་པ་ཡོན་ཏན་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་
དགག་པ་ནི། འདིར་གྲགས་ཅན་པ་དག་རྩལ་སྒྲིང་སྒྲོབས་སུན་པ་གསུམ་ནི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དེ་གསུམ་
ཆ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་ནི་གཙོ་བོ་དང་། རྣམ་འགྱུར་སྐྱེད་པའི་ཆེ་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །གང་གི་
ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྐྱེས་བུ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་
རིགས་ན། ཇི་སྐད་དུ། རང་བཞིན་ལས་ཆེན་དེ་ལས་ང་རྒྱལ་ཏེ། །དེ་ལས་ཆོགས་ནི་རྣམ་པ་བཙུ་བྱག་
འབྱུང་། །བཙུ་བྱག་པོ་ནི་དེ་དག་རྣམས་ལ་ཡང་། །དེ་ཙམ་ལྔ་ལས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྔ། །ཞེས་པ་ལྟར་
རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་སྐྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། སེམས་མེད་པས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཤེས་པ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྒྲིབ་བའི་བྱངས་ཅན་དེ་དག་དང་ནི་སྦྱོན་པ་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། སློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་ཏེ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་རྟོག་ཐབས་སུ་སྒྲིབ་བའི་ཕྱིར་རོ།
།འདི་ལྟར་སེམས་མེད་པ་དང་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་སྒྲིབ་བ་ནི་ཤེས་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྩལ་
སུན་པ་སྒྲིང་སྒྲོབས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བྱིམ་ལ་སོགས་པ་
རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་བྱེད་ཤེས་ཀྱི། དེ་དག་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་བྱ་བ་རྣམས་པར་མི་ཤེས་

ཞེས་སྒྲུབ་འདི་ལས་མི་རིགས་པ་གཞན་ཅི་ཡོད་དེ།   འདི་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་བདག་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། བྱེད་བྱ་པ་དག་
བདག་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ལས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དང་། དེ་དག་གི་རྣམ་སྤྲིན་བྱ་བ་པོར་
ཡང་འདོད་དོ། །དེ་དག་གི་ཡང་བདག་རྟག་པ་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་བདག་འདི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ན་བྱ་
བའི་རྒྱ་ཅན་དུ་ཁས་སྦྱངས་དགོས་ཏེ། བྱ་བ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་ནི་བྱེད་པ་པོར་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་
བ་དང་ལྡན་པ་ལ་འདྲ་བ་ཏུ་བྱ་བ་མེད་དེ། བྱ་བ་བརྩམ་པའི་སྒྲུ་རོལ་ལས་བྱུང་པར་བྱུང་བཅད་ཀྱང་མེད་པ་ནི་
བྱ་བ་བྱེད་པ་མི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བདག་འདི་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་སོང་ཞིང་བྱ་བ་པར་འདོད་པ་ན་མ་
མནན་པའི་སྤྱོད་པས་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་དང་འདུག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བ་ཅི་
ཡང་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཉེས་པ་དེ་དག་གིས་འཇིགས་པས་བདག་བྱ་བ་མེད་པར་ཁས་ལེན་ན་བྱ་བ་མེད་
པ་བདག་ནི་མེད་པ་དང་མཚུངས་ཏེ། དངོས་པོ་ཡོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་
བྱེད་པས་ཡོད་པར་རྣམ་པར་འཇོག་གི། །བྱ་བ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་ནི་ནམ་མཁའི་མེ་ཏྲག་ལྟར་ཡོད་པར་
བཞག་མི་རུས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་བྱ་བ་མེད་པས་བདག་ནི་མེད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་

བ་ལ་བྱོད་རྒྱ་ཅིས་མི་དགའ་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགའ་
 བར་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་སྦྱིར་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་འདི་མེད་ཆ་བ་ལྟར་རང་གི་དེ་བོས་
 ཡོད་ན། ཀུན་ལ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སློ་ཐ་དད་དུ་མི་འབྱུང་བ་ཞིག་ན། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
 བྱེ་བྲག་པ་དང་གྲངས་ཅན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལས། ལུས་རེ་རེ་ཞིང་ཐ་མི་དད་པའི་བདག་ནམ་
 མཁའ་ལྟར་ཀུན་དུ་སོང་བར་མཐོང་དོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་ལུས་ཐ་དད་པ་དག་ཐ་དད་པར་བཏགས་པ་
 རྟེ། དཔེར་ན་སྒྲོད་ཐ་དད་པའི་རྒྱའི་དབང་གིས་སྒྲུབ་བ་གཅིག་ཉིད་ཐ་དད་པར་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 འདོད་དོ། །གཅེར་བུ་པ་ལ་ལས་སྒྲུབ་བུ་མཆུ་རིང་དང་གྲོག་མ་དང་སྒྲུབ་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་
 རྒྱུས་བུ་ལུས་ཀྱི་ཆད་ཇི་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁྱུ་པ་དང་རྒྱས་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།
 གཅེར་བུ་ལུས་ཀྱི་ཆད་བཞིན་དུ། སྒྲོག་ནི་ཁྱུ་དང་རྒྱས་པར་སྒྲུ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ལ་ལས་ནི་ཁྱུ་
 པ་དང་རྒྱས་པར་མི་བཟོད་པར་བདག་རྩལ་ཕྱན་ཅམ་ཞིག་དུ་མཐོང་ལ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
 བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་རྒྱུས་ཤིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་
 མཛོན་སྲུང་གྱིས་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་དག་གིས་ནི་བདག་རང་གི་དེ་བོས་མེད་པར་མཐོང་སྟེ། དེ་

ལྟར་ན་མཐོང་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོ་ཞེས་རྟོགས་སོ། །གཞན་
ཡང་གལ་ཏེ་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་གོལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར། འཁོར་བ་ན་ཉེར་འཆོ་
དང་བཅས་པའི་བདག་རྟག་པ་ལ་གཉེན་པོ་བསྒྲུམས་པས་གཞོད་པ་ག་ལ་ཞིག་སྟེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
གཞོད་པ་མེད་ལ། ཉེར་འཆོ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་གཞོད་པ་མེད་པར་ཉེར་འཆོ་སྤངས་
པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ག་ལ་ཡོད། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེས་ན་གང་གིས་བདག་རྟག་པར་འདོད་
པ་དེ་ལ་ཐར་པ་ཡོད་པ་མི་རིགས་སོ། །དེ་བས་ན་ཐར་པ་འདོད་པས་ནི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
ཁོ་ན་ཁས་སྤངས་པར་བྱ་སྟེ། རྟོན་འབྲེལ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཆད་པ་
མེད་པར་འབྱུང་བ་ན་རྒྱ་རྒྱེན་མ་ཆོང་བས་སྐྱེ་བ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་ཐར་པ་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་ཐར་པ་
འདོད་པའི་ཡ་མཚན་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཟད་པས་གོལ་བར་ཁས་སྤངས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་རང་བཞིན་ལ་ལྟོག་པ་མེད་
པས་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་བདག་ཅས་བྱ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བདག་མེད་དོ་
སྟམ་དུ་རྟོགས་ཏེ་བདག་འཛིན་སྤོང་བ་མི་རིགས་ཏེ། བདག་འཛིན་འཇུག་པའི་རྒྱ་བདག་མ་མཉམ་

པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་བཞིན། དེས་ན་བདག་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པས་བདག་
འཛིན་སྤངས་པའི་ངེས་པ་ལས་མུ་དན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་འདྲ་བར་བརྟན་པར་
འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐར་པ་འདོད་པས་བདག་མེད་པ་ཁས་སྤངས་པར་བྱ་སྟེ། བདག་མེད་པ་དང་
བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤྲོད་བས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་བདག་ཡོད་ན་གྲོལ་བའི་གནས་
སྐབས་སུ་བདག་འཛིན་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་འཇིགས་པས་ཐར་པའི་ཆོ་བདག་མེད་པའི་རང་བཞིན་
ཡོད་པ་ཉིད་དང་དེ་རྟོགས་གྲོལ་བར་ཁས་ལེན་ན། གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་སྤྲོད་བའི་བདག་གི་རང་
བཞིན་དེ་ནི་སྤྲུལ་འཁོར་བའི་ཆོ་ཡང་མེད་པ་མེད་པ་སྤྲུལ་ཡང་བདག་གི་རང་བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
འབྲེལ་པ་ཅན་གཞན་དང་མི་ལྟན་པར་རྒྱུད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཤེས་པ་མ་འབྲུལ་བས་གང་མཐོང་བ་
དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་གསེར་ལྷགས་དང་འབྲེས་པ་ན་རང་
གི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་གསལ་ལ། ལྷགས་དང་མ་འབྲེས་པ་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་དམིགས་
པ་དེ་ཉིད་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་འཁོར་བའི་ཆོ་ཡོན་ཏན་སོགས་གཞན་གྱི་དབང་
གིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་རྟོགས་ལ། གྲོལ་བའི་ཆོ་འབྲེལ་པ་ཅན་གཞན་དང་མི་ལྟན་པས་

རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ།   གྲོལ་བའི་ཆོ་ཡང་བདག་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར།   འཁོར་བའི་ཆོ་ཡང་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ།   །གཉིས་པ་བདག་མེད་ལ་
ཆད་པའི་ཉེས་པ་སྤང་བ་ནི།   གལ་ཏེ་བདག་མེད་ན་འདུ་བྱེད་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་འཇིག་པའི་རང་ཚུལ་
ཅན་རྣམས་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་ཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།   འཇིག་རྟེན་ན་མི་རྟག་པ་ཆད་
པའི་དོན་དུ་རྟོག་པ་མེད་དེ།   བསྐྱལ་པ་དང་པོ་ནས་ཞུགས་པའི་རྩ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་རྣམས་ད་དུང་དུ་ཡང་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།   །གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ཆད་
པའི་དོན་ཡིན་ན་ནི་ད་དུང་དུ་ཡང་རྩ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པ་རྣམས་རྒྱ་ཅིས་ཡོད་དེ་མེད་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།   །འདི་ནི་གདོན་མི་བྱ་བར་དེ་བཞིན་དུ་ཁས་སྦྱང་དགོས་ཏེ།   དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་མི་
རྟག་པའི་དོན་རྒྱུ་ཆད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ལྟ་བ་འདི་ནི་གལ་ཏེ་བདེན་པར་གྱུར་ན།   དེའི་ཆོ་སེམས་
ཅན་སྲུ་ལ་འང་གཏི་མུག་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།   མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་པའི་ཕྱིར་རོ།   །ཀྱང་ཞེས་པ་
བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཟུང་དོ།   དེའི་ཕྱིར་སྦྱིམ་མི་དགོས་པར་ཐར་
པར་འགྱུར་རོ།   །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བདག་རྟག་པ་ཡོད་པས་རྒྱ་དེས་འཇིག་

པའི་ཕྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཆད་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྟེ་མ་ན། དངོས་པོ་ཏྲག་པ་རྒྱ་རྒྱུན་
 ལ་རག་མ་ལས་པ་རྣམས་ནི་བོད་བྱའི་རྩ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་བཤད་ཟིན་ཏེ། །ཡང་ན་
 བདག་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་འདི་འགྲོ་བ་འཇུག་པའི་རྒྱུར་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་བདག་ཡོད་པར་གྱུར་
 ནའང་ཕྱི་དང་ནང་གི་གཟུགས་རྣམས་ནི་བདག་ལས་གཞན་ལས་འབྱུང་བར་སྒྲུབ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟོ་
 བྱ་མེ་ཤེལ་དང་ཉིམ་ཕྱད་པ་ལས་མེ་དང་། རྒྱ་ཤེལ་དང་ཟླ་བ་ཕྱད་པ་ལས་རྒྱ་དང་། ས་བོན་ལས་ཐུ་
 གུ་དང་། མེར་མེར་པོ་སོགས་ལས་མིག་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་
 གཟུགས་གཞན་ལས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལས་གནས་པར་ཡང་སྒྲུབ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་བྱུང་
 ཤིང་དང་སྒྲོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་མེ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གནས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
 ལས་རྣམ་པར་འཇིག་པར་ཡང་སྒྲུབ་སྟེ་བྱུང་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མ་ཆང་བ་ལས་སོ། །གལ་ཏེ་
 བདག་འགྲོ་བ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲེ་འཇིག་སོགས་དེ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པར་
 འགྱུར་ན་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་དོ། །གང་གི་ཆོ་ཏྲག་པ་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་པ་དེའི་
 ཆོ་ཇི་ལྟར་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་ས་བོན་བྱས་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལས་ཐུ་གུ་བྱས་པ་རང་

བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཚོད་པ་དང་ཕྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་མི་རྟག་ཅིང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་ཅིང་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་
དག་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མཁས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་རྟག་
པ་དང་ཆད་པའི་ངོ་རྗེའི་ཐོག་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
འཛམས་པ་འབབ་པ་དེ་ཡང་མཁས་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རིགས་སྒྲགས་ཀྱིས་ཆེས་
རྒྱ་དང་རིང་དུ་བསྐྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ས་བོད་མེ་དང་ཕྱད་པ་ལྟར། རྩ་གུ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུའི་
རྒྱུ་འབྱུང་པ་མེད་ན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་ལས་གང་གི་ཕྱིར་རྒྱ་ས་བོན་ལས་འབྲས་བུ་རྩ་གུ་ཞེས་བྱ་
བའི་དངོས་པོ་འབྱུང་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་རྒྱ་ས་བོན་ནི་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། གལ་ཏེ་རྩ་གུ་སྐྱེས་
ཀྱང་ས་བོན་རང་གི་ངོ་བོ་ལྷོག་པ་མེད་པར་གནས་ན་རྟག་པར་འགྱུར་བ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ས་བོན་གྱི་
དངོས་པོ་ལྷོག་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་རྟག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ས་བོན་དང་རྩ་གུ་དེ་གཉིས་ཀའང་
རང་གི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཀྱིས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྟག་ཆད་
སྟོང་ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་མར་སྒྲ་བའི་རང་གི་སྡེ་པ་རྣམས་ལ་འང་ཡོད་པས། དེ་

དག་ལའང་རྟག་ཆད་ཀྱི་ཉེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།   དེ་དག་གིས་ནི་རྒྱ་འབྲས་དོན་གཞན་དུ་
 ཁས་སྐྱངས་པས་འབྲས་བུ་འཛིག་པས་རྒྱ་ཆད་པའི་ཉེས་པ་མི་སྤོང་སྟེ།   བ་མིན་ཡོད་པས་བ་ལང་མ་
 ཤི་བར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།   །ཁོ་བོ་ཅག་གིས་རྒྱ་འབྲས་གཞན་མ་ཡིན་པས་འབྲས་བུས་འཛིག་པ་
 ན་རྒྱ་ཆད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ།   །གཞན་ཡང་དེ་དག་གིས་ནི་རྒྱ་འབྲས་དེ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་
 སྐྱངས་པས་རྟག་ཆད་ལས་མི་འདའ་སྟེ།   ཇི་སྐད་དུ། དངོས་པོ་ཁས་ལེན་ཡོད་ན་ནི། །རྟག་དང་ཆད་
 པར་ལྟ་བར་ནི། །ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དངོས་དེ་ནི། །རྟག་དང་མི་རྟག་འགྱུར་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བདག་དགག་པ་བསྒྲོམ་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་
 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། ༥ ། །དུག་པ་དུས་རྟག་པ་དགག་པ་ལ། རྟོགས་སྒྲ་མ་བརྗོད་
 པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། དུས་སྤྱོད་པ་དག་ན་རེ། བདག་རྟག་པ་མེད་དེ་ཞེས་སྤྱོད་པ་
 དེ་ནི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།   དུས་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ།
 །འདི་ན་ས་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་། ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་རྒྱ་གུ་དང་
 མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པ་དག་དུས་རྟག་ཏུ་མེད་པའི་བྱིར་དང་།   དེས་འགའ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པས་དུས་ཡོད་ཅིང་དེ་འདྲ་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་གྱིས་གསལ་
བར་བྱས་ཤིང་། དུས་གསུམ་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་དག་ལས་ཐ་དད་པ་རྟག་པ་ཞིག་ཡོད་དེ་ཞེས་
སྒྲུའོ། །གཉིས་པ་ལ། དུས་ཀྱི་དེ་བོ་དག་ག་ དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དག་ག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། འདས་མ་
འོངས་དག་ག་པ་དང་། ད་ལྟར་བ་དག་ག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། མ་འོངས་པ་རྗེས་སུ་བྱུང་པ་དག་ག་
འདས་པ་རྗེས་སུ་བྱུང་པ་དག་ག་ མ་འོངས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དག་ག་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། དུས་ཞེས་
བྱ་བ་དངོས་པོ་ཐ་དད་པར་བྱུང་པ་ཞིག་ཡོད་ན་དམིགས་དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་
སྒྲར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་དེ་བོས་རྣམ་པར་གཞག་མི་རུས་ཀྱི། དུས་གསུམ་དུ་གནས་པའི་
བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོའི་བྱེད་པར་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པར་འཛོག་དགོས་པས། དེ་དག་བཀག་
པའི་སྒྲོ་ནས་དུས་དག་ག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་མ་འོངས་པའི་དུས་མཚོན་པའི་དོན་དུ་མ་འོངས་པའི་བུམ་
པ་བཀོད་ལ། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་མཚོན་པའི་དོན་དུ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པ་
ཉེ་བར་བཀོད་དོ། །མ་འོངས་པ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་མ་ཕྱིན་པའོ། །འདས་པ་ནི་ད་ལྟར་བ་ལས་
འདས་པའོ། །ད་ལྟར་བ་ནི་བྱུང་ལ་མ་འགགས་པའོ། །དུས་གསུམ་པོ་པན་ཚུན་སྟོས་པས་རྣམ་པར་

གནས་ཏེ། གཉིས་པོ་མ་སྟོས་པར་རེ་རེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འོངས་པ་ནི་འདས་ད་ལྟར་གཉིས་ལ་མ་
སྟོས་པར་བཞག་མི་རུས་ཏེ། མ་འོངས་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ལས་ཡིན་ལ། གང་དུ་མ་འོངས་པ་འདས་པ་
ད་ལྟར་གཉིས་སུ་གདོན་མི་བར་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། རུས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་དེ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མ་འོངས་པའི་བྱམ་པ་ལ་ད་ལྟར་བའི་བྱམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།
འདས་པ་འང་མེད་དེ་གང་གི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་དང་མ་འོངས་པ་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཅིག་
ལ་གཅིག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་བྱམ་པ་ལ་འདས་ད་ལྟར་གཉིས་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདས་ད་ལྟར་གཉིས་ཀྱང་མ་འོངས་པར་མ་འོངས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱང་མ་འོངས་
པར་འབྱུང་རོ། །གང་ཆེ་འདས་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ཀྱང་མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་དུས་གསུམ་ཆར་མ་
འོངས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་འདས་ད་ལྟར་བ་གཉིས་མ་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་ན་གང་དུ་མ་འོངས་པས་མ་འོངས་
པར་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་དུས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་འདས་
པའི་བྱམ་པ་མ་འོངས་པའི་བྱམ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། མ་འོངས་པའི་ངོ་བོ་
མ་འོངས་པ་ལ་ཡོད་པས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་འདས་པ་དང་མ་

འདས་པའི་ངོ་བོ་མ་འདས་པ་ལ་ཡོད་ན། མ་འདས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་འདས་པའི་བུམ་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་འདས་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་འདས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་
མ་འདས་པ་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད། མ་འདས་པའི་བདག་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཛེག་ན།
འོ་ན་མ་འདས་པ་ཉིད་དུ་མི་སྲིད་དེ་གང་གི་ཕྱིར་ན་མ་འདས་པའི་དངོས་པོ་མ་འདས་པའི་བདག་དུ་
གནས་པ་དེའི་ཕྱིར་དུ་ལྟར་བར་འགྱུར་བས་སོ། །ཅི་སྟེ་མ་འདས་པའི་བདག་དུ་ཡོད་ཀྱང་དུ་ལྟར་བའི་
བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དུ་ལྟར་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གང་གི་རང་གི་བདག་ཉིད་གང་
ཡིན་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དེ་ནི་དུ་ལྟར་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པོ་སྟོན་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ན་ད་
ལྟར་བ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །མ་འདས་པ་ཡང་མ་འདས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ལྟར་བར་
འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་འདས་པ་མེད་པས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་དུས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་མེད་དོ། །བྱེ་བྲག་
དུ་སྐྱབ་གང་དག་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དག་མ་འདས་པའི་ཆེ་རྒྱས་སུ་ཡོད་ཅིང་
འདས་པའི་དུས་སུ་ཡང་རང་གི་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ལ། དུ་ལྟར་བ་ན་རང་ཡོད་ཅེས་སྐྱབ་དེ་དག་གི་
ལྟར་ན་དངོས་པོ་ཅི་ཞིག་མེད། མི་རྟག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་གི་ལུགས་ལ་དུས་

གསུམ་ཀུན་ཡོད་པ་ཉིད་དེའི་ལུགས་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ག་ལས་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་གང་གི་ངོ་བོ་དེ་ལྟར་
སློ་ལ་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཆོ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།
།དེ་ལྟར་ཡིན་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། གྱེ་མ་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག་ །སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པའི་
ཆོས་ཅན་ཡིན། །སྐྱེས་ནས་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །དེ་དག་ཟུར་དུ་ཞི་བ་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་དང་
འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་མ་འོངས་པ་མེད་པས་མ་འོངས་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
འདས་པ་ལ་ཡང་འདས་པ་མེད་པས་འདས་པ་མི་སྲིད་དེ། འདི་ལྟར་འདས་པའི་དུས་དེ་འདས་པའི་
རང་གི་ངོ་བོ་ལས་འདས་སམ་འོན་ཏེ་མ་འདས། ཅི་སྟེ་འདས་པ་ལས་འདས་པར་གྱུར་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ན་
འདས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་བརྒལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འོ་མའི་གནས་
སྐབས་ལས་འདས་པའི་ཞོ་ལ་འོ་མ་ཞེས་མི་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་འདས་པ་ལས་མ་འདས་པ་
འདས་པའི་བྱ་བས་མི་སྟོང་བ་ཡིན་ན་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་འདས་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་
འདས་པ་ནི་འདས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་འདས་པ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
གལ་ཏེ་འདས་པ་གྲུབ་ན་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གནས་པ་འདས་པར་འགྱུར་ན། དེ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་

སྐབས་ཡིན་པས་མ་གྲུབ་པོ། །ཇི་ལྟར་ན་འདས་པའི་བདག་ཉིད་ལ་གནས་པས་འདས་པར་འགྱུར།
 གསུམ་པ་ལ་མ་འོངས་པ་རྫས་གྲུབ་སྐྱེ་བ་དག་ག་ མ་འོངས་པ་དངོས་པོར་མེད་པ་དག་ག་ འབྲས་བུ་
 ཡོད་མེད་དུ་སྒྲིབ་དག་ག་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་གང་དག་ དུས་གསུམ་པོ་རྫས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲིབ་བསྐྱགས་པ་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། མ་འོངས་པ་ཡོད་པ་
 དེ་སྐྱེས་པའམ་མ་སྐྱེས་པ་ཞིག་ལ་རྟོག་གང་། གལ་ཏེ་མ་འོངས་པ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ཞིག་ཡོད་པར་
 རྟོག་ན་ཇི་ལྟར་ན་ད་ལྟ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་གྱི་བུ་མ་པ་བཞིན། ཅི་སྟེ་མ་
 འོངས་པ་དེ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པར་རྟོག་ན། མ་འོངས་པ་རྟག་པར་འགྱུར་རམ་ཅི་སྟེ་རྟག་པ་ཁོ་
 བར་འགྱུར་ཏེ། མ་སྐྱེས་ཤིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བྱེད་རང་འདོད་པའི་མུང་འདས་བཞིན། གལ་ཏེ་མ་འོངས་
 པ་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་ལྟར་མི་འཇིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ད་ལྟར་བའི་
 གནས་སྐབས་སུ་འདྲིན་པ་ན་མ་འོངས་པ་འཇིགས་པས་མི་རྟག་ན། གལ་ཏེ་རང་གི་དོ་བོ་ཉམས་པ་
 ཡོད་པས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ན། འདས་པ་ལ་རང་གི་དོ་བོས་འཇིག་ཅིང་ཉམས་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ནི་རྟག་པར་ཅིས་མི་དཔོག་སྟེ་རྟག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་

ཟ་བས་ན་དུས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་དུས་གསུམ་ཀ་ལ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་འདས་པ་
དང་། ད་ལྟར་བ་འདི་གཉིས་ནི་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། ད་ལྟར་བ་ནི་རང་གི་རང་བཞིན་མ་
ཉམས་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། མི་རྟག་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་འབྲེལ་བར་ད་ལྟར་བར་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །འདས་པ་ནི་ཞིག་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཞིག་ཟེན་པ་ནི་ཡང་ཞིག་པར་ཡིན་ཏེ་དགོས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་དང་རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་བྲག་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདས་ད་ལྟར་དེ་དག་ལས་
གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་པ་མ་འོངས་པ་དེ་ལ་མི་རྟག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ནི་དངོས་པོ་སྐྱེས་
པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པ་ལ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་དང་བྲལ་བའི་
ནམ་མཁའ་སོགས་ལ་དུས་གསུམ་རྟག་པ་མི་རིགས་པ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བཅས་
པར་སྤྱོད་པ་ལ་མི་རྟག་པ་མེད་པས་དུས་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་མ་འོངས་པ་ཡོད་དེ། རྟེན་ཡོད་ན་ཕྱིས་
སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྤྱར་མེད་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཕྱི་དང་
ནང་གི་དངོས་པོ་གང་ཞིག ཕྱིས་སྐྱེ་དང་རྟེན་ལས་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མ་སྐྱེས་པའི་སྤྱར་ནས་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོར་བྱུང་བ་པ་དེའི་ཕྱིར་ཕྱ་སྤྱོད་

བ་སྟེ། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་སྒྲིབ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་གས་ལོག་པར་མི་འགྱུར་
བ་ཞིག་ན། དེའི་སྒྲིབ་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་སྤྱོད་གས་ཐམས་ཅད་དང་
འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་ན་ཏེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར།
བོང་བྱའི་རྒྱ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་ཉིས་པ་ཡོད་དོ། །འདི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་སྟེ་
བར་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་རྒྱ་དང་རྒྱུན་རྣམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་སྟེ། སྟེན་པར་བྱེད་
པ་དེ་མ་སྟེས་པའི་སྤྱར་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡོད་པ་སྟེ་ན་སྟེས་ཟིན་པའང་འབྱུང་བར་
འགྱུར་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱ་རང་ཉིད་ཕྱི་མཐའི་བར་དུ་སྟེ་བར་
འགྱུར་བས་འབྲས་བུའི་རྒྱུན་ཕྱི་མ་འཕྲུག་པའི་སྐབས་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མ་འོངས་
པ་ཡོད་དེ། རྣལ་འབྱོར་པའི་སྟོན་ནས་ཤེས་པ་དེས་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་ལུང་སྟོན་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་འོངས་པ་སྟེས་པའི་སྤྱར་ལ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་
རྣལ་འབྱོར་པས་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་མོ་
གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པའང་ཅིས་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་། གཉིས་ཀྱི་འང་རང་བཞིན་མེད་པར་

རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་ན་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དུས་
 གཞན་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། དེ་ཙམ་ལ་
 རྟོས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུས་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་
 འོ་ཞེས་ཐ་སྟད་བྱེད་པར་བྱེད་ཀྱི། ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་ལ་དོན་འགའ་ཞིག་
 གཟིགས་པའམ་གསུང་པ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་ཆོལ་བ་གང་ལ་མ་འོངས་པ་རང་གི་རོ་བོས་ཡོད་པར་
 གྱུར་པ་དེ་ལ་མ་འོངས་པ་རིང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་རང་གི་རོ་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།
 །དེ་ནི་འདོད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རིང་བ་རྣམས་གང་དག་ཅིག་ཅེན། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའོ།
 །ཆོས་ཉི་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་གང་དག་གཅིག་ཅེན། ད་ལྟར་བྱུང་བའོ་ཞེས་ཁས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
 ཏེ་འདིས་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་ཐུད་པས་ཆོས་མཉན་པའི་སྒྲོ་ནས་དབང་པོ་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་
 བའི་སྒྲིན་པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་བྱས་པ་མེད་ཀྱང་
 རང་གི་རོ་བོ་ཡོད་ན་དེ་བསག་པའི་དོན་དུ་ངེས་པར་སྡོམ་པའི་ངལ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་མེད་
 པར་ཡང་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ངེས་པར་སྡོམ་པས་ཆོས་དེ་ལ་བྱད་པར་བྱུང་བྱེད་བྱེད་ན་འང་བྱད་

པར་དེ་སྐར་མེད་གསར་དུ་བྱེད་པས་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་
གང་གི་ལྟར་ན་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་ཁས་སྦྱངས་པ་དེའི་ལྟར་ན་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་དུས་
གསུམ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟ་བུར་ན་འབྲས་བུ་སྐར་
ནས་ཡོད་ཆད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་སྐར་ནས་ཡོད་པ་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།
།འདི་ལྟར་གང་ལ་སྐར་ལ་དུ་དངོས་གཞན་མེད་པའི་ཐོག་མ་དང་། འོག་ལ་དུ་གཞན་མེད་པའི་
མཐའ་ཡོད་པ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ན་མི་རྟག་པ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྡེ་པ་གང་དག་མ་
འོངས་པ་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་ལ་སྐྱོན་མཐོང་ནས་མ་འོངས་པ་དངོས་པོར་མེད་པར་སྐྱ་བ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་
ཡང་མ་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པའི་སྦྱིམ་པ་མེད་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མ་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱེ་བ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གོལ་
བ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་མ་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་སྐྱེ་བ་འཕགས་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
བཅོམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་འདིར་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱིམ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །སྦྱིམ་པ་མེད་
པར་ཐར་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། མ་འོངས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། རྣམ་ཤེས་སྐྱེའོ་ཞེས་པ་མི་

རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་རྒྱུ་རྣམ་ཤེས་ནི་མ་འོངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ན་རྟེན་
མེད་པས་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་འདང་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་མེད་ན་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་
ཆགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་རྟེན་ཆགས་པ་མེད་པར་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་རྒྱ་མེད་
པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་འདོད་ཆགས་ནི་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་འད་སྐྱེ་
བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གི་སྐྱས་ཆགས་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་འབྱུང་བའམ། ཡང་ན་མ་
འོངས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དོན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། གངས་ཅན་པ་ནི་འབྲས་
བུ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྐྱེ་སྟེ། མེད་པ་བསྐྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་རུས་པའི་ངོ་བོར་
གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། རུས་པས་རུས་པ་བསྐྱེད་པས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ཉེས་
པའང་མེད་དོ། །མེད་པ་སྐྱེ་ན་ནི་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ཁྱེ་
བྱ་བ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དག་རང་བཞིན་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པས་འཇིགས་པས་དུས་གསུམ་
ཆར་དུ་ཡོད་པར་རྟོག་ཅིང་། ཚོགས་པའང་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་གྱི། རྣམ་ཀྱི་འབྲས་
བུ་ཅན་མ་ཡིན་ལ། དུས་གསུམ་ཆར་དུ་གནས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ནི། རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་ཚོགས་

པས་ད་ལྟར་བའི་གནས་སྐབས་ཙམ་དུ་བྱེད་ཀྱི། སྒོན་མེད་པའི་ཇུས་བསྐྱེད་པ་ནི་མེད་དོསྟམ་དུ་སེམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་གང་འདོད་པ་གངས་ཙན་པ་དང་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་བྱིམ་གྱི་དོན་དུ་ཀ་བ་དང་། སྒོ་སྐྱེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་པ་ཏ་དང་བྱ་འདབས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་སྒྲས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་བྱིམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་རྒྱན་ལ་སོགས་པས་བྱིམ་མཛེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྒྲབ་པར་བྱེད་དོཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཁྱད་པར་སྒྲར་མེད་པ་གསར་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་གང་བར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་མེད་པར་གང་འདོད་པ་ནི་བྱེ་བྲག་པ་དང་མདོ་སྐྱེ་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྐྱ་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་སེམས་ཤིང་མེད་པ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་རྟོག་གོ། །དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཡང་བྱིམ་གྱི་དོན་དུ་ཀ་བ་སོགས་བརྒྱན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་བྱིམ་མེད་པའི་ཕྱིར། མེད་པ་ནི་སྐུས་ཀྱང་བསྒྲབ་པར་མི་རུས་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན། འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་སྐྱ་བ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྒྱུན་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་ཟུ་གུ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྒྱ་ས་བོན་དང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་རང་

བཞིན་མེད་པར་སྒྲིབ་ལྟར་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པའི་
གོ་སྒྲིབས་མེད་པས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པོ། །གང་གི་སྒྲིབ་བ་དེ་ནི་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོ་རོལ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་
བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཆོག་གས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་མཁས་པས་མཐའ་གཉིས་སྒྲངས་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཁས་སྒྲང་བར་བྱའོ། །འདི་
ཡང་འཇིག་རྟེན་གཞུག་པའི་དོན་དུ་གྲགས་པ་ཆད་མར་བྱས་ནས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཅུམ་དུ་བྱེད་ཀྱི། དབུ་
མ་པ་རང་ལྷགས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དབུ་མ་འཇུག་པར། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་
དབང་དངོས་འདོད་ལྟར། །ཀྱན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་བདག་གིས་ཁས་མ་སྒྲངས། །འབྲས་ཕྱིར་འདི་དག་མེད་
ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས། །འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས་བདག་ནི་སྒྲིབ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་
འབྲེལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དབུ་མ་པ་རང་ལྷགས་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་
ནི་རྟོག་པ་སྒྲོན་གཏོང་བ་སྤུ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུ་མ་པ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ཆད་མར་འདོད་པ་ཡིན་ན། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི་སྒྲིབ་ཅི་
མོ་བརྒྱར་བཤགས་པའི་ཆུ་ཅུམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་པ་རང་ལྷགས་ཀྱི་ཁས་ལེན་

གང་ཡང་མེད་དེ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ད་ལྟར་བ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདས་མ་འོངས་
བཀག་ཀྱང་ད་ལྟར་བ་ནི་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་པས་མ་འོངས་པ་འང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་འོངས་པ་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཉིད་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཉིད་མ་
གྱུར་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མ་འོངས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་རྟོག་ན། རང་གི་དེ་བོ་ཉམས་པས་སམ།
འོན་ཏེ་གནས་པས་རྟོག་ དང་པོ་ལྟར་ན་གཅིག་ཞིག་ཅིང་གཞན་སྐྱེས་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་
སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བཤད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཁོ་བོ་ཅག་ཡོངས་
སུ་འགྱུར་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་གྱི། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་བྲ་བཅུད་ཀྱི་རྩལ་རང་གི་དེ་བོ་གནས་པ་ལ་
ཆོས་གཞན་འོ་མའི་གནས་སྐབས་ལོག་ནས་ཞོའི་གནས་སྐབས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་
གསུམ་པོ་རུལ་སྟོང་སྟོབས་ལུན་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་གནས་སྐབས་ལོག་ནས་ད་ལྟར་གྱི་
གནས་སྐབས་སུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའོ་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱིས་མ་འོངས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་
དམིགས་ནས་དེ་ད་ལྟ་བུར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་མ་མཐོང་བས་དེའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་འདི་མི་
རིགས་སོ། །ཞོ་ཡང་འོ་མའི་རྣམ་འགྱུར་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་མ་དང་ཞོ་ནི་རོ་རུས་ཐ་དད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་

དང་། རོ་རྩམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དེད་ག་གི་རྩམ་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མ་འོངས་པའི་
དངོས་པོ་རྣམས་ད་ལྟར་བ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དབང་ཤེས་ལྡས་འཛིན་པ་ལྟ་ཞོག
སྤྱ་བ་དང་ཚོད་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་གཙོད་རྩམ་པ་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིན་
པར་མི་འགྱུར་རོ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ད་ལྟ་བའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་མ་དམིགས་མོད།
དེ་ལྟ་ན་འང་མི་མཁས་ཤིང་སྤྱན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་དོ་བོ་ངེས་པ་མི་བཟོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ད་ལྟ་བ་དེ་
ཡོད་པར་རྟོག་གོ། །གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་དངོས་པོའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་ དན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
དགག་པ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། རྩམ་ནི་ཡོད་དེ་དེའི་རྒྱ་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩམ་ལུས་ཅན་མ་
ཡིན་པས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཙོད་མི་རྩམ་ཀྱི། དངོས་པོ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་ཡོངས་སུ་གཙོད་དོ་
ཞེ་ན། རྩམ་གྱི་རྒྱ་དངོས་པོ་ཡོད་ན་རྩམ་ཡོད་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་དངོས་པོ་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་
ལ་འཛིག་པ་རྣམས་ལ་གནས་པ་མེད་ལ། གནས་པ་མེད་པས་ཀྱང་རྩམ་གྱི་དངོས་པོ་ག་ལ་ཞིག་ཡོད་
དེ་མེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་གནས་པ་མེད་ཅེ་ན། མི་རྟག་པས་བློས་པའི་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་ག་ལ་ཡོད།
ག་ལ་ཏེ་གནས་པ་ཡོད་ན་མི་འགྱུར་བར་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལས་གནས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་བ་

འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་ཏེ། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དང་པོར་གནས་པ་ཡོད་པར་
བྱུང་ན་ཕྱིས་ཀྱང་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པས་ཐ་མར་སྡིང་པར་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
སྤར་ནས་གནས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག རིགས་པ་འདི་ལས་ཀྱང་གནས་པ་མེད་དེ། འདི་
ལྟར་རྣམ་ཤེས་སྤྱོད་མས་དམིགས་པའི་དོན་གང་ཞིག་ཕྱིས་བྱུང་བའི་རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
དམིགས་ནས་སྤར་མཐོང་བའི་དོན་དེ་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མའི་བར་དུ་གནས་པས་གནས་པ་ཡོད་པར་རྟོགས་
ཞིག་ན། འདི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཇི་ལྟར་དོན་སྤྱི་གཉིས་རྣམ་
པར་མི་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་སྤྱི་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་གཅིག་རྣམ་པར་མི་ཤེས་
ན་དོན་རྣམས་ཀྱང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་
གཉིས་ཀྱི་ཡུན་གྱི་བར་དུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཆོས་མངོན་པར། གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་
ཡི་ལྟ། །ཞེས་དོན་སྤྱོད་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། དབང་
ཤེས་རྣམས་དོན་དུ་ལྟར་བ་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲེ་ལ། དེ་དག་ཀྱང་
རང་གི་ཡུལ་དང་ལྷན་ཅིག་འགག་པས་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྱུངས་ལས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དབང་

ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་མངོན་པར་གསལ་བར་སྒྲིམ་པ་སྟེ་ས་པ་ན།   འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་
ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་བྱར་བཤད་ཀྱི།   ཡང་དག་པར་ན་ཡིད་ཤེས་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་སྒྲིམ་
འཛིན་པར་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ།   དེའི་ཆོ་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ།   །གལ་ཏེ་གནས་པ་ཡོད་དེ་ད་
ལྟ་བའི་དུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།   གནས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ད་ལྟར་བ་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེ་ན།   དུས་ལ་གནས་པ་ཡོད་དམ་མེད།   གལ་ཏེ་དུས་ལ་གནས་པ་བརྟེན་ནས་ཡོད་ན་རྟེན་དང་
བརྟེན་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།   གནས་པ་དུས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ།   བྱིམ་ན་ཡོད་པའི་སྒྲིམ་བྱིམ་ཉིད་དུ་མི་
འགྱུར་བ་བཞིན།   དེའི་ཕྱིར་གནས་པ་དུས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པས་དུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འང་མི་
འགྱུར་རོ།   །ཅི་སྟེ་དུས་ལ་གནས་པ་མེད་ན་གནས་པ་མེད་པའི་དུས་ལ་མཐའ་སྟེ་འཇིག་པའང་ཡོད་
པར་མི་འགྱུར་ལ།   དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟ་བའི་དུས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་ལ།   དེ་ལྟར་ན་དུས་དེ་རྟག་
པའི་ཕྱིར་ད་ལྟ་བའི་དངོས་པོ་འང་རྟག་པར་འགྱུར་རོ།   །གལ་ཏེ་གནས་པ་ཡོད་དེ།   དེ་དང་ལྡན་པའི་
དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།   གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན།   དངོས་པོ་ལས་གཞན་ཉིད་དམ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་གང་།   གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་

མི་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་དངོས་པོ་ལས་གཞན་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་མི་འགྱུར་གྱི་རྟག་
པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་ལས་མི་རྟག་པ་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དངོས་པོ་དང་མི་རྟག་པ་གཅིག་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་པས་དངོས་
པོ་གང་ལ་གནས་ཏེ་གནས་པ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གནས་པ་མེད་ལ། གནས་པ་མེད་པས་དངོས་པོ་མེད་ཅིང་། དེ་མེད་པས་དུས་ཀྱང་
མེད་དོ། །གང་ཡང་སྒྲུབ། གནས་མེད་དངོས་པོ་གང་ལ་ཞིག །མི་རྟག་པས་གནས་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་
བརྗོད་པ་དེ་ལ། གནས་པ་ཡོད་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཡོད་དེ། གནས་པའི་དུས་ན་གནས་པ་ཆེས་སྟོབས་དང་
ལྡན་གྱི། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོབས་རྒྱུད་བས་སྟོབས་ལྡན་འཛམ་མ་ཁུས་པ་འང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
གནས་པ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་དུས་དེར་མི་རྟག་པ་ཉིད་གང་སྟོབས་རྒྱུད་བ་ཡིན་ན་དུས་ཕྱིས་སྟོབས་
རྒྱུད་བ་ལས་བསྐྱོད་པ་གནས་འཛམ་མ་ཁུས་ཀྱི་སྟོབས་ལྡན་དུ་རྒྱ་ཅིས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡང་ན་
སྒྲུབ་ནས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའམ་ཡང་ན་ཕྱིས་ཀྱང་སྟོབས་རྒྱུད་བ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་སྒྲུབ་ཕྱི་
ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དུས་སུ་གནས་པ་སྟོབས་རྒྱུད་མ་ཡིན་པར་སྟོབས་དང་

ལྷན་པ་ཡིན་ན་ཕྱིས་ནས་དེ་དག་ངེས་པར་སྟོབས་ལྷན་ལས་བསྐྱོད་ནས་མི་རྟག་པས་འཛམས་རྒྱལ་
ཀྱི་སྟོབས་རྒྱུ་རྒྱ་ཅིས་ན་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དགག་པ་སྟོན་པ་མ་རངས་པའི་ཆོག་གོ
།གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་སྟོབས་རྒྱུ་མིན་ཞིང་སྟོབས་དང་ལྷན་ལ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་
ཁྱབ་པར་ཡོད་ན། དེའི་ཆེ་དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་གནས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་ལ་མི་རྟག་པ་སྟོབས་ཆེ
ཞིང་གནས་པ་སྟོབས་དང་མི་ལྷན་པས་སོ། །གཞན་ཡང་མི་རྟག་པ་ཉིད་མཆོན་གཞི་འདུས་བྱས་དང་
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ངམ་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་མཆོན་ཉིད་མཆོན་གཞི་ལ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་དུས་
རྟག་ཏུ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་ན། དེའི་ཆེ་གནས་པ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་དང་འགལ་བའི་མི་རྟག་
པ་རྟག་ཏུ་རྗེས་སུ་འབྱེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཉེས་པ་དེ་སྤང་བར་འདོད་ནས་ཕྱིས་མི་རྟག་པ་དང་
འབྱེལ་བར་འདོད་ན། སྤང་གནས་པ་དང་ལྷན་པས་རྟག་པ་འགྱུར་ཟེན་ནས་ཕྱིས་ནས་མི་རྟག་པ་དང་
འབྱེལ་བས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ན་དངོས་པོ་གཅིག་རྟག་པ་འང་ཡིན་ལ། མི་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཕན་ཚུན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་གནས་པ་མི་རྟག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་མཆོན་གཞི་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་ན། དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་

ལོག་པར་འགྱུར་ཏེ། གནས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་གནས་པ་ཡོད་ཅེས་པ་བརྟུན་པར་འགྱུར་ཏེ་
མི་རྟག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དྲན་པའི་རྟགས་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་དུས་ཡོད་དེ། འདུ་བྱེད་
གནས་པའི་རྟེན་ཅན་འདས་པའི་དུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདས་པའི་དངོས་པོ་མེད་ན་བདག་
འདས་པའི་དུས་སུ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏོ་ཞེས་པའི་དྲན་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
དྲན་པ་ནི་སྤྱར་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བའི་དོན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱར་མཐོང་བློ་པའི་དངོས་པོ་ནི་
འགག་བློ་པས་ཕྱིས་མི་སྤྱང་ཞིང་། གང་གི་ཆོ་མི་སྤྱང་བ་དེའི་ཆོ་སྤྱར་ཡང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སེམས་
སྐྱེ་བ་མིན་པ་དེས་ན་དྲན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འགགས་ཤིང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལོག་པའི་དོན་ལ་དམིགས་
ནས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལོག་པ་ཁོ་ན་འབྱུང་ངོ། །དཔེར་ན་མི་ལམ་དུ་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བའི་ཡུལ་སང་
པའི་ཆོ་དྲན་པ་བཞིན་ནོ། །འདས་པའི་དོན་གཏན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དྲན་པ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེའི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་རྟག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་
སུ་འཛིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བའི་དྲན་པ་ཡོད་པས་དངོས་པོ་
ལས་འདས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་བོ། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དུས་

དགག་པ་བསྐྱོམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་པའི་འགྲེལ་པའོ། ལྷོ །།གཉིས་པ་ལྟ་
བར་བྱ་བ་དགག་པ་ལ། ལེགས་བཤད་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ། ལེགས་བཤད་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན།
ཐར་འདོད་ལེགས་བཤད་སྤང་བར་གདམས་པ་དང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ། ཉན་པོ་སྟོད་ལྡན་དཀར་བར་
བསྟན། མཉན་བྱ་སྟོད་ཉིད་ཟབ་པར་བསྟན། ཟབ་མོ་ཚོད་ཕྱིར་མིན་པར་བསྟན། རང་གཞན་བསྟན་པའི་
སྤ་རགས་བསྟན་པ་དང་བཞིའི། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་གཉིས་གྱི་དང་པོ་ནི། འདིར་སྤྲུས་
པ། ཁྱོད་གྱིས་བདག་མེད་པའི་ཆོས་འདི་ཆེས་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་བསྟན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའང་འདི་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་པོ་དང་ཉི་བར་འདོམས་པ་པོ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་འདི་ལ་འཇིག་རྟེན་
པལ་ཆེར་འཇུག་པར་མི་འགྱུར། གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་འདིའི་མཛད་པ་པོ་དང་འཆད་པ་པོ་དང་ཆོས་གྱི་ཆེ་
བའི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་དཀར་བ་ཞིག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་འདི་ཁོ་ན་ལ་
འཇུག་པར་རིགས་ན། རང་གཞན་གྱི་དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་རྣམས་གྱི་ཁྱད་པར་གཞན་དག་ཅི་སྟེ་བྱུང་ཞེ་ན།
ཆོས་འདིའི་གསུང་བ་པོ་དང་འཆད་པ་པོ་དང་ཆོས་གྱི་བདག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཡིན་ཡང་ཆོས་
འདིའི་སྟོད་དུ་བྱུང་བའི་ཉན་པ་པོའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཆེད་པར་དཀར་སྟེ། འདི་ལྟར་རང་དང་གཞན་གྱི་

ཕྱོགས་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་མེད་པས་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་ཞིང་གཟུ་བོར་གནས་
པ་དང་། ལེགས་བཤད་དང་ཉེས་བཤད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་དང་སྒྲིང་པོ་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པར་འབྱེད་པའི་སྒོ་
དང་ལྡན་པ་དང་། ལེགས་བཤད་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་ཆོས་དང་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་གྲས་པ་དང་ཡིད་
གཏོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་པར་གསུམ་མམ་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ནི་ལེགས་བཤད་ཉན་པ་པོའི་སྒྲོན་ཅེས་བྱ་
བར་བཤད་ན་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཉན་པ་པོ་ནི་ཤིན་དུ་དཀོན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་འདི་ལ་འཇིག་
རྟེན་པ་ལ་ཆེར་མི་འཇུག་གོ །ཉན་པ་པོའི་སྒྲོན་གྱིས་སྤྱོད་པ་པོའི་ཡོན་ཏན་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་ལ་སྒྲོན་ཡོན་
ཏན་དུ་འགྱུར་གྱི། ཉན་པ་པོ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན། སྤྱོད་པ་པོའི་ཡོན་ཏན་
ཆོག་ཟུར་དད་པ། དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ། དག་སྤྱི་མ་འབྲུགས་པ་བརྗོད་པ་སྒོ་གསལ་བ་ཉན་པ་
པོའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ། སེམས་ལ་བར་བེད་མི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་ལས་
རྣམས་པ་གཞན་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། ཉན་པ་པོ་ལ་འད་ཡོན་ཏན་སྒྲོན་གྱི་དེ་བོར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
སྤྱོད་པ་པོ་ཆོས་དག་པ་ཡིན་ཡང་ཉན་པ་པོ་རང་གི་ཉེས་པ་མི་བརྟེན་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་པོ་སྒྲོན་དང་
ལྡན་པ་ཉིད་དུ་བརྟེན་བར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྲིད་པ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཉེར་

ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་དང་། སྤྱིད་པ་དེའི་ཐབས་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་
 དང་། ཞི་བའི་ཐབས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་། ཞི་བ་ཉེར་འཆོ་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་ལྟ་
 ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་བདེན་པ་བཞི་པ་རྣམས་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གསུངས་
 ཏེ། དེ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ནི།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ལ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་ལ་མི་
 བརྩོན་པའི་འཇིག་རྟེན་གང་བདག་ཉིད་སྟོད་མ་ཡིན་པར་མ་འཇིགས་པ་དག་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དོན་ཇི་
 ལྟ་བ་བཞིན་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་མ་
 བཤད་པའོ་ཞེས་ཉེས་པ་དེ་ཐུབ་པའི་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་མངོན་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཅོམ་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 རོངས་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་སྐྱེས་བུའི་དོན་མ་ལུས་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ཐུབ་པ་ཀུན་
 མཁུན་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། ལྟ་སྟོགས་ཅན་ཀུན་མཁུན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་མངོན་པར་མཐོ་བའི་གཏམ་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་དོན་གསལ་

སྟེགས་ཅན་ལ་བྱད་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་བསམ་པ་
ཙམ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་གྱི། ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་ཐབས་མི་ཤེས་པ་འདི་ནི་བྱད་པར་རོ། །གང་ཞིག་ཐམས་
ཅད་གཏོང་བའི་ཐབས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མི་ཤེས་པ་དེ་ཅི་ཞིག་གཏོང་བར་བྱེད་
པར་འགྱུར། སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་ཐབས་མ་ཤེས་པ་དེས་ན་ངེས་པར་
འདི་ལ་དགོངས་ནས་བྱབ་པ་ཡིས་དག་སྟོང་དང་པོ་ནི་འདི་ཉིད་དུ་རོ། །གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི་
འདི་ཉིད་དུ་རོ། །བཞི་པ་ནི་འདི་ཉིད་དུ་རོ། །ཕ་རོལ་སྤྱོད་པ་ནི་དག་སྟོང་དག་གིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་ངེས་པར་
ཆོས་འདི་ལས་གཞན་དུ་ཞི་བ་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་ཐབས་ཡང་དག་པར་
བསྟན་པས་ན་སངས་རྒྱས་བཙུ་མ་ལྟ་བུ་འདས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་
པས་དོན་རྒྱ་བ་བཞིན་སྟོན་པར་རྟོགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་དང་
སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དགོས་ལ། བཙུ་མ་ལྟ་བུ་འདས་ཀྱིས་དབང་པོ་ལས་
འདས་པའི་དོན་སྟོན་པ་ན་འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ངེས་པའི་
རྒྱ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱིས་ཆོད་པའི་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་དག་

ལ་གང་ཞིག་འདི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་སྒྲིབ་ར་འགྱུར་བ་དེ་ཡིས་ཐམས་
ཅད་གཏོང་བའི་ཐབས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པ་འདི་ནི་སྒྲིས་བྱའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། སྒྲིབ་གཞན་གྱིས་བསྟན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཤད་པ་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
རིགས་པས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་རུས་པར་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་འདི་
ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་དོན་སྟོན་པའི་གསུང་གཞན་རྣམས་
ཀྱང་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གསུང་བཞིན་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱའོ། །དབུ་མ་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁས་མི་
ལེན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱད་པའི་ཆེ་རང་ལ་གྱུབ་པའི་ཕྱོགས་མེད་པས་རྗེས་སུ་
དཔག་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ནི་གྲགས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁས་ལེན་ཏེ། ཆོག་གསལ་དུ། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། ཉེ་
བར་འཇལ་བ་དང་། ལུང་གི་ཆོད་མ་སྟེ། ཆོད་མ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་

མོ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟར་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ནི་དོན་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་མི་རུས་ཏེ། དེ་དག་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་
གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་དེ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་འདིའི་འཇུག་པ་དབང་ཕྱུག་དང་། བདག་རྟག་
པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་སྟོན་པ་ན་མཐོང་བ་དང་འགལ་བ་དང་འཐད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལྟར་ན་གང་གིས་སེམས་ཅན་དང་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་རྒྱ་འབྲས་རགས་པ་མཐོང་བར་དཀའ་བ་
དེ་ནི་གཞན་ཤིན་དུ་སྤྲ་བ་ཡུལ་དང་དུས་རིང་པོས་ཆོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ལ་སྒྱུན་
པ་ཉིད་དེ། དཔེར་ན་ལྷ་བ་ཉ་བ་མཐོང་མི་རུས་པས་སྐར་མ་ལ་སོགས་པ་སྤྲ་བ་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ།
།དེའི་ཕྱིར་གང་དག་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པ་ལ་མ་བསྟེན་པར་ཐར་
པ་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་སྟོངས་པའི་སྟེགས་
ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དེ་དག་ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་མོ་ཕྱི་མའི་མཐར་སུར་བྱག་པ་མེད་པར་འཁོར་བར་
བསྐྱས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་མཉན་བྱ་སྟོང་ཉིད་ཟབ་པར་བསྟན་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་སྟོང་
ཉིད་ལ་སྒྲག་པའི་རྒྱ་བསྟན་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མཐོང་བ་སྟེགས་

ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉན་པ་ལ་འཇིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིགས་
པའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་དང་བདག་གི་བ་སྟོབ་བྱ་གས་ནས་དེ་ཆད་ཀྱིས་དོགས་པས་སྐྱག་
པ་ལས་སོ། །སྐྱག་པ་དེའང་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་བདག་དང་བདག་གིར་འཇིན་པ་གོམས་པ་ལས་སོ།
།དེའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་
བས་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དྲི་མ་དོར་ནས་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་རང་ཉིད་
འགོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བ་བྱེད་དེ། དམ་པ་མ་ཡིན་པ་བདག་དང་བདག་གིར་
འཇིན་པ་ལ་གོམས་པའི་གང་ཟག་གི་ཡིད་ནི་རང་ཉིད་ཟུང་ན་ལས་འདས་པར་མི་འགོ་བར་མ་བཟ།
རང་ཉིད་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་གཤེགས་པ་བྱ་དཀའ་བ་མངོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་
མངའ་བ་འདྲིན་པའི་སྤྲད་བཞིན་དུའང་ཟུང་ན་ལས་འདས་པར་འགོ་བར་སྟོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་
དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་འདྲིན་པའི་སྤྲད་བཞིན་དུའང་ཟུང་ན་ལས་འདས་པར་འགོ་བར་མི་སྟོབ་ཞེ་ན།
ཟུང་འདས་སུ་འགོ་བའི་ལམ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྐྱག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྐྱག་ཅེ་ན།
བརྟན་བཅོས་ཀྱི་བཟོ་ལ་མ་བྱང་བ་བ་ལང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ལན་བརྒྱར་སྟོང་པ་ཉིད་བརྟན་ཏུ་

ཟིན་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེར་ཞུགས་པ་མེད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པ་
 མི་ཚུམ་སྟེ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་ལ་དེར་སྟོངས་པ་དང་། དཔུལ་བའི་མེ་ལ་ལོག་ལྟས་རྒྱུད་བཟུང་
 བ་བཞིན་ནོ། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་རིམ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བའི་མཁས་
 པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྐྱབ་པ་དེ་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། འཇིགས་པའི་རྒྱ་བདག་དང་བདག་གིར་
 མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐག་པར་ངེས་ན་དེ་ལ་སྐྱུལ་དུ་འཇོན་པའི་འཇིགས་པ་དང་
 བྲལ་བ་བཞིན་ནོ། །གང་ཞིག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བ་དང་། གཏན་མ་མཐོང་བ་སྐྱབ་པ་མི་ཚུམ་
 པ་དེའི་ཕྱིར་ངེས་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཤེས་ཅུང་ཟད་ཅིག་མ་ཤེས་པ་ལ་སྐྱབ་པ་
 བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་སྤང་པོ་ཆེ་མུས་པ་ལ་བསྐྱོན་པ་ན། ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་སྐྱེས་བུ་མི་
 འཇིགས་ལ། འགོ་བ་ཤིན་ཏུ་སྟོངས་པའང་མི་འཇིགས་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ལ་ཞོན་པ་ཙམ་མཆོག་ཏུ་སྟོམ་གྱི་
 ལྷུང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅུང་ཟད་ཅིག་ཤེས་པ་ནི་ཅི་འདི་བདག་གིས་རུས་
 སམ་མི་རུས་སྟུམ་པས་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་ཤེས་པ་འདི་ཤེད་མ་
 རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་གོ་འཕང་གོང་མ་མི་ཆོལ་ཞེ་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་གོམས་ཤིང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མ་

གོམས་པས་སྐྱག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་བྱས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འཁོར་བར་
འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་གོམས་ཀྱི་དེའི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་རང་
བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གོམས་པ་མེད་པ་ཡིས་འཁོར་བ་ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
འཇིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་སྟོང་དང་
ལྡན་པ་རྣམས་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྟན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་གཞན་སྟོང་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་
གོགས་བྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི། གང་ཞིག་རང་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མི་མོས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་
ཟད་ཀྱི་གཏི་མུག་དང་ཕྱག་དོག་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བསྐྱབས་ཤིང་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་བསྟན་པའི་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟ་བུ་དང་ཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་གོགས་བྱེད་
པ་དེ་ལ་ངེས་པར་ངན་འགོར་འགོ་བས་དག་ལེགས་སུ་འགོ་བ་ལྟ་མིའི་གོ་འཕང་ཡང་མེད་ན་ཐར་པའི་
གཏམ་གྱི་གོ་སྐབས་ལྟ་སྟོས་ཅིད་གོས། འདིས་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་གནོད་པ་ཅི་མ་བྱས། གང་གི་
ཕྱིར་དེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོན་མ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོ་མ་ལུས་པ་བྱབ་ཅིང་སྒྲུང་བ་ཆེས་གསལ་བ་དུས་
གསུམ་དུ་མཐུ་འཇུག་པ་ཉམས་པ་མེད་པ་ཉིམ་རེ་རེ་ཞིང་མ་རིག་པའི་མུན་པ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་སྒྲུང་

བའི་ཚོགས་འཕེལ་བཞིན་པར་གྱུར་པ།   འགྲོ་བའི་བསམ་པ་མ་ལུས་པ་སྒྲུབ་བར་ཉུས་པ་རྒྱད་ལ་སྒྱེ་
བཞིན་པ་ལ་གཞོན་པ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ།   །འདི་ཉིད་རང་གཞན་གཉིས་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པ་
ཉིད་གཟིགས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།   རྩལ་བྲིམས་ལས་ནི་ཉམས་སྒྲིལ།   །ལྟ་ལས་ཅིས་ཀྱང་
མ་ཡིན་ནོ།   །ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་སོ།   །དེའི་འཐད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པ་རྩལ་བྲིམས་
ཀྱིས་ནི་ཞེས་ཏེ།   རྩལ་བྲིམས་ནི་ཉམས་ན་གཤམ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་མ་བཅོམ་ན་རྒྱུ་རྩལ་
འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་རིམ་པས་ཡི་དྲགས་དང་རྩལ་འགྲོ་དང་དཔལ་བར་སྒྱེ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་འདི་ཅམ་
ཞིག་འབྱུང་ལ།   ལྟ་བ་མཉམ་པ་ནི་གཤམ་ཏེ་ཆེས་རྒྱུ་རྩལ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་རྩལ་བྲིམས་
ཉམས་པ་གངས་མེད་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོང་དང་མཉམ་པར་མི་ཉུས་ན་ཆེབས་པམ་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིལ།   རྩལ་
བྲིམས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མ་སྒྱེས་པའི་སོ་སོའི་སྒྱེ་བོ་རྣམས་ལ་བདེ་འགྲོར་མཐོ་རིས་
སུ་འགྲོ་བ་ཅམ་བྱེད་ལ།   ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པས་ནི་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པས་
ནས་ཞུགས་པའི་མ་རིག་པའི་སྤྲན་པ་མ་ལུས་པ་བསལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པའི་
མདུན་དུ་བདར་ཏེ་གོ་འཕང་མཚོག་མུ་དན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ།   །དེ་ལྟ་ན་མཁས་

པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ལྟ་བུ་འདི་ཞིན་ཏུ་དོན་ཆེན་པོར་རིག་པར་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་འབད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་དམན་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལྟ་བུ་ཉམས་
པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས་སྟོད་མ་ཡིན་པ་ལ་བདག་མེད་བསྟན་པར་མི་བྱ་སྟེ། དོན་མ་ཡིན་པ་ཁོ་
ནའི་རྒྱར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ། ལྷན་ལ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ནི། །འབྲུལ་བར་འབྱུང་གི་ཞི་ཕྱིར་
མིན། །ལག་འགྲོས་འོ་མ་འབྱུང་བ་ནི། །དུག་འཕེལ་རྒྱར་འབྱུང་འབའ་ཞིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བདག་འཛིན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
དམ་པ་མིན་པའི་མི་ལ་ནི་ཉེས་སྟོད་ལས་ལོག་པའི་ཕྱིར་བདག་འཛིན་དང་མཐུན་པར་བདག་བསྟན་པ་
མཆོག་ཡིན་ཏེ། བདག་ལ་ཆགས་པས་ཕྱི་མར་བདག་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་འདོད་པས་ཉེས་སྟོད་
ལས་ལོག་པ་ན་བདེ་འགོ་ཆེད་སྟེ་བར་འབྱུང་བས་སོ། །བདག་མེད་སྟོན་པ་ནི་མཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་
བ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པས་འདིའི་སྟོ་གསུམ་འཛམས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
བདག་མེད་པ་འདི་བསྟན་པ་ན་བདག་མེད་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་མི་མཁས་པ་གཅིག་ནི་ངན་
འགྲོ་ཉིད་དུ་འགྲོ་ཡི་ཞི་བར་མ་ཡིན་ལ། སྟོད་དུ་མི་རུང་བའི་ཐ་མལ་པ་མ་ཡིན་པ་མཆོག་ལ་ཉེ་བར་

བསྟན་པ་ནི་ཞི་བ་ཉིད་དུ་འགྲོ་ཡི་ངན་འགྲོར་མ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་བསྟན་བྱ་བ་དག་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ནི། གང་ཞིག་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་དམ་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་བདག་
མེད་པ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཅེ་ན། ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འཇུག་པ་ལ་འདི་གཅིག་པུ་སྒྲ་
མེད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པས་ན་ཞི་སྒྲ་གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། གང་མཐོང་ན་དངོས་པོའི་རྟེན་ཅན་རྟག་ཆད་ཀྱི་
ལྟ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གནས་པ་འཇམ། ཡང་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཐ་མི་དད་པར་
བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་ཅེས་བྱ་
བ་བརྗོད་དོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པ་འདི་ནི་སྐྱེ་བོ་སྒྲོ་ཞན་པ་ལ་བསྟན་བྱ་
མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་པའི་ཆོས་འདིའི་མིང་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཞེས་པ་ཅུམ་ལས་ཀྱང་བྱམ་མོའི་སྣང་
དུ་མི་རུང་བའི་དམ་པ་མིན་པ་ལ་འཇིག་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་ནི་
སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་རུང་ནས་འབྱིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་ནི་སྟོབས་ཞན་ཏེ། རུང་ནས་དབྱུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་སྟོབས་

དང་ལྷན་པ་ནི་སྟོབས་ཆུང་བ་ལ་འཛིགས་པ་སྐྱེད་དོན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོབས་ཞན་པ་
 ལ་འཛིགས་པ་མི་སྐྱེད་པའི་སྟོབས་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཞིག་འཛིག་ཏེན་ན་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་སྟག་
 དང་སེང་གེ་ལ་སོགས་པ་སྟོབས་ལྷན་རྣམས་མཐོང་བ་ཅུམ་གྱིས་གཞན་འཛིགས་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ།
 །གསུམ་པ་བྱ་བ་མོ་ཚུད་ཕྱིར་མིན་པར་བསྟན་པ་ལ་དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། གལ་
 ཏེ་བདག་མེད་པ་འདི་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཕྱིར་ལྟ་བ་ངན་པས་གཞན་
 དབང་དུ་གྱུར་པའི་པས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་ཆར་བཅད་ཅིང་བེལ་གྱིས་མནན་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་འདི་སྟོད་དག་
 ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་པའི་ཆོས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་གཞན་བེལ་གྱིས་མནན་པའི་ཕྱིར་དང་ཚུད་པའི་ཆེད་དུ་མ་གསུངས་ཏེ། རྣམ་
 པར་ཐར་པའི་སྟོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུད་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་འང་བདག་
 མེད་པའི་ཆོས་འདི་དད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ན་གཞན་སྟོབས་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་ཏུ་གཏེག་
 ཏེ། ཉན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མེ་
 ནི་བཙོ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་གྱི་བྱུང་ཤིང་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟ་ན་འང་སྐྱེད་

བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་ཅིང་བྱེད་ཤིང་ཡང་བསྐྱེད་པ་བཞིན་
ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་། ཅ་ཅེ་ཅེ་ཅུ་ཡི་བེལ་པ་རྣམས། ཉི་མའི་འོད་དང་མཇལ་བ་བཞིན། རྒྱུ་ལ་
བ་རྣམས་ཀྱི་ཚོད་དང་སྒྲོན། བྱེད་དང་མཇལ་ན་འཇིག་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། འཛིན་པ་ན་
ཆོས་འདི་དད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ལ་སྐྱེས་པ་ན་གཞན་གྱི་སྐྱབ་བསྐྱེད་ཅེ་ན། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཆོས་འདིའི་བདུད་ཅིའི་རོ་གང་གི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ལྷེའི་དབང་པོས་ཤེས་ཤིང་སྟོང་བར་
འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་བའི་རོ་ལ་མཐོག་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་
བ་ལ་མི་དགའོ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེས་ན་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ནི་གང་གིས་
རྟོགས་པ་དེའི་རྒྱུ་ལ་ལྟ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་མི་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་
ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པའི་སྒྲོ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་པོ་བདག་ལ་སྤང་ངོ་ཞེས་སློབ་
དཔོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་རོ་སྟོང་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་པས་སྐྱེ་བོ་སྒྲོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཡིད་ཆོམ་
པར་བྱེད་པའི་ཆོག་གསུངས་པའོ། ཡང་ན་ལུང་གི་ཆོས་ལ་དགོངས་ནས་འཇིག་པའི་སྒྲོ་དང་འདྲ་བར་
སྤང་ཞེས་བཤད་དེ། ལྟ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་རྒྱ་བཅས་གཏན་ཏུ་འཇིག་པ་ཡིན་ལ།

དེར་རྩེས་སུ་འབྲུག་པའི་སྒོ་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྒྲོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ།
བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱང་སྒོ་བ་དཔོན་ལ་དེ་དང་འདྲ་བར་སྒྲུང་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་
དམ་པ་བདག་མེད་ལ་མི་སྐྱག་པའི་རྒྱ་ནི། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་འདི་འཕགས་པ་རྣམས་སྐྱག་པའི་རྒྱར་
མི་འབྱུང་ཞེ་ན། སྐྱག་པའི་རྒྱ་བདག་ལ་ཆགས་པ་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་བདག་ལ་ཆགས་པ་དེ་ནི་
དེ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་དངོས་པོའི་ལྟ་བ་འདོད་ཅིང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་ལ་མི་
དགའ་བར་བྱུང་གྱི། གང་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་གམ་རང་བཞིན་
མེད་སྟུང་དུ་དེ་ལྟར་དགོངས་པ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་དེ་ནི་གང་མཐོང་བས་ཆོས་པར་འབྱུང་
བས་བདག་ཡོད་པས་གང་ལ་དགའ་བར་འབྱུང་། གང་མ་མཐོང་བས་བདག་ཆད་ཀྱིས་དོགས་པས་
སྐྱག་པ་སྐྱེ་བ་བདག་མེད་པས་འཇིགས་པར་ག་ལ་འབྱུང་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཡོད་པར་ལྟ་བ་རྩེས་སུ་
ཆགས་པ་མེད་ཅིང་། བདག་མེད་པ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཕྱིར་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་
དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་དེ་དག་ནི་འཇིགས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
པ་ཆོས་འདོད་ལ་བརྟེན་བར་བྱ་བ་ནི། རྒྱག་བསྐྱེད་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱ་དངོས་པོ་ལྟ་བ་ལ་སྒྱུར་བའི་སྒོ་

རས་དོན་མ་ཡིན་པ་འཁོར་བའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེལ་སྐྱུ་མཐའ་མེད་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་
 སྐྱུ་ལ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བའི་ཆོར་མ་ཤིན་ཏུ་ཐིབས་པོའི་ཆང་ཆོང་དང་ལྷན་པ་མང་པོ་
 རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་མུ་དན་ལས་འདས་པའི་ལམ་བཟང་པོ་ནས་བཀྲག་སྟེ། ལྟ་བ་དན་པའི་ཆོར་
 མའི་ཆང་ཆོང་དུ་བརྟུག་ནས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བའི་སྟོག་གི་དབང་པོ་གཅད་པའི་སྟོ་ནས་ཉི་མ་
 རེ་རེ་ཞིང་གསོད་པར་བྱེད་པ་མཐོང་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཆོས་འདོད་པའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཆོས་འདིའི་
 རང་བཞིན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཅན་སྐྱེ་ཞིག་སྟོང་བཅེ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར།
 སྟོང་བཅེ་བ་ལས་ཀྱང་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་དེ་ལ་གང་གིས་ན་འདི་སྐྱར་ཡང་སྐྱུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་སྐྱུ་ལ་གྱིས་
 འཕྲོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལམ་ཉེ་བར་བསྟན་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་རང་
 བཞིན་གཞན་བསྟན་པ་སྤྱོད་པ་དབང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱུ་སྟེགས་ཅན་དང་རྗེས་སྐྱུ་
 འབྲེལ་གྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་དང་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རགས་པ་དང་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་
 གཅེར་བུ་པ་རྣམས་ནི་གཙང་སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ལུས་དྲི་མའི་འདམ་གྱིས་གོས་ཤིང་ཁྲུས་
 རས་མེད་པ། བྱང་བ་དང་རྒྱུང་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱེ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེལ་སྐྱུ་དཔས་དག་

པར་སྒྲུ་སྟེ། དེ་དག་གི་ལུགས་དེ་དེ་ཡང་མཐོང་བས་གོ་བྱ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་གོས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཆོས་ནི་མིག་གིས་འཛིན་ནོ། །བྲམ་བེ་རྣམས་ནི་རིགས་བྱེད་འདོན་པ་སྟིང་པོར་བྱེད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་
ནི་རྣ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་བྲམ་བེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྣ་བ་ཡིས་འཛིན་ནོ། །ཤུག་དངོས་པོ་རང་
བཞིན་མེད་པར་ལྟ་བའི་ཉིམས་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱང་སྒྲུང་བར་བྱས་ཤིང་། ལྟ་བ་ངན་པའི་མ་རིག་པའི་
ལུན་པ་བཅོམ་པ། འདུས་བྱས་མི་ལམ་དང་མིག་འཕྱུལ་དང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པ་
རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བ། ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་མ་ལུས་པ་བསལ་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་དྲི་མ་
མེད་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཁོ་ནས་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཤུག་
པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་འཛིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཐུབ་པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྲ་བ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མི་རྟོགས་པས་སྒྱུ་བོ་བསོད་ནམས་འདོད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མི་འཇུག་གོ་
།གལ་ཏེ་སྟོང་གས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་རོལ་པའི་ཆོས་ལ་འཇུག་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་
དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་བསྒྱུབ་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བྲམ་བེ་རྣམས་ནི་བཟླས་བརྗོད་དང་བྱ་ཤིས་དང་སྦྱིན་
བསྐྱེད་དང་འགྱུར་ཆོངས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དག་གིས་གཞན་ལས་བརྟེན་བཀྱར་འདོད་པས་དེ་

དག་གི་ཆོས་ནི་ཕྱི་འཆོས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཆོས་འདི་དང་ཡང་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་འགལ་ཏེ།
འཁོར་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་ཁ་བསག་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བའི་
རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤུག་པ་རྣམས་ལ་མ་བསྟན་ཏེ། །འདི་ལྟར་བྲམ་བེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་པལ་ཆེར་ཕྱི་
འཆོས་པར་བརྗོད་པས་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཅེར་བུ་པ་རྣམས་
ཀྱི་སྐྱེ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་པལ་ཆེར་ཡང་སེམས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་
ཐར་པ་འདོད་པས་སྤྱད་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གིས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་རྗེས་སུ་མི་བསྐྱབ་བོ།
།གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དེ་དག་ལ་གྲུས་ཤེ་ན།
གང་གི་ཕྱིར་བྲམ་བེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱི་འཆོས་པ་པལ་ཆེ་བ་དེའི་ཕྱིར་འདོན་པ་ཅམ་གྱིས་སེམས་
རངས་པའི་འཇིག་རྟེན་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་རིགས་བྱེད་འདོན་པ་སོགས་རིག་པ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་
ལས་བྲམ་བེ་རྣམས་ལ་གྲུས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་དེ་དག་གིས་རིག་པ་སྤངས་པས་གྲུས་པ་
སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་འབལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་དུ་སྤངས་པ་ལས་ངན་པ་ལ་མོས་པའི་
འཇིག་རྟེན་པལ་ཆེར་གཅེར་བུ་པ་ལ་བཙེ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་འབལ་བ་ལ་

སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་སྤྱག་པ་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉེས་སྤྱད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྦྱོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔུལ་བ་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བཞིན། ཇི་ལྟར་གཅེར་བུ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྲམ་བེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའང་མཐོ་རིས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་མ་
ཡིན་ཏེ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྦྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ནི་རིགས་བཞི་འི་ནང་
ནས་བྲམ་བེ་ཉིད་ཁོ་ན་སྦྱོན་སྟེན་ལ་སོགས་པ་ཆོས་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ཡིན་པས་ཆོས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བ་
འགོག་པའོ། །གཉིས་པ་ལེགས་བཤད་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཆོས་མ་ཡིན་ན་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་པའི་བསམ་པ་དང་དེས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱེད་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ནི་ལས་ནི་འཆོ་བ་ཡིན་ལ། མི་འཆོ་བ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་དག་བ་བཅུ་འི་
ལས་ཀྱི་ལམ་དང་། སྦྱོན་པ་དང་སྟན་པར་སྒྲ་བ་ལ་སོགས་གང་ཅུང་ཟད་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་
རྣམས་ཀྱང་མི་འཆོ་བའི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདོར་བསྡུ་ན་ངན་
འགྲོ་ལས་འཛིན་པའི་ཆོས་ནི་མི་འཆོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒྲུམ་
པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སེམས་ཁུ་ལ་ཁུ་བཞག་པའི་ཁུ་ལ་དུ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོ་བོར་སྐྱེ་མེད་དུ་གྱུར་པ་དེ་

ཉིད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་། སྐར་ཡང་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བྱ་ངན་ལས་
འདས་པའོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུངས་གྱི། དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྐར་
མི་སྐྱེ་བ་ཅམ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་ལ་ལྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྷག་
བཅས་དང་ལྷག་མེད་ཀྱི་བྱང་འདས་ཀྱི་རང་སྡེ་པ་གཞན་དག་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཤིང་ཕུང་
པོ་མ་འགགས་པ་དང་། ཕུང་པོ་མ་ལུས་པ་འགགས་པ་ལ་འདོད་པ་ལྟར་འདིར་མི་བཞེད་དེ། ཉོན་
མོངས་མ་ལུས་པ་མ་སྤང་ཡང་མཐོང་ནས་བྱང་འདས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་དེ། དེགས་པ་རྒྱག་ཅུ་པ་
ལས། དེ་ཉིད་མཐོང་ཆོས་བྱ་ངན་ལས། །འདས་ཤིང་བྱ་བ་བྱས་པ་འང་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པས་སོ།
།དེས་ན་ཆོས་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཉིད་བྱང་འདས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། བྱང་
འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཕུང་པོ་མ་ལུས་པ་འགགས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ཏེ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
དངོས་པོ་ཞིག་པས་འགོག་འགྱུར་གྱི། །འདུ་བྱས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་མིན། །དེ་ནི་སུ་ལ་མངོན་སུམ་
འགྱུར། །ཞིག་ཤེས་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་ནི་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་འཕགས་པའི་
མཉམ་བཞག་རྣམས་ཕུང་པོ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་བྱང་འདས་སུ་གཞག་སྟེ། མཉམ་པར་གཞག་པ་ན་རྣལ་

འབྱོར་པ་རང་སྣང་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་མ་ཅི་འད་མི་སྣང་། གང་ཟག་གཞན་དོར་ཕུང་པོའི་འཇུག་
པ་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆའི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟེ་དག་པའི་ཞིང་གི་ཕདྨའི་སྤྱབས་སུ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་
ཅམ་གྲུབ་སྟེ། མཚན་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བསྐྱལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་གནས་པའི་བྱང་འདས་
ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞན་སྣང་དུ་ཕུང་པོའི་འཇུག་པ་མ་ལུས་པ་ཞི་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱུ་གསུམ་ལ་བྱང་འདས་
གཉིས་བཞག་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ཕུང་པོར་བྱས་པའི་བྱང་ན་འདས། །གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་ལ་བཙུང་བ་
སྟེ། །ཕུང་པོ་ཀུན་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་ཕུང་པོ་མེད། །ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།
།དེ་ལྟར་ན་མི་འཆོ་བ་དང་སྟོང་ཉིད་དེ་དག་ནི་མཐོང་མེད་དང་བྱང་གྲོལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་
བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་འདིར་ནི་དེ་གཉིས་འབའ་ཞིག་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་བསྟོན་པར་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཡང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ཁོ་ནར་མཐོང་མེད་དང་བྱང་
གྲོལ་ཐོབ་པའི་ཐབས་འདི་གཉིས་ཡོངས་སུ་དག་པར་དམིགས་ཀྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་
དོན་ཏོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་པ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་པ་འདི་མཐོང་བཞིན་དུ་འད་
ཆོས་འདི་གཉིས་ལ་མི་འཇུག་ཅེན། རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་རང་གི་ཕྱོགས་

ལ་ཆགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པས་རང་གི་སྐྱེ་སའི་ཡུལ་
བཞིན་དུ་སྤྲུག་ཅིང་ཡིད་དུ་འཐད་པ་དེ་ལ་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་བཏང་བར་མི་རུས་ན། རང་སྟོགས་དེའི་
སྒྲིག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དེ་དང་འགལ་བ་མི་འཆོ་བ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་བྱི་
རོལ་པ་ཁྱོད་ལ་རྒྱ་གད་གིས་ན་སྤྲུག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བ་ཁོ་ནའོ། །དེའི་བྱིར་རང་གི་ལྟ་བ་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པས་བྱིས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འདི་ལ་མི་འཇུག་གོ། །གསུམ་པ་ལེགས་
བཤད་སྤང་བར་གདམས་པ་ནི། །ཇི་ལྟར་མཁས་པས་རང་གི་སྐྱེས་ས་ཡིན་ཡང་རྒྱད་པའི་རྒྱུར་མཐོང་
ན། དེ་ལ་རེ་བ་སྤངས་ནས་འབྱོར་པའི་ཡུལ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པའི་དོན་ཡོན་ཏན་
དང་ལྡན་པ་ནི་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལས་ཀྱང་སློ་ལྡན་ལེགས་པ་འདོད་པས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། དཔེར་
ན་ཉིམ་ནི་སྟོགས་ལྟར་དང་བུལ་བའི་བྱིར། ས་སྟོང་གི་མིག་ལྡན་ཀུན་གྱི་སྤང་བའི་བྱ་བ་སྦྱི་མཐུན་དུ་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་འདི་འང་གལ་ཏེ་ཉམས་སུ་སྤངས་ན་རང་གཞན་གྱི་སྟེ་
པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཕྲག་དོག་གིས་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ།
།དེའི་བྱིར་དེ་ལྟར་རིག་པར་བྱས་ནས་གུས་པར་བྱ་སྟེ་ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་བདག་ཏུ་བྱ་བར་རིགས་སོ།

༡༣༥་འབྱོར་སྒྱུད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།   བཏྲ་བར་བྱ་བ་དགག་པ་བསྒྲུལ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་
པ་བཅུ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ།། ༥   ༥༥གསུམ་པ་དབང་དོན་དགག་པ་ལ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་
བདེན་པ་དགག་བདེན་མེད་སྒྱུ་མ་སོགས་དང་མཚུངས་པ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ལ། གཟུང་བྱ་དབང་
དོན་བདེན་པ་དགག་འཛིན་བྱེད་ཡུལ་ཅན་བདེན་པ་དགག་བདེན་མེད་དོ་མཚར་རྒྱུར་བསྟན་པ་དང་
གསུམ་ཀྱི། དང་པོ་ལ་སྒྱུར་དགག་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ལ་དགག་པ་དངོས།
བཀག་པའི་མཚུག་བསྒྱུ། རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ཀྱི། དང་པོ་ནི། རིགས་པའི་དོན་ནི་
གཞན་ལས་ཀྱང་། ཁྱོད་ལྟ་ལེགས་པ་འདོད་པས་སྒྲང་། ཞེས་གང་སྒྲུས་པ་སྒྲང་བྱར་བྱུར་པའི་རིགས་
པ་དེ་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བདག་མེད་པར་མཐོང་བའོ། ཆོས་རྣམས་
རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་རྟོགས་པར་མ་རུས་ཏེ། ཐུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་
པ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།   དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་འདི་ལྟར་ངི་ལྟར་རྩ་དང་ཤིང་ལ་
སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིམ་དུ་འདོགས་པ་དང་། ཐུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་པ་ལྟར།

འབྱུང་བ་བཞི་དང་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་རྫས་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱམ་པར་འདོགས་ལ་གང་གི་ཆོ་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་ན་བྱམ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་མཐོང་བར་མི་འབྱུར་ཏེ། བྱམ་པ་ནི་རྫས་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་གི་དྲི་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འཇིག་རྟེན་རྣམས་མ་དཔྱད་པར་རང་གིས་རྟོགས་པ་ཆད་མར་བྱས་ནས་བདག་གིས་བྱམ་པ་མངོན་སྲུང་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་ཅི་རུང་རུང་དུ་སྒྲིབ་ར་བྱེད་ཀྱི། བྱམ་པ་མངོན་སྲུང་སོ་ཞེས་ཕྱོགས་གཅིག་མཐོང་བས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་དེ་ཉིད་རིག་པ་སྲུ་ཞིག་སྒྲིལ་སྒྲིལ་བར་མི་འོས་སོ། །འང་ཞེས་པ་བྱམ་པའི་ཉི་བར་ལེན་པ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་མངོན་སྲུང་མེད་པར་སྟོན་པའོ། །བྱམ་པ་མངོན་སྲུང་ཡིན་པ་དག་ག་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྟོ་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་མཁས་པས་དྲི་ཞེས་སྒྲུལ་མའི་མེ་རྟོག་དང་པདྨ་ལྷུང་ལ་ཅན་ལ་སོགས་པ་སྒྲིའི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དང་། མངར་བ་བྱ་རམ་དང་ལན་ཅན་དང་ནོ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དང་། འཇམ་པ་ཤིང་བལ་དང་བྱེ་མ་དང་རྩོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དག་མངོན་སྲུང་ཡིན་

པའང་སོ་སོར་དགག་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་ཀྱང་ཇུས་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་རེ་རེ་ཁོ་ན་འཛིན་གྱི། ཐམས་ཅད་མི་འཛིན་
པའི་ཕྱིར་སྐལ་མའི་མེ་ཏྲིག་དང་བྱ་རམ་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའང་འཛིག་ཏེན་
གྱི་ཐ་སྟད་ཅུ་ཟད་ཀྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་མཁས་པ་སུ་ཞིག་སྤྱོད་བར་འགྱུར། གལ་ཏེ་བྱམ་པ་
གཟུགས་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་མཐོང་བས་བྱམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། དེ་ཡང་སྟོང་པོ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཅུ་ཞིག་མཐོང་བ་ཡིས་བྱམ་པའི་མ་མཐོང་
བའི་ཆ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར་ན་ནི། འི་ལ་སོགས་པ་ཇུས་གཞན་བདུན་པོ་རྣམས་མ་
མཐོང་བ་ཡིས་གཟུགས་མཐོང་བར་འདོད་པའང་མ་མཐོང་བར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར། འཛིག་ཏེན་ན་ཡང་
ཕལ་ཆེ་བས་བརྗོད་པ་མཐོང་སྟེ། མོན་སྒན་སྡེ་འུ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཤས་ཆེ་བས་མོན་སྒན་གྲེ་འི་
ཕུང་པོ་ཞེས་པ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བྱམ་པ་ལ་མངོན་སུམ་མེད་ཀྱང་བྱམ་པའི་གཟུགས་ལ་
མངོན་སུམ་ཡོད་ལ། དེའི་ཕྱིར་བརྒྱད་ནས་བྱམ་པའང་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འི་ལ་སོགས་པ་
དང་མ་འབྲེལ་བའི་གཟུགས་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་ལ་འང་མངོན་སུམ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་

ཕྱིར་གཟུགས་དེ་ལ་འང་པ་རོལ་རྒྱལ་གྱི་ཆ་དང་ཚུ་རོལ་མདུན་གྱི་ཆ་དང་དབུས་དཀྱིལ་གྱི་ཆ་རྣམས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལ་ཡང་སྒྲར་པ་རོལ་དང་ཚུ་རོལ་དང་དབུས་གྱི་ཆ་གཞན་ཡོད་ཅིང་། དེ་
དག་ལ་འང་གཞན་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་ལ་འང་གཞན་ཞེས་རྣམ་པར་སྤྱེ་བ་རྩལ་སྤྱར་བ་གྱི་མཐར་སྒྲག་པར་
གནས་ལ། རྩལ་ལ་འང་པ་རོལ་དང་ཚུ་རོལ་དང་དབུས་གྱི་ཆ་གས་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་དབྱེད་པ་དེར་
འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་མདུན་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་ཡོད་ན། དེའི་ཕྱིར་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་དུ་རྩལ་སྤྱར་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཆ་མེད་ན་ནི་གཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་མེད་པར་འགྱུར་
རོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་གྲུབ་ཅིང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
ཡིས་གཞན་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་འགྲུབ་པར་མི་
འཐད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཀྱན་ལ་བརྟགས་པ་ན་ཀྱན་ཀྱང་
རང་གི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྱུར་ནས་སྤྱར་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་ལྟོས་ནས་
ཡན་ལག་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱམ་པ་ནི་རང་གི་ཉིབར་ལེན་པ་རྫས་བརྒྱད་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་
ལག་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་ཡན་ལག་རྩལ་སྤྱར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ཞིང་

རྩལ་སྤྲོད་རྣམས་ཀྱང་མདུན་དང་རྒྱབ་ཀྱི་ཆ་ལ་སྟོན་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་རང་གི་ངོ་བོ་
གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་
སུམ་དུ་མེད་དོ། །ཇི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་རྩལ་སྤྲོད་ལ་ཆ་ཡོད་མེད་དཔྱད་ན་མ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་
མིང་གི་མཐའ་ཡི་གེ་ལ་འདྲ་རྣམས་པར་དཔྱད་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཡི་གེའི་རང་བཞིན་གྱི་བརྗོད་
པ་འདྲ་འཛིག་ཏེན་འདི་ན་ཐ་སྟོད་ཅུམ་དུ་ཡོད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་བུམ་པ་ལ་
སོགས་པ་མེད་ན་དེའི་རྗོད་བྱེད་ཡི་གེའི་བརྗོད་པ་འདྲ་མེད་ལ། དོན་མེད་ན་གཤམ་བརྗོད་དག་མི་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་འོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་སྟེ་སྟེ་དགག་པ་ལ། ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དབང་པོས་འཛིན་
པ་དགག་པ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་འཛིན་པ་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། བལྟ་བྱ་དགག་མཉམ་བྱ་
དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། ཡུལ་དགག་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། རང་
སྟེ་དགག་པ་དང་། གཞན་སྟེ་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། རང་སྟེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲེལ་བ་དག་གཟུགས་
ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་ནས་བུམ་པ་
བལྟ་བྱའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། དབྱིབས་དེ་ཁ་དོག་ལས་གཞན་ནམ་

གཞན་མ་ཡིན་པར་རྟོག་གྲང་། གལ་ཏེ་མདོག་ལས་དབྱིབས་དོན་གཞན་དུ་རྟོག་ན་དབྱིབས་དེ་ཇི་ལྟ་
 བྱུང་མིག་གིས་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁ་དོག་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ལ་སོགས་པ་བཞིན།
 འོན་ཏེ་ཉེས་པ་དེ་སྤང་བར་འདོད་པས་ཁ་དོག་ལས་གཞན་མིན་པར་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན། ཇི་ལྟར་ལུས་
 གྱིས་སྤུན་ཁུང་དུ་དབྱིབས་རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ལྟར་མདོག་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་འཛིན་པར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཅིག་ལ་བབྱང་བ་དང་མ་བབྱང་བའི་ཆ་གཉིས་མི་རུང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱུང་ན་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་ལ། དེ་ཉིད་
 དང་གཞན་མ་གཏོགས་པར་གྲུབ་པའང་མི་འཐད་པས། དེའི་ཕྱིར་རྩལ་ཕྱན་གྱི་བར་དུ་དབྱུང་ན་མ་
 གྲུབ་པས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་གྲུབ་ལ། དེ་མེད་པས་ཀྱང་དེའི་སྒྲོ་ནས་འགར་ཡང་མདོན་སུམ་
 དུ་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་གཟུགས་ལས་ཐ་
 དད་པར་དམིགས་པ་ཞིག་ན། ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་རྩལ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བར་
 དེས་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་མ་དམིགས་ལ། གཟུགས་ནི་ལྟ་ཞིག་མ་

གཏོགས་པ་དེར་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྱུང་བ་འང་མི་སྣང་ངོ། །འོན་ཏེ་གཟུགས་དང་ཐ་
དད་པ་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་གཟུགས་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་ན། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་
ཀྱི་རྒྱ་འབྱུང་བ་དང་གཟུགས་གཉིས་ཀའང་མིག་གིས་འཛིན་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར། འདི་ནི་རིགས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་
ལྟར་ས་ནི་བརྟན་པའམ་སྤྱ་བ་ཞེས་བྱ་བར་མཐོང་ལ། དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་གནས་པའི་
ཕྱིར། རྟེན་ཉིད་ཀྱིས་ན་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཐོང་ལ་དེའང་ལུས་ཀྱིས་འཛིན་ཏེ། དེའི་སྤྱ་བ་ལུས་ཀྱི་
དབང་པོས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེས་ན་རིག་པ་འབའ་ཞིག་ལ་སའོ་ཞེས་
ནི་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་གཉིས་ཐ་མི་དད་པའང་མེད་དེ། མཚན་ཉིད་དང་འཛིན་བྱེད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་མེད་པས་གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་
ཁ་ཅིག་ན་རེ། བུམ་པ་ནི་བལྟ་བུ་མ་ཡིན་མོད། བལྟ་བུ་ཉིད་དང་འབྲེལ་པས་བལྟ་བུར་འགྱུར་ལ།
བལྟ་བུར་གྱུར་པས་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བེར་རོ། །འདི་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་བལྟ་བར་བྱ་བ་ཉིད་

ནི་སྒྲིམ་པས་བྱམ་པ་མངོན་པར་གསལ་བ་འཇམ། བྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ན་བྱམ་པ་འདི་ལ་བལྟ་བར་
བྱ་བ་ཉིད་དགོས་པ་མེད་དེ། མཐའ་གཉིས་བརྟག་སྟེ་དཔྱད་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མི་འགྱུར་
ཏེ། བལྟ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དང་བལྟ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་བརྟག་ན་མི་རིགས་པས་སོ། །རྒྱ་
མཚན་དེས་ན་བལྟ་བྱ་ཉིད་སྒྲིམ་པ་མེད་པ་ལྟར་བལྟ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱམ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
བལྟ་བར་བྱ་བ་མི་རིགས་པས་བལྟ་བྱར་མ་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པའི་བྱམ་པ་ལ་ནི་བལྟ་བྱ་ཉིད་བརྟག་པ་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་དག་ག་
པ་ནི། འདིར་སྒྲུས་པ། ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་དག་ཡོད་པ་ཉིད་དེ། འཛིན་བྱེད་མིག་
ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བཤད་པ། འདི་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་པ་ནི་སྒྱིར་འབྱུང་བ་ལས་
གྱུར་པ་ཉེ་བར་སྟོན་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་ཐ་དད་ཅིག་སྟེ། མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་གི་སྒྲུ་མི་
ཐོས་ལ། རྣ་བས་སྒྲུ་ཐོས་ཀྱི་གཟུགས་མི་མཐོང་ངོ་། །གང་གི་དེ་ལྟར། མིག་ནི་འབྱུང་འགྱུར་སྣ་དེ་
བཞིན། མིག་གིས་མཐོང་གི་གཞན་གྱིས་མིན་པ་དེའི་ཆོ་མིག་ལ་སོགས་པས་ཡུལ་རྟོགས་པ་ག་ལ་
ཡོད་དེ། འཐད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་མི་སྲིད་ན་འདི་རྣམས་ལས་ཀྱི་

རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རོ་བོར་ཇི་ལྟར་གཞག་ཅེན།   ཁོ་བོ་ཅག་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་རོ་བོ་གྲུབ་པ་
 འགོག་གི་མིག་སོགས་ཏེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མི་འགོག་གོ། འོ་ན་
 མིག་ནི་འབྱུང་འབྱུར་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་འབྱུར་རོ་ཞེན།   མི་འབྱུར་ཏེ་དགོ་བ་དང་སྡིག་པ་སོགས།
 ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་རིགས་པས་དབྱུང་ནས་བསམ་པར་བྱ་བ་མི་རྣམས་ཏེ་བྱབ་པས་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ། ལུང་ལས། སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་བསམ་ཡས་
 པས། །རླུང་ལས་འཇིག་རྟེན་འདི་ཀུན་འབྱུང་འབྱུར་ཏེ། །མཚོ་དང་རི་དང་ལྷ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་།
 །རིན་པོ་ཆེས་ཕྱེས་བོན་བཀྲམ་གནས་སོ། །རླུང་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲིན་གྱིས་ཆར་འབབས་ཤིང་། །སྤྲར་
 ཡང་རླུང་གིས་སྒྲིན་ནི་རབ་ཏུ་འཇིལ། །རླུང་ལས་འཇིག་རྟེན་ལོ་ཏྲོག་རྒྱས་འབྱུར་ཏེ། །རླུང་གིས་འགོ་
 བ་ཀུན་ལ་བདེ་བ་འབྱེན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཁས་སྤྲང་
 བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་མཐོང་
 བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་འབྱུར་ན་དེ་
 ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ལྟར་བའི་སྒྲ་རོལ་དུ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་

པོའི་རྒྱུན་མ་ཚད་བའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་ལྷ་བའི་ཕྱིས་ནས་ཡོད་པར་རྟོག་ན། གཟུགས་ལྷ་བ་ལ་ཤེས་པ་
དོན་མེད་དེ། དེ་མེད་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་ལྷ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་རྟོག་པ་གསུམ་པ་ལྷ་བ་དང་ཤེས་
པ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་རྟོག་ན་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལྷ་བའི་བྱེད་པ་དོན་མེད་པར་འབྱུར་ཏེ། ཅིག་ཅར་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བ་ལང་གི་རྩ་གཡས་གཡོན་བཞིན་ནོ། །གང་གི་ཆེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པ་
དེའི་ཆེ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བརྟགས་པ་མི་སྲིད་དོ། །གལ་ཏེ་མིག་ནི་བྱེད་པའི་དེ་བོ་མ་
ཡིན་གྱི། འོན་ཅི་ཞེ་ན། ལྷ་བའི་བྱེད་པ་པོའི་དེ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གསུམ་པ་བྱེད་པ་དོན་མེད་འབྱུར་
ཞེས་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མིག་གིས་གཟུགས་དེ་ལྷ་བ་ན་མིག་དེ་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་དུ་སོང་
ནས་སམ། འོན་ཏེ་མ་སོང་བར་ལྟ་བུར། གལ་ཏེ་མིག་ནི་ཡུལ་དང་སྤང་ནས་འཛིན་པ་ཡུལ་གྱི་བྱུང་དུ་
འགོ་བ་དང་ལྡན་པར་བྱུར་ན་ལྷ་བ་དང་སྐར་མ་ལ་སོགས་པ་ཐག་རིང་བ་ན་གནས་པ་རྣམས་དུས་
ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་གིས་མཐོང་བར་འབྱུར་གྱི་སྤྱེ་བ་ཅོམ་གྱིས་མཐོང་བར་མི་འབྱུར་ན། སྤྱེ་བ་ཅོམ་གྱིས་
ཐག་རིང་བར་གནས་པ་རྣམས་ཉེ་བ་ན་གནས་པ་ལྟར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་
མིག་སྤང་ནས་འཛིན་ན་མིག་ལ་ཏ་ཅང་ཉེ་བ་མིག་སྒྲན་དང་བྱུར་མ་སོགས་དང་། ཆེས་རིང་བའི་

གཟུགས་དེ་དག་ཀྱང་གསལ་བར་ཅི་སྟེ་འཛིན་པ་མིན་ཏེ། སྤང་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་སྤང་
པའང་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་མི་རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་མིག་སྤྲོ་ནས་གཟུགས་མཐོང་ན། ཅི་
སྟེ་གཟུགས་མཐོང་ནས་འགོ་འཇུག་ཏེ་མ་མཐོང་བར་འགོ། གལ་ཏེ་གཟུགས་མཐོང་ནས་དེའི་ཡུལ་
དུ་མིག་འགོ་བར་རྟོག་ན། གཟུགས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་མིག་ཡུལ་གྱི་རྒྱུད་དུ་སོང་བས་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་
མེད་དེ། མ་སོང་བའི་སྟེ་ནས་ཡུལ་དེ་འདི་ན་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་མ་
མཐོང་བར་འགོ་ན། བསྟར་བྱར་འདོད་པའི་ཡུལ་ངེས་པར་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་བརྟུན་པར་འགྱུར་ཏེ། འོང་བ་
སྟར་བསྟར་བྱར་འདོད་པའི་ཡུལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཉེས་པ་དེ་སྤང་བར་འདོད་པས་མིག་གིས་
ཡུལ་གྱི་རྒྱུད་དུ་མ་སོང་བར་འཛིན་པར་འདོད་ན། འདི་ན་གནས་པའི་མིག་ཁོ་ནས་ཐག་ཉི་ཤེས་དང་
བསྐྱེབས་མ་བསྐྱེབ་ཀྱི་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། མིག་གང་ལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱུད་དུ་འགོ་བ་
ཡོད་པ་མིན་པ་མ་སྤང་པར་འཛིན་པར་དེ་ལ་ཡུལ་ཐག་ཤིང་བ་མེད་ཅིང་བསྐྱེབས་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཐམས་ཅད་མ་སྤང་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མིག་དང་ཡིད་དང་ན་བ་ནི་ཡུལ་དང་མ་སྤང་
ཅེས་ལུང་ལས་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤང་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་མ་སྤང་པ་བསྐྱེབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་

སྒྲིབ་བཤད་པའི་རིགས་པས་གཞོན་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་མི་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གང་གི་ཆོ་མིག་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ་ཐམས་
ཅད་དུ་རང་བཞིན་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ཡང་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་འཇིག་
ཉིན་ན་དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་དང་པོར་བདག་ལ་སྤྲུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ཏྲིག་ཅམ་པ་ཀ་
དང་ལྷ་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་དྲི་བསྐྱུང་དང་པོར་རང་གི་ཉིན་ལ་དམིགས་ནས། ཕྱིས་དེ་དང་ཕྱད་པ་ལས་
ཏིལ་ལ་སོགས་པ་ལའང་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མིག་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་མིག་ནི་མིག་
རང་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པར་རྒྱུ་མཆོན་གང་གིས་ན་འགྱུར་བ་མ་ཡིན། མིག་ནི་རང་གིས་རང་ལ་ལྟ་
བའང་མ་ཡིན་པས་གཞན་ལ་ལྟ་བར་ཡང་མ་གྲུབ་པོ། །མདོ་སྡེ་པ་གང་དག་མིག་འབའ་ཞིག་ལ་ལྟ་
བའི་རྣམ་པ་མེད་དེ། མིག་དང་གཟུགས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་ཆོགས་ནས་གཟུགས་མཐོང་
བར་འགྱུར་རོ་སྟམ་དུ་སེམས་པ་དེ་ལ་སྦྱིང་པོ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་མིག་ལ་ནི་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྣམ་
ཤེས་མེད་དེ་བཅའ་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ལ་ཡང་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་
མེད་དེ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་གཟུགས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་

ཏེ། རྟོག་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ལྟར་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ལ་གཟུགས་མཐོང་བའི་དོན་ཕན་ཚུན་མ་ཆང་བ་དེའི་
 ཕྱིར། དེ་དག་ཚོགས་པས་ཀྱང་གཟུགས་ཇི་ལྟར་མཐོང་སྟེ། གཟུགས་མཐོང་བའི་ཡན་ལག་མ་ཆང་
 བའི་ཕྱིར་ལོང་བ་ཚོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གང་གི་ཆེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་མ་གྲུབ་
 པ་དེའི་ཆེ་དེ་ཉིད་རིག་པ་སྲུ་ཞིག་གཟུགས་མཐོང་ཞེས་སྒྲ་བ་བྱེད། གཉིས་པ་མཉན་བྱ་དགག་པ་ནི།
 དེ་ཉིད་རིག་པས་གཟུགས་ལྟ་བར་མི་འོས་པ་ལྟར་སྒྲ་མཉན་པའང་མི་འོས་ཏེ། གཟུགས་ལྟ་བ་བཞིན་
 ཏུ་སྒྲ་མཉན་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྒྲ་ཐོས་ན་མཉན་པའི་ཡུལ་ཏུ་ཕྱིན་པའམ་མ་ཕྱིན་པ་
 ཞིག་ཐོས་གྲང་། །དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་ཉན་པའི་ཡུལ་ཏུ་སྒྲ་འབྱིན་ཅིང་འགོ་འམ་སྒྲ་མེད་པར་ཡིན། གལ་
 ཏེ་ཉན་པའི་ཡུལ་ཏུ་སྒྲ་ཞིང་སྒྲ་འགོ་ན་རྒྱ་མཆོན་གང་གིས་སྒྲ་དེ་ཉིད་སྒྲ་བ་པོར་མི་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་
 བ་པོ་མ་ཡིན་ཕྱིར་ལྟ་སྒྲིན་ལྟར་སྒྲ་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་མི་སྒྲ་བར་ཉན་པའི་ཡུལ་ཏུ་འགོ་ན་འང་གང་
 གིས་ན་མི་སྒྲ་བའི་སྒྲ་དེ་ལ་འདི་ནི་སྒྲ་འོ་སྒྲ་མ་ཏུ་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་སྒྲ་བ་སྒྲ་འི་རང་བཞིན་
 མ་ཡིན་པས་དེ་སྒྲ་ཉིད་ཏུ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་རྣ་བ་དང་ཕྱད་ནས་སྒྲ་འཛིན་ན་

སྐྱའི་དང་པོ་དེ་ཕྱི་བར་མི་འཛིན་ཅིང་དབང་པོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མི་འཛིན་པས་སྐྱའི་དང་པོ་གང་གིས་
འཛིན། དེའི་ཕྱིར་མ་བཟུང་བའི་དོན་དེ་སྐྱ་ཉིད་དུ་འང་མི་རིགས་སོ། །སྐྱ་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་དང་འབྱུང་
འབྱུང་བཞི་དང་སྐྱ་རང་ཉིད་དང་རྩལ་དགའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་རྒྱུ་པར་མི་འོང་ན་སྐྱ་ཙམ་རེད་བྱ་
ཇི་ལྟར་འཛིན་པར་འབྱུང་ལ། དེ་དང་ཚོགས་པ་ཐ་མི་དད་པའི་དྲི་ལ་སོགས་པ་འང་འཛིན་པར་འབྱུང་
ཏེ། སྐྱ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ཀྱང་ཕྱི་བར་པོ་དང་ཐུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱའི་དང་པོ་དབང་པོས་མ་
བཟུང་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེན། ཇི་སྲིད་སྐྱ་ཕྱི་བར་མ་ཐོས་པ་དེའི་བར་དུ་སྐྱར་མི་འབྱུང་ཏེ་ཕྱི་བར་པོ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲི་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཐོས་པ་ན་སྐྱར་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་དང་པོ་
སྐྱའི་ངོ་བོར་མིན་པ་འང་མཐར་སྐྱ་ཉིད་དུ་འབྱུང་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དྲི་ལ་སོགས་པ་མཐར་སྐྱ་ཉིད་དུ་
མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱིས་ཡུལ་འཛིན་པ་དགག་པ་ནི། ཇི་ལྟར་དབང་པོ་རྣམས་ལ་
ཡུལ་འཛིན་པའི་རྣམས་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ། ཡིད་ལ་འང་ཡུལ་འཛིན་པའི་རྣམས་པ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་
སེམས་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་དུ་སོང་ནས་ཡོངས་སུ་གཙོད་དམ་མ་སོང་བར་གཙོད། མ་སོང་བ་ན་གཙིག་
གིས་ཀྱང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་འབྱུང་རོ། །སོང་ནས་ཡིན་ན་དབང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་

པ་ཡུལ་གྱི་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་འཕ་རེད་བྱ་ཞིག་ཡིན་གྲང་། དེ་ལ་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་ནི་མི་འགྲོ་སྟེ། དབང་
པོ་རྣམས་ནི་རྟག་ཏུ་ལུས་ཁོ་ན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་དབང་པོ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།
།ཅི་སྟེ་རེད་བྱ་ཞིག་འགྲོ་ན། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཡུལ་
གྱི་རྒྱུད་དུ་སོང་སྟེ་འདྲ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལོང་བ་ལ་སོགས་པ་
ལ་འདྲ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་འདི་ཡུལ་གྱི་རྒྱུད་དུ་སོང་ནས་དོན་
འཛིན་པར་རྟོག་ན། དེའི་ཆོ་ཡུལ་མཐའ་ཡས་པས་དོན་རྟོགས་པ་ཡང་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པས་ཕྱིར་
ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་དང་སྟོག་བདག་འདི་ནི་རྟག་ཏུ་ཡོད་དམ་སེམས་མེད་པ་ཅི་སྟེ་
འགྱུར་བ་མིན་ཏེ་སེམས་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ན། སེམས་མེད་པ་འདྲ་བདག་ཏུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཀ་བ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་བདག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རིགས་
པས་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་མེད་པས་རང་བཞིན་སྟོང་ངོ་
ཞེས་བྱ་བར་གྱུབ་བོ། །གཉིས་པ་འཛིན་བྱེད་ཡུལ་ཅན་བདེན་པ་དགག་པ་ལ། འདུ་ཤེས་ཐུང་པོའི་
མཆོན་ཉིད་དང་། དེ་བདེན་པར་འགྱུབ་པ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་དོན་དེ་དག་རང་བཞིན་

མེད་ན། དེ་དག་གྱེ་བྲག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱ་དེ་དག་གི་བྱང་པར་ཡོངས་སུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན། དེ་ཡོངས་སུ་གཙོད་བྱེད་ཏུ་
འདུ་ཤེས་རིགས་པ་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་འདུ་
ཤེས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། འོན་འདུ་ཤེས་གཏན་མེད་དམ་ཞེ་ན། མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་
མེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར། འདི་ན་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་སྦྱིས་ནས་འགགས་པ་ན་ཡུལ་དབང་པོ་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འགགས་ལ། དེ་
འགགས་ནས་སྒར་མཐོང་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་གང་ཞིག་ཕྱིས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་འཛིན་
ནོ། །ཇི་ལྟར་འགགས་ཟིན་པའི་དོན་འཛིན་ཅེ་ན། ཇི་ལྟར་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་ཆུའི་བག་ཙམ་ཡང་མེད་མོད།
འོན་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུ་གྱི་དབང་གིས་ཆུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བ་ལྟར་འགགས་ཤིང་རང་བཞིན་
མེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་འདི་ནི་སྒྲིན་པོ་འོ། །སེར་པོ་འོ། །ཡིད་ཏུ་
འོང་བ་འོ། །མི་འོང་བ་འོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་ཡོངས་སུ་གཙོད་དེ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་གཟུགས་དང་
ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཚོས་ཀྱན་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱུ་ལ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱའོ།

ཁོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་སོགས་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་དབང་
གིས་ཡིན་གྱི་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོའི་རྒྱ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་རང་
གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་དབྱེ་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཀྱུན་
རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྒྲོ་བ་ཏགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་
ནོ། །སྒྲོ་བ་ཏགས་པའི་གཞི་ཡུལ་དང་། སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནི་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྱེ་ཤད་སྒྲུང་
བ་ལྟར་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་འབྲུལ་སྒྲུང་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེའི་ངོ་བོ་ནི་ནམ་མཁའ་
ལྟར་མཐའ་གང་དུ་ཡང་མི་གནས་པ་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའོ། །དེ་ཡང་མིག་སྒྲན་བསྐྱུས་
པས་རབ་རིབ་བསལ་བ་དང་། སྐྱེ་ཤད་དུ་སྒྲུང་བ་རྟོག་པ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མིག་སྒྲན་གྱིས་མ་རིག་
པའི་རབ་རིབ་བསལ་བ་ན་རང་གི་ངང་གིས་འགག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
དང་སྐྱེ་དན་ལས་འདས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་མཆོན་མ་མེད་པ་ནམ་
མཁའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་དག་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱིངས་ལ་མི་སྐྱག་ཅིང་དགའ་བ་སྐྱེ་

ལ། རྣམ་ཞིག་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་སྟེ་མ་པའི་འདུན་པ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐར་པ་དོན་
དུ་གཉེར་བ་ཡིན་གྱི་གང་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཐོས་ན་དངངས་ཤིང་སྒྲག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐར་པ་ཐོབ་པས་ཅི་ཞིག་
བྱ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཡིད་ཕྱིར་སྟོགས་པ་དག་ལ་ཐར་པ་འདོད་པའི་དྲི་ཚམ་ཡང་མེད་ན། ཐར་པའི་ལམ་
རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བ་ག་ལ་ཡོད། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདུ་ཤེས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དེ་མེད་ན་ཆོས་
རྣམས་རྣམ་པར་གཞག་མི་རུས་སོ་ཞེ་ན། འདུ་ཤེས་དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
རྣམ་ཤེས་ལས་མ་གཏོགས་པར་མེད་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར། ས་བོན་ཞིག་དང་མ་ཞིག་ལས། །ཕྱུ་གུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཁྲོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི།
།སྐྱུ་མ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུར་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་སྐྱེ་བ་ན་འགགས་ཟིན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པ་རྒྱུར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་
འགགས་པ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དུས་མཉམ་པ་ལ་ཕན་ཚུན་སྟོས་པ་མེད་པར་ཐལ་
བའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་སྐྱུ་མའི་ས་བོན་ལས་ཕྱུ་གུ་འབྱུང་བ་བཞིན་འབྲལ་བའི་སྣང་བ་ཅུང་དུ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་དེའི་ཆོ་གང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྐྱུ་མ་

ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་བདེན་པའི་བྱད་མེད་ལ་ནི་སྐྱུ་མ་ཞེས་མི་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ནི་སྐྱུ་མའི་ཚུལ་དུ་སྐྱེ་ཞིང་། མདོ་ལས་ཀྱང་སྐྱུ་མ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་དོ། །གསུམ་པ་བདེན་མེད་དོ་མཚར་རྒྱ་རུ་བསྟན་པ་ནི། ཅིནས་
ཀྱང་དབང་པོ་རྣམས་ཡུལ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་ལ། མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་དོ་མཚར་བ་ཞིག་གོ་ཞེ་ན། འདི་འག་འཁྱིལ་དོ་མཚར་གྱི་སྐྱུ་མ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར། ས་བོན་འགགས་པ་དང་མ་འགགས་པ་ལ་སྐྱུ་གུ་མི་འབྱུང་གི་འོན་ཀྱང་ས་བོན་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐྱུ་གུ་འབྱུང་བ་དང་། བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་འོན་པ་གར་ཡང་
གནས་པ་མེད་པ་ལས་ད་ལྟ་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་དང་། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་
རྣམ་པ་ལྡས་བཅའ་ན་མེད་ཅིང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་སྤང་ཅི་དང་ཚུལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཀྱང་
དོ་མཚར་མི་ཆེ་བ་ཞིག་གསུམ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་གང་གི་ཆོ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཁས་པ་
རྣམས་ལ་སའི་སྟེང་ན་དོ་མཚར་ཅན་མིན་པ་མེད་པས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་མིག་འཕྲུལ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡ་
མཚན་གྱི་རྒྱར་སྤང་བ་དེའི་ཆོ་དབང་པོ་བདེན་པ་མེད་པས་དོན་རྟོགས་པ་ལ་ཡ་མཚན་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་

ཞིག་ཡོད་དེ་སྤྱིད་ལ་མི་འོས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཕྱོགས་འགར་གནས་པར་དམིགས་ན་ཡ་མཚན་དུ་བྱེད་
པར་འགྱུར་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པའི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་ཆ་བ་ཡ་མཚན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བདེན་མེད་སྒྱུ་མ་སོགས་དང་མཚུངས་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་མ་ངེས་
པས་རྒྱུན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མཁས་པ་རྣམས་ལ། ཇི་ལྟར་མེད་དང་བཅས་པའི་ཡོག་པ་
ཟུར་དུ་བསྐྱར་བའི་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་མཐོང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་སྒྲུང་ཡང་དེར་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྱུ་ལ་པའི་བྱད་མེད་དང་བྱབ་པ་རྣམས་དེ་དང་དེར་
མེད་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྱང་གོལ་གྱི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དང་། གཉིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་མི་ལམ་གྱི་ལུས་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་བདག་ལ་ཆགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
རྒྱ་བྱེད་པ་དང་། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྒྱུ་མར་བྱས་པའི་ན་རྒྱུད་བདེན་པའི་ན་རྒྱུད་གིས་སྟོང་བཞིན་དུ་
དེའི་རང་བཞིན་མི་ཤེས་པ་རྣམས་སེམས་སྤོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་དང་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་
བྱུང་བའི་རྒྱ་སྒྲུབ་བདེན་པས་སྟོང་ཡང་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲུབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དང་། ཡུལ་
དང་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཁྲག་སྒྲུབ་རིང་བ་ན་གནས་པ་རྣམས་ལ་དུ་

བ་བདེན་པར་སྒྲུང་བ་དང་། རིའི་ཚང་ཚང་དང་རི་ཁྲོད་དང་སྒྲུང་གི་ཟབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་གི་བྲག་ཆ་སྒྲུ་
 བོ་རྣམས་ལ་སྒྲུ་བདེན་པ་བའི་སྒྲོ་སྒྲུད་པ་དང་། དཔྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་རྒྱུང་གིས་བསྒྲུད་པའི་
 སྒྲིག་རྒྱ་རྒྱས་སྟོང་ཡང་ཐག་རིང་བ་ན་གནས་པ་རྣམས་ལ་ཆུའི་འདུ་ཤེས་པ་བསྒྲུད་པ་དང་། སྒྲིན་
 རྣམས་ཐག་རིང་པོ་ནས་རི་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་སྒྲུད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་མཁས་པ་
 རྣམས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་འང་མ་རིག་པས་
 འཕངས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་ཅན་གྱི་སྒྲོད་དང་བཅུད་ཀྱི་སྲིད་པ་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་
 ལྟར་བརྟུན་པ་བསྒྲུ་བའི་ཆོས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཀྱང་བྱིས་པའི་སྒྲུ་བོ་འདྲིད་པར་སྒྲུང་བར་
 འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆགས་པ་བཟད་པས་
 གྲོལ་བར་འགྱུར་བས་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
 གནས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་སྒྲུད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དབང་པོ་དང་དོན་དགག་པ་བསྒྲོམ་པ་བརྟུན་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་དུ་བྱེད་པ་བཅུ་གསུམ་པའི་འབྲེལ་པའོ། ། ༥ །བཞི་པ་མཐར་འཛིན་དགག་པ་ལ།
 འདུས་བྱས་རང་བཞིན་སྟོང་པར་བརྟུན། །དངོས་པོ་བདེན་པར་འབྱུལ་བའི་རྒྱ། །བདེན་མེད་རིགས་པ་

བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུས། །བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་བསྐྱུས་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལ་མདོར་
བསྐྱུས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འདིར་སྒྲུས་པ། གལ་ཏེ་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
སྲིད་པ་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་ན། གང་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་
པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དངོས་པོ་འགའ་ལ་འང་རང་བཞིན་བརྟག་པར་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་བཞིན་དང་བཅས་
པའི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་གི་
ངོ་བོ་གྲུབ་པ་གཞན་འགའ་ལ་འང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རག་ལས་པར་མི་འགྱུར་ན། དེའི་ཆོ་རང་དབང་ཅན་
གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པས་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེའི་བདག་
ཉིད་དུ་འགྱུབ་པར་འགྱུར་ན། རྒྱ་རྒྱེན་ལས་མ་སྒྲེས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་རག་མ་ལུས་པས་སམ།
རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་དེ་ནི་ཡུལ་དུས་གང་ན་འང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་
པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་འགའ་ལ་འང་རང་བཞིན་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་
པ་ལྟར་གནས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཆོགས་པ་སྤྱི་བཞིར་གྲུབ་པ་དགག་ ཆོགས་པ་ཅན་ལ་རྫས་ཡོད་
དགག་ གཅིག་དང་དུ་མར་གྲུབ་པ་དགག་ མཐའ་བཞི་འགོག་པའི་རིགས་པ་བསྒྲེ། དང་པོ་ལ་མདོར་

བསྟན་པ་དང་། བརྒྱུ་ལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འདི་ན་བྱམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ཚོགས་པ་འགའ་ཞིག་དངོས་པོར་ཡོད་ན། རང་གི་ཚོགས་པ་ཅན་དག་ལས་གཅིག་གམ། འོན་ཏེ་ཐ་
དད། དེ་ལ་རེ་ཞིག་གཟུགས་ཉིད་བྱམ་པ་འོ་ཞེས་བྱམ་པ་གཟུགས་དང་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ན་
གཟུགས་ཡོད་པ་དེ་ན་བྱམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སོ་བཟང་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་
དམར་པོ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བས་སྟོན་པོའི་གཟུགས་འཛིག་པ་ན་བྱམ་པ་འང་འཛིགས་པར་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཉེས་པ་དེ་སྤང་བར་འདོད་ནས་ལྷ་སྐྱེན་དོན་གཞན་པའི་བ་ལང་དང་ལྷན་པ་ལྷར།
གཟུགས་ལས་དོན་གཞན་པའི་བྱམ་པ་གཟུགས་དང་ལྷན་པར་རྟོག་ན། བྱམ་པ་གཟུགས་ལས་
གཞན་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ལྷ་སྐྱེན་བ་ལང་ལ་མི་སྟོས་པར་ཐ་དད་པར་གཟུང་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་
གཟུགས་ལ་མ་སྟོས་པར་བྱམ་པ་ཐ་དད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱམ་པ་དང་གཟུགས་གཞན་ཉིད་
ཡིན་ན་འཁར་གཞོང་དང་ཞོ་ལྟར་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འཐད་ན་ཡང་གཞན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱམ་པ་
ལ་གཟུགས་བརྟེན་ནས་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱམ་པ་ཡོད་པ་འང་མ་ཡིན་ནོ།
།དེའི་ཕྱིར་བྱམ་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཞན་སྡེ་དགག་ རང་སྡེ་དགག་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དགག་མཚན་གཞི་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྒྱུ་འཛིན་ཡིན་པ་དགག་ཡོན་
ཏན་གྱི་རྟེན་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། གཟུགས་དང་བྱམ་པ་གཞན་ཉིད་དུ་མེད་
ཀྱང་ཡོད་པ་ཉིད་དང་བྱམ་པ་གཞན་དུ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་སྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། བྱམ་པ་ནི་
ཁྱད་པར་རྫས་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་ཉིད་དང་འབྲེལ་བས་བྱམ་པ་ཡོད་པར་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན། ཡོད་
པ་ནི་རྫས་ཐམས་ཅད་ལ་རྫས་སུ་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་སྒྱུ་ཡིན་ལ། བྱམ་པ་ནི་ལྡོག་
པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་རོ་ཞེས་ཡོད་པ་དང་བྱམ་པ་གཉིས་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་
མཐོང་ནས་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་སྟེ་ཡོད་པ་ལས་བྱམ་པ་གཞན་ཡིན་ན། འོ་ན་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱིར་དངོས་པོ་ཡང་བྱམ་པ་ལས་གཞན་དུ་ཅིས་མི་འབྱུང་། དེའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་ཁོ་ན་
ལས་གཞན་གྱི་སྒྲ་སྒྲོ་འཇུག་པས་གཞན་གྱི་སྒྲ་སྒྲོའི་རྒྱར་གཞན་ཉིད་ཅིས་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་
བརྟགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱམ་པ་ནི་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་གཅིག་གཉིས་ཞེས་སོགས་ཐ་སྙད་འཇུག་པས་བྱམ་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་བརྗོད་
པ་ཡོད་ལ། གཅིག་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོག་དོན་ཡིན་ལ། བྱམ་པ་ནི་རྫས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

གལ་ཏེ་ཁྱོད་གྱི་ལུགས་གྱི་ཚིག་གི་དོན་ཐ་དད་པ་འི་ཕྱིར།   གཅིག་གི་གྲངས་བུམ་པར་མི་འདོད་པ་
ཡིན་ན། རྫས་གྱི་ཚིག་གི་དོན་གྱིས་གཅིག་གི་གྲངས་ལས་གཞན་དུ་སྒྱུར་པ་འི་ཕྱིར་བུམ་པ་འང་གཅིག་
དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྫས་ལ་བརྟེན་པས་བུམ་
པ་ཁོ་ན་གཅིག་དུ་འགྱུར་གྱི་གཅིག་ཉིད་ནི་བུམ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལྷན་པ་ཞེས་པ་འདི་འབྲེལ་པ་
ཅན་གཉིས་ལ་མཚུངས་པ་ཡིན་གྱི་མི་མཚུངས་པ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲན་ཉིད་ནི་སྤྲན་ཉིད་དང་འབྲེལ་གྱི་
གང་རུང་དང་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ནི་བུམ་པ་དང་གཅིག་ཉིད་ལ་ལྷན་པ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། བུམ་པ་ཁོ་ན་གཅིག་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫས་ལ་བརྟེན་པའོ་ཞེས་ཁས་
སྲུངས་པ་འི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བུམ་པ་ནི་རྫས་ཡིན་ལ། གཅིག་ཉིད་ནི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་རྫས་དང་ཡོན་
ཏན་གཉིས་ཀྱང་མཚུངས་པ་འང་མ་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལྷན་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ལ། ལྷན་པ་
མེད་པ་དེས་ཀྱང་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་ལྷན་པ་ལས་བུམ་པ་ཁོ་ན་གཅིག་དུ་འགྱུར་ཞེས་པ་དེར་མི་འགྱུར་
རོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་གྱི་ལུགས་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྫས་ལ་བརྟེན་གྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་གཞན་བརྟེན་པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་གི་

ཆོ་ལྷས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དབྱིབས་ཅི་ཙམ་པ་དེ་ཙམ་དུ་གཟུགས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་དབྱིབས་ཀྱང་
ཡིན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཆོ་ངེས་པར་སྤྲ་བ་དང་ཆེ་བའི་ལྷས་དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱང་སྤྲ་བ་དང་ཆེན་པོར་ཅི་སྟེ་
འཇུར་བ་མིན་ཏེ་འཇུར་དགོས་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་སྤྲ་བ་དང་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་
གྱི་རྟེན་དུ་འདོད་དགོས་སོ། །ཅི་སྟེ་གཟུགས་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞིང་སྤྲ་བ་དང་། ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་
ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཡོན་ཏན་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱིབས་སུ་མི་འཇུར་རོ་ཞེས་པ་འདི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་གཞུང་
ལུགས་ཡིན་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཕྱི་རྒྱུ་ལྟོད་རང་གི་སྟེ་ཆོན་ལས་གཞན་མིན་ན། དེ་ལ་གྲུབ་མཐའ་དང་
འགལ་བས་གནོད་རྒྱས་པས་དེ་བརྒྱུ་ག་རྒྱས་ཕྱིར་རང་གི་གཞུང་ལུགས་དང་འགལ་བ་བསྟུན་པར་བྱ་
བར་འཇུར་ན། གང་གི་ཆོ་པ་རོལ་པོ་ཕྱི་རྒྱུ་ལྟོད་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ་དེ་ལ་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བ་བརྟེན་
པས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དེ། དེ་ནི་གྲུབ་མཐའ་དེ་སེལ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རིགས་པ་དང་འཇིག་
རྟེན་དང་འགལ་བ་བརྟེན་པར་རིགས་ཏེ། དེའི་སྒྲོ་ནས་དེ་བརྒྱུ་ག་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལུང་དང་
འགལ་བ་ལན་མ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་ལས་མ་གཡོས་སོ། །གཉིས་པ་མཆོན་གཞི་དགག་པ་ནི།
གལ་ཏེ་གཞན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞག་ཀྱང་མཆོན་གཞི་བྱམ་པའི་ངོ་བོ་མ་བཞག་པས་བྱམ་པ་ཞེས་

བྱ་བའི་དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་
མཚན་ཉིད་ཅན་དང་། བྱམ་པ་ནི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་སྒྲིམ་པ་ན་བྱམ་པ་འདི་གངས་དང་ཕྱ་བ་
དང་ཆེན་པོ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྡོག་པ་ན་རང་བཞིན་འདི་འདྲའོ་ཞེས་བྱ་བར་བཞག་
པར་མི་རུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྡོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་འདིས་ཀྱང་མཚན་གཞི་བྱམ་པ་གང་
དུ་འང་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་དངོས་པོ་བྱམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གངས་སོགས་ལས་ཐ་དད་པར་
གྲུབ་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་གངས་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱམ་པའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། བྱམ་པ་ནི་དེ་དག་གི་མཚན་བྱ་ཡིན་པས་མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གངས་
སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མཚན་གཞི་བྱམ་པའི་ངོ་བོ་གང་དུ་འང་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མཚན་གཞིའི་ངོ་བོ་རྟེན་ན་འདི་ནི་གངས་སོགས་ཀྱི་མཚན་བྱ་ཡིན་ལ་
གངས་སོགས་འདི་དག་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་གངས་སོགས་ལས་ཐ་དད་པར་ངེས་པར་འགྱུར་
ན། མཚན་གཞིའི་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་པ་དེར་ནི་གངས་སོགས་ལས་ཐ་དད་པར་བྱམ་པའི་དངོས་པོ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་སྡེ་དགག་པ་ནི། རྟོག་བ་གང་གི་ལྷགས་ལ་བྱམ་པ་

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་པ་དེའི་ལུགས་ཀྱང་མི་རིགས་ཏེ།
 མཚན་ཉིད་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྫས་བརྒྱད་པོ་རྣམས་དང་སོ་སོ་བ་མིན་པར་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱམ་པ་གཅིག་མ་ཡིན་པར་མང་པོ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱམ་པ་
 མང་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྫས་རེ་རེར་བྱམ་པ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་
 བྱམ་པ་མང་པོ་ཉིད་དུ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དངོས་
 པོ་བ་རྣམས་ཕན་ཚུན་སྦྱར་བ་ལས་བྱམ་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་གཟུང་བྱ་
 ཡིན་པས་ན་རེག་བྱ་ཁོ་ན་རེག་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རེག་ལྡན་རེག་བྱ་དེ་གཟུགས་ངི་ལ་
 སོགས་པ་རེག་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་ལྡན་ཅིག་སྦྱར་བ་སྟེ་སྤང་ཅིང་རེག་པ་ཞེས་བྱ་བ་མེད་དེ། དཔེར་
 ན་ནམ་མཁའ་དང་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་ཕན་ཚུན་སྦྱར་བ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཕན་ཚུན་སྤང་པའི་ཚོགས་པ་
 བྱམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་མི་རིགས་སོ། །ཅི་སྟེ་ཕན་ཚུན་རེག་པ་མེད་པར་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་བྱམ་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བྱམ་པ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ།

།གཟུགས་ནི་བུམ་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་དེས་ན་གཟུགས་དེ་ནི་བུམ་པ་མིན་ནོ། །དྲི་ལ་སོགས་པ་འང་
དེ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་འགའ་ཞིག་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཡན་ལག་ཅན་ལ་མ་སྟོས་པའི་ཡན་ལག་ཀྱང་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་བུམ་པ་མེད་པས་ཡན་ལག་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འགའ་ཡང་མེད་ལ། ཡན་
ལག་ཅན་མེད་པ་དེས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལས་ཀྱང་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་བུམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྐྱས་པའི་
དྲི་རོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་བུམ་པ་ལྟར་སྒྲུལ་བུ་ལ་སོགས་ལ་འང་ཡོད་ལ། བུམ་པ་དང་སྒྲུལ་བུ་
སོགས་ལ་ཡོད་པའི་གཟུགས་ཀྱན་ལ་འང་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཟུགས་སུ་བུང་བ་ཅུ་མ་དུ་མི་
མཐུན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་ངོ་བོ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཟུགས་གཅིག་ལ་བུམ་
པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པར་གྱུར་ཞིང་སྒྲུལ་བུ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གཟུགས་གཞན་ལ་མིན་
པའི་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་དེ་ཡང་བུམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པར་གནས་པའི་གཟུགས་
དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་བུམ་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་པོ་དང་ཐ་མི་

དད་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དྲི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐ་མི་དད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བུམ་པ་
གཅིག་དང་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེ་རྣམས་བུམ་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཡང་གཟུགས་
ལ་རོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐ་དད་པར་ཡོད་པས་དེ་དག་ཐ་མི་དད་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དབང་
པོ་ཐ་དད་པས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སོགས་དག་ལས་གཟུགས་གཞན་ཡིན་ཞིང་བུམ་པ་ལས་
གཟུགས་གཞན་མིན་ཞེས་བྱོད་འདོད་ན། གལ་ཏེ་གཟུགས་ལས་ཀྱང་བུམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ་
གཟུགས་ལས་གཞན་པའི་རོ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་མེད་པར་རང་གི་རོ་བོ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་བུམ་
པ་དེ་རོ་སོགས་དང་ཐ་མི་དད་པས་གཟུགས་ལས་གཞན་ཇི་ལྟར་མིན་ཏེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།
།གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་བུམ་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་
ཉིད་ཡིན་ཀྱང་བུམ་པ་མང་པོ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཟུགས་དྲི་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་
འཕྲོད་པ་འདུས་པར་གྱུར་ཀྱང་གཟུགས་དྲི་ཉིད་དམ། དྲི་གཟུགས་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་དེ།
ཚོགས་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་
དྲི་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་འདུས་ཀྱང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་དེས་ན། མཚན་ཉིད་རྣམས་

དང་སོ་སོ་ནི། །མིན་ཕྱིར་བྱམ་པ་གཅིག་མ་ཡིན། །ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་
སོ་སོ་ནི་མིན་ཕྱིར་ཚོགས་པ་འདྲ་གཅིག་དུ་མི་རིགས་སོ། །ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་རྩ་བར་འོག་དུ་
འབྱུང་ཡང་དོན་གྱི་འབྲེལ་གྱི་དབང་གིས་གོང་དུ་སྤངས་ཏེ་བཤད་དོ། །གང་གི་ཆེ་དེ་ལྟར་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་བྱམ་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་རྒྱུར་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཆེ་གཞན་ཡང་རྒྱུར་མི་རིགས་པས་
བྱམ་པ་ལ་ནི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། རྒྱ་མེད་པ་ལ་འདྲ་རང་ཉིད་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་
ཡུལ་འབྲས་བྱར་མི་འབྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་སོགས་ཡན་ལག་
རྣམས་ལས་གཞན་དུ་བྱམ་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བྱམ་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ཡན་ལག་གྱོ་མོ་ལ་སོགས་ལ་སྟོས་ནས་འབྲས་བྱ་ཡིན་
ལ། གྱོ་མོ་རྣམས་ནི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་སྟུང་ན། བྱམ་པ་གྱོ་མོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ལས་གྲུབ་པར་གྱུར་ཅིང་གྱོ་
མོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ནི་གསེག་མ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་གྲུབ་པར་འབྱུར་ན། གྱོ་མོ་གང་ལ་
རང་ལས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེ་ཡིས་འབྲས་བྱ་གཞན་བྱམ་པ་རང་གི་དོ་བོས་ཇི་ལྟར་སྦྱེད་པར་བྱེད། དེའི་
ཕྱིར་བྱམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །བྱམ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་འདིས་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་འགོག་

པ་ལ་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཚོགས་པ་ཅན་ལ་རྫས་ཡོད་དགག་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་
པས་རྣམ་པར་དབྱུང་ན་ཇི་ལྟར་གཟུགས་སོགས་མ་གཏོགས་པར་བུམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་
དུ་ས་ཚུམ་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་གཟུགས་དྲི་སོགས་ཀྱང་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་རྒྱུད་སོགས་ལས་མ་
གཏོགས་པའི་གཟུགས་དྲི་སོགས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་པན་ཚུན་མ་ལྟོས་པར་རང་
གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་འདི་ན་མེ་ནི་སྟེག་པ་པོ་ཡིན་ལ། འབྱུང་བ་གསུམ་ནི་བསྟེག་བྱ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་འབྱུང་བ་གསུམ་གྱི་བྱད་ཤིང་ཁོ་ན་མེས་བསྟེག་པ་ན་བྱད་ཤིང་ཆ་བར་གྱུར་པ་ནི་མེ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་ཏེ་བསྟེག་བྱའི་བྱད་ཤིང་མ་ཡིན་ནོ། །ཆ་བ་མིན་པའང་ཇི་ལྟར་བསྟེག་སྟེ། མེ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བསྟེག་བྱ་གཞན་ཡང་མེད་པ་དེས་ན་མེ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་
བྱད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་བྱད་ཤིང་མེད་པ་ན་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་མེ་ཡང་མེད་
དོ། །གལ་ཏེ་བྱད་ཤིང་ནི་སྟེ་བ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ཆ་བ་མིན་ཡང་མེས་ཟིལ་གྱིས་མནན་
ཏེ་ཆ་བར་གྱུར་པ་ན་བསྟེག་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་ཅི་སྟེ་མེར་མི་འགྱུར། ཆ་བའི་རང་བཞིན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ། མེས་ཟེལ་གྱིས་མནན་དུ་བེན་ཀྱང་མི་ཆ་སྟེ་ཆ་བ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན། འོ་
 ན་མེ་ལས་དངོས་པོ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་འབྱུང་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱད་ཤིང་དེ་མེ་དང་འགལ་
 བས་དེ་མེ་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཆ་བ་ཅམ་ཞིག་མེར་འགྱུར་ན།
 འབྱུང་བ་འདི་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་མེད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་ཕན་ཚུན་འབྲས།
 །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་མེ་ལ་བྱད་ཤིང་མེད་ན་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་བས་
 དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་མེའི་རྫས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལ་འབྱུང་བ་གསུམ་མེད་པས་ཤིང་མེད་པའི་མེ་
 ཡོད་ཅེན། དེས་ན་ཤིང་མེད་པའི་མེ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པའི་ཉེས་པ་ཐལ་བ་དེ་ཉིད་
 དུ་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་མེད་ན་འད་བྱེ་བྲག་པ་བཞིན་དུ་རྟག་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཁས་སྦྱངས་པར་འགྱུར་རོ།
 །གལ་ཏེ་རྒྱ་མེད་པའི་ཉེས་པས་འཇིགས་པས་མེའི་རྩལ་ལ་འབྱུང་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱད་
 ཤིང་ཡོད་པར་རྟོག་ན། འོ་ན་མེའི་རྩལ་རྫས་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁས་སྦྱང་བར་མི་
 བྱེད། །གསུམ་པ་གཅིག་དང་དུ་མར་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི། རྩལ་སྤྲ་རྣམས་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་
 མ་གྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་གང་དང་གང་རིགས་པས་ཡོངས་སུ་

བརྟགས་པ་ན་དེ་དང་དེ་ལ་གཅིག་ཉིད་མེད་དོ། །ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཕན་ཚུན་མེད་པར་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བར་འབྱུང་བས་འབྱུང་བ་རྣམས་མེད་པར་འབྱུང་འབྱུང་
 རྣམས་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། མཆོན་ཉིད་དང་མཆོན་གཞི་རྣམས་
 ཀྱང་ཕན་ཚུན་མེད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་གང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་
 པ་མིན་པ་དེས་ན་དུ་མ་ཉིད་ཀྱང་མེད་དེ། དུ་མ་ནི་གཅིག་བསགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྟུན་
 འབྲིན་པ་འདི་རང་གི་སྟེ་པ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུང་སོགས་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བར་ཁས་སྦྱངས་པ་
 རྣམས་ལ་འཐད་ཀྱི། ཕྱི་རོལ་པ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་གང་ན་ས་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་དེ་
 ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དེ་མེད་པ་དེར་ས་རྟག་པའི་རྩལ་གཅིག་ཡོད་ཅེས་འདོད་པས་སོ་
 ཞེ་ན། དེ་དག་གི་ལྷགས་ལ་འང་སའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལ་རྩལ་ཉིད་དང་། གཅིག་ཉིད་དང་། ཡོད་པ་ཉིད་
 ཅེས་བྱ་བ་གསུམ་ཡོད་ལ། ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཉིད་དང་། གཅིག་ཉིད་དང་། ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་
 བྱ་བ་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ལྷགས་ལ་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་
 ཆོས་གསུམ་ཉིད་ཡོད་པ་དེས་ན་གཅིག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འག་འཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་

བཞིན་དུ་གྲངས་ཅན་པ་ལ་འང་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་གི་
དངོས་པོ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །བཞི་པ་མཐའ་བཞི་འགོག་པའི་རིགས་པ་བསྐྱེ་བ་ནི། འབྲས་བུ་ཡོད་
པར་སྐྱ་བ་དང་། མེད་པར་སྐྱ་བ་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀར་སྐྱ་བ་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མིན་ཞེས་
སྐྱ་བ་དག་ལ་དགག་པ་བྱ་བའི་ཚུལ། འབྲས་བུ་ཡོད་པར་གང་འདོད་དང་། ཞེས་སོགས་སྐྱར་བརྒྱུད་
པ་འདི་ནི་མཁས་པ་སློ་བྱོས་བཟང་པོ་དག་གིས་རྒྱ་འབྲས་གཅིག་དང་སོགས་པས་གཞན་ཉིད་དང་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པར་སྐྱ་བ་དག་ལ་སྐྱམ་འབྱེན་དུ་རྟག་ཏུ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །འདི་
ལྟར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་དུ་སྐྱ་བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྐྱ་བའི་ཕྱོགས་ཏེ་དེ་ལ་ནི། འབྲས་བུ་
ཡོད་པར་གང་འདོད་པ། ཁྱིམ་གྱི་དོན་དུ་ཀ་བ་སོགས། །བརྒྱན་པའི་དོན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར། ཞེས་
དང་། གང་ཞེག་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དེ། སྐྱར་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་པ་སྐྱེ་འགྱུར་ན།
།སྐྱེས་ཟིན་པ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་སྐྱར་བར་བྱའོ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་དུ་འདོད་
པ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པར་སྐྱ་བའི་ཕྱོགས་ཏེ་དེ་ལ། འབྲས་བུ་མེད་པར་གང་འདོད་པ། ཁྱིམ་གྱི་དོན་དུ་
ཀ་བ་སོགས། །བརྒྱན་པའི་དོན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར། ཞེས་སྐྱར་རོ། །གང་དག་བརྒྱ་བྱིན་སྐྱར་སྒོག་

གི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པས་ད་ལྟར་གྱི་ལུས་ལེན་པ་ན་སྤར་སྒོག་གི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་
དང་། ལྷ་སྒྱུན་གྱི་བདག་ཉིད་མེད་པ་སྐྱེ་བས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་ཡིན་ནོ་
ཞེས་འདོད་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ཏེ། དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་
མེད་པར་སྒྲིབ་བ་གཉིས་ལ་བརྗོད་པའི་སྲུན་འབྲིན་པ་གཉིས་ཀ་ཚོ་ལ་བ་གཅིག་ལ་བརྗོད་པར་བྱའོ།
།གཉིས་ཀ་མིན་པར་འདོད་པ་ལ། འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཡོད་ན། དེ་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཞེས་པར་འགྱུར་ན། གང་གི་ཆོ་ཡོད་མེད་གཉིས་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཆོ་གང་བཀག་པ་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །གཉིས་པ་དངོས་པོ་བདེན་པར་འབྱུང་བའི་
རྒྱ་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ན། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་
དངོས་པོར་སྒྲིབ་པ་འདི་དག་འཐད་པ་གང་གིས་རངས་ཏེ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་རྟོག་ཅིན། དེ་ལ་འཐད་པ་
འགའ་ཡང་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་ཇི་ལྟར་མར་མེ་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་དག་ཇི་སྲིད་དུ་རྒྱུན་གྱིས་
ཚོགས་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་ཉི་རྒྱ་འབྲས་བུར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར། འདུ་བྱེད་སྐྱད་
ཅིག་གིས་འཇིག་པ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་ན་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་

བའི་རྒྱུ་ལ། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞུགས་མ་འབྲིགས་པས་བཟུ་ཉེས་པ་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་བྱང་
སྟོང་རྣམས་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱུང་ན་ཞིང་། འདིར་ཡང་འདྲ་བྱེད་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་མཛོན་
སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་ནས་བདག་གམ་འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་ཡོད་དོ་སྟུམ་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞུགས་དུ་རྒྱ་
རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་དང་། ཁྱིམ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་
གཟུགས་བརྟན་དང་བྲག་ཅ་སོགས་དང་འདྲ་བ་དེ་དང་དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཚད་མར་
བྱས་ནས་འཇིག་རྟེན་གཞུག་པའི་དོན་དུ་ཉི་བར་སྦྱངས་ནས་སམ་བརྟེན་ནས་རང་དང་སྤྱི་འཇིག་རྟེན་
ཙམ་ཞིག་འདོགས་པར་བྱེད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་སྦྱེ་བ་ན་ཡང་ཚོགས་པ་ཁོ་ན་སྦྱེ་ལ། འགག་པ་ན་ཡང་
ཚོགས་པ་ཁོ་ན་འགག་པ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཚོགས་པ་དེའི་རང་བཞུགས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞུགས་མ་ཤེས་
ཤིང་བཟུ་ཉེས་པ་ན། སྟོལ་བ་དག་རིགས་པ་མེད་བཞུགས་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་དང་
ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་པར་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་རྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་བདེན་མེད་རིགས་
པ་བསྐྱས་ཏེ་བསྐྱུན་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱང་དངོས་

པོ་ཁས་མི་ལེན་པ་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། མཐོང་བ་དང་
མ་མཐོང་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་དངོས་པོ་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གི་དོན་གང་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མེད་པའི་
དོན་དང་སྒྲིབ་མ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་། གཞུགས་བརྟན་སོགས་དང་མཚུངས་པར་སྟོང་པ་ཉིད་དང་
བདག་མེད་པའི་དོན་ཏེ། འདི་ལྟར། གང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པས་
རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་
པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རང་དབང་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་རྒྱེན་ལ་རག་ལས་ཏེ་སྒྲིབ་
བའི་ཕྱིར་རོ། གཞུང་པོ་འདི་ཀྱང་རང་དབང་མེད་པ་ཡིན་པ་སྟེ། དེས་ན་དངོས་པོ་གང་ལ་རང་བདག་
གི་རང་བཞིན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། གཞུང་པོ་འདི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རང་གི་དེ་བོ་དང་བྲལ་
བའི་དོན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། གཞུང་པོ་འདི་ཕྱིར་རྟེན་
འབྲེལ་སྒྲིབ་མ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲིབ་འདོགས་པ་དང་སྒྲུབ་པ་འདེབས་པའི་རྣམ་པར་ཁྱེད་གས་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་
དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན་ལ། རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིབ་མ་ལྟ་བུར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ནི་

ཏྲག་ཆད་ཀྱི་ཉེས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །བཞི་པ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ནི། གང་
 གི་ཕྱིར་འགའ་ཡང་དེ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཕྱི་དང་
 རང་གི་དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་འདུ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་ནི་རྟག་པས་འབྲས་བུ་
 ལ་སྟོས་པ་མེད་ལ། འབྲས་བུའི་དོན་དུ་གང་འདུས་པ་དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་གཟིགས་པའི་འཕགས་པ་
 རྣམས་ལ་མ་འདུས་པ་སྟེ་བདེན་པར་མངོན་པར་མི་བཞེད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་
 ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་
 ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ནི་དེའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། སྒར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་
 རྣམས་ལ་བདག་གི་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་ནས་སྲིད་པའི་ས་བོན་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམ་ཤེས་
 འགག་པར་འགྱུར་བ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་
 པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་ལྡོག་པར་རྣམ་པར་བཞག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་འབྱུང་བའི་ས་བོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་དེ་དག་ལ་མི་ལྡོག་སྟེ། ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཤོན་མི་བླ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།

མཐར་འཛིན་པ་དགག་པ་བསྐྱོམ་པ་བསྐྱོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའོ།
 ལྟོ ༥ །།གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དགག་པ་ལ། སྐྱེ་མེད་སྐྱེ་མའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱུབ།
 མཆན་ཉིད་རང་བཞིན་སྟོང་པར་བསྐྱེད། སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡི་རང་བཞིན་དགག་བཀག་པ་དེ་ཡི་མཆོག་
 བསྐྱུད་བསྐྱེད་པ་དང་བཞིའི་དང་པོ་ལ་སྐྱེ་བ་དགག་བཀག་པའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་
 ལ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཡོད་མེད་ཕྱོགས་སུ་བརྟགས་པ་ལ་དགག་པ་ནི། འདིར་སྐྱས་པ་འདུས་བྱས་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མཆན་
 ཉིད་ཡོད་ན་འདུས་བྱས་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། ཡོད་པ་འང་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། འདི་ན་སྐྱེ་བ་འདི་
 འདུས་བྱས་བསྐྱེད་པ་ན་ཡོད་པ་འཇམ་མེད་པ་ཞིག་སྐྱེད་གང་། དེ་ལ་རེ་ཞིག་འབྲས་བུ་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་
 ལྟར་ན། ས་བོན་གྱི་གནས་སྐབས་ན་མུ་གུ་མེད་པས་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོག་ཆོག་གས་པའི་ས་བོན་གྱི་མཐའི་སྐད་ཅིག་
 མ་ལ་མུ་གུ་སྐྱེ་འོ། །དེའི་ཕྱིར་ས་བོན་གྱི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་མུ་གུ་མེད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་མི་
 དེགས་ཏེ། བོང་བུའི་རྩ་ལ་སོགས་པ་འང་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མེད་པ་གལ་སྐྱེ་སྟེ་མེད་པ་
 མི་སྐྱེ་བ་མི་སྤིང་དོ། །གལ་ཏེ་ཉིས་པ་དེས་འཇིག་པས་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྐྱེ་བ་དག་ཡོད་པ་སྐྱེ་འོ་ཞེ་

ན། ས་བོན་གྱི་སྤྲུལ་ནས་ཡོད་པའི་ཐུ་གུ་ནི་གདོད་མ་ནས་སྐྱེས་ཟིན་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་ཡང་སྐྱེ་བ་
མི་རིགས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཟིན་པས་སྐྱེ་བས་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟོ་ཡོད་པ་སྐྱེ་
ན་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བས་སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་མི་སྲིད་པས་དེས་ན་
ཡོད་པ་ག་ལ་སྐྱེ་སྟོ་ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དོ། །གཞན་ཡང་འབྲས་བུ་ཐུ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིས་ནི་རྒྱ་ས་
བོན་ཞེས་བྱ་བ་བཤེག་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་མ་འགགས་པར་ཐུ་གུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐུ་གུ་
མེད་པ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མེད་པ་ལ་ས་བོན་འཇིག་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མེད་
པར་མི་སྐྱེ་ལོ། །གྲུབ་ཟིན་པའི་ཐུ་གུ་ལ་ནི་སྤྲུལ་ཡང་སྤྱུབ་བྱེད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་འང་མི་
སྐྱེ་ལོ། །སྐྱེ་བའི་དུས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་ཐུ་གུའི་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་
ནི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུབ་པ་ལས་གཞན་མ་གྲུབ་པའི་ཆེ་ནི།
སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་གྲུབ་པ་ནི་རྟེན་མེད་པས་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩུང་བྱང་
ཅིག་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་དང་གཞན་རྩུང་བྱང་ཅིག་མ་གྲུབ་པ་གྲུབ་བཞིན་པ་དེའི་ཆེ་ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་
བརྗོད་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བས་མི་སྐྱེ་ལོ། །གང་གི་ཆེ་ཕྱོགས་གསུམ་ཆར་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཆེ་

དུས་ནམ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར། འདིར་སྐྱས་པ་འོ་མ་ཞོའི་དངོས་པོར་འགྱུར་བས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རེ་ཞིག་འོ་མའི་དངོས་པོར་གནས་པའི་འོ་མ་ལ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་
བ་མེད་དེ། འོ་མའི་བདག་ཉིད་དེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འོ་མ་དེ་ལ་དེའི་དངོས་པོ་རྩ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་
བ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཞོའི་དངོས་པོར་ཡང་འོ་མ་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
བརྟགས་ན་འོ་མ་ལ་ཞོའི་དངོས་པོར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཐོག་མཐའ་བར་མར་བརྟགས་
ལ་དགག་པ་ནི། འདི་ལས་ཀྱང་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་ཐོག་མ་སྐྱེ་བ་དང་། བར་གནས་
པ་དང་། ཐ་མ་འཇིག་པ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་སྒྲ་རོལ་དུ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བའི་སྒྲ་རོལ་ན་འདུས་བྱས་
མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱེ་བའི་དུས་ན་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞིང་། གནས་པའི་དུས་ན་གནས་པ་ཡིན་ལ། འཇིག་པའི་
དུས་ན་འཇིག་པའི་སྐྱེ་བ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་འདི་ལྟར། གསུམ་པོ་འདི་དག་དུས་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ཏེ། རེ་རེའི་དུས་ན་གཞན་གཉིས་གཉིས་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར། གནས་པ་དང་འཇིག་པ་ལ་སོགས་
པ་མཆོན་ཉིད་གཉིས་གཉིས་དག་མེད་པ་རྩ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་རྩོམ་པར་འགྱུར་ཏེ།
མཆོན་ཉིད་འདི་དག་རེ་རེ་མེད་ན་ཡང་འདུས་བྱས་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་རང་གཞན་

གཉིས་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ནི། འདི་ལས་ཀྱང་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་
བྱམ་པ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་སྟེ། གྲོ་མོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། གྲོ་མོ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་སྟེ། བསེག་
མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་གྲོ་མོ་མེད་པར་བྱམ་པ་བདག་གི་དངོས་པོ་
འབྱུང་བ་མེད་ལ། གྲོ་མོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པས་བྱམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་བས།
དེའི་ཕྱིར་བྱམ་པ་ནི་བདག་གཞན་གཉིས་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་དང་གཞན་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་རིམ་དང་ཅིག་ཆར་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ། དངོས་དང་སྐྱེ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་
དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་འདི་སྐྱེ་བ་པོའི་སྒྲིན་ནམ་ཕྱིས་དང་ཅིག་ཅར་རྟོག་
གང་། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་པོའི་སྒྲིན་རོལ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཅེས་པ་མི་རིགས་ཏེ་རྟོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིས་ཀྱང་
མི་རིགས་ཏེ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིག་ཅར་
ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཉིད་དུ་མི་རྣམས་ཏེ། དེའི་ཆོ་གཉིས་ཀ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།
།གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བ་པོ་བྱམ་པ་ལ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཞིང་ཅིག་ཅར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ་བྱམ་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་

པ་ནི། འདིར་སྤྲུལ་པ། བུམ་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ་འདི་ལ་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྙིང་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་རྙིང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་ན་སྤྲུལ་པ་ལ་འང་ཕྱིས་སྐྱེས་པ་
ཞེག་ལ་ཡོད་གང་། དེ་ལ་སྤྲུལ་སྐྱེས་པའི་བུམ་པའི་དངོས་པོ་ནི་རྙིང་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤྲུལ་སྐྱེས་པ་
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་གསར་པ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིས་ནས་ཀུན་ཏུ་སྐྱེས་པ་འང་རྙིང་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
ཕྱིས་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཡང་དེ་གསར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་རྙིང་པ་མེད་པས་དེས་
མཚན་པའི་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དོ། །ལྔ་པ་དུས་གསུམ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ནི། འདི་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་
མེད་དེ། དུས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ད་ལྟ་བའི་དངོས་པོ་ནི་ད་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ལས་
འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཅིག་ཅར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འོངས་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་
མེད་དེ། དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདས་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
འགགས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་བཀག་
པའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ནི། གཞན་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རང་བཞིན་ལ་ལྡོག་པ་
མེད་པས་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ན་ག་ཤེད་ནས་འོང་དགོས་ཤིང་། བྱུང་ནས་མེད་

པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འགག་པ་ན་ཡང་ག་ཤེད་དུ་འགོ་དགོས་ན། འདི་ལས་མི་སྲིད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་དག་སྟོང་དག་མིག་ནི་སྐྱེ་བ་ན་གང་ནས་ཀྱང་འོང་བ་མ་ཡིན། འགག་པ་ན་གར་ཡང་འགོ་བ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་དོན་གང་ཞིག་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟ་བར་
འོང་བ་དང་། འགག་པ་ལ་ནི་ད་ལྟ་བ་ནས་འདས་པར་འགོ་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་དོ།
།རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་ནི་ཇི་ལྟ་བུར་ཕྱི་ནང་གི་སྲིད་པ་སྐྱེ་མ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་འབྲས་བུ་གསུངས་པའོ། །དེའི་
ཕྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་སྲིད་པ་སྟིང་པོ་མེད་པར་གཟིགས་པ་ན་སྟིང་པོ་མེད་པའི་
འཁོར་བ་ལ་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བད་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བས་འདི་ལ་མི་
རིགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་སྐྱུར་པ་མ་བཟུབ་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་
གཞག་ཐམས་ཅད་མི་འཇིག་ལ། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་ཐར་པ་འགྱུབ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མཆོན་ཉིད་རང་བཞིན་སྟོང་པར་བསྟན་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་རིམ་དང་ཅིག་
ཅར་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ནི། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་འདི་

རྣམས་པན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་དུས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་སྒྲ་ཕྱི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་
བའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་གཉིས་དག་མེད་པར་རེ་རེ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིམ་དང་
ཅིག་ཅར་མ་གཏོགས་པ་སྐབས་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུས་ནམ་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེས་
སྒྲིམ་སོ། །གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་སྤྱག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དགག་པ་ནི། རྒྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་སུ་ཁས་སྦངས་
ལ། དེའི་ཕྱིར་དེད་གལ་སྒྲར་ཡང་རྒྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
བར་འགྱུར་བས། རྒྱེ་བ་ལ་རྒྱེ་བ་གཞན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱེ་བ་ལ་རྒྱེ་བ་གཞན་ཡོད་པའི་ཚུལ་དེ་
ལས་འཇིག་པ་རྒྱེ་བ་དང་འདྲ་བར་འཇིག་པ་ལ་ཡང་འཇིག་པ་གཞན་ཡོད་ཅིང་། གནས་པ་ཡང་
འཇིག་པ་དང་འདྲ་བར་གནས་པ་ལ་ཡང་གནས་པ་གཞན་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེད་གལ་ཀྱང་འདུས་
བྱས་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་གཞན་དགོས་ལ། དེད་གལ་ཡང་གཞན་དེད་གལ་གཞན་ཞེས་པས་སྤྱག་
པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྤྱག་པ་མེད་ན་ཡང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་འགྲུབ་པས་འདུས་བྱས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །གསུམ་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ནི།

མཚན་ཉིད་འདི་རྣམས་མཚན་གཞི་ལས་ཐ་དད་པ་ཞིག་གམ་ཐ་མི་དད་པ་ཞིག་ཡིན་གྲང་། དེ་ལ་རེ་
ཞིག་མཚན་ཉིད་ལས་མཚན་གཞི་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ངི་ལྟར་ཆ་བ་དང་གྲང་བ་དང་བདེ་བ་དང་
སྤྱག་བསྐྱལ་དག་གཞན་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པ་ལྟར་མཚན་གཞི་འདུས་བྱས་ནི་མི་རྟག་
པ་ཉིད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འདུས་བྱས་
ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཉེས་པ་དེ་སྤང་བར་འདོད་པས་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་
གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་ན། དེའི་ཆོ་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་མཚན་གཞི་སྟེ་བཞི་ཆར་ཡང་ཡོད་པའི་ངོ་བོར་
གསལ་བར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མཚན་གཞི་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་
ཉིད་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ལ། མཚན་ཉིད་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཚན་གཞི་ཡང་མཚན་གཞིར་
མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བཞི་ཆར་མེད་པའམ་ཡང་ན་ངོ་བོ་མེད་པས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་
ཁས་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །བཞི་པ་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ནི། སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་
ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ན་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཆོག་གས་པ་དེ་
དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་བ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་སྟེ་བ་ཞེས་ཐ་སྣད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་

འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་ན། སྲིད་པ་འང་མ་ཡིན་
ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱུ་གུའི་ངོ་བོ་དངོས་པོར་གྲུབ་ཟིན་པ་ནི་ས་བོན་དངོས་པོར་གྲུབ་ཟིན་པ་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ།
རྣམ་པར་མ་འགྱུར་བའི་ས་བོན་སྐྱུ་གུ་སྐྱེད་ཁྱེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱུ་གུ་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡང་སྦྲར་སྐྱེ་
བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་རྒྱ་དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། དངོས་པོ་
མེད་པ་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེས་ཟིན་པ་སྦྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འབྲས་བུ་དངོས་པོ་མེད་པ་རྒྱ་དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་རྣམ་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་དངོས་
པོ་མེད་པར་རྒྱ་དངོས་པོར་གྲུབ་ཟིན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྟེ། བཤད་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་ཐོག་ཏུ་འབབ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པས་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་པ་དོན་མེད་དོ། །འདི་ལས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དག་
དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ནམ། དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ་རྟོག་གྲང་། དེ་ལ་རེ་ཞིག་དངོས་པོ་རང་
གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཟིན་པ་ནི་སྦྲར་ཡང་དངོས་པོ་སྟེ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

།དངོས་མེད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་དངོས་པོ་སྟེ་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ཡང་སྟེ་བར་ཐལ་
 བས་སོ། །དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་སྟེ་བ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་
 པ་འང་མེད་དེ། འདི་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་འཇིག་ཅིང་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པ་ལ་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟར་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། བན་རྒྱན་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་སྟེ་བཞིན་པའི་རང་བཞིན་དགག་པ་ལ། དགག་
 པ་དངོས། དོན་བསྐྱུ་བ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཕྱེད་སྟེས་པ་སྟེ་བཞིན་ཡིན་པ་
 དགག་པ་ལ། ངོ་བོ་དགག་སྟེ་བ་ཕྱེད་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འདིར་སྟེས་པ། དངོས་པོ་དང་
 དངོས་པོ་མེད་པ་དག་མི་སྟེ་ཡང་སྟེ་བཞིན་པའི་དོན་སྟེ་འོ་ཞེ་ན། སྟེ་བཞིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱེད་སྟེས་
 ཕྱེད་མ་སྟེས་པ་ལ་བརྗོད་ན། དེའི་ཕྱིར་སྟེ་བཞིན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟེས་པ་དང་མ་སྟེས་པ་ལ་རྗེས་
 སྟེ་ཞུགས་པ་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟེ་བཞིན་
 པ་ནི་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྟེས་པ་དང་མ་སྟེས་པ་དག་ལ་སྟེ་བཞིན་པར་རྟོག་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་
 ན་དུས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྟེ་བཞིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྟེས་པ་དང་མ་སྟེས་པ་སྟེ་

བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རུས་གསུམ་པོ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་དེ། འདས་
དུ་ལྟར་བ་གཉིས་ནི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ཐོབ་ཟིན་པས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་
སོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་བཞིན་པ་འདི་རྟོག་ན། སྐྱེ་བཞིན་པའི་བདག་ཏུ་བྱ་བ་ཡིན་ནམ། སྐྱེ་བཞིན་པའི་
བདག་ཏུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་རྟོག་གང་། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་རིགས་དེ། སྐྱེ་བཞིན་པའི་བདག་
ཉིད་དུ་བྱ་བ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་སྤྲུང་སྐྱེ་བཞིན་པར་བྱ་བར་མི་འགྱུར་ལ།
སྐྱེ་བཞིན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མི་བྱ་བ་ཡང་སྐྱེ་བཞིན་པར་མི་འགྱུར་དེ། བན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ།
།དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བཞིན་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡོད་དེ། འདས་མ་འོངས་པའི་བར་
ན་གནས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་མེད་ན་ཅི་ལ་སྟོས་ནས་འདས་མ་འོངས་སུ་འགྱུར། དེ་ཡོད་ན་དེར་མ་
ཕྱིན་པ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཐལ་ཟིན་པ་འདས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐོལ་བ་གང་གི་ལུགས་
ལ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་པོ་བར་མེད་པར་སྲིད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མེད་དེ། གང་
གི་ཕྱིར་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་ལ་འང་བར་གཞན་ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་འང་བར་གཞན་ཡོད་པ་སོགས་སྟབས་མེད་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བཞིན་པ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བར་ན་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་

སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་ལ་འང་གང་ལ་སྟོས་ནས་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་
པར་འཛོག་པ་བར་གཞན་ཡོད་དགོས་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེས་པ་དང་མ་
སྐྱེས་པའི་བར་དུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་གཞན་རྟོག་པ་སྤྲག་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་
གཞན་པའི་སྐྱེ་བཞིན་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བས་ཕྱེད་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་
བཞིན་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར། སྐྱེ་བཞིན་པ་གང་ཞིག་འགགས་པས་སྐྱེས་པའི་
དངོས་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་སྐྱེས་པའི་སྤར་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཞེས་
བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་སྐྱེ་བཞིན་ཕྱེད་སྐྱེས་པ་ལས་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་འདི་
ལས་དངོས་པོ་འདི་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་ཅུས་ན་དེའི་ཆོ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་
ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་ཅུས་ན། གང་གི་ཆོ་དངོས་པོ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆོ་སྐྱེ་བཞིན་པ་འགགས་
པས་སྲིད་པ་མེད་ལ་སྲིད་པ་མེད་པས་ཀྱང་གང་གི་སྟོན་སྐྱེ་བཞིན་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་སྐྱེ་བཞིན་པ་
ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེས་པ་ཞེས་མ་གྲུབ་བོ། །གསུམ་པ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བཞིན་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། ཅི་སྟེ་
སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཆོ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཆོ་ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བཞིན་

པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་ཟིན་པ་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བཞིན་ཡིན་པ་
དགག་པ་ལ། དངོས་དང་། སྐྱོན་སྤྱང་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་མ་སྐྱེས་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་
བཞིན་པ་ཡིན་ལ། འདི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲག་སྟེ། མ་སྐྱེས་པ་ལའང་སྐྱེས་པ་
ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཆོ་སྐྱེས་པའང་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟ་ན་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དག་ལ་
ཁུད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཚུ་འཚུ་བ་ལ་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པའི་བུམ་
པའང་མ་སྐྱེས་ཤིང་མེད་པར་ཅིས་མི་རྟོག འདི་ནི་སྤྱིད་པའང་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་མི་རིགས་སོ།
།གཉིས་པ་ནི། ཅི་སྟེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་དང་ཁུད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་
བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ལས་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཀྱང་
སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་པས་མ་སྐྱེས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་པར་
བཞག་མོད། དེ་ལྟ་ན་འང་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་པས་མ་སྐྱེས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་
པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མ་རྫོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེ་ན། མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེར་མ་ཟད་འདི་
 ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ད་ལྟ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་སྤར་མ་བྱུང་
 ཡང་ཕྱིས་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་པ་ནས་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་གྲག་སྟེ་རྒྱ་མཚན་དེས་ཀྱང་
 མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤར་སྐྱེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཕྱིས་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་
 འབྲེལ་བས་དེར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་མོད་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། མ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་བྱུང་བ་
 ཞེས་བྱ་བ་དག་གི་དངོས་པོ་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མི་འཇུག་པས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ།
 །གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་པ་ལ་ནི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ལ་མ་
 བྱས་ཤིང་བྱ་བ་མ་རྫོགས་པ་ལ་ནི་མེད་ཅེས་བརྫོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་
 འགལ་བས་སྤང་བོ་གསུམ་པ་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ཆོ་རྫོགས་པ་དང་མ་རྫོགས་པ་ལས་མ་
 གཏོགས་པའི་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མེད་པ་དེའི་ཆོ་དོན་གང་ཞིག་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེར་བརྫོད། དེས་ན་
 དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ངེས་པར་མི་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བཀག་པའི་མཇུག་བསྟུ་བ་
 ནི། གང་གི་ཆོ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན་རྒྱ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་

ཐུ་འབྲས་རང་བཞིན་མེད་པ་དེའི་ཚེ་རྟེན་མེད་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་འཇུག་པ་དང་ཐུ་འཇིག་པའི་
ལྷོག་པ་འཐད་པ་ཉིད་དུ་མི་འབྱུང་རོ། །ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་མི་དང་ཤེད་
སྐྱེས་ཀྱང་རུང་སྟེ། །འདིར་སྐྱེས་ཤི་བ་འགའ་ཡང་སྐྱེ་མི་འབྱུང་། །ཆོས་ཀྱན་རང་བཞིན་མཁའ་འདྲ་
སྟོང་པ་སྟེ། །ལུ་སྟོགས་ཅན་གྱིས་ཤེས་པར་རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་སྐྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱེད་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྲུབ་པར་མི་འབྱུང་བས་སོ་སོ་ནས་
དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ལྷག་མར་ལུས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དཔེའི་སྒྲོ་ནས་གསལ་བར་
བཟུན་ན། དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྒྲགས་དང་སྐྱན་ལ་སོགས་པ་ལས་རྟ་སྦྱང་སོགས་བདེན་པ་
བར་ཐ་སྙད་འདོགས་ཤིང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁོ་བ་སྐྱེ་བ་ན། ཇི་སྟིད་སྐྱུ་མ་
མ་ཞིག་གི་བར་དུ་དེ་དག་ལ་དོན་བྱེད་པར་འབྱུང་རོ། །སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྒྲ་ཆོགས་པ་དེ་དག་
དམིགས་ཀྱང་དེའི་རང་བཞིན་ཤེས་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པ་ལྟར་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཅི་ཡང་མེད་
དོ། །སྐྱུ་མའི་སྒྲགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་སྐྱེས་བུས་ནི་སྐྱུ་མའང་མ་དམིགས་ན་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
ནས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མ་རིག་པའི་སྒྲགས་

གྲིས་བསྐྱད་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་སྤང་བ་ན་ཐོག་མ་
 མེད་པ་ནས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རིགས་པ་མེད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་
 མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་ཐ་སྐྱད་འདོགས་པར་བྱེད་ལ། ཇི་སྲིད་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་
 དག་ལ་ཇི་ལྟར་རང་གིས་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་མི་བསྐྱུ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་མའི་
 སྤྲགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་འཇིག་རྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་མ་
 སྤངས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་ཅི་ཡོད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དྲི་མ་གསལ་བས་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 མེད་དེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་མཁན་བཞིན་ནོ། །མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་དུང་ནས་སྤང་བ་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་བཞུགས་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ནི་སྤང་
 བའི་མཆོན་མ་ཅི་ཡང་མེད་ན་དེ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དཔེར་ན་སྐྱུ་མའི་
 སྤྲགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་མིག་དག་པའི་སྐྱེས་བུ་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྐྱུ་མ་མཁན་དང་མིག་དག་
 པའི་སྐྱེས་བུས་སྤྲགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་མིག་ཅན་དག་ལ་དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྐྱུ་མ་ལ་ཐ་

སྒྲིབ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ན་
ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྣ་ཚོགས་གསུངས་པ་ཡང་འཛིག་རྟེན་གཞུག་པའི་ཐབས་
ཡིན་གྱི་དེད་གཤམ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མངའ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཇི་ལྟར་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྐྱུ་མས་
བསྐྱས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མདོན་པར་ཞེན་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར། འཐད་པ་དུ་མས་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྐྱེས་
པ་དང་བྱད་མེད་སོགས་པ་བདེན་པར་བྱུབ་པ་བཀག་པ་ན་དེད་གཤམ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལོག་ཀྱང་ཇི་
སྲིད་སྐྱུ་མ་མ་ཞིག་གི་བར་སྐྱུ་མའི་སྣང་བ་མི་ལྟོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་
པའི་འཐད་པ་དུ་མས་གྱིས་པ་རྣམས་ལ་དངོས་པོ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་ན་ཡང་དངོས་པོར་
མདོན་པར་ཞེན་པའི་འཆིང་བ་ལྟོད་པ་ཅིམ་དུ་འགྱུར་གྱི། ཇི་སྲིད་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་
རིག་པའི་ས་བོན་རྒྱུད་ནས་མ་སྐྱུང་བ་དེ་སྲིད་དུ་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་མི་ལྟོག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་
དབུ་མ་པའི་རིགས་པའི་ཚོགས་དུ་མས་འཆིང་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དངོས་པོར་མདོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་
འགོག་གི་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནི་མི་འགོག་སྟེ། དགག་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཀག་ན་ཡང་
རྟེན་འབྲེལ་ལ་སྐྱུར་བ་བཏབ་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་འབྲེལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འདི་

ཡང་ཇི་སྲིད་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་དག་ལ་དགག་ཏུ་མེད་ཅིང་མི་
བསྐྱུ་བར་གནས་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་དོར་བྱས་ནས་དབུ་མ་པས་ཀྱང་མི་འགོག་ཅིང་ཁས་ལེན་པ་
ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཁས་ལེན་པའམ་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རབ་རིབ་ཅན་
གྱིས་སྒྲ་གཉིས་སོགས་དམིགས་པ་ལྟར་མ་རིག་པའི་འབྲུལ་སྒྲུང་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཚད་མ་གང་གིས་
ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་ཡང་མེད་དོན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་གཡོ་བར་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་འདི་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། སྐྱུ་མ་
ལ་ནི་བཅིངས་པའམ་གྲོལ་བ་མེད་པས་འདིར་ཡང་བཅིངས་པ་དང་གྲོལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁས་མི་
ལེན་ནམ། དེ་ལྟ་ན་བརྩམས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བཅིངས་པ་དང་གྲོལ་བ་འང་
སྐྱུ་མའི་ཚུལ་དུ་བཞེད་དེ། འདི་ལྟར། རང་སེམས་བདེན་མེད་སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་འདིས། །སྲིད་གསུམ་
བདེན་མེད་དེ་ཟེའི་གྲོང་ཁེར་འགྲིམ། །ཡུལ་སྒྲུང་བདེན་མེད་སྒྲིག་རྒྱུའི་ཚུ་རྩེས་སྒྲིག། །བདེན་མེད་ཚུལ་
འདི་འཁོར་བའི་ངང་ཚུལ་ཡིན། །སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བུས་སྐྱུ་མའི་དེ་ཉིད་སྒྲོམ། །སྒྲོམ་བྱུང་མིག་གིས་ནམ་
མཁའི་མེ་ཏོག་མཐོང་། །ནམ་མཁའི་མདུད་པ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་གྲོལ། །གྲོལ་མེད་ཚུལ་འདི་

གྲོལ་བའི་ངང་ཚུལ་ཡིན། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། འདུས་བྱས་ཀྱི་དོན་དགག་པ་
བསྟན་པ་བསྒྲུལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་དུ་བྱེད་པ་བཙུ་ལཱ་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། ༥ །གཉིས་པ་རབ་བྱེད་
བཙུ་ལཱ་འི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ན། བསྟན་བཙུ་ལཱ་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། གཤུལ་བྱ་འཁོར་བ་ལ་ཆགས་པ་
སྤངས་ནས་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིམ་བཞིན་
དུ་ངེས་པར་མ་བྱས་པར་ནི་འགས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལ་ཆགས་པ་སྤངས་ནས་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་
དགའ་བ་སྦྱོད་མི་རུས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཡང་འགྲོ་བ་བདག་དང་
བདག་གི་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཞགས་པས་དབང་དུ་བྱས་པ། ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་ཏ་
ཅང་སྐྱག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་མཁས་པ་མི་སྟན་པ་སྤངས་པ་ལ་མཁས་པའི་སྦྱིས་བྱས་རྒྱལ་པོ་ལ་
བཙུན་མོ་འཕངས་པ་ཤི་བ་བརྟེན་སྦྱོད་པའི་ཚུལ་དུ་རིམ་གྱིས་རིགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གཞུག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ནི་མི་རྟག་
པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྷ་བའི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་རྟག་པ་
སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་བཞིར་ངེས་པར་བྱས་ནས་འགྲོ་བ་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་རྟོགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་

དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དགག་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོ་བཞི་བརྩམས་སོ། །དེ་ལྟར་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་བསལ་ནས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ངས་པ་ན་མི་རྟག་ཅིང་སྤྱག་
བསྐལ་བ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འཁོར་བར་བྱིང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་
དབང་གིས་དེ་དག་སྟོལ་བར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེས་པ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་
པ་སྦྱད་དགོས་པས་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟ་པའོ།
ཉོན་མོངས་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པའི་བར་དུ་གཙོད་པ་ཡིན་པས་དེ་སེལ་བའི་ཐབས་བསྟན་པའི་
ཆེད་དུ་རྟུག་པའོ། །གདུལ་བྱ་བྱང་འདས་ལ་འགོད་པ་ལ་འཁོར་བ་སྤང་དགོས་ཤིང་དེ་ཡང་རྒྱ་ལས་
སྤངས་པའི་སྟོན་སྟེ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ལས་སྤང་པའི་ཐབས་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་བདུན་
པའོ། །གདུལ་བྱ་ཟབ་མོའི་སྦྱོད་དུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྟོབ་མའི་རྒྱད་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི་
བརྒྱད་པའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱད་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་ཟབ་མོའི་སྦྱོད་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་
བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པར་བཞེད་ནས་
རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟག་མ་རྣམས་བརྩམས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་ཡིན་

ཡང་རྟག་པར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་འགའ་ཞིག་གིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་འང་སྟོང་
པ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བ་དེ་དག་གི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱ་དེ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅོ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་
གྱིས་སོ་སོར་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་སྟོལ་ངན་ཚྱོད་པ་ལྟག་མ་སྒྲུང་བ་ལ། སྟོང་ཉིད་འགོག་
བྱེད་རིགས་པ་དག་ག། །མཐར་ལྷུང་ཕྱོགས་ལ་ཞེན་པ་དག་ག། །ཡོད་མེད་རིགས་པ་མཚུངས་པ་བསྟན།
མེད་པ་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་དག་ག། །སྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་དཔེ་རྟགས་དག་ག། །སྟོང་པ་བསྟན་པའི་
དགོས་པ་བཤད། །ཡོད་མེད་འཛིན་པ་ལོག་པར་བསྟན། །ཕྱོགས་བྲལ་རིགས་པས་དག་ག་མི་རུས།
།དང་པོ་ལ། གཞན་ཕྱོགས་སུ་འབྱེད་མི་རུས། རང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་མི་རུས། རིགས་པ་གཞན་དག་ག་
པ་དང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དགོས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་དུ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྩམས་ནས། དེ་ཉིད་
གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་གང་གི་ཆེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་པོ་ཁྱེད་
ཡོད་ཅིང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་ས་བསྟན་པའི་དོན་དང་། འང་གི་སྒྲས་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོག་སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྟོན་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་པ་དེའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན།
དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་འདི་ལྟར། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་ཆོག་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པོར་

འདོགས་ཀྱི། མི་སྣ་བར་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོག་དང་བཟོད་བྱ་གཉིས་ཀྱང་གཞན་གཉིས་གཉིས་
ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་བརྟེན་ནས་ཀྱན་འབྱུང་བ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པས་སྣ་བ་པོ་དང་བཟོད་བྱ་དང་། ཆོག་གསུམ་ལ་འང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་གྲུབ་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འདི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་ན་དེའི་
ཆོ་དབང་པོ་དང་དོན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགོ་བ་བོང་བྱའི་རྩ་དང་འདྲ་བར་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་
སྟོང་པའི་ཉེས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཡིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པར་འབྱུང་ན། གལ་ཏེ་འགོ་བ་སྟོང་པ་
མ་ཡིན་ན་དེའི་ཆོ་རང་བཞིན་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པས་རྟག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་
དང་མ་འགགས་པར་འབྱུང་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མི་སྟོང་པའི་ཉེས་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཅི་
སྟེ་འབྱུབ་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱོན་སྟོང་དང་། དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་
པོ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྣ་བ་བསལ་བ་ཅམ་གྱིས་དངོས་པོ་སྣ་བ་རང་གི་ཕྱོགས་འབྱུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།
།དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཞན་ཁས་སྦངས་པའི་རྟོག་བས་ནི། གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ནི་སུན་འབྱིན་གྱིས་བསྐྱོག་
པ་དང་། རང་གི་ཕྱོགས་ནི་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པས་བསྐྱབ་པ་གཉིས་བྱ་བ་ཞིག་ན། ཁྱོད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་

སྐྱ་བ་སེལ་བ་ཙམ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཞན་ཕྱོགས་སུ་སྐྱོན་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་
 གཅིག་ལ་དགའ་ན། རང་ཕྱོགས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་འང་ཅིས་དགའ་བ་མིན། རང་ཕྱོགས་བསྐྱབ་
 པའི་ཕྱིར་འཐད་པ་རུང་ཟད་ཅིག་བརྟེན་དགོས་ན། རྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྐྱ་བ་ལ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱ་དང་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་བསྐྱབ་པར་རྩས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་བསྐྱབ་པའི་རྩས་པ་དང་
 བྲལ་བས་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཐོངས་ཞིག་གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་རྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྐྱ་བའི་
 ཕྱོགས་འདི་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ན་མི་རིགས་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་
 འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུ་མི་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་གཞན་མེད་པས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ཇི་
 ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ན་མེད་པ་དེས་ན་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་གོ་ལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 གཅིག་ཉིད་དང་སོགས་པས་གཞན་ཉིད་དང་བརྟེན་དུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་ཀུན་གྲུང་རྣམ་
 པར་དབྱུད་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ན་
 ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཐོངས་ཞིག་གསུམ་པ་ལ། བུམ་
 པ་མདོན་སུམ་ཡིན་པ་དགག་ རྟོང་པས་ཁྲོ་བོ་འགྲུབ་པ་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་

གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་གཅིག་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་མི་རིགས་པར་བརྗོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ།
གང་དུ་བུམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་དེར། དེ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་སོ་སོ་
མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་གཏན་ཆོག་གྱི་དོན་གྱིས་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྐར་བུམ་པ་
མངོན་སུམ་ཡིན་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བུམ་པ་མངོན་
སུམ་ཡིན་པ་ཁྱོད་གྱིས་བསལ་གྱིས་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་མ་བསལ་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་བུམ་པ་
མངོན་སུམ་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ན་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་རིགས་པར་སྐྱབ་པ་ནི་
གཞུང་ལུགས་གཞན་ལས་བྱུང་བའི་གཏན་ཆོག་ཁས་ལེན་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། གཞན་གྱི་གཞུང་
ལུགས་དེ་ཉིད་མི་རིགས་པར་བསྐྱན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སོ་
གང་དུ་བྱུང་ཞེ་ན། གཞན་དུ་ཡོད་ཅེས་སྟོན་ཏེ། གང་དུ་གློ་བ་རྒྱུ་བ་མཚུངས་པ་ཡོད་པ་དེར་
གཉིས་ཀས་ཀྱང་དོན་དེ་ཁས་སྦྱངས་པས་གཞུང་ལུགས་ཚད་མ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། རིགས་པ་སྐྱབ་པ་ནི་
འཐད་པ་དང་བཅས་པའི་དོན་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་འཛིན་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱབ་
བ་ཁྱོད་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྐྱས་ལ་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཁྱོས་པའི་སྟོང་པ་འང་ཡོད་པ་མ་

ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གཤམ་ཏེ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ན། དེ་
 ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཤམ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་མིན་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ན་དེའི་གཉེན་པོ་སྟོང་
 པ་འང་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། ཐམས་ཅད་ཏེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་མིན་པ་མེད་པ་དེའི་ཆོ་
 དེའི་གཉེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཅིག་ཤོས་དགག་བྱ་མེད་པར་ཇི་ལྟ་བུར་ན་
 དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཁྱི་སྤྱུའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཐར་ལྷུང་ཕྱོགས་ལ་ཞེན་པ་དགག་པ་ལ།
 དགག་པ་དངོས། སྟོན་སྟོང་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་མེད་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་དགག་
 །དངོས་པོ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་ །གཉིས་མེད་ཀྱན་ལ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང་གསུམ་གྱི་
 དང་པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཕྱོགས་སུ་མི་འགྱུར་མོད། དེ་ལྟ་
 ནའང་ཕྱོགས་མེད་པ་ཉིད་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ཕྱོགས་མེད་པས་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འང་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཤམ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཕྱོགས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ན་

ཕྱོགས་མེད་པ་ཉིད་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་ན། ཕྱོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མེད་པ་འང་སྐོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་བསལ་བྱིན་པས་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆོ་དེ་ལྟར་ཕྱོགས་མེད་པ་ཉིད་ཕྱོགས་སུ་གྱུབ་པ་མེད་པ་ན། གང་ཞིག་དེ་
ལ་ལྟོས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར། དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་ཡང་མེད་པས་
ཕྱོགས་འཛིན་པ་ཐོང་ཞིག་གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དེའི་ཁྱད་པར་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཡོད་མིན་ན། །མེ་ནི་ཆ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །དེའི་
ཕྱིར་དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་དམིགས་པས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཆ་བ་མེ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་ཏེ། ཆ་བ་མིན་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད། །དེས་ན་བྱུང་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ། །ཡོད་མིན་དེས་ན་མེ་ཡོད་མིན།
།ཞེས་ཆ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་མེ་ཡང་ཡོད་མིན་ཞེས་གོང་ཉིད་དུ་ནི་བསྐྱོག་པར་བྱས་བྱིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་
ཁྱད་པར་མེད་པས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་མེའི་དངོས་པོ་མཐོང་
ནས་མེ་དངོས་པོ་མེད་པ་བསྐྱོག་པར་འགྱུར་ན། ཉེན་ནས་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་འཐད་པས་དངོས་
པོའི་དངོས་པོ་མེད་པ་མཐོང་ནས་དངོས་པོ་འང་བསྐྱོག་པར་ཅིས་མི་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན། ཡོད་དང་མེད་

དང་ཡོད་མེད་དང་། །ཡོད་མེད་མིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ། །འདི་ནི་མཁས་པས་གཅིག་ཉིད་སོགས།
།དག་ལ་རྟག་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་ཚུགས་ནི་བཞི་ཆར་ལ་ཡང་
ཉེས་པ་སྤངས་པ་གང་ཞིག་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཚུགས་བཞི་ཆར་སྒྲིན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཚུགས་ཡོངས་
སྲུ་འཛིན་པ་མི་རིགས་སོ། །འདི་ལས་ཀྱང་ཚུགས་འཛིན་པ་མི་རིགས་ཏེ། རུལ་ལ་འང་ཆ་ཤས་ཡོད་
མེད་ཅེས། །དབྱེད་པ་དེར་ཡང་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཚུལ་འདིས་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་
པའི་དངོས་པོ་རུལ་ཕྱན་ལ་ཡང་བདེན་པར་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་གང་དུ་མེད་པ་དེར་རུལ་ཕྱན་རི་ལྟར་
འབྱུང་ཞིང་སྒྲེ་སྟེ་སྒྲེ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །སྤང་བ་མེད་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་མངའ་བ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཐུགས་སྲུ་ཆུད་པའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་མཐུག་པོ་བསལ་ཏེ།
མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་དེ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་མེད་
པ་ཉིད་ཀྱང་མ་འབྲེལ་ཏེ། དངོས་པོ་འགའ་ཡང་མ་དམིགས་པས་ཡོད་པ་ལྟར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་
གཟིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱན་ལ་དངོས་
པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་སྲུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། །འདི་ལྟར་རེ་ཞིག་དངོས་པོ་རྟག་པ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་

འདུས་མ་བྱས་པ་ལ་ནི་ཡོད་པའམ་མེད་པར་རྟོག་པས་བརྟག་མི་རུས་ཏེ། བརྟག་པ་འཇུག་པའི་རྟོན་
རྟག་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་འདུས་བྱས་ལ་ཡང་
རང་བཞིན་མེད་པས་ཡོད་པའམ་མེད་པར་བརྟག་པར་མི་རུས་སོ། །རྣམ་པར་དབྱུང་བཞིན་པའི་དོན་
འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་འང་ཡོད་པར་བཞག་མི་རུས་པས་དོན་གང་
ཞིག་ལ་བདེན་པར་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཡོད། འགའ་ལ་འང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་
བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རིགས་པས་ཐོབ་ལ་དྲང་ཞིང་གསལ་བའི་ལམ་འདི་
ལྟོ་ལ་བ་དག་གིས་ཅི་སྟེ་ཁས་མི་ལེན། རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ལྟོ་ལ་བ་དག་གིས་རང་རང་གི་
སྒོས་བརྟགས་པའི་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་དོར་ནས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཕྱོགས་འདི་སྒྲིབ་པར་རིགས་སོ། །ཅི་
སྟེ་འཐད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དོན་འདི་མི་འགྲུབ་པ་སྲིད་ན། འོན་གང་གིས་ཁོ་བོ་ཅག་ཡིད་ཆེས་པར་
འགྱུར་བའི་འཐད་པ་དེ་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག འོན་ཏེ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་དང་འགལ་བའི་འཐད་པ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་རུས་ན། དེའི་ཆོ་གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བཤད་པའི་འཐད་པ་ཁོ་ནས་ཁྱོད་
ལ་འང་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཚུལ་དེ་རིགས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་ལ་

ཚུང་པ་གཞན་གྱིད། གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་གཉིས་
 སུ་མེད་པ་འདི་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་
 ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པ་ཁོ་ན་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་དེ་
 ཡང་ཐ་དད་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་དང་འཁར་གཞིང་ལ་སོགས་པ་སྣོད་ཐ་
 དད་ཀྱང་གཟུགས་མེད་པ་ཅོམ་གྱི་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ལ་ཐ་དད་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྫས་རྣམས་ཀུན་ལ་
 རང་བཞིན་གང་མཐོང་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་དེ་ནི་ཐ་དད་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་
 ཀྱི་ཕྱིར། དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྟ་བོ་གང་། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་བོར་བཤད། །གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་
 པ། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད། །ཅེས་སྔར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་སྐྱེན་སྟོང་དགག་པ་ནི། རྟོག་པ་སྡོན་དུ་
 བཏང་བ་དག་གིས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་ཐོབ་པའི་དོན་འདི་ཁས་སྦྱང་པར་བྱ་བའམ། ཡང་
 ན་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པས་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་གང་ལ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྲིད་པ་དེ་ལ་ལན་གདབ་
 པར་རིགས་ཀྱི། གང་གི་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། ཚིག་སོགས་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པས་ཇི་ལྟར་ལན་གདབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ལན་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དོ།

སྒྲུལ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་དབུ་མ་པའི་ཕྱོགས་ལ་ལན་བཅོད་པར་བྱ་བ་
མིན་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་འཐད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་དབུ་མ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་
ཆོག་གིས་བསྐྱོག་པ་ཅི་སྟེ་མི་སྐྱབ། མ་གྲུབ་པ་ཁས་སྒྲུངས་པ་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
ཡང་རང་ལུགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སྟེད་པར་དཀའ་ལ། གཞན་ལུགས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་
པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་བཅོད་ཅིང་གྲགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་
པའི་གཏན་ཆོག་སྟེད་སྐྱ་བ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཡོད་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་གཞན་དབུ་མ་པའི་ཕྱོགས་ལ་
སྐྱོན་བཅོད་པ་ཉིད་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རུས། དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སྐྱོན་བཅོད་པར་མི་
རུས་པས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆོག་སྟེད་མི་སྐྱའོ། །གསུམ་པ་ཡོད་མེད་རིགས་པ་
མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཅི་སྟེ་རིགས་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་ཙམ་ཞིག་
གིས་གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། ཁོ་བོས་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་
ཙམ་ཞིག་གིས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡང་ནི་ཅིས་མི་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་ཡུ་བྱ་ཅག་གཉིས་ཀ་གཉིས་སུ་
སྐྱ་བ་བསལ་ནས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་གཞུང་བཙུགས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་དངོས་

པོ་མེད་ན་དེའི་ཆོ་མེད་པ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་མིང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་
མིང་མི་རུང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་ཡོད་ཅིང་བདོག་གོ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་
དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཡོད་དོ་ཞེས་མིང་ཞེས་
བྱས་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མིང་རྣམས་ནི་མིང་ཅན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་
རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་རིལ་དང་ཕྱིས་འདོད་པས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མིག་
ལེགས་པ་ལ་ཞར་བ་ཞེས་དང་། ཆོ་བུང་བ་ལ་ཆོ་རིང་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན། གཤམ་ཏེ་སྐྱས་
དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རེག་པར་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་མི་འདོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མ་
རེག་པའི་སྐྱས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་པའི་དོན་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། གཤམ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་རེག་པའི་
སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པ་བརྗོད་པས་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན། དངོས་པོ་གང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་
བདེན་པར་ཡོད་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི། འཇིག་རྟེན་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བ་
ཁོ་ན་རོ། །བཞི་པ་མེད་པ་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་དགག་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་

མེད་པ་གཉིས་ཀ་བཀག་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དངོས་པོ་བསལ་པའི་ཕྱིར་ཁྱེད་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཀུན་བཀག་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་
དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དབུ་མ་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་རིགས་ཏེ་འདི་ལྟར།
གང་གི་ཆེ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་པོ་ཉིད་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཆེ་དགག་བྱ་དངོས་པོ་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེ་བཀག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྲིད་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དངོས་པོ་
འཇིག་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་བརྗོད་ལ། དེའི་ཆེ་སྟོས་ས་དངོས་
པོ་མེད་པར་སྟོས་ཆོས་དངོས་མེད་གང་ལས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་
མེད་པ་ཕན་ཚུན་སྟོས་པས་རང་གི་ངོ་བོས་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་པ་སྟོང་ཉིད་སྐྱབ་པའི་དཔེ་རྟགས་
དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་མེད་པར་དོན་འགའ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པས་ཁྱེད་ཀྱིས་གདོན་མི་བླ་བར་སྟོང་
ཉིད་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་བསྟན་དགོས་ལ། སྟོང་ཉིད་གཏན་ཆོག་ས་ལས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་
ཕྱིར་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཏན་ཆོག་ས་ལྟར་གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོང་
ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལམ་འོན་ཏེ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་ཅེས་སྟེ། དང་པོ་ལྟར་ན་སྟོང་

པ་ཉིད་བྱས་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་སྐྱ་མ་བསྐྱ་བར་འགྱུར་ན། ལྷོང་པ་ཉིད་ནི་ཡེ་མཚུངས་པའི་ངོ་བོ་
ཡིན་པས་བསྐྱ་བའང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་
བསམས་ནས་ལྷོང་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་ན། གཏན་ཆོག་གས་ནི་དམ་བཅའ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
བརྗོད་པ་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་དམ་བཅའ་ལས་གཏན་ཆོག་གཞན་ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དམ་བཅའ་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་ལས་གཏན་ཆོག་གཞན་མ་ཡིན་ན། དམ་བཅའི་
རང་གི་ངོ་བོ་བཞིན་དུ་འདི་གཏན་ཆོག་གས་མ་ཡིན་པས་དེས་ན་ལྷོང་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་གས་
མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་གྱུབ་པོ། གལ་ཏེ་གཏན་ཆོག་གས་མེད་ཀྱང་གང་གི་ཕྱིར་
ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་ཡོད་པ་དེས་ན། དཔེ་དང་འདྲ་བར་དངོས་པོ་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་ཐམས་ཅད་ལྷོང་
པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དཔེ་དེ་ཡང་རྟོག་ན་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་དོན་དང་འབྲེལ་པ་ཞིག་གམ། འོན་ཏེ་མ་
འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་རྟོག་གང་། དང་པོ་ལྟར་ན་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་སྐྱེད་འབྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསལ་ཏོ།
།གལ་ཏེ་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་དོན་དང་མ་འབྲེལ་པའི་དཔེ་ཅིམ་ལས་དོན་གྱུབ་པར་སེམས་ན། དེའི་ཆོ་ཇི་
ལྟར་བྱ་རོག་གི་ནག་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་ནག་ཅེས་བརྗོད་ཀྱས་པར་འགྱུར་ན། འདི་ཡང་སྲིད་པ་

མ་ཡིན་པས་དཔེ་མི་རིགས་ཏེ། དགོས་པ་མེད་པས་ཕྱིར་རོ། །དུག་པ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་
བཤད་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱང་མེད་ལ་དཔེ་ཡང་མེད་ཅིང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མེད་ན།
ཁྱོད་གྱི་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པའི་ཆོག་གས་འདི་དོན་གང་བསྟུན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་འདིར་
སྟོང་པ་ཉིད་ཉེ་བར་སྟུན་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་དང་དོ་བོ་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཤམ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཡོད་ན། གྲོ་ལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་དེ་མཐོང་
བ་མཛོས་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཡོན་ཏན་མེད་པར་མ་ཟད་སྐྱར་པ་
འདེབས་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཆོ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་འཇིག་
རྟེན་པ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་ཞེན་ནས། དེའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་
གིས་འཁོར་བར་འཇུག་པ་དེའི་ཆོ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་གསལ་
བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདིས་སྟོ་སྐྱར་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་སྟོན་ཅིང་།
འཇིག་རྟེན་ཡང་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ནས་གཟུགས་བརྟན་དང་སྤྱུལ་པ་ལ་སོགས་པ་
ལྟར་དངོས་པོ་ལ་མི་ཞེན་པས་ན། མདོན་པར་ཞེན་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་

ཟད་ནས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་འདིས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་གྱི་ཡང་འདིར་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རིགས་པའི་རྣམ་པ་མང་པོ་འདིས་ཅི་
ཞིག་འགོག་ཅེན། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོང་འདོགས་པའི་རྟོག་པས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་
བཅས་པར་མཐོང་བ་ལས་བྱིས་པ་རྣམས་འཁོར་བར་འཆིང་བ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་སྤྱག་
བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་མཐོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་རིགས་པའི་ཚོགས་དུ་མས་དགག་པར་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་
མདོར་བསྟུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་འདིས་རྣམ་
པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །བདུན་པ་ཡོད་མེད་འཛིན་པར་འབྲུལ་པ་བསྟན་པ་ནི། རང་གི་སྡེ་པ་རྣམ་རིག་
པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པས་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་
པ་ཁ་ཅིག་ཡོད་ལ། ཕྱི་རོལ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་
པའང་མ་ཡིན་ལ་འཇིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་བཤད་

ཕར་འདོད་པ་དེའི་ཆོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྟོགས་པ་ཆོད་མར་བྱས་ནས་སྤང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡང་ཁས་སྦྱང་བར་བྱ་
 ལ། གང་གི་ཆོ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཆོ་འཇིགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་སྤང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་
 གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེས་ན་རྣམ་ཤེས་འདི་ཡོད་ཅིང་ཕྱི་རོལ་འདི་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཉིད་དུ་མི་རྒྱས་ཏེ།
 ཀུན་རྫོབ་དུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལྟར་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་ཡང་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་
 མཐའ་དག་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། རོན་དམ་པར་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་མ་གྲུབ་པ་
 བཞིན་དུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ།
 །བརྒྱད་པ་ཕྱོགས་བྲལ་རིགས་པས་དགག་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་རིགས་པའི་ཆོགས་དུ་
 མས་དངོས་པོར་སྒྲ་བ་བསལ་བས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྒྲ་བ་ལ་སྤྱན་འབྱེན་བརྗོད་མ་རྒྱས་པ་ན། འདི་སྐད་
 ཅེས་ད་ལྟ་ཁོ་བོས་ཁྱོད་ལ་ལན་གདབ་མི་རྒྱས་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གང་དག་ཁྱོད་ལ་ལན་འདེབས་པར་
 འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡོད་ན་དེ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བསྒྲུབས་པ་ལས་དུས་ཆེས་རིང་མོ་

ཞིག་ན་སྤྱན་འབྱིན་རྩམ་པ་སྤྲིད་ཀྱང་། གང་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞེས་
 པའི་ཕྱོགས་གསུམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡུན་ཆེས་རིང་མོ་ན་འང་ལྷན་ཀ་
 བརྗེད་པར་རྩམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་རི་མོ་འབྲི་བ་དང་། ལྷག་གིས་བཞུས་པས་
 གཟིར་པར་བྱེད་མི་རྩམ་པ་བཞིན་ནོ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མ་
 གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྒྲུམ་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་དུ་བྱེད་པ་བཅུ་དྲུག་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། ༥
 །།འཕགས་པའི་གཞུང་མཆོག་ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་གཏེར། །གང་དག་མཐུ་ཡིས་གངས་རིའི་ཁྲོད་
 འདིར་གསལ། །ཟླ་བ་ལྟར་གྲགས་ཟླ་བའི་མཆོན་ཅན་དང་། །ཉིམ་ལྟར་གྲགས་ཉིམ་འི་མིང་ཅན་རྒྱལ།
 །ཟབ་མོའི་བཅུད་འཛིན་གཞུང་བཟང་ཀུ་སྤྱ་ཏ། །དཔལ་ལྷན་ཟླ་བའི་ཟེར་གྲིས་རྣམ་ཕྱེ་བ། །ཡང་དག་
 བཤད་པའི་སྤྲད་བྱ་ལ་རྒྱས་ཏེ། །སྐལ་བཟང་སྟོ་ཡི་མགུལ་རྒྱན་འདི་བྱས་སོ། །འདིར་བཤད་དགེ་བ་
 རབ་དཀར་བྱི་མེད་དེས། །མཐར་འཛིན་ཆོང་ཆོང་སྤྱག་པོས་དཀྱིགས་གྱུར་པའི། །སྤྲིད་པའི་འབྲོག་
 དགོན་འབྲུམས་པའི་འགོ་བ་རྣམས། །མཐའ་བྲལ་དབྱུ་མའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་ཤོག། །ཇི་སྤྲིད་ནམ་
 མཁའ་ཞིག་པ་མ་གྱུར་པར། །དེ་སྤྲིད་གཞུང་བཟང་འདི་ཡང་གནས་གྱུར་ཏེ། །སྤྲིད་ཞིའི་རྒྱད་པ་མ་

ལུས་སེལ་བ་དང་། །ཕན་བདེའི་འབྱོར་པ་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་བྱེད་ཤོག །སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་
 པ་ལྷ་འི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་མཇེད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ནྟལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་
 ཆོག་དོན་ཅམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཟབ་མོ་ལ་མོས་ཤིང་སློ་ཞན་པའི་སྐྱེ་བོ་དག །ལེགས་པར་
 བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་གཞུང་མཆོག་འདི་ལ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དགོ་
 སློང་གཞོན་ལྷ་སློ་གོས་ཀྱིས་སྦྱར་བ་དགོ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག །འདི་བསྐྱབས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡི།
 །དགོ་བའི་རྩ་བ་གང་ཐོབ་པ། །དེས་ནི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །བདེ་གཤེགས་ཤེས་རབ་ཐོབ་པར་
 ཤོག །འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱན་གཅིག་ཡུ། །བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས། །བསྟན་པ་ཆེད་
 དང་བཀྱར་སྟེ་དང་། །བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་གནས་གྱུར་ཅིག །བྱང་ཕྱོགས་སློང་བའི་སྐྱོབ་པ་མཆོག་གྱུར་
 པ། །མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་གནས། །གངས་རེའི་ཁྲོད་འདིར་བསྟན་པ་གསལ་
 མཇེད་པ། །ས་སྐྱེ་པ་ཡི་བསྟན་པ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ལྷོ་བ་རྩོམ་གདན། །དཔལ་ལྷན་
 ས་སྐྱའི་ཆོས་སྤྱིད་རྒྱས་པ་དང་། །སྤྱལ་པའི་གདུང་བརྒྱད་རྒྱན་ཆད་མེད་བྱོན་ནས། །ཀྱན་གྱང་ཕྱིན་
 ལས་ནམ་མཁའ་མཉམ་པར་ཤོག། །།ཕྱུ་རྩི། །། རྟེན་འབྲེལ་ལྷུ་ལ་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་ཞེས་པ་ལས་

གུ་རུ་ས་སྒེལ།།